Chris Vuklisevic

Kayıp Ruhlar *için* Çay Saati

2024 Fransa Fantastik Edebiyat Büyük Ödülü Kazananı

Fransızca Aslından Çeviren Gizem Olcay

ROMAN

TİMAŞ

KAYIP RUHLAR İÇİN ÇAY SAATİ

Chris Vuklisevic

TİMAŞ YAYINLARI | 6307

Edebiyat Kitaplığı - Dünya Edebiyatı Dizisi | 120

PROJE EDİTÖRÜ

Ayşe Tuba Ayman

EDİTÖR

Dilruba Aydın

KAPAK TASARIM

Rabia Erdohan

İÇ TASARIM

Nur Kayaalp

1. BASKI

Ocak 2025, İstanbul

ISBN

ISBN: 978-605-08-4902-8

9 786050 849028

TİMAŞ YAYINLARI

Bahçelievler Mah. Zübeyde Hanım Cad. No: 8

Üsküdar / İstanbul

Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT

Mega Basım

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3

Baha İş Merkezi

Avcılar / İstanbul

Telefon: (0212) 412 17 00

Matbaa Sertifika No: 44452

YAYIN HAKLARI

© Éditions Denoël, 2023

Chris Vuklisevic'in *Du thé pour les fantômes* orijinal adıyla yayımlanan bu kitabının Türkiye'deki yayın hakları Éditions Denoël ile anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. Tanıtım amacıyla kaynak gösterilerek yapılacak alıntılar dışında hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz, yayınlanamaz.

Chris Vuklisevic

Kayıp Ruhlar *için* Çay Saati

Fransızca
Aslından
Çeviren
Gizem Olcay

CHRIS VUKLISEVIC

Chris Vuklisevic, 1992 yılında Fransa'nın Nice şehrinde doğdu. Yazarlığın perde arkasını masaya yatırdığı bir podcasti vardır. İlk kitabı *Derniers jours'un monde oublié*, Folio SF koleksiyonunun 20. yılı için düzenlenen ilk roman yarışmasını kazandı. Oldukça iyi bir satış grafiği yakalayan roman, eleştirmenler tarafından da övgüyle karşılandı. İkinci romanı *Kayıp Ruhlar için Çay Saati* Grand Prix de l'Imaginaire 2024 ve Prix Imaginales du Roman Francophone ödüllerini kazandı.

GİZEM OLCAY

19 Ekim 1994'te İstanbul'da dünyaya geldi. Saint Benoît Fransız Lisesi'nin ardından eğitimine Galatasaray Üniversitesi'nde devam ederek Karşılaştırmalı Dilbilim ve Uygulamalı Yabancı Diller Bölümü'nden mezun oldu. İstanbul'da yaşıyor, kitap editörlüğü ve çeviri yapmaya devam ediyor.

Her cümlenin sonunda olana,
Her çatlaktaki altına,
Ve tüm fırtınaların tanrıçasına
O ki bugünlerde avuç içi genişliğini ölçer.

Antes, todos os caminhos iam.
Agora todos os caminhos vêm.
A casa é acolhedora, os livros poucos.
E eu mesmo preparo o chá para os fantasmas.[1]

Mario Quintana

1 Eskiden her yoldan geçilirdi.
Artık her yola varılıyor.
Ev misafirperver, kitaplar az.
Ve ben kendi kendime hayaletlere çay demliyorum. (İsp.) (ç.n.)

Sıra Dışı Çaylar Salonu

Her baktığımıza inanmamak gerek. Bu her zaman budalalıktır.

Gördüğümüze inanmak gerek.

Akşam haberlerini seyretmekten ya da dolapta sütün kalıp kalmadığını kontrol etmekten bahsetmiyorum. Gözünüzün ucunda sizi düşündüren, akla hikâyeler getiren, rüzgâr ve falezler arzulatan o şeyi görmekten bahsediyorum.

Baktığımız her şeye inanmamak gerek.

Tıpkı kasasının ardındaki patroniçe gibidir bu. Bakınca onun bir cadı olduğunu söyleriz. Hoş, hakkını vereyim, bundan daha cadıvari bir şey olamaz. Sadece kırmızı elması eksik, sanki *Pamuk Prenses* masalındayız. Fakat onu tanıdığımızda aslında o kadar da kötü olmadığını fark ederiz. Nice'in en nazik insanıdır hatta. Bunu yüksek sesle söylemeyeceğim: Eğer beni duyuyorsan salondan kovuldum.

Sandalyeler boş görünüyor. Ama daha dikkatli bakın.

Sizce çaydanlıklar kendi kendine mi yükselip alçalıyor? Ya fincanlar, öylece mi boşalıyor? Buharlaşarak? Hadi ama. Biraz ciddiyet.

Bunlar ruhlar elbette. Nice'in çay demleyip içen ruhları.

Şimdi anladınız mı patroniçeniz sizi neden benim yanıma oturttu: Salonu hiç boş olmaz. Yaşarken, bu dünyadan göçüp gidenlerin bıraktıkları yerleri işgal ederiz. Kuraldır bu.

Fakat sizi buraya bu mevsimde ne getirdi? Dönerken sırılsıklam olursanız şaşırmayın. Islanırsınız demek istedim, tıpkı bir *pan-bagnat* gibi. Rehberinizde bu bilgi yoktur eminim. Cannes Festivali zamanı burası İrlanda'ya döner, durmadan yağmur yağar. Denize girmek için geldiğimizde elimiz boş döneriz. Rehberinizde yazanları bana sorsaydınız, gökyüzünün kendisinden başka bir yere daha uzun bakılmasını dahi kıskandığını söylerdim.

Bu yüzden her yıl bizim için yaygara koparır.

Hak ettiğimiz göğe sahibiz, değil mi?

En azından doğru yerdesiniz. Yağmur dönemini Nice'te geçirmenin, başka yerlere nazaran daha iyi olduğunu söyleyebilirim size. Ben her halükârda kendimi fırında üzeri kızaran bir çörek gibi hissediyorum. Sırtımı yasladığım sıcak koltuk, etrafta sakin ruhlar, pencereye vuran damlalar, üst üste yığılmış demlikler... Camın buğusunu silersen işte karşında Cours Saleya.[2] Eski Nice'in kalbinin attığı yer. Şimdi ıslaktır. Yine de hoştur. Ama güzel havadaki halini bir düşünün: Çiçek pazarının üstünü örten çizgili güneşliklerle. Umarım yıldız çiçeklerini ve havzaların yeşil kokusunu duyabileceğiniz güneşli bir gün geçirirsiniz burada.

Tereddüt mü ettiniz? Her çeşidin bölgeye özgü olduğunu düşünürsek hepsi muhteşemdir fakat size sıra dışı Masque çayını tavsiye ederim. Merveilles Vadisi'nde yetişir, buraya iki saatlik uzaklıkta. Nasıl yani, hiç duymadınız... Rehberinizi verir misiniz? Bir bakalım... *Zor patikalar, gizli yürüyüşleriniz için uzman rehber...* Komik. Hiçbir şeyin uzmanı değil, bana kalırsa.

2 Eski Nice'in tam merkezinde bulunan ve çiçeklerin yanı sıra meyve sebze, hediyelik eşya, bölgeye özgü yiyecekler gibi farklı ürünlerinde satıldığı turistik bir semt pazarı. (ç.n.)

Bu rehberin tavsiyelerine uyarsanız size yazık olur. Sırt çantanıza asılı mataranızla buraya geldiğinizi görür görmez işte sırları seven biri diye geçirdim içimden. Gerçek sırları. "Bildiğiniz üzere" cümlelerinin bulunduğu, güneşlenirken okuduğumuz sayfalardaki gibi değil. Sıcak çakıl taşları üzerindeki bir çocuktan ziyade, hakiki bir gizemin peşinden gidecek biri olduğunuz belli oluyor.

Aradığınız olağan dışıysa size kendimi adayabilirim. Perili köyün otantik parçaları da eşlik eder. Rehberiniz bu kadar gizli bir şeyin var olabileceğini hayal bile edemez.

Fakat dikkat: Bahsettiğim gezintiyi pek az yaşayan bilir. Ben, arşivdeki ifademi okuyanlar ve tezgâhın ardındaki cadı. Gördüğünüz gibi pek kalabalık değiliz. Bunu sık sık dile getirmeyin, olur mu? Üç ay sonra yukarı çıkmak ve kendimizi *I Love Bégoumas* yazılı anahtarlıklarla dolu bir dükkânda bulmak istemeyiz.

Peki.

Aslında oraya gitmek için önce iç bölgeye çıkmak gerekir. Endişelenmeyin, Nice'i daha sonra ziyaret edersiniz. İki milyon yıldır burada, hiç kıpırdamadı. Nice Kalesi'ne, Promenade'a gitmek; Fenocchio'da *giandujal*ı dondurma, pazılı börek ya da canınızın istediği herhangi bir şeyi yemek için çok vaktiniz olacak. Ama önce iç bölgeye gidin.

Eğer trafikten ve otoyoldan sağ çıkmayı başarırsanız Tanrı'ya şükredin, ardından Vésubie Nehri'ndeki köprüyü geçin. Kaçırmamanız gerek: Ona çıplak dev kadının kırmızı bağcıklı korsajı deriz. Köprüden sonraki hedef dağlar! Kıvrılan Vésubie Nehri'ni takip edin.

Yol gözünüze önce hoş, geniş ve sakin görünecek.

Tadını çıkarın.

Geçe kalmadan nehrin seviyesi alçalır, çukurlar daralır. Sel, uçurumun dibindeki kokuşmuş leşlerin ve fırtınada parçalanmış iskeletlerin üzerinden akar. Ezilme tehlikesiyle karşı karşıya kalan taşlarıysa sadece ince ağlar tutar.

Castagniers. Utelle. Le Colombier. Lantosque.[3]

Buradan sonraki köylerin isimlerini yerli halk pek bilmez. Sadece biz arşivdekiler ve tabii her çıkmazı, ülkenin her bucağını, kirpilerin ayak seslerini ve civcivlerin kırdığı kabukların çıtırtısını kaydeden kartograf dışında.

Bollène. Gordolon.

Roquebillère.[4]

Aşağı yukarı yüz seneden beri Eski Roquebillère yapılarındaki pencerelerde bağtaşı ve elimden daha büyük çatlaklar var. Bunlardan vadinin her yerinde, terk edilmiş köylerde, bazen kâbustan uyandırırcasına sıçrayan dağ ve onu teselli etmek için bir ya da iki köyü yutan Vésubie yüzünden bulunur.

Rocca Sparvièra'da örneğin, yüzyıllar boyunca veba, çekirge istilaları, depremlerle uğraşmak zorunda kaldılar. Bir müddet sonraysa her şeyden vazgeçtiler. Görünüşe bakılırsa Kraliçe Jeanne'ın ruhu, Provence kontesi, kocasını öldürdüğünden ve kendi çocuklarının yahnisini yediğinden beri yukarıda dolaşıyor.

Oraya hiç çıkmadığımdan bunu teyit edemem.

Tournefort'da da deprem her köşeyi adeta silkeledi. Size anlatayım: Yüz elli sene öncesiydi. Nakil çiçekleri ve yırtıcı lavantaların yediği şatonun kalıntılarına günümüzde artık rastlanmıyor.

Roquebillière, bambaşka bir hikâye. İnsanlar o kadar ısrarcı ki keneler bile onlara kafa tutamaz, kendinden şüphe eder. Diğerleri gibi onlar da heyelan ve sellerden paylarına düşeni aldılar ama vazgeçmediler. Altı defa göç ettiler ve yeniden köyü inşa ettiler. Altı defa vadinin bir ucundan diğerine inip çıktılar. Rocabiera'nın eski adı Roquebillière oldu, birçok insan öldü, bir o kadarı dünyaya geldi, nehir onları iyice uzağa itti, onlar da karşı çıkmayıp kendilerini akışa kaptırdılar.

3 Güneydoğu Fransa'da, Alpes-Maritimes'e bağlı beldeler. (ç.n.)
4 Güneydoğu Fransa'da, Alpes-Maritimes'e bağlı beldeler. (ç.n.)

Derler ki önünde sonunda Vésubie bizden kurtulamayacağını anlayacak, halen ondan daha dik kafalı olduğumuzu görecek ve üstümüze gelmekten vazgeçecek. Onu bitap düşüreceğiz. Kim bilir? Aslında onlar zihinlerinin bir köşesinde hep bavul toplarlar. Aralarından biri, vadinin derinliklerinden gelecek bir sese kulak kesilmiş bekler.

Fakat sizi götüreceğim yer orası değil. Siz daha yükseğe, bölgenin en gizemli hayalet kasabasına çıkacaksınız: Bégoumas'ya.

Eski Roquebillère'den çıktığınızda kayalığın çevresindeki virajı geçin. Kurumuş bir buket ve bir çocuğun güneşte solmuş fotoğrafını göreceksiniz. Trafik radarına kıyasla sizi daha da yavaşlatacak türden bir hatırlatma.

Yukarı çıktıkça yol daralır, sadece bir patika burası. Her şeye burnunu sokanların ya da yeterince meraklı olmayanların cesaretini kıran uzun ve tümseklerle dolu bir patika. Sonunda, en sonunda, patika bittiğinde kervan yolunu tırmanmak için arabayı geride bırakmak gerek. Merveilles Vadisi'ne girmek üzereyiz.

Bekleyin, hemen neşeye gark olmayın.

Burası harikalar diyarı, *meraviglia;* büyü değildir, gizem dolu bir şeydir. Öyle ki sanki biri sizi takip eder. Tremblement Gölü'nün yüzeyi hareketlenir, ama tek bir iz görünmez. Siz Masque Vadisi'ni geçerken masmavi gökyüzünde fırtına kopar. Şeytan Geçidi'ne kazınmış, bu dünyadan ve önceki dünyalardan daha eski, size dönüş yolunu unutturacak kadar büyüleyici bir sarmal...

Bégo Dağı'nın yamacına tırmanın. Kurak yokuşları, karanlık ormanları geçin. Korktunuz mu? Gayet normal. Dağın gölgesi kara çamları örter, çakıllı araziyi soğutur.

İki saat süren bir yürüyüşten sonra nihayet siyah göle yansımış köyün kalıntılarını fark edeceksiniz. Bégoumas. Neredeyse yetmiş yıl önce, 1956'da, 15 Ağustos'u 16'sına bağlayan gece yaşanan esrarengiz olaylardan ötürü terk edilmiş halde.

Esrarengiz olayın yaşandığı yer kasabanın hemen aşağısında, eski ağılın taşları altında. Yıkılmış duvarlarının arasında kekik çalıları yükselir şimdi.

Bir varmış bir yokmuş, günlerden birinde ruhların izini süren iki kız kardeş doğmuş.

Canavarlar

1940 yılıydı; yaz, kışa hazırlanıyordu.

Çobanın karısı Carmine çoktan doğum yapmış olmalıydı. Bir ay önce. O gün kocası vefat etmişti. Öylece, bir anda, akşam yemeği sırasında yere yığılıvermişti. Carmine'in karnında büyüyen iki küçük bebekse bunu hissetmiş olmalıydı ki kadıncağızın karnından çıkmayı reddetmiş, Carmine'in karnı da şiştikçe şişmişti. Öyle ki kadın öne doğru eğiliyor, yalpalamadan ayağa kalkamıyordu; ona parazit gibi yapışmış mahluklarla iyice ağırlaşmıştı.

Doğmak üzere olan bebeklerse acımasızca dövüşüyordu içeride.

Carmine ikiz istemiyordu, iki defa doğum istemiyordu. Tek bebek, sadece bir, kız olmuş erkek olmuş fark etmez ama tek çocuktu dileği. Yeter de artardı. Karnından çıkacak ikinci bebeği düşünmemeliydi. Aklına getirmek bile ruhunda fırtınalar koparıyordu.

Biraz talihle, biri diğerini doğumdan önce öldürürdü belki.

Ebe Mireille, ilk tekmelerin üçüncü hafta gibi erken bir zamanda başladığını söyledi. Her ay sürünerek köyün hemen yukarısındaki ağıla gider, her ay biraz daha solgun dönerdi.

Carmine'in bağırsakları, yaban kedilerinin savaş meydanına dönmüştü.

Doğum zamanı geldiğinde ebe, Carmine'in karnına bastırdı ve ona doğumu kolaylaştıracak bir ot içirdi. İşe yaramadı. Carmine kendi kendine bir daha asla o deliler evine gitmeyeceğine söz verdi. Bu savaştan iyi bir şey çıkmayacaktı, hem de hiç.

Gidişinden iki saat sonra, her şey bir yana, babanın ruhunu teslim edeceğini bilseydi, Belvedere kilisesinin rahibini ağıla şeytan çıkarması için gönderirdi.

On ay boyunca Carmine'in uykusu geceleri bağırsaklarını rahat bırakmayan ağrılar ve kramplar yüzünden bölündü. Dahası, son zamanlarda kâbuslarında çobanın cesedini kapının önündeki paspasta uzanırken görüyordu. Ne kadar şişman olursa olsun, cesedi girişin ötesine sürükleyecek gücü bulamıyordu.

Bazen kocasının ateşi yeniden yaktığını, külleri süpürdüğünü, sünger çektiğini görürdü. Ateşler içindeki Carmine ise bu görüntülerin onu korkuttuğunu mu, rahatlattığını mı bilemezdi.

Sisler içinde bir gündü, göz gözü görmüyordu. Ebe kadın bin pişmandı. Başına gelecekleri biliyordu, bu sisli gün iblislerin doğacağı gündü. İblis olsun olmasın, yine de bir kızı doğum sırasında yalnız bırakmayacaktı. Hele ki yazın ortasında, Bégo Dağı'nın gölgesinde donarken böyle bir şey yapmazdı.

Mireille, altında ne olduğunu bilmek istemediği kokuşmuş çarşafın üzerine çıktığında Carmine çığlık atmaya başlamıştı bile. Çığlıklar onu yatıştırıyor, görevini hatırlamasını sağlıyordu. Su kaynamaya bırakılmıştı, bitkiler demleniyordu, Carmine ise dört ayak üzerindeydi. Koca karnı şilteye değiyordu.

Ebenin "Ikın!" demesine fırsat kalmamıştı ki bebeğin kafası annenin bacakları arasında beliriverdi ve *cup!* Küçük beden sabun gibi kayarak ebenin kollarına düştü.

Ebe kadın şaştı kaldı. Tam dört saniye: Daha önce hiç doğum yapmamış bu genç kızın hızı karşısında iki, bebeğin normal olup olmadığına bakmak için iki saniye. Ne boynuzu ne çatallı kuyruğu ne de çatallı

dili vardı. Homurdanıyordu sadece. Ebe kadın, küçük kızı annesinin yanına koydu, yünlü bir battaniyeyle üzerini örtüp işine döndü.

İlk bebek yolu açmış, ikincinin anne karnından çıkışını kolaylaştırmış olmalıydı. Gelgelelim Carmine ıkındı, ıkındı, ıkındı fakat ikinci bebek gelmedi. Kendi kendine fısıldamaya, söylenmeye başladı, kendini cesaretlendirmeyi denedi. Ebe, isteksiz bebeği çıkarmak için elini Carmine'in içine soktu ve çığlıklar içinde geri çekti. İşaret parmağında derin bir diş izi vardı.

Mireille bu doğumu yaptırmak için istekliydi ama demek buraya kadardı. Tam gitmek üzereydi ki Carmine gök gürültüsünü andıran ve ertesi gün tüm vadiden duyulduğu söylenen bir uluma koyverdi.

Tırnaklarını ebenin koluna geçirince ebe iç çekti. Demlenmiş defneyi zorla kadına içirdi, alnına bir bez koydu. Karnındaki kasılmalara göre onunla nazikçe ya da öfkeyle konuştu, ona nefes alıp vermesini telkin etti. Carmine, ebenin elini öyle bir sıktı ki sanki uçurumun kenarındaydı da ebe onu kurtaracaktı. Ne yazık!

Duvarların ardında koyunlar meleyip duruyordu.

Bir saatin sonunda Mireille'in gücü artık tükenmişti. Carmine güçsüzce inlerken ebe kadın sandalyeye oturdu. Bu utanılacak bebeği kurtarmak için kolunu heba etmeyecekti nihayetinde, değil mi? Baba, huzur içinde uyusun, onunla ilgilenmek için yanlarında bile değildi. Ya da... Kekik ve keklik otundan başka bir çay demleyebilirdi belki. Evet, dedi kendi kendine, yapılacak en iyi şey bu. İlk doğan sağlıklı görünüyordu, anneyi epey oyalayacaktı. İkincinin durumu kötüydü. Tek yapması gereken dışarı çıkmaktı.

Fakat ebe düşük yaptıracak bu bitki karışımını hazırladığı sırada Carmine'in bacaklarının arasında bir baş belirdi.

Bebek bir sağa bir sola baktı, kimsenin onu görmediğine emindi, etten kozasından çıktı, yatağın başına doğru süründü, yünlü battaniyenin altına girdi ve ablasını itti.

Ebe arkasını dönünce omuzlarını silkmekle yetindi, onu hiçbir şey şaşırtamazdı artık. Mireille mucize eseri tek başına doğmak zorunda kalan yenidoğanı yerden aldı. Bir kız daha, ilk doğanın birebir aynısı hem de. Ne tuhaf!

Kıyaslamak için ikisini yan yana yerleştirdi. Aslında birbirlerine o kadar da benzemiyorlardı. Yerden aldığı bebek gri gözlü, soluk tenliyken yatanın kopkoyu saçları vardı. Yorgunluktan yığılmış annesini emiyordu. Bir anda Carmine yerinden sıçrayıp bağırdı:

"Ah, beni ısırdı!"

Mireille o anda elinde iz bırakan küçük şeytanın kesici dişini tanıdı. Canavarı yakaladı, çırpınıp bağırırken onu kol mesafesinde tuttu, dişlerini çıkarmıştı.

Ancak bu uyumsuz kesici diş ve bu tuhaf yer değişimi dışında, küçük kızda olağanüstü bir şey yoktu. Pespembe, dinç ve kırılgandı.

Ebe başını salladı. Kordonları kesmeli, ardından hızla kasabaya inmeli ve buraya bir daha adım atmamalıydı. Burada havsalasının almadığı, onu aşan şeyler meydana geliyordu; o ise basit şeylerden hoşlanırdı. Plasentayı yesinler diye koyunlara verdi.

Bebekler yıkandı, kurulandı ve annelerinin memelerine yerleştirildi. Büyük olan annesinin sütünü emerken çoktan kendinden geçmişti; küçük olansa diğerinin yerini almak istiyor, meme ucuna doğru ilerlemeye çalışıyordu.

"Carmine, gücünü toplar toplamaz kasabaya yerleş. İki bebekle ve sürüyle tek başına ilgilenemezsin."

Mireille, kapının önündeki mide bulandırıcı yığının üzerinden geçmeden önce unutmadan sordu:

"İsimleri ne olacak? Sicil kayıtları için gerekli."

Carmine bir kere daha yerinden sıçradı, ikinci bebek yine onu ısırmıştı. Bebeği itip cevap verdi:

"Bu, Agonie."[5] Ardından diğerinin başını okşayarak, "Ve benim güzelim, Félicité,"[6] dedi.

Ebe münakaşaya girmeden başını salladı. Ama belediyeye varmadan önce krem rengi sayfaları olan büyük deftere isimleri yazarken her şeye rağmen küçük olanın hayata yeterince kötü bir başlangıç yaptığını ve buna bir yenisinin eklenmesine gerek olmadığını düşündü. Böylece ismin ilk harfiyle son harfinin yerlerini değiştirdi ve Félicité'nin isminin hemen altına not etti:

Egonia.

Çocuklar büyümüş, koyunlar ölmüştü. Carmine ise olan bitenin farkında değildi. Canavar iki kızıyla başı yeterince dertteydi.

Félicité oyuncaklarını birbirine paralel diziyor, çizgilerden taşırmadan boyama yapıyor, kendi kendine gevezelik ediyor ve görünmez hayvanları okşuyordu. Cesur, derdi annesi, ama biraz deli; delilikle peri kızı arasında bir yerde.

Agonie'ye gelirse... Carmine küçük kızına süt için bir koyunu kesilmekten kurtarmıştı. Yoksa kızın dişi, memesini koparacaktı. Açgözlülükle emer, ablasından hızlı büyürdü.

Agonie'nin kundağının boşaldığı yerde, evin arkasındaki çayırda geceleri var olmayan bitkiler büyüyordu şimdi. Bégo Dağı'nı dahi korkutan çiçekler devasa, hakiki olamayacak kadar coşkuyla toprağı istila ediyor, kökleri çoktan çatlamış eski bankın etrafını sarıyordu. Elektrik mavisi dişi organları, serçelerin cıvıldamasına fırsat vermeden aniden kapanan yaprakları deniz yosunu gibi dalgalanıyordu. Yeniden açıldıklarında kuş ıslığına benzer sesler çıkarıyorlardı.

Kısa sürede ağılın arkasında bu korkunç çiçeklerden koca bir çayır büyüdü, görünürdeyse tek bir kuş yoktu.

5 Can çekişmek, can almak. (Fr.) (ç.n.)
6 Mutluluk. (Fr.) (ç.n.)

Fakat çiçekler, ağzından çıkanlara kıyasla kendine has bir bahçe oluşturdu. Çünkü Agonie yüksek sesle gevezelik ettiği ya da öksürdüğü sırada saklanmak gerekiyordu: Kelebek tükürüyordu. Bu kelebeklerin güzel olduğunu düşünebilirsiniz. Kanatları renkliyse neden olmasın. Ama Agonie'nin böcekleri bizzat ondan türemişti. Kondukları yerde ormanlık alan kurudu, saçlar beyazladı, yüzler kırışmaya başladı.

Annesi kendini, evi ve büyük kızını korumak için kızının ağzına bir tıkaç bağladı.

Carmine doğum yaptıktan kısa bir süre sonra kendine gümüş çerçeveli küçük oval bir ayna, gergin bir tuval, bir şövale, iki fırça ve bir kutu boya almıştı. Kuzulara ve çocuklara bakma işi bitince aynayı kaptığı gibi ayağa dikilir ve kendini dikkatle incelerdi. Félicité'nin sonradan anlattığına göre orada bir şey arardı; gerçekte görünmez olan, sadece yansımasının onu görünür kılabileceği bir şey. Kendine bakarken yüzünün hatlarını, buklelerinin dalgasını, kirpiklerinin kıvrımlarını çizerdi. Portre içeriden aydınlatılmışçasına bir derinliğe sahipti. Birkaç ay sonraysa adeta canlanmıştı. Yanından geçerken gözleriyle sizi takip ederdi. Bu sonu gelmez portrenin neden bitmediğini sorduğunuzda Carmine portrenin henüz kendisine benzemediğini söylerdi. Onu güzelleştirmeliydi. Değişmeyen tek şey, portrenin tam ortasına yerleşmiş gözleriydi; iki tane kehribar taşı, biri önünden geçerken misket gibi yuvarlanırdı. Tablonun kalanı derinlik kazanmaya, gölgelerle ve kabartmalarla dolmaya devam etti.

İkizler büyüdü. Çobanın kızları başkalarına nazaran kendi başlarının çaresine bakmayı biliyordu. Beş yaşlarındayken koyunları sağıyor, omlet yapmak için kasabadan yumurta getiriyorlardı. Neyse ki Carmine, yılda dört defa iki haftalığına ortadan kaybolurdu. Islak kıyafetlerle eve dönerdi. Bakışlarındaki yorgunluksa azalırdı. Félicité'ye uzak diyarlardan gelen meyveleri, greyfurtları, narları ve hazineleri almak için deniz kenarına gittiğini söylemişti.

Böyle bir yolculuğun ardından Félicité ilk çay setini edinmişti. Taş çatlasa bir çocuğun yumruğu kadar, mavi motiflerle süslü ve kenarları altınla kaplanmış inci beyazı minyatür bir çaydanlık, uyumlu üç fincan ve tabakları, sütlük ve şekerlik. Porselen o kadar inceydi ki fırtınalı gecelerde içinden geçen şimşekleri görebilirdiniz neredeyse.

Uyarı

Size bunları açıklıyorum fakat aslolanı ben de pek bilmiyorum.

Bana bahsettikleri kadarını size anlatıyorum. Ya da hatırladığım kadarını. Félicité bana tüm bunlardan yaklaşık yirmi yıl önce bahsetti. 2003 yılıydı, Bégo Dağı'nın firarilerini arıyordum.

Ağılın perili olduğu uzun zamandır söyleniyordu. Aşağısındaki kasaba bu sebeple boşaltılmıştı. Sakinleri çocuklarını ve eşeklerini alıp evlerini dönmemek üzere terk etmişlerdi. Gerçekte kimse ne olup bittiğini bilmiyordu. Aslında bu sebeple, onları bulmak için buraya gönderilmiştim. Nihayetinde anladım ki arşivlerde bu intihar görevini üstlenmiş ilk kişi ben değildim. Meslektaşlarım Bégoumas görevini devraldığımı öğrenince üzgün bakışlarıyla güç vermek istercesine sırtımı sıvazlamıştı.

Onları aradım, Merveilles Vadisi'nin geçmiş sakinlerini.

Bölgeye dağılmış iki üç kişiye rastladım. Bégo Dağı'nda başlarından ne geçtiğini sorduğumda hepsi aynı şeyi söyledi. Aralarından biri şöyle dedi: "Kurt üç kuzumuzu yedi, hasadımız kül oldu, hemen yanına kondurdukları bina denizi görmemizi engelliyor. Sana *pistou* çorbası tarifimizi bile veririz, ama hayır, Bégo Dağı'nda yaşananları anlatmayacağız."

Onlara ağılın perili olup olmadığını sordum. Efsanenin, en azından duyduğum kadarının, doğru olup olmadığını öğrenmek istedim. Hepsi hüzünle tebessüm etti, başlarını eğerek mırıldandı:

"Elbette... Öyle olmasaydı hepimiz orada kalırdık. Çobanlar büyüleri ve çıkardıkları fırtınalarla bilinir. Ortada bir hayalet varsa onlardan biridir. İşler o öldüğünde ters gitti. O çekip gittiğinde ve ağıl maskelerle dolduğunda."

Maskeler. Onlara öyle hitap ederlerdi. Ne demek istediklerini epey geç anladım.

Sorularımla onları sıktığımı, rahat bırakmam gerektiğini hissettim. Tamamlamam gereken bir görevim vardı, yaşananlarla ilgili daha fazla ayrıntı vermeleri konusunda ısrar ettim.

Hepsi farklı tepki verdi. Kaşımın altındaki yarayı görüyor musunuz? Biber değirmeni. Görüştüğüm bir ihtiyar fırlattı. Bir başkası rahatsız olduğumu söyleyene kadar bakışlarını üzerime dikti.

Nihayetinde biri sorularımı cevapladı.

"Carmine'in küçük kızı. İkincisi. Doğarken ölmesine razı gelecek kadar taş yürekli değildim. Keşke olsaydım."

Aslında bu doğru değildi. Size önceden de dediğim gibi, Mireille bunu daha sonra itiraf edecekti. Agonie kendi isteğiyle doğmasaydı, ebe Carmine'in düşük yapmasına engel olmaz, bundan bir an bile pişmanlık duymazdı.

"Egonia o gece ortadan kayboldu. Bégoumas'yı terk ettiğimiz gece. Onu bulabilir misiniz bilmiyorum. Ablasının ise Nice'te özel dedektiflik bürosu açtığı söyleniyor. Ne olduğuna dair hiçbir fikrim yok, ancak Var'ın bu bölgesinde düzinelerce olmadığını tahmin ediyorum."

Böylece Félicité'nin hikâyesinin parçalarını birleştirmeye başladım.

Dışarıda hâlâ yağmur yağıyor, gittikçe hızlanıyordu. Baykuşlar bile sığınacak yer bulmuşlardı. Böyle giderse tüm gün dışarı çıkamayacaktım.

Eğer çayınızı yudumlarken keyifli vakit geçirmek isterseniz, size Félicité'nin hikâyesini anlatabilirim –ki bu, Bégoumas'nın ve terk edilişinin de hikâyesidir. Félicité, kardeşi, annesi, perili kasaba ve sakinleri... Sizi kandırmayacağım, size yalan söylemeyeceğim. Bu hikâyede yaşanan her şeyi, hakikati anlatacağım. Size sadece gerçeklerden bahsedeceğimden, duyacaklarınız pek sıradan şeyler olmayacak muhtemelen.

Sizi şimdiden uyarıyorum.

Dedektiflik Ofisinde

Félicité'nin bürosunun önünden mutlaka geçmişsinizdir: Çay salonunun hemen köşesinde, birbirine benzeyen Nice sokaklarının birinde. Kulak kesilirsek siesta vakti limandan gelen sesleri ve sörfçülerin gürültülerini duyabiliriz.

Félicité'yi bulduğum gün yağmur öyle şiddetli yağıyordu ki şehir inliyordu sanki. Bugün gibiydi. Bulutlar çan kulelerine değiyordu, kiremitlerin üzerindeki saatleri bile göremiyorduk. Yağmur, kaldırım taşlarını şeffaf bir şurupla parlatıyordu. Nehirlere dönüşen olukların köşelerinde çürümüş mimozalar ve balık parçaları vardı. Su, şapellerin kapılarından, dükkânların ızgaralarından akıyor; kulplara, tokmaklara ve kapı zillerine damlıyordu.

Fakat bu sokaktaki bu kapıda yağmurun tutunacak hiçbir şeyi yoktu. Kulp yoktu, tokmak yoktu, kilit yoktu. Duvarda sadece rüzgâr estikçe sallanan bir tabela vardı. Eski moda tasarımı bir berberinkiyle ya da fırıncınınkiyle karıştırılabilirdi.

Bir kurukafa vardı üzerinde.

Silindir şapkalı bir kafatası, göz çukurunun önünde bir büyüteç. Altında, okumak için gözlerimizi kısmamızı gerektirecek kadar küçük harflerle şöyle yazıyordu:

ÖZEL DEDEKTİF:
HAYALETLER, ACI ÇEKEN RUHLAR, GEZGİN RUHLAR

Kapıyı çalmadan giriniz.

Bu giriş ruhlara ayrılmıştı.

Bizler içinse başka bir giriş vardı. Şu an oturduğumuz yeri geçip binanın yanından yürümemiz ve Caïs de Pierlas Sarayı'nın ana girişine ulaşmamız gerekiyordu.

Hemen oracıkta, eşikten Cours Saleya'yı görebilirsiniz. Paslı ve kumlu cepheler, dalgalı denizin rengindeki panjurlar, tövbekârların safran renkli şapeli, orada hiç işi olmayan ama turistlerin çok sevdiği palmiye ağaçları, arkanızda sessizliği ve dökülen boyasıyla yükselen eski saray... Kısa sürede yok olan ve arkalarında sadece bu muazzam soluk altın parçasını bırakan zengin insanların anısı...

Bölgeyi işgal eden Nice halkı ve oyuncular yerlerini terk edince Félicité buraya yerleşmişti. Ya da tam tersi, kim bilir? Kalabalıktan uzak bir yer arıyordu.

Saleya tarafındaki girişte her şey vardı: Kapı tokmağı, kilit, zil. Girdikten sonra dördüncü kata çıkmak gerekiyor, asansörse sadece iki günde bir çalışıyordu. Zaman zaman metal kapılar sıkışıyor ya da düğmeler çalışmıyor ve çıktıkça daralan merdivenleri kullanmak gerekiyordu.

Eğer asansörü çalışır görürseniz kullanın. Böylece ter içinde merdivenleri çıkmaktan kurtulursunuz. Félicité ter koktuğunuzu nezaket gereği söylemezdi. Fakat insanların ter içinde gelmesinden hazzetmezdi; sırf bu yüzden çayının tadına varamazdı zira. İster içsin ister hazırlasın, Félicité'nin bürosunda bir yerlerde her zaman çay demlenirdi.

Çayı ikram ederken bir ritüeli vardı. Çay, müzik kutusundaki balerindi sanki.

Önce çaydanlığı doldururdu. Suyun kaynamasını beklerken duvar boyunca, şifonyer üstlerinde ve pencere kenarlarında dizili düzine-

lerce çaydanlıktan birini seçerdi. Balkabağı saplısından, üzerinde kombinezonlu bir kadın, kuyruklu piyano, sazdan bir kulübe, kuğu olanlara kadar ovaller, armut biçimliler; bakırdan, seramikten, dökme demirden, porselenden, kilden yapılmışlar; ince, kısa, beyaz, renkli, yaldızlı bir dolu çaydanlık. Sonra fincanları çıkarırdı. Bu konuda o kadar titiz değildi: Beğendiği herhangi bir fincanı alır ve uyumsuz bir tabağın üzerine koyardı.

Ruhlar dışında elbette.

Ruhlar için kullanılan çay setinin kutusuysa bir sözlük büyüklüğünde bile değildi. Kutuyu açtığınızda içinde atan bir kalbin rengini görebilirdiniz. Her fincan, her tabak, her kaşık kadife kabuğunun içinde uyurdu. Félicité onları kırılgan yumurtalar gibi teker teker çıkarırken kabarık kumaş fısıldardı sanki. Porselenin üzerine mavi ejderhalar ve nilüferler çizilmişti.

İhtiyar ninenizi memnun edecek kadar eski moda, tek kelime edemeyeceğiniz kadar güzel bir set.

Félicité çaydanlığa, düştükçe çınlayan birkaç tomurcuk koydu. Çaydanlık doğru akordu yakaladığında onu ateşten aldı. Yaprakların buharlı suyun altında açılıp yayılışını, tepsiyi saran şeffaf buharı izledi.

Her şeyi odaya getirdi ve pencerenin karşısına yerleştirdi. Yazın, hava sıvılaşmış katran gibi sıcakken, hiçbir şey onu kulesinin serinliğinde kalıp yuvasındaki bir martı gibi denize nazır çayını içmekten daha memnun edemezdi. Çekmecesinden gizlice paketinde resimlerin olduğu kolye şekerleri çıkarırdı. Pembe ve beyaz olanları önce yer, mavileri bırakırdı.

Hava yağmurluysa daha rahat nefes alırdı.

Burada yağmur yağmakla kalmazdı. Nice'i tatilcilerinden, kornalardan, üçlü park etmiş arabalardan ve havanın güzel olduğu günlerde denizin derin mavisinden arındırırdı. Her şeyi temizler, kartpostal boyasının cafcaflı katmanlarını yıkar ve şehri griye boyardı.

Félicité her zaman kömür rengi bir şapka, keskin bir bıçağın parlaklığında bir fular, üzerinde dolu taneleri olan bir bluz, katran rengi pantolon, çelik topuklu botlar ve arduvaz rengi yünlü bir pelerin giyerdi. Kaldırımlarda fırtına estirircesine bir gölge bırakırdı.

Eğer ona, "Leylak rengi bir kazak giymek istemez misin? Belki biraz da ruj sürmek?" diye sorarsanız size öyle bir tebessüm ederdi ki kâbuslarınıza girerdi.

Gri rengi, Félicité gibiydi. Ufak nüansları görebilmek için ortalama bir insandan daha keskin bir zihin gerekirdi. Çünkü Félicité, annesinin söylediğinin aksine ne cesur ne de aptaldı. Kusursuzdu, mükemmeldi.

İkinci Uyarı

Devam etmeden önce ruhlarla alakalı bahsedeceğim iki konu var:

Öncelikle, belki geceleri üç rakamlı kanallardaki röportajlarda da duymuşsunuzdur, ruhlar ait oldukları belli bir yerde dolaşırlar. Öldükten sonra, hayatlarında iz bırakmış yere bağlı kalırlar.

Bu bilgilerin nereden alındığını bilmiyorum ama hepsi doğru.

Hafızanın kör noktasında yatar ruhlar. Utandıkları, suçluluk duydukları anlarda, dinmeyen pişmanlıklarında. Maskelerin arkasında hakikat gizlenir. Ruhu arındırmak için yaşarkenki pişmanlığını bulmak, Félicité'nin mesleğidir.

Şunu da eklemek gerekir: Herhangi biri ruh değildir söz konusu olan. Bir tek o kaba kadın, konuşmanızın ortasında sözünüzü keserse başınıza gelir bu. Umutsuzluğunuzu sonsuza kadar taşımamak, ondan temelli ayrılmak istiyorsanız, bir yere –tercihen fahiş ücretleri karşılayacak kadar sizi seven birine– Félicité'nin meslektaşının numarasını bırakın. Çünkü bir dedektif sizin yerinize duymasını istediğiniz kişiye cümlenizi yüksek sesle tamamlar.

Bir dost olarak sizi uyarıyorum. En azından şimdilik şunu bilin: Ölürken tek kelime etmeyin.

Mermer Orman

Örneğin susmak, Angèle-Victoire'ın aklından dahi geçmemişti. İki yüzyıldır burada yaşayan kontes konuşmadan duramazdı. Félicité onun şikâyetlerini ve lakırdılarını dinlemezdi; kadının söyledikleri bir kulağından girer ötekinden çıkardı. Sıkıntıdan, fazla demlenmiş ve tadı yavan gelen çaydan, Félicité'nin sıkıcı alışkanlıklarından, onunla konuşmak yerine temizlik yapmasından, yüzlerce defa daireyi temizlemesinden, kanepenin kırlentine hafifçe vurmak için elini karnının ortasına götürmesinden şikâyet ederdi. Kontes halihazırda tertemiz kırlenti neden temizlemekte ısrar ettiğini sorduğunda dedektif şöyle cevaplardı:

"Kimsenin dağınıklığımı görmesini istemem. Birazdan müşterim gelecek."

"Hadi bakalım! Kim bu müşteri?"

"Bölge konseyi başkanı."

"Bölge konseyi mi! Marsilya'dan geliyor demek ki... Yazık bize."

O yaz, senelerden 1986'ydı. Félicité kırk altı yaşındaydı, saçları kızıldı. Uzun silüetini taçlandıran bu kızıllıkla aleve benziyordu.

Félicité kullanılmayan çaydanlıkları raflarına yerleştiriyor, etrafa saçılmış fincanları ve kitapları istifliyor, tezgâhı bir kez daha siliyor,

odasının kapısını kapatıyor, komodinde duran oval aynasından şapkasının düzgün durup durmadığını, kıyafetinin kırışıp kırışmadığını kontrol ediyordu.

"İşte böyle, her zamanki gibi harika görünüyorsunuz. Beni dinleyin hele, bir keresinde Marsilya'ya gitmiştim. Sokaklar kokuyor, rüzgâr sersemletiyordu. Müşteriniz kolera bulaştıracak etrafa. Ona kapıyı açmamalısınız kesinlikle."

"Artık çok geç, geldi bile. Lütfen sessiz ol."

Aşağıda, Cours Saleya'da, bahsedilen kişi arabadan iniyordu. Terk edilmiş olduğunu düşündüğü binaya baktı. Kimse ruhlarla konuşan bir kadını komşusu olarak istemezdi. Dikkat, beni iyi dinleyin: Nice halkı perili evlerden korkuyor değildi –bir Niceli hiçbir şeyden korkmaz–; onlardan uzak durmak konusunda sağduyululardı, hepsi bu.

Adam dördüncü katta perdenin ardına saklanmış dedektife baktı, içeri girdi.

Asansör giriş kata vardığında Félicité masadaki mavi şeker dizilerini fark etti –on dakikadır kemirdiği şeker kolyenin boncukları başta rengârenkti. Çiğnenmiş lastikleri kanepenin kenarına savurdu ve deri koltuğuna vakur bir edayla oturdu.

Biri bölge konseyi başkanını epey detaylıca bilgilendirmiş olmalıydı: Adam sessizce içeri girdi, ayakkabılarını çıkardı ve tahta sandalyeye oturdu. Önünde bir fincan, bir çaydanlık ve çeşitli küçük kahverengi yaprak yığınları sıralanmıştı. Félicité onu karşılamak için ayağa kalkmadı.

Müşterinin annesi geçen ay vefat etmişti. Adam, onun eşyalarının arasında hiç bilmediği bir hayatın kanıtlarını bulmuştu: Kendisinden ve babasından önce ilk ailesiyle esrarengiz bir hayat, mütevazı ve şefkatli annesinin maskesinin ardında bir an bile şüphe etmediği kocaman bir geçmiş. Başkan cevaplar, açıklamalar aramıştı. Tahmin edebileceğiniz gibi, yaşayanlarla ilgilenen dedektifler ona yardımcı olamamıştı.

Félicité, gazetelerde *Kıyı Köpekbalığı* denen adamı gözlemledi, fakat herkesin ondan neden korktuğunu anlayamadı. Burada, salonda, çaydanlıkla dolu rafın hemencecik altında oturmuş ona bakarken, sağ çorabının küçük parmağının ucunda bir delik varken, başkandan ziyade markette kaybolmuş küçük bir çocuğa benziyordu.

"Depozito?"

Bölge konseyi başkanı cebinden katlanmış bir çek çıkardı. Félicité kâğıdı kontrol etmeden aldı.

"Sorularınız olmalı muhakkak, sizi dinliyorum."

Adam boğazını temizledi, sandalyesinde doğruldu.

"Siz... Ruh avcısı mısınız?"

"Avcı mı! Lütfen ama... Ben dolandırıcı değilim."

Kanepede oturan Angèle-Victoire öfkeden kudurmuştu.

"Yaşayan ya da ölmüş insanlar bir av hayvanına benzetilmekten pek hoşlanmazlar," dedi Félicité. "Hayır, ben ruhlar konusunda uzmanlaşmış bir dedektifim: Onları buluyor ve isterlerse araftan kurtarıyorum."

Başkanın gözleri sola kayıyor, elleri titriyor, boğazını öksürük tutuyordu.

Félicité bakışlarını masadaki çayların üzerinde gezdirdi. Hepsi bu adamdan henüz onun da bilmediği bir gerçeği çıkaracaktı. Her birinin kendine özgü bir etkisi vardı. Yosun ve rüzgâr kokan bu sıra dışı çaylar, vadideki çay uzmanı tarafından toplanır ve Félicité'ye her bölgeden bir teneke verilirdi: Millefonts Gölü kıyıları, Fenestre Gölü'nün deniz yosunu, Diable Geçidi, Masque Vadisi, Couillole Geçidi, Lave tepesi... ve elbette *Merveilles*: Bégo Dağı'nın gizemli bir köşesinde yetişir, ölüleri konuştururdu.

Félicité, Köpekbalığı'na hangisini servis edeceğini çok iyi biliyordu: Tremblement Gölü. Çaydanlığı açtı, su guruldamaya başladı. Düzinelerce çaydanlığın beklediği rafa döndü, ellerini iki kez çırptı.

Hiçbir şey olmadı.

Félicité, müşterisine gülümsedi ve yeniden denedi. Bu sefer daha güçlü. Çaydanlıkları hareketsizdi. Başkan arkasını dönüp baktı, kimse yoktu. Alkışlananın kendisi olup olmadığını anlamaya çalıştı.

Félicité'nin çaydanlıkları hep böyleydi: Ergen küstahlığı vardı hepsinde. Félicité sürüsü üzerindeki bu otorite eksikliğinin nereden kaynaklandığını bilmese de bundan hep zevk alıyordu. Ayağa kalktı, Orta Çağ kalesi şeklindeki fincanı kaptı –bükülmüş bir kule, kulp yerine bir asma köprü– ve masaya getirdi.

Çorabındaki deliği sol ayağıyla gizlemeye çalışan başkana bakmadan sordu: "Çalışma yöntemimi size anlattılar mı?"

"Bana sadece konuşacağımızı söylediler."

"Bunu içeceksiniz ve konuşacağız. Ya da daha ziyade siz konuşacaksınız."

"Size belgeleri vermiştim zaten..."

"Şşşştt! Sessiz olun."

Müşterinin kaşları kalktı. Adam Marsilya'da kendisine böyle davranmadıklarını, Var'ın diğer tarafında ruh kaçakçıları olduğunu söylemek istedi ama kendini tuttu. Félicité'nin duruşu, kulağının çaydanlığa yakın olması sessizliği bozmasını engelledi. Sanki dünyanın geleceğine bir sonraki su fısıltısı karar verecekti.

Félicité birden doğruldu ve dumanı üstünde fokurdayan suyu çaydanlığa boşalttı. Yapraklar sıcak suyun altında açılırken Félicité gözlerini kapattı. Zihninden yüz altmış beşe kadar saydı ve fincanı altın rengi bir likörle doldurdu.

"Biraz şeker alabilir miyim?"

Félicité duymazdan geldi.

Başkan çayı acı ya da yavan bulursa belli etmezdi. Félicité kollarını kavuşturup koltuğuna gömüldü: Asıl iş burada başlardı.

"Bana her şeyi anlatın."

"Her şeyi mi?"

"Annenizle ilgili aklınıza gelen ilk resimden başlayın."

Trembelement Gölü çayı başkanı gevşetmişti bile. Nefes alışverişi düzensizleşti. Bakışları fincanın dibine takıldı. Birkaç saniye sonra sözcükler dilinden döküldü.

"Çekingen bir kadındı. Mutlu sanırdım."

"Çayı soğutmadan için."

Başkan içti. Her yudumda kendine daha da yaklaştı ve Félicité'yi ilgilendiren belirsiz anılar hafızanın derinliklerinden baloncuklar halinde yüzeye çıktı. En sıradan anlar tüm hassasiyetiyle aklına geliyordu: kakao tozunun kaşıktan sıcak süte dökülüşü, 1 Kasım'da babasıyla televizyon karşısında yalnız kalışı, öğle yemeğini koyduğu kutunun bej rengi, yukarı çıkmak için giydiği terliklerin dokusu, merdivenin cilalı trabzanının kokusu, koridorun pürüzlü duvar kâğıdı, annesinin 31 Ekim'de kızaran gözleri, ebeveyn odasındaki saçaklı tavan lambası, komodinin üzerindeki kurumuş çiçek buketi, her yıl daha da azalan kurumuş buketler, on üç yaşındayken tek bir çiçeğe indirgenen buket, on beşinci doğum günü olan 1 Kasım'da boş vazo ve onlarla birlikte televizyonun önünde, ekranın ötesinde bir şeye tutunan annesi...

"Her yıl annen 1 Kasım'da nereye giderdi?"

"Babam, anneannemi görmeye gittiğini söylerdi. Ona annemin ilk kocasını tanıyıp tanımadığını sordum."

Félicité bir sır, bir dönüm noktası aradı. Ruh dedektifinin işi, ölülerin küçüklüğünü, yaşayanları rahatsız eden küçüklüğü ortaya çıkarmaktır çünkü ölülerin kutsanması gerekir. Félicité bu konuda bir şey yapamazdı, bilmezdi.

Ama zihninin bir köşesinde şöyle diyordu: *Bu doğru değil. Başka bir şey yapabileceğini biliyorsun. Yapabilirdin. Dünyanın dört bir yanında çay çalılıkları arasındaki yasaklanmış o keşifler. Mavi kıtalardan geri*

getirmediğin o çeşitler. Neredeyse otuz yıl önce kız kardeşinle terk ettiğin bu hayat.

Otuz yıl.

Belki de Agonie ölmüştü. Gittiği gece ya da belki de bir süre sonra, oradan bir daha çıkmamacasına ormanın ağaçları arasında kaybolmuştu. Agonie, annelerinin o geceden itibaren bambaşka birine dönüştüğünü bilmiyordu. Ona öyle zarar vermişti ki kadın yerle bir olmuştu.

Félicité başını salladı. Bu acımasızlık çocukçaydı. Bir heves. Annesi hiçbir zaman onun ağzını ve poposunu silmekten şikâyet etmemişti. Otuz yıllık sabır ve ilgiden sonra, kız kardeşi gibi özgürlüğün korkak bencilliğine teslim olacak değildi. Agonie'yi neden uzun uzun düşünecekti ki... İkizi zaten ondan bir anne almıştı. Onun iyi bir müşteriyi mahvetmesine de izin vermeyecekti.

"Annenizin gün içinde gidip geldiğini söylemiştiniz. Çok uzağa gidemezdi öyleyse. Arabayla mı giderdi?"

"Hayır, araba kullanamazdı. Sokağın aşağısından otobüse binerdi sanırım. Durağın adı Champ-fleuri'ydi.[7] Tuhaf bir isim. Bu bölgede çiçek ya da tarla yok, birbirine benzeyen, sıkışık grimsi evler var."

"Peki otobüs nereye kadar gidiyordu?"

Sanki harita başkanın gözlerinin önündeydi, her durağın ismini saydı: Champ-fleuri. Les bosquets. Saint-Joseph. Bateliers. Bateliers-Rive gauche. Rouget de Lisle. Cimetière.

Bir saat sonra Félicité ve müşterisi Cimetière durağına inmişti. Félicité mezarlığı baştan başa adımlayarak bir mezar taşının yanına iliştirilmiş renksiz ve kurumuş buket dışında dikkat çekici hiçbir şeyi olmayan mezara doğru ona rehberlik etti.

Biricik oğluma

7 Çiçek tarlası. (ç.n.)

Kaldırım taşında oturan yaşlı kadının ruhu Félicité'nin sorularından kaçtı. Bakışları sıkkın, solup gitmiş hayatların içinde kaybolmuştu. Félicité suyu seksen üç derecede tutan termosla ölüler için ayrılmış çantayı çıkardı ve Merveilles çayını hazırladı. Anne isteksizce porselenlere yöneldi, bir fincan servis edilmesini bekledi.

Bir ruhun önünde ruhçeken bir nesne sallamak, kedinin önünde kurdele sallamaktan bile iyidir. Ruhları mıknatıs gibi çeker. Onlara sebat, hatta hayat üfler. Ruhlar uzaktan kokuyu alır ve becerirlerse gelirler. Bu da çay salonunun neden her zaman görünmez müşterilerle dolu olduğunu açıklar.

Merhume çok geçmeden ilk evliliğini, ilk çocuğunu, doğru düzgün nefes alamayan küçük ciğerlerini, beyaz bir odada geçirdiği haftaları, 1 Kasım'da tabuta koyamadığı buketi anlatacaktı. Çünkü tüm kederinizi bir anda yok edemezsiniz, fakat bir çiçek yasın acımasızlığını her daim hafifletir. Solup giden evliliğini, ikinci kocasını ve saklı kalıp dile gelmediğinde tahammül edilen acıyı anlatacaktı.

Félicité kadına ölürken kime ne söylediğini sordu. Onu bu arafa mahkûm eden yarıda kalmış cümlenin ne olduğunu öğrenmek istiyordu. Eğer isterse, yarım kalmış o son sözleri onun için, onları duyacak kişiye söylemeyi teklif edecekti. Ama yaşlı kadın solmuş çiçeklerinin yanında kalmayı tercih edebilirdi de.

Bu cevaplarla rahatlayan Köpekbalığı, kayıp çocukluğunu unutacak ve Marsilya'ya dönecekti. Félicité de Nice'e dönüp çekini bozduracaktı.

Cours Saleya'nın sonundaki bürosunda bir kolye şeker ısıracak, kendine Petit Gölü'nden gelen ve geçmişin kıvrımlarını takip etmesine yardımcı olan bir fincan çay yapacak ve annesini, onun her zamanki halini hatırlamak için koca bir demlik içecekti: Agonie onu yerinden etmemiş, Carmine hâlâ sadece onun annesiyken, çok fazla yüzün, çok fazla sesin ardında kaybolmamışken, bedenini elli altı yabancıyla paylaşmamışken ve seslenildiğinde sadece gerçek adı olan Carmine'e cevap verirken.

Uykuya dalmadan önce, kitabının satırları sayfanın sonunda kesiştiğinde aile fotoğrafından azade masasına döndü. Çalar saatin yanında, gümüş çerçeveli küçük oval aynaya dokundu. Pelüş bir oyuncağı olamayacak kadar büyüdüğünden aynanın arkasında şu kelimelerin kazılı olduğu yere elini koyarak uyuyakaldı:

Félicité'm için, annen

Son Uyarı

Félicité bana bu hikâyeyi anlattığında ölmüştü. Çenesini kapalı tutmaya dikkat ettiğinden başka şeyler hayal etmeyin: Ruhu herhangi bir yerde, herhangi bir formda değil.

Nice halkının ölüm korkusu yüzünden uzak durduğu bürosu –aslında binanın tamamı– yüksek sesle konuşan insanlar tarafından satın alındı, yenilendi ve yatırım yapıldı. Hayır, İtalyanlar değil. Sanırım Ruslar ya da İngilizler. Félicité'den hazzetmeyen bölge halkı onlara pek muhabbet beslemiyor. Bu durum beni biraz da olsa teselli ediyor.

Yine de güzel kokuyor: Beyaz çay ve portakal çiçeği. Ölüm uğramamış buraya sanki.

Ancak yağmur yağarken size anlatmak istediğim, hikâyenin sonu değil başlangıcı: 1956 yılının o Ağustos gününde Bégoumas köyünün neden bir kişi hariç tüm sakinleri tarafından aniden terk edildiği. Bölgede hiçbir fırtına ya da deprem kaydedilmemişken duvarlar nasıl çöktü? Orman, dağın çok daha yukarısında başlarken karaçam ağaçları çatıları nasıl yardı?

Her şey kız kardeşlerin doğumuyla başladı elbette. Bunu biliyorsunuz zaten. Fakat bazı hikâyeler ilk anda başlamazlar. Köklerini sonradan, ağacın daha yukarısında bulur ve hikâyenin nereye varacağını öğrenmek için gövdeden aşağı inmeniz, birkaç dala daha tırmanmanız,

dipteki düğümlere dönmeniz, solmuş yaprakları ve taze meyveleri toplamanız gerekir.

Bu hikâye, Félicité'nin bana anlattığı hikâye, onunla başlıyor. O ki 22 Temmuz 1986'da, her salı veya otuz senedir salı günleri yaptığı gibi annesinin taşradaki evine gider. Fakat bu kez annesini son defa canlı göreceğinden habersizdir.

Yakut Taç

Cours Saleya'daki çiçekçiler şemsiyelerin altında kovalarıyla kendilerini yelpazeliyorlardı ki, pazarın her yanı saran gürültüsünün arasında kaldırımlarda bir takırtı yankılandı. Çelikten topuklu ayakkabılar giyen bir kadın hızla yaklaştı. Çiçekçiler doğruldu, rastgele saplar aldılar ellerine. Elleri gölgelerinden uzandı.

Félicité ışık vuran meydanda yürüdü. Kimin elini uzattığına bile bakmadan bir ayçiçeği, bir çarkıfelek, bir de karanfil kaptı; hiçbir şeye benzemeyen ama annesini memnun edecek bir buketle yola koyuldu.

Çiçekçiler tuttukları nefeslerini bırakıp arkalarına yaslandılar. Kimseden korkmayan çiçekçiler bu ürpertiyle karışık saygıyı ne olmuştu da hissetmişlerdi? Caïs de Pierlas Sarayı kasvetli, dediler. Soyulmuş safran boyası, şekli bozulmuş pervazlarıyla... Muhtemelen Félicité tepeden avluya bakıyor, onları izliyordu. Bu yüzden ona bir azizeye mum verircesine çiçek uzattılar. Ne olur ne olmaz diye.

Félicité, ay grisi Panther model arabasının direksiyonunda Eski Nice sokaklarında slalom yapıyor, Promenade'da trafik sıkıştığında kornaya basıyor, kırmızı ışıkta dururken biz ölümlülerin yemek için para isteyen dilencinin gezinen ruhuna kayıtsız kalışımızı görmemiş gibi davranıyordu. Valizini bir aya yetecek kadar konserve kutusuyla dol-

durmuştu. Kese de koymuştu. Hatırlatmak için biri yanında olmadığı vakit annesi yıkanmayı unuturdu.

Bir de ayna vardı tabii. Neredeyse onu unutacaktı. Fakat çıkmadan evvel, son dakikada, odasına dönüp kendi kendine sordu: Neden olmasındı? Denemeye değerdi.

Félicité son aylarda daha seyrek yukarı çıkardı. Onu bekleyen hayal kırıklığı dayanılmaz hale gelmişti. Buna daha ne kadar dayanabilirdi, bilmiyordu. Artık pek de genç sayılmazdı, son müşterisiyle yaptığı görüşme sırasında dikkatini dağıtan gölgeler kafasını karıştırıyordu.

Félicité tekrar kornaya bastı, yayalara sinirlenmişti bu sefer de. Her kavşakta dönme dürtüsünü savuşturmanın en iyi yoluydu. Buna hakkı yoktu. Annesini orada, dört yanını sarmış davetsiz misafirlerle bir başına bırakamazdı. O ki Félicité'ye dünyayı, orada nasıl kendine bir yer bulacağını öğretmişti. Carmine saḍe köy yaşamından çamaşırhanenin bilgeliğini, çobanın bilgeliğini, bir yıldızın derinliğini çıkarıp atmıştı. İnsan ruhunun boşluklarını ve derinliklerini biliyordu; bir çeşit periydi.

Ve bir periyi, kanatları olmayan, yaşlı, hatta bunamış bir periyi bile terk edilmiş bir köyde çürümeye bırakamazdınız.

Araba trafikten sıyrılmıştı. Félicité önceden bahsettiğim iç bölgelere giden güzergâhı takip etti. Manzarayı pek de umursamıyordu artık: Buralara o kadar çok gidip gelmişti ki zirvelerdeki alaca yansımaları ya da kayaların yankısını dahi fark etmedi. Panther kendiliğinden süzülüyordu, kurumuş nehrin üzerindeki tünelden virajlara... Her dönemeçte, konserveler bagajda takırdıyordu. Merveilles Vadisi'nin girişine kadarki yaklaşık iki saatlik yolculukta, onu uyandıran ve her zaman aynı anıları hatırlatan tek bir yer vardı.

Eski Roquebillière'den sonra, yol dağlara doğru çatallaşıyordu. Yaya yolunda, esmer bir kızın ruhu onun geçişini izlerdi hep. Kızın eteği rüzgârda savruluyordu, elleri belindeydi. Félicité her seferinde dikiz

aynasından fark ederdi. Çocuğun silüeti yoldan aşağı, yabani zeytin ağaçlarının arasına gizlenmiş kuyuya iniyordu.

Bu küçük ruh, küstah bakışlarıyla ona kızıl saçlıyla geçirdiği günü hatırlattı. Rutin bir şekilde canlanan hafızası, yaşananları film misali hatırlattı.

Annesinin gözleri, kızınkilere benziyordu.

O gün okuldan döndüğünde Félicité her zamankinden daha suskundu. Konuşsaydı gerçeği söyleyecekti; nasıl sır tutacağını bilmiyordu. Uyarmışlardı onu: Çenesini kapalı tutacaktı. Ağıla çıkmak için acele etmedi. Gözyaşlarının kurumasını, ağladığını belli etmemek için sesinin düzelmesini bekledi.

Gelgelelim saçlarını saklayamazdı. Geç dönerse, gün batarsa, karanlıkta annesi fark etmezdi belki. Annesi bir şey söylerse de Félicité gün içinde böyle uzadıklarını söyleyecekti. Daha fazlasını değil. Yalan da değildi üstelik.

Kardeşi ona doğru koştu, avuçlarından alnına kadar ter içindeydi. Ellerini ağzına kapatıp gözlerini açtı. Félicité başını sallayıp ilerlemeye devam etti. İkizi önüne geçip onu durdurdu:

"Nasıl?"

Büyük, siyah bir kelebek dudaklarının üzerine kondu.

"Nasıl olduğunu söyleyemem, Nanie. Şimdi izin ver, gideyim, lütfen. Konuşmak istiyorsan ağızlığını takmayı unutma, anlaştık mı?"

Félicité, kardeşi için yaptığı ağızlıktan nefret ettiğini biliyordu. Ağızlık kelebeklere engel oluyordu. Annenin ağız tıkacından daha iyiydi. Ve o akşam, şefkat gösterecek kadar enerjisi yoktu.

İkizine bakarken aklına bir fikir geldi.

Kısa süre sonra, Nanie ona biraz is getirdi ve saçına sürmesine yardım etti. İyi olacaktı.

Félicité, planına güvenerek ağıla giderken kız kardeşi çatıya sığındı. Félicité söyleyeceklerini düşündü: Yemek yemeden erkenden uyumak istiyordu. Aç değildi, yorgundu.

Anneleri içeride, sırtı kapıya dönük halde ebedî portresini yapıyordu. Félicité girince durdu ve arkasını döndü.

"Neden saçında is var? Seni bu halde kasabada görmemişlerdir umarım."

Félicité bir anda cesaretinin kaybolduğunu hissetti. Annesi yanına çömeldi ve ne olduğunu sordu. "Zencefilli Kurabiye Cadısı'yla yollarınız kesişmiş gibi," diye fısıldadı. Félicité güldü, kahkahadan ziyade hıçkırığa benziyordu gülüşü. Küçükken hiçbir şey onu akşamleyin annesinin okuduğu *Hansel ve Gratel* kitabındaki cadı kadar korkutmazdı.

"Gel canım. Saçlarını yıkayayım, bu sırada sen de neler olduğunu anlatırsın bana."

Félicité hareket etmedi.

"Seninle konuşmak istemiyorum."

"Öyle mi? Neden?"

"Çünkü... Buna hakkım yok."

"Hak mı?" diye güldü annesi. "Sen Carmine'in kızısın. Kimse sana konuşma hakkının olup olmadığını söyleyemez. Kim seni buna inandırdı?"

Félicité ağlamamak için yanaklarını ısırdı ama yararsızdı. Hakikat, hıçkırıklarına karışan gözyaşlarıyla beliriyordu: Okuldaki kızlar onun beyaz saçlarını görmüşlerdi.

Annesi gülmedi. Genelde Agonie'ye attığı sinirli bakışlarla ona baktı.

On yaşına bastığından beri Félicité'nin kafası gittikçe daha fazla gümüş tutamlarla kaplanıyordu. Okula döner dönmez alaylar başlamıştı. Kendi kendine konuşan ve babasının hayaletiyle sohbet ettiğini söyleyen bu tuhaf kıza tiksintilerini göstermek için bir bahane, elle tutulur bir sebep bekliyorlardı. Ardından alayların yerini yavaş yavaş

tehditler aldı. Ve o ikindi, okul bahçesindeki fıskiyenin arkasında saçını yoldular.

Fakat koparılan her saç telinin hemen ardından kafasında on tel bitiverdi.

Kızlar sinirlenmişti. Félicité'nin saç dipleri kanayana ve zil çalana kadar kızın saçlarını halat çekme oyunu oynarcasına bir o yana bir bu yana çekişmeye devam etmişlerdi.

İsle kaplıyken başında gümüş saçlardan eser kalmıyordu. Fakat o gün başı kurumuş kanla kaplıydı.

Carmine onu alnından öpüp gitti.

Bir saat sonra döndüğünde gece çökmek üzereydi. Kıyafetleri yanmıştı sanki. Kızına, "Başkaları sana dokunamayacak, seninle konuşmayacak, yan gözle bakamayacak, hatta seni aklından dahi geçirmeyecek. Çok rahat olacaksın," dedi.

Ve yapayalnız, diye düşündü Félicité.

Annesi onu yıkadı, kafasındaki yaraları nazikçe temizledi. İçi koyu yeşil tozla dolu bir kavanoz çıkardı ve tozu biraz ıslattıktan sonra oval aynadaki yansımalarına bakarak kızının başına karışımı sürdü.

"Nasıl olsa saçlarını boyamaya başlayacaktım," dedi ve saman kokan yeşil karışımla kızının saçlarını boyadı.

Kızının saçlarını yıkadıktan sonra anne kız gümüş aynanın karşısına geçtiler. Carmine'in kahverengi ve kıvırcık saçları maun rengine boyanmıştı. Félicité'nin pırasa gibi dümdüz saçlarıysa kıpkızıl olmuştu, ocaktaki közlerden bile koyuydu.

Carmine'in yansıması Félicité'ninkini kapatıyordu:

"Söyleyeceklerimi iyi dinle kızım. Kimsenin sana böyle zarar vermesine asla müsaade etme. Sen annenin kızısın. Sen mutlu olmazsan ben de olamam. Ve yüzünün ruhunu yansıttığını hep hatırla. Her daim. Kasabadaki kızların sayısı bir elin parmaklarını geçmez. Çoğunun kalçası Aix'in kapısı kadar geniş. Senin uzun bir boynun, ince bir belin ve

şimdi de yakuttan bir tacın var. Başkalarının senden gözlerini kaçırması gerek, Félicité, tersi değil. Annen şimdi uyuyacak, çok yorgun."

Böylece okuldaki kızlar bir daha asla Félicité'yle alay etmediler. Félicité'nin ayak sesleri gözlerinin yaşarmasına neden oldu.

Kızla annesi, o on beş yaşına kadar her cumartesi sabahı oval aynanın karşısında birbirlerinin saçlarını boyadılar. Boyalarını saçlarında bekletirken Carmine aynada kırışıklıklarını inceler, kıyafet dener ve çok zayıf olan Félicité'ye elbiselerini veremediği için üzülürdü. Birbirlerine haftalarını ve sırlarını anlatırlardı. Zencefilli tuzaklar ve çürük dişli korkunç cadılarla dolu hikâyeler uydururlardı.

Her Şey Nasıl Başladı?

Félicité harap haldeki Roquebillière köyünün, metruk dükkânların, siyah beyaz fotoğrafın, çocuğun ruhunun, sessiz ve boş evleriyle tarumar haldeki köylerin ötesine geçti. Tırmandıkça manzara yabani incir ve zeytin ağaçlarının yapraklarının çevredeki dağlara karıştığı bir korkuluğa dönüşüyordu. Arabanın havalandırma deliklerinden içeri sızan soğuk, genç kızı yavaş yavaş etkisi altına almıştı.

Asfalttaki çukurlar ve tümsekler Félicité'yi sarsıyordu. İncir ağaçları yerlerini köknarlara, yeni evler ise terk edilmiş kulübelere bırakıyordu. Gökyüzü kararmıştı, tepeler sisin içinde kayboluyordu. Yaz sanki buraya uğramıyordu.

Bégo Dağı'na yaklaştıkça her şey iyice haşinleşiyor, bulanıklaşıyordu: Işık, kayalık sırtlar, hava azalıyordu. Kulübeler, tabelalar yok olmuştu. Sadece Merveilles'i tam anlamıyla bilenler bu denli ilerlemeye cesaret edebilirdi. Ta ki yolun, karaçamların üzerindeki gölgeleri, taş ve göllerde oluşan manzarayı delip geçene kadar.

Burası arabayla gidilecek en uzak noktaydı: Gravürlerin, beyaz tavşanların ve dağ keçilerinin konuşlandığı bölgenin başlangıcıydı.

Sıra size geldiğinde, yola koyulduğunuzda siz de göreceksiniz. Nice'in zirvelerine tırmanmak, aynanın diğer tarafına, sahilin vahşi tarafına, ışıltısından, cazibesinden ve gürültüsünden uzağa dalmak gibidir.

Félicité kontağı kapattı. Gündelik ayakkabılarını çıkarıp yürüyüş ayakkabılarını giydi, buketini aldı, küçük oval aynayı cebine koydu ve arabanın kapısını kapattı. Bagajdan makarna paketlerini yığdığı büyük çantasını aldı; teneke kutularla dolu tekerlekli valizin kayışını beline bağladı.

Dikenli çalıların arasında kıvrılan patikada Bégoumas'ya doğru tırmanmaya koyuldu.

Çok geçmemişti ki ter içinde kaldı. Çanta kürek kemiklerine ağır geliyordu. Kayış belini acıtıyordu. Valiz taşlara çarpıp devrildi.

Gençken Bégoumas'ya bir saatten kısa sürede tırmanırdı. Artık dizleri ağrımadan dağa tırmanmak için ara vermeye ihtiyaç duyuyordu.

Belki de tüm bunlar annesini görmemek içindi.

Yokuş dikleşmeye başlamıştı; Félicité nefes nefeseydi. Gitgide artan geri dönme dürtüsüyle savaşmak, yüreğine saplanan dikeni görmezden gelmek için bakışlarını her adımda daha da yaklaşan Bégo Dağı'nın zirvesine sabitledi. Güneş ışınları acı verici hale geldiğinde bile gözlerini zirveden ayırmadı. Babasından önceki çobanların altı bin yıl boyunca yürüdüğü o dünyaya daldı.

Bazen pas rengi bir kayanın üzerine hançer ya da boğa oyan bir hayaletin etrafında dolaşırdı. "Félicité, Tende Müzesi'ni uyarmalısın... Herkese bu gravürlerin kutsal, hatta okült olduğunu söylüyorlar. Onlara bunların silah üreticilerinin ve hayvan pazarlarının reklamları olduğunu açıklamalısın," derdi hayalet. Ama Félicité insanları hayal kırıklığına uğratmaktan hoşlanmazdı.

Büyüdüğü ağıl uzaktan da olsa görünmüştü nihayet. Arkasında, Agonie'nin rengârenk çiçekleriyle dolu eski çayır artık sadece siyah saplardan oluşan bir tarladan ibaretti. Bank bile yerle bir olmuştu.

Viran köye inerken annesine seslendi. Gelgelelim sesinin yankısı ve ayaklarının altındaki çakılların çıtırtısı dışında cevap yoktu.

Aniden, ara sokakta biri belirdi. Félicité kendini bir anda kapıya yapışmış, yayını karnına doğrultmuş halde buldu.

Bu, Carmine'di.

Sessizliği ve atik yapısı olmasa, Carmine'in onun iki katı yaşında olduğunu düşünürdünüz. Yetmişinde bile değildi, fakat derisi şimdiden yumuşamış ve incelmişti; lavanta rengi damarlı jelatine benziyordu görüntüsü. Ne gözlerinde kirpik kalmıştı ne de bileklerinde silahını tutacak güç. Çizgili parlak turuncu yeleğinin altında tüm minyonluğu ve kırılganlığıyla titriyordu.

Carmine okunu indirdi, meleyen bir keçi gibi haykırdı:

"Beni korkuttun! Seni orman bekçisi sandım. Avlanmamdan hazzetmiyor, güya yasakmış. Sanki seçme şansım var."

Félicité giysilerini, şapkasını düzeltti; çantasını bırakıp ipi çözerken rahat bir nefes aldı. Carmine'in kemikli elini nazikçe tuttu:

"Benim. Anne?"

Avcı onu izledi. Félicité, annesinin onunla konuşacağını umuyordu, ama Carmine bir tuzaktan kaçarcasına aniden elini çekti. Kendi kendine mırıldanarak renkli bir eşarp taktı. Gülümsemesi daha sıcak, sesi daha kendinden emin bir hal aldı.

"Hoş geldin Félicité. Seni uzun zamandır buralarda göremiyorduk. Annen şu an müsait değil. Sana oy birliğiyle yeniden seçildiğimi söylemiş miydim? Neden gelip benimle Hydre'de bir kadeh bir şey içmiyorsun? Sana olan biteni anlatayım. Barmen kadın her geçen gün daha da kötü kokteyller yapıyor."

Carmine'in bedenini işgal eden belediye başkanı Félicite'nin elini kibarca sıktı. Bu kadarla yetinmek gerekecekti.

Félicité, rüzgâr yüzünden savrulan solmuş begonvillerin yanından geçip onu takip etti. Çatıya tünemiş bir baştankara cıvıldıyordu. Fırının yıldızlarla ayrılmış vitrininin arkasında sararmış bir tabela vardı: *Ayın her ikinci perşembesi, sabah 7'den 9.30'a kadar açıktır.*

Her yer rutubet kokuyordu. Henüz yıkılmamış duvarlarda, kırık fayanslardan fışkırmış yeşil küfler geziniyordu. Balkonlardaki saksılarda kuru saplar vardı.

Félicité, Carmine'in yürüyüşünü inceledi. O ki bir zamanlar koyu renk kıvırcık saçları ve kalp şeklindeki yüzüyle çok güzeldi, şimdiyse bunamış bir kadındı. Annesi kendi içine çekildiğinden beri ufak tefek bedeni çok fazla sakin tarafından ele geçirilmişti; onların gölgesini taşıyordu. Kendi gölgesiyse biçimini kaybetmiş, mevcudiyetini yitirmişti.

Her şey, Félicité'nin bir yıllık eğitiminden döndüğü gece annesinin dağılmasıyla başlamıştı. O zamanlar genç kız henüz on altı yaşındaydı. Agonie evi terk etmeye karar vermiş, köy bomboş kalmıştı.

Olayı izleyen günlerde Carmine terk edilmiş ağıla yerleşti. Fırını devralıp ekmek yapmaya başladı, geçinmek için de yaptıklarını sattı. Ekmekten kazandığı parayla barı devraldı; alkol ve tütün satışını düzenlemek için yasalar çıkardı ve kendini belediye başkanı ilan etti.

Carmine zamanla kendi benliğinin küçük bir parçası haline geldi. Bedeninde elli yedi gölge taşıyordu. Félicité'nin, annesine denk gelme ihtimali neredeyse altmışta birdi. Carmine ihtiyatlı bir sakin gibiydi annesinin bedeninde. Onun kılığında ortaya çıkan insanların; nazik belediye başkanı, dikkatli kadın polis, özenli fırıncı, bitkin çöpçü, ilham verici kuaför, meraklı müzisyenin ardında kaybolurdu. Félicité'ye öyle geliyordu ki geçen her günle annesi daha parçalı, daha kalabalık ve daha anlaşılmaz bir hal alıyordu.

Ana meydanda, yani bulunduğumuz masadan daha geniş olmayan uzun çimenlerin etrafında, hiç kullanılmayan ama her zaman iyi durumda olan bir telefon kulübesi vardı, Félicité kulübeye ve tek müşterisi dahi olmayan Hydre Tekel Bar'a bakıyordu. Banklar boştu. Ruhlar bile mekânı terk etmişti.

Carmine tezgâhın arkasına geçip, "Ah Carmine'nin küçük kızı! Sana ne verebilirim? Yeni kokteylimi denedin mi?" diye sordu.

Kok-teyl diye heceledi tekrar. Havlusunu omzuna atıp bir bardağa köpükler saçan sarı bir içecek koydu ve Félicité'nin karşısına oturdu.

"Bu kokteyle renginden dolayı *İşçi* adını verdim. *Ayçiçeği* ismiyle arasında kaldım ama annen bunun komik olmadığını ve çiçek isimlerinden hoşlanmadığını söyledi. Bil bakalım içine ne koydum?"

Félicité kokteyli görmezden geldi, buketini masaya bıraktı ve temkinli bir tavırla sordu:

"Hazır annemden bahsetmişken, o nasıl? Ona Cours Saleya'dan çiçek getirdim. Ve yiyecek bir şeyler, bir de mendil."

Kadın iç çekti. Nefeslenişi Félicité'ye çocukluğundaki ağılı hatırlattı. Damarlı göz kapaklarının altında, bir zamanlar altın sarısı gözleri seğirirdi. Sanki ruhların tıkırtılarını işitirdi.

"Burada müşterilerle oturduğumu patrona söylemeyeceksin, değil mi? Annen... Onu bir süredir görmedim. Ama konuşulanlardan haberdarım, annenin yorgun olduğunu söylüyorlar."

"Bu ne demek?"

"Ayrıntıları bilmiyorum. Duyduklarım bundan ibaret."

Félicité geldiğinden beri, yani yarım saat içinde köyün büyük bir kısmını görmüştü, ama annesinden hiçbir şeye rastlamamıştı. *Hoş geldin* demek için bile çaba göstermemişti.

Dönüş yolunda onu bekleyen virajları düşündü, yolu iki saat sürecekti. Giysilerine yapışan teri. Dizlerini sızlatan yürüyüşü –evdeki asansör bozulduğunda ve yürüyerek inmek zorunda kaldığında her katta dururdu, hatta bir defasında tüm basamakları popo üstü inmişti. Bacakları onu taşıyamıyordu artık. Buraya tırmanmasına göz yumsa dahi, terk etmeyi reddettiği o viran köyde annesini kimsesi olmadan hayal ederken midesi bulandı. Geri döndü, onu yıkadı, kıyafetlerini değiştirdi ve her şeye yeniden başladı. Tek kelime etmedi.

Félicité yaptıkları için minnettarlık ya da ödül beklemiyordu annesinden. Umurunda değildi. Sadece annesini istiyordu. Ne var ki banktan ona bakan kadın annesi değildi artık.

Tam da o anda Carmine'in bedeni altında gevezelik eden bu yabancıyı izlerken Félicité daha fazla katlanamayacağını anladı, dayanacak gücü kalmamıştı. Kendini kurban eden bu yolculuk, bu beyhude tartışmalar... Dizleri artık onları taşıyacak kadar güçlü değildi. Yolun sonunda Carmine yoksa tüm çabası beyhudeydi.

"Anne, bana söylemek istediğin bir şey varsa söyle. Ama bunun için garson kızın sesini kullanma."

Yaşlı kadının bakışları hissizleşti.

"Seni düşünüyordum, bak, sana çiçek getirdim."

Annesinin nefesi hızlandı. Çiçeğin taçyaprağını okşadı. Acıma duygusu Félicité'yi ele geçirdi, fakat bu duyguyu bastırmaya çalıştı.

Ceketinin içinden küçük oval aynasını çıkardı, masanın üzerine koydu.

"Bak. Saçlarımı kızıla boyadığın sabahları hatırlıyor musun?"

Carmine titreyen elini gümüş çerçeveye yaklaştırdı. Tam çerçeveye dokunacaktı ki çerçeve elini yakacakmışçasına geri çekti. Başını salladı, gözleri kapalıydı.

Félicité de gözlerini kapattı. Aynadaki yansımalarını görmek istiyordu; o yansımada saçları aynı yeşil çamurla sıvanmıştı, sahte kavgalarsa suretlerinde iz bırakmıştı. O ayna, sadece tavandaki küfü yansıtan o boş ayna değildi elbet.

"Gel anne, sana bir şey göstereceğim."

Annesinin elini sıkıca tuttu, bu sefer onu elinden kaçırmayacaktı.

"Sonra seni rahat bırakacağım, söz."

Félicité aynayı aldı, kalktı ve annesini bardan çıkardı. Yaşlı kadın tereddüt etti, fakat kızına karşı koymadı. Yumruğu Félicité'nin sıkılı avucunda hareketsizdi.

Biri diğerinin arkasında, uzanmış bir kol ve gevşek bir kolla birbirlerine bağlı halde, canavar gölge üçüncü yoldaşları olarak onları takip ederken ağıla doğru ilerlediler. Onlar yaklaştıkça Carmine'in bedeni direnç göstermeye başladı. Félicité arkasına bakmadı. Tehditlere, sitemlere, inlemelere ya da sessizliğe boyun eğmeden ilerledi.

Dışarıda güneş parıldarken ağıla girmek, mağaraya girmekten farksızdı: Soğuk, nemli ve karanlık. Félicité paslı panjuru açınca bir ışık hüzmesi içeri süzüldü.

Artan örümcek ağları ve küf kokusu dışında, yıllar önceki son ziyaretinden bu yana hiçbir şey değişmemişti. Her şey aynıydı. Basit bir mutfak. Yanmayan ocak. Asma kattaki hasır döşek. Otuz yıldır meleme sesi duyulmayan ağıl, arka kapısına çivilenmiş deve dikeni. Ve odanın ortasındaki büyük gri çarşaf.

Köşeye saklanmış yaşlı kadın yüzünü kapattı. Bedenindeki elli yedi kadın çarşafın altında ne olduğunu biliyordu. Félicité'nin çarşafı kaldıracağını da biliyor ve bundan korkuyorlardı. Yıllardır yüzüne bakmamışlardı.

Félicité çarşafı kaldırdı ve bir şey yere düştü. Carmine'in toz bulutunun ardındaki portresi şövalesinde, neredeyse hiç bozulmamış halde duruyordu.

Hatıralarında böyle değildi; başka bir deyişle, şekilsizdi, hiçbir şeye benzemiyordu. Üst üste binmiş binlerce katmanla şişmiş ve bir heykele dönüşmüştü. Sanki Carmine'in tuhaf, daha genç, daha insanlık dışı bir versiyonu kafasını tuvale sokmuş, oraya yerleşmişti; sanki kafası kesilmiş bir yaratık davlumbazdan sarkıyordu.

Şövalenin üzerindeki yüz –çatlakların arasından bir ağzın ve kabarcıkların arasından burun deliklerinin seçilebildiği bu oyuk ve rengârenk kütleye yüz diyebilirsek tabii– uyku mahmurluğunu atmak için göz kırpıyordu sanki. Sadece ortadaki gözler berrak ve parlaktı. Canlıydı.

Sağa, sola yuvarlanıyor, onları boyayan kadının üzerine düşüyorlardı.

Félicité onun yaklaşmasını, resme dokunmasını, fırçaları tekrar eline almasını istiyordu. Neden olmasındı? Fırtınalarından sonra resim yapmak annesini hep rahatlatmıştı. Ama sesini çıkarmaya cesaret edemiyordu. Etten kemikten Carmine ile alçıdan Carmine arasında bir şeyler oluyordu sanki.

Annesi kollarını indirdi ve gözleriyle onu takip eden portreye yaklaştı. Yüz hatlarında belirsiz ifadeler uçuşuyordu. İşaret parmağının ucuyla burnundaki kabarcıkların ve çenesindeki çukurun çevresine dokundu. Gözleri resimle buluştuğunda neredeyse canlanacaktı. Carmine yavaşça Félicité'ye döndü.

"Üzgünüm," demek istiyordu sanki bakışlarında.

Üzgünüm ama benim de o kadar gücüm yok.

Yaşlı kadın geri adım attı, kolunu indirdi, ifadesi uçtu gitti. Bakışları başka bir yere, kendi içine yöneldi.

Félicité ona yöneldi ama annesi boş boş bakıyordu. Sanki bir ruhun içinden geçiyor, diye düşündü Félicité, annesini omuzlarından tutarken.

"Anne benim, Félicité. Orada mısın?"

Sesi son kelimelerde iyice kısıldı. Belli ki Carmine burada değildi. Umutlandığı için kendini suçladı.

"Beni dinle. İçindeki başka biriyse de dinle beni. Artık Bégoumas'ya gelmeyeceğim, tamam mı? Annemle konuşmama engel olsan da o dışarı çıkmayı reddetse de gelemeyeceğim. Ben sadece onun için buradayım ama o benim yanımda hiç durmuyor."

Carmine'in dudakları titredi.

"Senin iyiliğin için anne. Sen bana kalan tek ailesin."

Yaşlı kadın çığlık atarken ellerini kulaklarının üzerine kapattı: "Carmine burada, nöbet tutuyor!"

İşte bu kadar. Annesi sonsuza dek raydan çıkmıştı. Félicité onun farklı suretlerine müdahale etmemesi, Carmine birini seçtiğinde ötekine

hitap etmemesi gerektiğini biliyordu. Annesi bir uyurgezer olarak yaşıyordu, rüyadan rüyaya yolculuk ediyor ve doğru rüyaya geçtiğinde uyandırılmadan yakalanması gerekiyordu.

Her şeyden önce Félicité, yokluğunu vurgulamak için dahi olsa ikizinden bahsetmemesi gerektiğinin farkındaydı. Eğer Carmine kuşatılmış bedeninin derinliklerinde kaybolup gittiyse, eğer Félicité'nin artık gerçekten bir annesi yoksa, geriye kalan tek şey kız kardeşiydi, tabii ölmediyse. Agonie'nin anısı ve ortadan kayboluşu Félicité'yi vurmuştu.

Çok geçti. Carmine çığlıklar atıyor, inliyordu; gözleri görünmez bir noktaya sabitlenmiş haldeydi, kaçmak imkânsızdı, tüm vücudu sarsılıyor ve sallanıyordu, saçmalıklar haykırıyordu: *Kimse kimse benimle konuşmuyor kimse beni dinlemiyor ben istiyorum ki hayır söyleme bize neye mal oluyor biz dinlemeyiz sus konuşma konuşma sus dedik sana bunu kendine sakla bizim için kardeşin orada hiçbir şey yapmıyor hiçbir şey ortaya çıkmamalı o sana ait bize ait başkasına değil başkasına değil bize ait diğerleri susun susun susun.*

Félicité nasıl tepki vereceğini bilemedi, üzgün ve çaresiz hissediyordu. Bu duygulara alışık değildi. Yavaşça ayağa kalktı, elini annesinin omzuna koydu ve tüm çığlıklar arasında ona, annesi ararsa döneceğini, telefona mesaj bırakmasının yeterli olduğunu söyledi. Annesinin onu görebileceği gün ve saatte geleceğine söz verdi.

Félicité, annesinin çığlıklarını ve masanın üzerinde duran gümüş çerçeveli aynayı geride bıraktı. Aynanın oval şekli karanlık çatı kirişlerini yansıtıyordu.

Félicité ağıldan telaşla ayrıldı. Ayakları, neredeyse yarım yüzyıl önce Carmine'in ektiği yabani otların istilasına uğradı. Kuru saplar ayak bileklerini sardı. Félicité kurtulmak için debelendi, tepesindeki kuşları korkutmak için küfürler savurdu.

Bégo Dağı'nın soğuk gölgesini takip ederek ardına bakmadan dağdan inerken düşündü: Annesi onunla konuşmayalı on yıldan fazla olmuştu.

Aslında bundan daha uzun zaman geçmişti; Félicité tüm zaman mefhumunu kaybetmişti artık. Ve annesinin soluk gençlik fotoğrafını bana gösterdiğinde siyah buklelerinin altındaki gözleri coşkuyla ateşe verilmişçesine alev alevdi.

Ama ben onun hakkında ne bilebilirim ki?

Belki de Félicité'nin anlattıklarından sonra orada bulmak istediğim deliliği görmüştüm.

Ağıt Yakan Kadınlar

O akşam Félicité tuhaf Couillole çayını hazırlayacak gücü kendinde zor buldu. Sabahtan beri onu gerçekliğe bağlayacak herhangi bir şey içmemiş Angèle-Victoire ona günün yalan dolan olaylarını anlatırken zarifçe kanepeye oturdu. Anlattıkları hep aynıydı: Hayatından geri kalanlar, kilise boyayan ve palmiye diken yeğenler, kıpkırmızı yanaklarıyla ve kestane dolu torbalarıyla döndüğü Valdeblore ormanındaki akşamüstleri, yeğenini vaftiz eden Rocabiera'nın dehşet verici hanımı, kıskandığı dindar kız kardeşleri...

Félicité kadının anlattıklarıyla ilgileniyormuş gibi dahi yapmadı. Artık var olmayan bir hayata hapsolmuş ruhların bitmek bilmeyen saçmalıklarını dinlemeyeli uzun zaman olmuştu. İşi dışında elbette. Ona para verilirse dinlerdi. *Bana ödeme yaparsanız dinlerim*; bunu tabelasına eklemeliydi. Dağa tırmanıp annesini görmek için para alsa bu kadar rahatsız olmazdı, kim bilir? Belki de bu sayede katlanılabilir biriydi. *İşte bu kadarsın*, diye içinden geçirdi Félicité. Bunamış annesini terk eden bir kadındı fakat müşterilerine göre her şey yolundaydı, kimseye bir şey söylemeden tek başına karar alabiliyordu. *Dairende, küçük kanepende, küçük tatlı çaydanlıklarınla keyfin yerinde, oysa yaşlı annen yukarıda her şeye karşı tek başına mücadele ediyor, üstelik kızından bir daha yanına gelmeyeceğini işitti. Sen de geri döneceksin elbet. Ertesi gün olur olmaz. Af dileyeceksin. Ona yaşattığın korkuyu unutturacaksın.*

O ki ortaya çıkmaması gerek, sadece sana ait, başkasına değil.

Bu dua hafızasında sanki bir martıydı. Annesinin çığlığının hatırası dönüş yolunda, Promenade'ın trafiğinde, Eski Nice sokaklarında, kanepesine kadar ona eşlik etmişti.

Annesine, garsona ya da Félicité'nin tanıdığı herhangi birine ait olmayan bu seste alışılmadık bir şey vardı. Carmine'e çenesini kapamasını söyleyen, elliden fazla yankısı olan zalim bir ses.

Bunun hakkında konuşmamak gerek, ortaya çıkmamalı, dinlemeyeceğiz.

"Joseph geldiğinde bu yüzden çok şaşırdım. Canım, makinen yanıp sönüyor. Joseph beni görmeye geldi."

"Pardon?"

Kontes'in laf kalabalığının ortasında, Félicité'ye de sıra gelmişti. Angèle-Victoire ısrarla sözünü kesti, sahte anılarını anlatmak istedi, çay henüz etkisini göstermediğinden var olmayan hayatı ona çok daha heyecanlı ve canlı görünüyordu.

"Öten makinen koridorda. Kırmızı ışığı yanıp sönüyor."

Félicité telefona koştu.

1 mesajınız var.

Bugün – 15:57'de

Félicité o saatte dönüş yolundaydı.

BİP

Hoparlörden bir gürültü yükseldi. Mikrofona boğuk bir ses çarptı. Boğuk çığlıklar. Kırılan camların şangırtısı. Kelimeler tek nefeste yankılanıyordu:

"Benim, kaçmayı başardım... Fırçaları tekrar elime aldım. Matronlar istemedi, beni resimden uzaklaştırdılar. Çıkmayı başardım. Benim, duydun mu? Beni dinlemek zorundasın. Sana anlatmak için çok az zamanım var. Benim..."

Cümlesi bir çığlıkla yarıda kesilmişti.

İnleme. Boğuk nefesler.

Sessizlik.

Sessizlik uzadı, yerini müzik aldı.

BİP

Mesajın sonu.

Silmek için 1'e – Arşivlemek için 2'ye – Tekrar dinlemek için 3'e basın.

Félicité'nin ikinci dinleyişinde mesaj değişmedi. Ne üçüncüde, ne yirmincide ne de otuz sekizincide. Gelgelelim Félicité yeniden dinledi. Önce kulağını telefona iyice yapıştırdı. Sonra telefon kablosunu kendine doğru iyice çekti. Kabloyla birlikte yere oturdu ve mekanik hareketlerle 3'e basmaya devam etti.

Tekrar dinlemek için 3'e basın.

Tekrar dinlemek için 3'e basın.

Tekrar dinlemek için 3'e basın.

Félicité her seferinde daha da hızlanıyordu.

Şaşkınlık ve inkâr, dehşet, sıkıntı; tüm bu duyguları Félicité art arda yaşıyordu. Ama mesele şuydu: O zaten her şeyin farkındaydı. Neyin doğru olduğunu dolambaçlı yollara sapmadan bulmak için beş ya da on iki adımlı aşamalara ihtiyacı yoktu.

Annesi henüz ölmüştü. Onu parçalara ayıran, kaba bir ölümdü.

Carmine'in hâlâ kurtarılabileceğine inanmak için çabalayabilirdi, fakat yalanlara kanmıyordu. Hakikati hissederdi. Onu gölgesi gibi tanırdı. Annesi ölmüştü.

Defalarca dinlediği telesekreter mesajı, gerçeği kulağına kazımıştı sanki. Bu, Félicité'nin kaçamayacağı bir hakikatti. Carmine ölmüştü. Ölmüştü çünkü kızı onu terk etmişti.

Salondaki masada Félicité'nin fincanındaki çay soğumuştu. Angèle-Victoire çayı içti.

Kontes, salonunda yerde oturan hayalet dedektifinin yanına geldiğinde ay denizin üzerinde yükseliyordu.

"Annemin öldüğü gün, huzur içinde uyusun, ağlamadım. Henüz on bir yaşındaydım."

Telesekreter mesajı, Félicité'nin midesine inat, yüzüncü kez çınladı.

"Sonraki günlerde de. Kardeşlerimin ağlamasının yasak olduğunu, benimse ağlamakla yükümlü olduğumu öğrendim. Babam çok kızmışı."

Tekrar dinlemek için 3'e basın.

Kontes devam etmeden önce Carmine'in çığlıklarının dinmesini ve sessizliğe bürünmesini bekledi:

"Cenaze için babam ağıt yakan kadınlar tuttu. Yüzümü siyah bir örtünün altına sakladım. Yaşsız yanaklarımın fark edilmesinden korkuyordum. Ağıt yakan kadınlar arkamdan yürüdüler. Onların tuhaf ağıtları mezarlar arasında uzun uzun yankılandı, annemi düşününce ağıtları daha da uzadı, sanki zihnimin derinliklerinde çınladı."

Eldivenli elleriyle elbisesinin kenarlarını düzeltti ve alçak sesle ekledi:

"İsterseniz, tatlım, sizin için de ağıt yakabilirim."

Félicité cevap vermedi. Gözlerini boşluktan ayırmadı. Ama telesekreter mesajının uzun süren çıtırtısı yeni bir *bip* sesiyle sona erdiğinde tekrar çalmadı.

Angèle-Victoire, kolları elbisesinin taftasında sallanırken başını eğdi. Omuzları çöktü.

Bir gözyaşı damladı yüzünden ve kombinezonunun üzerine yayıldı. Bir başkası da ona katıldı. Kumaşın üzerinde kıpkırmızı bir buket gibi açıldılar.

Dışarıda, alt katta, Carmine'in öldüğünü, hatta bir zamanlar yaşadığını bile bilmeyen insanlar terasta bir şişe roze sipariş etti. Garson laflarıyla onları güldürdü.

Kontes'in ağzından bir hıçkırık kaçtı, kadın bunu bastırmak için yumruğunu ısırdı. Sümüğü eldivenine damladı, silmedi. Dudaklarının arasından koridoru dolduran uzun, boğuk bir inilti çıkardı.

Yarın, diye tekrarladı Félicité kendi kendine.

Yarın sabah harabelere döneceğim, taşların arasında yürüyeceğim, yorulmadan ve sitem etmeden, kemiklerimi dinlemeden. Yine salı günü gelecek; hafıza şeridinden geçen biri gibi tırmanacağım bu koridoru, gözyaşlarıyla dolu bu geceyi yanıma almadan. Onları orada, pazarın dehlizlerinde bırakacağım. Martılar memnun olacak. Ona bir buket alacağım, gerçek bir buket, ona benzeyen siyah ve kırmızı bir buket... ve anneme vereceğim. Hiçbir şey söylemeyeceğim. Benimle konuşacak, bu benim için yeterli olacak.

Yarın.

Yarın annemi görmek için döneceğim.

Bir süre sonra, Angèle-Victoire sessizlik içinde nihayet ayağa kalktı. Elini Félicité'nin omzuna koydu, gözleri dolmuştu, ardından uzaklaştı.

Tekrar dinlemek için 3'e basın.

Félicité bana, "İnsanları korkutup kaçırıyorum çünkü çizmelerimden ölüm kokusu alıyorlar," derdi hep.

Belki de öyleydi. Belki. Ama bence bunun doğru olma ihtimalinden korkuyorlardı. Félicité yalan söylemezdi, yalana kanmazdı. İmkânsızdı. Yaptığı her şey doğruydu. Sıra dışı çayları bile o hazırladığında gerçeği ortaya çıkarmakta daha başarılıydı.

Yani evet, diyebilirsiniz ki yalan söylediği tek kişi kendisiydi. Kendi aldatmacalarına inanmaya başlamıştı, hatta o kadar ki artık bunları kendi kendine tekrarlarken bile yalan söylemiyordu.

Ancak bu küçük yalan bölgesi dışında, Félicité gerçeği biliyor ve hakikatin peşinden koşuyordu. Sizce neden sonraki aylarda annesinin ruhunu bu kadar öfkeyle aradı? Onun ölümünde büyük ya da küçük etkisinin olmasının suçluluğu dışında. Çünkü Carmine aldatıcı bir abideye dönüşmüştü ve Félicité onun kendisini kandırmasına izin vermişti. Neredeyse yarım yüzyıl boyunca hiçbir şeyden şüphelenmeden, Provence'ın en büyük düzenbazıyla birlikte yaşamıştı.

Peki, neden iki yıl boyunca, haftada üç gün, öğleden sonraları bu hikâyeyi dinledim sanıyorsunuz? Çünkü Bégoumas'nın nasıl terk edildiğini anlatacağına dair söz vermişti. Ben de aksinden hiç şüphe etmedim.

Ayrıca onun imparatoriçeleri andıran karizmasını ve tuhaf çaylarını sevmiştim.

Neyse, siz ne seçtiniz? Fenestre Gölü mü? Ah, mükemmeldir. Size bir çay önereyim mi?

Yağmur o kadar şiddetli ki şemsiyeye ihtiyacınız olacak. Biraz daha yağarsa eve gondolla dönmek zorunda kalacağız.

Bak, şömineyi bizim için yakıyorlar. Arkamızdaki ateş ve masadaki yeni çaydanlık, Monako prenslerini kıskandırmaya yeter. Umarım odunların ve yağmurun sesine rağmen beni duyabiliyorsunuzdur. Duyamıyorsanız söyleyin, daha yüksek sesle konuşayım.

Félicité ve onun hakikati başkaydı. Yoksa neden annelerinin öldüğü gece, otuz yıl boyunca aralarında Turbasian kışından daha dindirilemez bir kırgınlık yaşandıktan sonra kız kardeşine söylesindi ki?

Çaydanlıktaki Mesaj

Félicité gecenin ortasında uyandı. Telefonu salondaki yerine koydu, pantolonunu eliyle silkeledi ve mutfağa gitti.

Yakalayacak yeni bir ruh vardı.

Dolaptaki gümüş renkli Japon kâğıtlarına sarılı düzinelerce çayı karıştırdı. Onları birbirinden ayırdı, yan yana dizdi ve dolabın dibinde, on yedi yaşından beri arayıp da bulamadığı bir şey buldu: Etiketsiz, yeşilimsi bakır bir kavanoz. Fazla demlenmiş çayın keskin kokusu burnunu yaktı.

İki tutam yaprağı bir litre sıcak suya koyduktan sonra Félicité mutfak tezgâhına yaslandı, çayın yeniden demlenmesini bekledi. Onu içmek zorundaydı, tadının berbat olacağını biliyordu. Fakat daha kötülerini de görmüştü.

Tükürmemek için kendini zorladı ve çayı kafasına dikti. Tiksinti dolu bir ürperti geçti içinden.

Fincanın dibinde ıslak siyah yapraklar vardı. Kaşığının ucuyla onları hareket ettirip beyaz porselene şunu yazmak istedi:

ANNEM ÖLDÜ.

Félicité duş aldı. Üç dakika boyunca dişlerini fırçaladı. Kıyafetlerini katladı. Kendini ütülü çarşafların üstüne attı.

Uykuya dalarken eli yatağının başucundaki masaya gitti. Gümüş çerçeveli aynayı bulamadı.

Ertesi gün sabah yedide uyandı. Duş aldı, üç dakika boyunca dişlerini fırçaladı, gri bir kıyafet giydi ve sabah çayını demlemeye gitti.

Félicité önceki geceden kalanları –kavanozu, fincanı, fazla demlenmiş çayı– görünce mutfağın eşiğinde bir an durdu, ardından etrafı toplamaya koyuldu. Ama hâlâ nemli olan yaprakları yerlerine koymaya gittiğinde gözüne bir şey takıldı. Fincanın dibindeki çay artık annenin öldüğünü yazmıyordu.

Yapraklar hareket etmişti. Félicité çalışma masasına dayanmak zorunda kaldı.

GELİYORUM.

Cadının Evinde

Cadının evine ulaşmak için Nice'ten ayrılmanız lazım –bu sefer İtalya'ya doğru ilerleyeceksiniz. Menton'a doğru gidin, sınırı geçin ve otoyoldan çıkın. Tepelere çıkan patikaları kullanın.

Art arda sıralanmış banliyölerden, sanayi bölgelerinden, demiryolu hatlarından, çöplüklerin ve beyaz evlerin yan yana konuşlandığı, ne yerleşim yerine ne de ıssız alana benzeyen yerlerden, kamp alanlarından, viyadüklerden, yol kenarında çeşme ve heykel satan seyyar satıcıların yanından, köknar ağaçlarına dönüşmüş çamlardan, yollardan patikalara, tepelerden dağlara geçeceksiniz.

Hiç araba görmemişçesine size bakan çobanlara selam verin.

Dünyanın gürültüsünden uzaklaşın. İşte vardınız.

Dağlık otlakların yerini ağaçlar alır, simsiyah ve uzundurlar, duvar gibi. Dikenlerinin altında, sıkışık gövdelerinin arasında, karanlığa boğulmuş bir patika uzanır. İşte varacağınız yer orası.

Bégo Dağı karanlıktır, insanı kederlendirir. En azından haritada bu yekpare bölgeye isim vermek istemediler. Dağın civarında yaşayanlar, oraya *Monte della Strega*[8] der.

8 Cadı Dağı (İt.) (ç.n.)

Korkudan titrediyseniz, gayet normal. Buraya yolculuk eden her yolcu az da olsa korkudan titrer. Nemdendir belki de. Ya da yayılan sis yüzündendir.

Rahat bir nefes alabilirsiniz: Yol birazdan aydınlanacak.

Güneş hüzmesi dereyi, değirmeni ve kulübeyi aydınlattı. Çatı ve balkonların ahşaplarına meyve ve tavşanlar oyulmuştu. Panjurlarda küçük kalpler, duvarlarda diş teli ve şapkalı figürler vardı.

Tatlı bir resim, değil mi?

Bozulmasaydı tabii... Evi çevreleyen bitkiler ölmüştü. Keresteler çürümüştü. Duvarlardaki soyulmuş boyaya dikkatlice bakarsanız donmuş gülüşlerin aslında buruşmuş yüzler olduğunu anlarsınız. Yosunlara damlayan damlalardan başka ne esinti ne cıvıltı ne de gürültü vardı.

Cadıların topraklarına henüz ayak basmıştık.

Cadının adı Egonia'ydı. O kadar uzun zamandır burada yaşıyordu ki dünyada başka yerlerin de olduğunu unutmuştu. Onun dünyası uçsuz bucaksız bir ormandan ibaretti, likenleri ve eğrelti otları giydiği paçavralara yapışmıştı. Ya da belki de onları bilerek boyamıştı, hatırlamıyordu. Her halükârda, tarla farelerini avlamak için kullanışlıydı.

Yapılması gereken tek şey, karanlık bir köşeye çömelmekti. Göz açıp kapayana kadar bir canavar ortaya çıkardı daima. Egonia da *çat* diye elini onun boynuna indirirdi. Canavar ateşte pişince güzel kokardı, Egonia daha önce hiç böyle bir lezzet tatmamıştı. Gelgelelim diline değen her şey hemen çürür ve o halde gırtlağından aşağı inerdi. Ona kalan tek şey kokuydu, fazlası değil.

Akşamüstünün son ışıkları kapalı panjurların arasından içeri girer, masanın tozunu aydınlatırdı. Kâselerdeki kurumuş kanı. Çöpler her yerdeydi.

Tüm bu dağınıklığın ortasında bir şey parlardı: Porselen bir fincan.

Akşam olduğunda Egonia içine bir tutam armut yaprağı atar ve üzerine kaynamış su dökerdi. Dudaklarını değdirince yanardı. Susamıştı. Et suyu boğazından aşağı ve çenesinden akar, onu ısıtırdı.

Fincanı yerine koyduğunda dibindeki nemli yaprak yığınının anormal bir şekil aldığını fark etti. Fincanla ateşe yaklaştı. Alevlerin ışığında, çayın çizdiği mesajın şifresini hece hece çözdü:

ANNEM ÖLDÜ.

Annem.

Her şeyi unutarak bu kelimeden de kurtulmayı başarmıştı. Annesinin korkutucu yüzü hafızasını ele geçirmişti. Gözlerini kapatınca dahi onu görüyordu, sanki pencereden içeri girmişti, o kadar gerçekti.

Annem. Onu nitelemek için başka bir kelimeye gerek yoktu. Kelimeyi tüm olağanlığıyla söyleyecek sadece kız kardeşi vardı. Tabii sizi susturan, terk eden, ihanet eden ve sonra da otuz yıl boyunca sizi görmezden gelen birine kardeş diyebilirseniz.

Ölmüştü.

Nefes alıp verdi, aniden etrafındaki tüm kokular iyice yoğunlaştı. Dışarıdan gelen ışık sıcaklığını kaybetmişti. Eğer bir şeyleri adlandırmayı bilseydi şöyle derdi: *Rahatladım.* Gelgelelim bir şeylere isim koyamıyordu Egonia, birçok kelimeyi unutmuştu. O yüzden daha derin nefes alıp verdi. Bu da bir şeydi.

Ama kısa süre sonra sonra bilekleri gücünü yitirdi, fincanı parmaklarının arasında sallandı ve yerine koydu. Bu sefer isimlendirmeye gerek yoktu. Ona ne olduğunu biliyordu. Çünkü ellerini titreten bu sözcükleri, bu soruları otuz yıldır dudaklarının köşesinde duruyordu.

Neden bu isim ölümü taşıyor beraberinde?

Neden Félicité'ye onca sevgi, bana sadece tiksinti?

Neden?

Annesi ona sonsuz gibi geliyordu. Aradaki mesafeye, onu saklayan ağaçlara, etrafını saran ormana, saklandığı eve rağmen onu hiç terk etmeyen şeyin ne olduğunu sormak için çok düşünmüştü.

Egonia bir feryat kopardı. Kargayı andıran çığlığı hırıltılıydı. Otuz yıldır hiç konuşmamıştı.

Mesaja cevap vermek için fincanın dibindeki yaprakları düzenledi, sonra dışarı çıktı. Bir an için bir şey unuttuğunu düşündü, ancak yanına alacak hiçbir şeyi olmadığını fark etti.

Dışarıda, köhne cephede, süt arabası, oynayan çocuklar ve ellerinde biralarıyla gri ay ışığı altında hareketsiz duran tulumlu adamlar ilk kez hareket ediyordu. İçki içenler göz kapaklarını kırpıştırıyor, çocukların topu zıplıyor, biri gerinirken şişeyi deviriyordu. Herkes şaşkınlık içinde Egonia'yı takip ediyordu.

Cadının parmakları karıncalandı. Onları büktü, gerdi. Eklemleri gıcırdadı. Sanki uzun bir uykudan uyanmıştı.

Sütçü kızlar etrafı temizledi, erkekler diş tellerini çekti ve bu imgeler dünyası cadıyı uğurlamak için evin köşesinde toplandı. Geriye kalan yalnızca yarım biralar, biraz süt birikintisi ve havada asılı kalmış bir toptu. Dilsiz cadılar Egonia'ya veda etmek için uyanmıştı. Egonia bu gece çocukluğunun geçtiği köye, dağların diğer tarafına, cevapsız kalmış soruların yanıtını bulmaya gidecekti.

Porselen ve Ağızlık

Sevdiğim ve kaybettiğim biriyle yeniden bir araya gelmenin neye benzediğini size anlatamam. Sanırım bu duyguya en yakın şey oğlumun kazasından sonraydı. Bana verdiği zincir bileziği kaybettiğimde. Yirmi beş kez kayıp eşya bürosunu ziyaret ettim. Yirmi beş kez bana, "Hayır efendim, sizi temin ederiz efendim, elimizde bir şey yok, rögar çukuruna düşmüş olmalı," dediler.

Bileğimin etrafındaki lekeyi her gördüğümde biri sanki boğazımı sıkıyordu.

Alışmıştım ya, iki yıl sonra bir sabah büroyu yeniden aradım. "Zincir bilezik bulundu," dediler hemen. Onca zamandır oradaydı, girişteki masanın diğer tarafında. Yanlış çekmeceye koymuşlardı, bir sonraki bölmeye bakmayı akıl bile etmemişlerdi.

Böyle insanlar vardır, ayaklarını öpmeli mi yoksa onları dövmeli mi bilinmez.

Félicité, Panther'ine bindi, ayağını bir an dahi gazdan çekmeden Vésubie'ye çıktı.

Kız kardeşi gelmişti. Önce gerçekten o olup olmadığını merak etti –oydu elbette, Gravières çayını başka kimse demlemezdi. Aklından çılgın sorular geçiyordu: Kız kardeşi, Carmine'den aldığı kıvırcık saçları ve altın gözleriyle hâlâ eskisi kadar güzel miydi, yaşlanınca

değişmiş olabilir miydi, yaşlandıkça tek yumurta ikizlerinin birbirine benzediği doğru muydu? Kız kardeşi hayattaydı, oradaydı ve ölmediğine göre ona hayattayken yapmaya zaman bulduğu onca şey arasında, örneğin ölmediğinden bahsetmeyi neden ikinci plana attığını sorması gerekiyordu.

Félicité hâlâ gaza basıyordu.

Yol kenarındaki kızın hayaletinin yanından geçerken aklına başka bir anı geldi. Bu, o çarşamba Merveilles'e giden patikada ortaya çıkan Agonie'nin görüntüsüydü.

Kızlar on bir yaşındalardı.

Nanie, ağızlığının ardından gülümsüyor, duvardaki bir böcek gibi fırının vitrinine tırmanıyordu. Carmine gittiğinde gülüşü genişlerdi.

Félicité, zili çınlayan kapıdan girdi, Bay Pietro'yu selamladı, adam onu gördüğüne pek memnun olmamıştı sanki. Köydeki kimse çobanın iki küçük kızıyla tartışmaktan hoşlanmazdı. Biri yağmurda gölgelerde süründüğü ve tıkırdadığı, diğeri de ölülerle konuştuğu ve insanların duymak istemediği gerçekleri söylediği için. Ama fırıncı onlara duyduğu bu sevgisizliği saklamayı diğerlerine nazaran iyi beceriyordu. Bu yüzden ikizler fırıncıdan pek tedirgin olmazdı.

Félicité ona kız kardeşinin burada, fırında öfke patlaması yaşadığı ve tamir için fırının bir ay kapalı kalması gerektiği zamanı hatırlayıp hatırlamadığını kibarca sordu. Adamın kirece dönen yüzü kelimeler yerine cevap verdi.

Ham meyvelerin tadına benzeyen acımasız gerçekleri adamın yüzüne adeta tükürdü. Adamın yana taranmış saçları kelliğini gizleyemiyordu. Kasabada herkes zorunluluktan ondan ekmek alıyordu, yeğenine çok benzeyen kızını her gören şaşırıyordu, karısınıysa herkes ona fazla buluyordu, güzelliği dillere destandı.

Devrilen bir bardağın şıngırtısı düşüncelerini böldü.

Fırıncının arkasında, pervazın altına örümcek gibi çömelmiş Nanie kolunu dirseğine kadar şeker kutusuna sokmuş, şekerden bilezikleri boynuna dolamıştı.

Félicité her zamanki kibarlığıyla ona iyi günler diledi ve kapının çınlamasını ardında bırakarak köyün yukarısındaki ormana gitmek için dışarı çıktı.

Ağaçların arasından geçti, devrilmiş kütüğü geride bıraktı ve bir kayanın etrafından dolandı. Arkasında kız kardeşi ganimetiyle bekliyordu.

Agonie endişelenmeden ağızlığını çıkardı. İkizler ormanın bu köşesini kendilerine karargâh seçmişlerdi. Anneleri ne zaman ortadan kaybolsa, öğleden sonralarını sadece kendilerine ait olan bu vadide geçirirlerdi. Agonie'nin kelebekleri şimdiye kadar yok edilebilecek her şeyi yok etmişti. Burası bir ejderhanın inine benziyordu; kemiklerden, çürük odunlardan ve ağarmış yosunlardan oluşan devasa bir yuvaydı; genç kızın tükürüğü altında büyümüş devasa çiçeklerle süslenmişti. Félicité'nin kız kardeşine okumayı öğretmek için okuldan gizlice getirdiği birkaç kitap da vardı. Çemberin etrafına karaçamların kuru gövdelerine boyalı kuş kafatasları ve büyük iğneler asmışlardı.

Et, meyve, ekmek, her şey Nanie'nin tükürüğü altında yeşillendi ve çürüdü. Şekerler hariç her şey. Félicité renklerinden dolayı böyle olduğunu düşünüyordu.

"Bak, bir sürü şeker kolyem oldu."

Nanie pastel tonlarda boncuk şekerler tutuyordu. Bunlar, en sevdikleriydi çünkü iki görevi birden yerine getiriyorlardı: Hem şeker hem takı. İki farklı hazine bir aradaydı. Kâğıt oynarken kavga etmemek için boncukları bölüşürlerdi.

Nanie çikolata aromalı sigarasını içiyormuş gibi yaparken Félicité kâğıtları dağıttı. Ardından ormanın ortasında karşılıklı oturup ellerinin üzerinden birbirlerine baktılar. Nanie, "Kim kazanırsa sonsuza dek Bégo Dağı'nın kraliçesi olur," dedi ve ilk kâğıdını ortalarındaki kütüğün üzerine koydu.

Félicité elini indirdi, itirazı vardı: Geçen seferki oyunda, dünyanın sonuna kadar, önceki ve sonraki tüm oyunların galibi olmuştu. O, Bégo Dağı'nın gerçek kraliçesiydi.

"Evet, ama bu sefer kim kazanırsa, evrenin her bir zerresini kazanmış olacak ve sonsuza dek Merveilles Vadisi'nin gerçek kraliçesi olarak kalacak."

Félicité el hareketini tekrarladı, kız kardeşinin duruşunu taklit etti. Gözlerini kıstı, dudaklarının kenarıyla gülümsedi. Elindeki kâğıtlar yere düşünce çığlıklar havada uçuştu. Boncuklar her turun sonunda bölüştürüldü.

Félicité tüm elleri kazandı.

Bir saat sonra, yastık kadar geniş yapraklara yaslanarak parlak kâğıtlarını açtılar. Egonia, her zamanki gibi, Félicité'yi hile yapmakla suçladı ve mavi boncukları ona bırakmasını istedi.

Félicité onun sahte sigarasını ağzından çekip içermiş gibi yaptı.

"Hepsinin tadı aynı, biliyorsun değil mi?"

"Hiç de bile. Mavi olanlar en iyisi, frambuazlı."

"Neyse ne. Onları yemeden saklıyorsun, tatlarını nereden biliyorsun?"

"Umurumda değil. Bir gün bir sürü mavi boncuğum olacak, öyle ki onlardan bir sürü kolye yapabileceğim ve her yerimi kaplayacaklar."

"Öyle mi? Peki onlarla ne yapacaksın?"

Nanie sigarasını alıp sırt üstü uzandı. Félicité de yanına ilişti. Kuru tepelerin esintiyle salınışını izleyen Nanie, "Bégo Dağı'nın en tepesine tırmanacağım ve görünmez olacağım. İnsanlar beni gökyüzüyle karıştıracak. Neden gökyüzünün bir kısmının hareket ettiğini merak edecekler ama açıklayamayacaklar. Hiçbir şey yapamayacaklar. Çünkü kimse gökyüzünü rahatsız etmez. Ve fırtınanın kimin üzerine düşeceği hiç belli olmaz."

Félicité uzun süre duraksadıktan sonra ekledi:

"Bu yüzden oyunda kazanman gerekiyordu."

Carmine evden ayrıldığında orada yaşıyorlardı, dağın her köşesine serbestçe gidip gelebiliyorlardı. Félicité bu zamanları pek sevmiyordu. Annesinin sıcaklığı olmadan ağıl ona tekinsiz geliyordu. Carmine'in ona öyküler okumasını ve saçlarını okşamasını isterdi. Ama kız kardeşinin her zamankinden daha geniş gülümsediğini fark etti.

Nanie'nin onun yokluğunda daha rahat nefes aldığı apaçıktı. Ocağın önünde yerde yatmak yerine ikiziyle birlikte şiltede uyuyabiliyor, baca yerine kapıdan içeri girebiliyordu. Üzeri isle bile kaplanmamıştı. Félicité ona yatmadan önce masallar okuyor, saçlarını okşuyordu.

Carmine'in dönüşü yaklaştıkça aralarındaki sessizlik de artıyordu. Anneleri yakında bavullar dolusu inanılmaz lezzette yiyecekle dönecekti. Dağın her yerinde nar ya da greyfurt yoktu ama Carmine bozulmayan yiyecekler getirmişti.

Küçük kızı uzak durduğu müddetçe tabii.

Anneleri, en küçük olduğu, ikinci çocuk olduğu için Agonie hakkında böyle konuşurdu. Başlarda onu sevmek için nedenler bulmaya çalışmıştı ama küçük kızın varlığı bile Carmine'in içinde taştıkça taşan, kontrol edemediği bir çeşit öfkeye yol açıyordu. Nanie, Agonie oldu, sonra da küçük kız. İçinde kızına karşı kopan korkutucu fırtınalar adlarını birer birer silmişti. Beş ya da altı yaşlarında Carmine artık onu herhangi bir adla çağırmıyordu. Onu görmüyordu, bakışları bir hayaletmişçesine içinden geçiyordu; Agonie kendi annesine görünmezdi.

Agonie, greyfurtların kabuklarını koparıp dişiyle sıyırırdı. Taze meyve verilirse, daha tadına bile bakmadan içi kurtçuklarla dolardı. Çok uzaklardan gelen böylesine nadide erzakları ziyan edecek değillerdi tabii.

Sürüdeki son koyun ölmeden önce onu yedi yaşına kadar beslemişti.

Yedi sene.

Kışın başında Carmine yolculuklarından birinden, liçi ve mangoların yanında minyatür bir çay seti getirdi. Porselen set, kadife kutunun içinde parıldıyordu.

Anneleri yeniden uzaklara gider gitmez iki kardeş yabani otlardan bir karışım hazırlayıp birbirlerine çar çayı gibi servis etme oyunu oynadılar. Félicité ağıldan çıktı, karahindiba topladı, çaydanlığı doldurmak için çamaşırhaneye indi ve fincanı düşürmemek için sıkıca tutarak yukarı çıktı. Babasının hayaletinin göz hapsindeki mutfağa döndükten sonra çiçeğin saplarını bir havaneliyle ezdi.

Agonie'yse onu her gittiği yerde elleri arkada, hiç ses çıkarmadan takip etti. İkisi de biliyordu ki servisi büyük olan yapacaktı.

"Dikkatli ol," diye tekrarladı Félicité anaç bir tavırla. "Daha fazla yaklaşma. Geri çekil. İşte bu kadar. Bir şey kırarsan yalan söyleyemem, biliyorsun. Annem eşyalarıma dokunduğunu öğrenirse seni azarlar. Azarlamasını istemiyorum, anladın mı? Onu da üzmek istemiyorum. Gözlerinle dokunursan daha iyi olur."

Ormanda kendilerine bir sığınak yapmadıklarından ağılda oynadılar. Agonie dikkatle ablasını inceledi.

"Al bakalım, Nanie için, babamız için ve benim için birer fincan çay. Babam da çayı içemediğini ama bizim için içtiğinden bunun beyhude olduğunu söylüyordu. Neredeyse aynı şey, anladın mı?"

Üçü birlikte yeşilimsi karışımın tadını çıkarıyormuş gibi yaptı.

Agonie izlemekle yetinmedi. Minyatür servisle o kadar çok oynamak istedi ki yumruklarını ısırdı, gözleri kızardı ve boğazından öfke dolu hıçkırıklar kaçtı. Böyle zamanlarda hep olduğu gibi Félicité kollarını ona sarıp mırıldanırken kız kardeşi de öfkeli hıçkırıklarını bastırdı.

"Sakinleş," dedi babasının hayaleti. Ama kızı onu duymadı. "Her şeyi kaldır Félicité, Nanie öfkeden kudurdu."

Oysa Félicité de sadece yedi yaşındaydı. Pek sevdiği bu oyunu neden yarım bırakmak zorundaydı anlamıyordu. Anneleri buradayken onu azarlamaktan kaçınmalı, Nanie'nin kendini unutmasına yardım etmeli ve anneleri gittiğinde kız kardeşinin öfke nöbetlerine boyun eğmeliydi.

Bazen tek istediği, sadece yedi yaşında olmak ve çay servisi oyunu oynamaktı.

Félicité ayaklandı, küçük yumruklarını kalçalarına koydu ve kardeşinin etkileneceğini umduğu bir ses tonuyla, "Nanie ellerini ağzından çek. Nefes al... İşte böyle. Daha iyi hissediyor musun? Öfkeden patlama, sadece içinde tut, tamam mı?" dedi.

Kız kardeşi ağlıyor, titriyordu.

Ama diğer zamanlarda, kardeşi kutuyu açar, parmak uçlarıyla pürüzsüz porseleni, incecik kulplarını, tabakların üzerindeki yaldızları okşardı. Félicité farkındaydı, fincanlar yerine düzgünce konmazdı. Ona kızgın olabilirdi, ama sebebi neydi? Félicité, Carmine'in kız kardeşine aktardığı öfkenin ve sabırsızlığın farkındaydı. Ve yedi yaşında sahip olduğu az şeyle ona başka beceriler vermeye çalıştı.

Bir gün Félicité çay setiyle oynarken, Agonie bedenini alev alev yakan şiddetli sıkıntıyı kontrol edemedi. Anneleri döndüğünde patlamanın izleri evin her yerine sinmişti.

Félicité bu anıyı hatırlamaktan pek hoşlanmazdı.

Kısa süre sonra kız kardeşine bir ağızlık yaptı, böylece kelebeklerini saçmadan ya da Carmine'in gazabına uğramadan nefes alabilecek ve konuşabilecekti. Félicité onu güzel mavi boncuklarla süsledi. Nanie birkaç ay içinde, doğuştan sahip olduğu bir dişi hariç tüm dişlerini kaybetmişti.

Félicité bazen uykusunun ortasında dağın tepelerinden gelen çığlıklar duyardı; kurtları susturan ve köylüleri Tanrı'ya yakartan ulumalar. O ise korkmazdı. Kirişlerin arasındaki ağızlığı görür, ulumaların yankısında kız kardeşinin ateşli, özgür sesini tanırdı. Neyse ki Carmine bu seslere uyanmazdı.

On altı yaşından beri, Agonie'nin Bégo Dağı'nın gölgelerinde, karaçamların ötesinde kaybolduğu geceden beri o sesi duymamıştı. Onu bir daha kimse görmemişti. Ne köylüler ne annesi ne de otuz yıl boyunca onun öldüğünü düşünen fakat içten içe buna inanmayı reddeden kardeşi.

Hüznün Dört Kuşu

Félicité Bégoumas'ya ulaştığında serin bir sabah vaktiydi.

Sizi baştan uyarmam gerek, orada bulacağı şey muhtemelen midenizi bulandıracak: Bana tabloyu tarif ettiği gün, dışarı çıkıp biraz temiz hava almam gerekmişti. Bir yudum çay içtim, bir pasta sipariş ettim, derin bir nefes aldım. Kulaklarınızı tıkayabilirsiniz. Ama sonrasında bir şey anlamazsanız, bu benim suçum olmaz.

Peki.

Terk edilmiş köyde her şey durgundu, hatta köy, her zamankinden de boştu. Harabelerin sessizliğinin ardında onu bekleyen varlığı hissedemiyordu. Başka türlü, daha derin bir sessizlik vardı.

Ayaklarının dibinde bir gölge dolaşıyordu: Yırtıcı bir kuş çatıların üzerinde süzülüyordu. Gökyüzünden bir kemik düştü ve Bégo Dağı'nın kayalarına çarparak parçalandı.

Félicité viran evlerin arasından telefon kulübesine doğru ilerledi. O yaklaşırken iki karga uzaklara uçtu.

Carmine, kablonun ucundan sarkan ahizenin altında yatıyordu. Etrafı, pıhtılaşmış kan havuzunda yüzen kıymıklarla doluydu. Elleri kulaklarına bastırılmış, boğazına bir boya fırçası saplanmış, boynu ve kolları siyah kesiklerle kaplanmıştı. Gözleri kocaman açılmıştı, dudakları mosmordu. Carmine'in son çığlığı iz bırakmıştı.

Sıcak et kokusunu fark eden Félicité bir adım geri çekildi. Başı dönmeye başlamıştı. Sinüslerini, damağını ve diş etlerini kaplayan vebayı öksürerek çıkarmaya çalıştı. Nihayetinde tüm kasaba meydanına kustu.

Gerçi hayaletlerle uğraşmaya alışkındı Félicité. Ama onlar korkmazdı. Kargaları üzerlerine çekmezlerdi. Ve annesi değillerdi.

Kızgın, yalvarırcasına, otoriter bir tavırla annesinin barındırdığı elli altı kişinin her birine seslendi, bir köpeği yemlercesine hayalî bir kemiği salladı.

Carmine'in ruhu saklanmaya devam etti.

Elinde çantasıyla köyün henüz keşfetmediği tek yerine, ağıla doğru yola koyuldu. Félicité aceleyle yukarı çıkarken, başını kaldırınca donakaldı. Binanın yanında, beyaz gökyüzüne karşı bir gölge belirdi.

"Félicité."

Tüylü bir kelebek ağır kanatlarını ikizlerin arasına yaydı.

Renklendirilmiş Hakikat

Aslında bana bu hikâyeyi anlatan tek kişi Félicité değildi. Egonia'dan da yankılar duydum.

Félicité her zaman gerçeği anlattı, ama dünyayı gördüğü griler ve bozlar içinde, kendi renklerinde. Egonia'nın tavrı başka renkler katıyordu. Nüansları aydınlattı, boşlukları ortaya çıkardı ve hikâyeye derinlik kazandırdı.

Umarım Félicité, şu an her neredeyse, beni dinlemiyordur.

Agonie

Annesi ölmüş, köy boşalmıştı, artık hiçbir şey Egonia'yı kapalı kapılar ardında tutamazdı.

Gece boyunca zamanda geri gidercesine kendi ayak izlerinin üzerinde gezindi. Geçmişin mekânlarına dönmek zamanda geri gitmek gibiydi.

Gelgelelim bundan hiç hoşlanmazdı. Ortadan kaybolduğunu zanneder, o vahşi, korkmuş küçük kıza dönüşürdü.

Neyse ki yüzü kendisi için seçtiği yüz olarak kaldı. Carmine'den miras kalan yüz yerine bir cadının yüzü. Ama çocukluğun anılarından kaçış yoktu. O anılar ki ne kadar derine gömersek gömelim, acı her seferinde yeniden ortaya çıkardı; kopmuş uzuvlardan bile beterdi.

Annesi ona Agonie diye seslenmeyi bıraktığında küçük kız henüz altı yaşındaydı.

Tünediği kirişlerden, porselenlerle oynayan Carmine ve Félicité'yi, çaydanlığı ve ablasıyla annesinin gölgelerini vahşi bir açlıkla izliyordu.

Félicité mülayimdi. Gri gözler, soluk bir ten. Biraz renge ihtiyacı vardı. Anneleri bu yüzden ona krem ve altın verirdi. Oysa Agonie'nin renge ihtiyacı yoktu. Ela gözler, pembe yanaklar. "Sen zaten çok güzelsin, her şeye sahip olamazsın," derdi Félicité sürekli. Şanslı olduğu da doğruydu. Carmine'e benzer kafa yapısı, küçük bir burun. Siyah bukleler, çiller.

Annesinin sürekli yeniden renklendirdiği ve elden geçirdiği otoportresinde, her mimiği çizilmiş olmasına rağmen kendini tanıyamıyordu.

Aslında anneleri güzeldi, dolayısıyla Agonie de. Bununla yetinmek zorundaydı. Ona Nanie diye seslendiği zamanlardaki gibi geceleri annelerinin onu Félicité'ymişçesine kucakladığı rüyalar görmek beyhudeydi. Bazen annesi elini bile tutardı. Ne zaman ki Agonie gevezelik edip ağzını açar, kadın yerinden sıçrayıp terliğinin ucuyla kelebeği kovalardı.

Böcekler her şeyi çirkinleştiriyordu. Bu çirkinlik karşısında Carmine dehşete düşüyordu. Böceklerin yüzüne konup Agonie'yi vaktinden önce buruşturabileceği düşüncesi bile tüylerini diken diken ediyordu.

Ne düşündüğünüzü tahmin edebiliyorum.

Başta kendi kendime, çirkinlik korkusu yüzünden böyle bir duruma düşmekten daha aptalca ne olabilir diye düşündüm. Sonra bir sabah uyandığımda yüzümün ve boynumun her yerinde kocaman sivilceler fark ettim. Dikkatinizi çekerim, kaşınmıyordum; hiçbir şey yoktu, sadece kötü bir sinek mantarıydı. İki gün izin aldım. Sırf kimse beni görmesin diye. Kendimi kokoş olarak görmezdim; ama üçüncü gün işe dönmek zorunda kaldığımda şapka ve güneş gözlüğümü eksik etmemiştim. İnsanlar casus kılığımla dalga geçti, pek nazik davranmadılar, ben de gözlüklerimi çıkardım. Küçük Brigitte tuvalete koştu. Diğerleri masalarına dönerken bir şeyler mırıldandılar. Sekreterlikten Sylvette'i ağarmış saçları ve dudağının kenarındaki, konuştuğunda bir böcek gibi kıpırdayan kıllı siğiliyle dinlemek bir yana ona bakmak dahi imkânsızdı. Diğer sekreter Brigitte, sarı topuzu ve pürüzsüz dudaklarıyla tam tersiydi. O zamana kadar Sylvette yerine Brigitte'i dinlemeyi tercih ettiğimizi fark etmemiştim.

Bunu aştığımıza inanabiliriz. Hâlâ Carmine'in sığ bir ahmak olduğunu düşünebiliriz. Ama al yanaklı bir yetime, kahverengi dişli bir serseriden daha fazla şefkat duyduysanız, onu anlıyorsunuz demektir.

Yansımanıza iyi bakın. Bir an için bile olsa, kabul gören bir güzellikle yaşamak istediyseniz, Carmine'i anlayacaksınız.

Carmine'in getirdiği güzel şeyler her zaman Félicité içindi. Agonie hak etmiyordu. Dokunduğu her şey çabuk yaşlanır, çürür, ölürdü. Agonie, çaydanlığın parmaklarının arasında uzun süre kalamayacağını biliyordu. Artık duvarlarda dans eden yansımalar yoktu, ne onun için ne de Félicité için.

Yine de tabakların altın kenarları onu çağırıyordu sanki.

Anneleri hazır değildi, oysa Félicité hazırdı. Fakat bunlar birbirinden farklıydı. Agonie sadece kendine ait bir çay partisi istiyordu. Annelerini de oynamaya davet ederdi, böylece o da Agonie'nin varlığını hatırlardı. Belki ona Nanie'm derdi, Félicité'm dediği gibi.

Ablası hiçbir şeyi kırmaz, her zaman doğruyu söylerdi; ağılda konuşmasına, gülmesine, annesiyle kitap okumasına izin verilirdi. Annelerini nasıl memnun edeceğini ve istediğini nasıl elde edeceğini bilirdi. Yaramazlık yaptığında bile nadiren azarlanırdı. Annelerinin fırtınası yalnızca küçük kardeş içindi.

O gün, her gün olduğu gibi, Carmine, Félicité'yi alnından öpüp kolunun altında şövalesiyle bahçeye çıktı. Ebedî resmi onu çağırıyordu.

Birkaç dakikalık mola en iyi şekilde değerlendirilmeliydi. Agonie uslu duracaktı. Félicité bir defalığına kardeşinin porselene yaklaşmasına izin verirdi.

Agonie öne doğru eğildi, neredeyse düşecekti. Korku dolu çığlığı havayı doldurdu. Ablası çelik gibi bakışlarını ona dikti, kardeşinin gözlerinde kendisini yiyip bitiren kıskançlığın tüm renklerini gördü. Félicité çaydanlığı göğsüne bastırdı.

Hayır, korkma, diye düşündü Agonie. *Ona dokunmayacağım. Biraz daha yakından bakacağım sadece.*

Agonie büyük bir böcek gibi sürünerek indi, başı önde, pençeleri tahtadaydı. Gölgesi uzandı önce, küçük oturma odasını yuttu ve parmaklarını fincanların üzerinde gezdirdi.

Félicité bir an dahi irkilmedi.

"Nanie, ne yapıyorsun, yukarı çık! Annem eve gelirse seni azarlar..."

Anneleri azarladığında dehşet verici oluyordu. Agonie azarlanmak istemiyordu. Porselenin üzerindeki mavimsi desenleri yakından görmek istiyordu, çok yakından.

"Babam da durmanı söyledi. Çay servisi bana ait. Senin kendine ait bir koyunun var, gerçek bir koyun. Sütünü bile aldınız onun! Canlı bir koyun çok daha iyi, değil mi? Annem seni görmeden git. O temelli gittiğinde birlikte çay partisi yaparız. Şimdi çok tehlikeli, anladın mı?"

Félicité'nin sesinde öfkeden herhangi bir iz yoktu. Yalan söylemediğinin farkında olarak güvenle konuşurdu. Babasının ruhunun Agonie'ye "Sakin ol," dediğini aktardığında gerçeği söylüyordu. Agonie'nin sabırsız ve kıskanç olduğunu söylediğinde gerçeği söylüyordu. Annelerinin onu azarlayabileceğini söylediğinde gerçeği söylüyordu. Annesinin olmadığı ve karaçamların arasında birlikte oyunlar, savaşlar ve krallıklar icat ettikleri o günlerde ona her zaman en sevdiği kız kardeşi olacağını söylediğinde gerçeği söylüyordu.

Bugün Agonie, ablasının gerçeklerini kusuyordu. Onun susmasını istiyordu. Evcilik oynamak istiyordu. Bu, annesinin gazabını tetikleyecekse de umurunda değildi. En azından annesi onu görecekti. Bir kızı daha olduğunu ve ona Nanie diye seslendiğini hatırlayacaktı.

Gölgesi aniden geri çekildi. Acı, Félicité'nin üzerine atıldı ve çaydanlığı elinden kaptı. Minik porselen ellerinin arasındaydı; zarif, hafif ve tertemizdi. Onu o kadar çok istemişti ki sonunda elinde tuttuğu için çok mutluydu. Sertçe sıkınca çaydanlık bir anda parmaklarının arasında kırıldı.

"Sana demiştim," dedi Félicité. Yine doğruyu söylüyordu. "Annem seni azarlayacak."

Agonie inledi. İnci gibi parıltılı porselen parçaları yere saçılmıştı. Çaydanlık parçalara ayrılırken Agonie'nin elini de kesmişti. Agonie'nin canı yanıyordu şimdi, küçük kız korkuyordu.

"Banyoya gel," dedi ablası. "Ellerindeki kanı temizleyelim."

Hayır. Félicité'nin ona uzattığı ele vurdu. Banyoya gitmeyecekti. Carmine onu cezalandırmak için zaten oraya tıkmıştı. Bir daha asla oraya girmeyecekti. Öteki tarafta annesi ve ikizi mango ve portakalların ellerine damlayan suyunu yalarken, Agonie bilekleri morarana kadar saatlerce kapıya vurmayacaktı.

Agonie'nin solukları hızlandı, patlayacaktı.

"Kendine gel Nanie, lütfen."

Ama çoktan sıcaklamıştı, öfkesi kontrol altına alınamayacak kadar büyüktü. Parmakları, derisindeki yüzlerce iğne kendine battı, her yer kıpkırmızıydı, karnı ve başı alev almıştı sanki, boğazı şişmişti. Agonie'nin kükreyişi, Félicité'nin saçlarını savurdu, porselen fincanlar duvara çarptı, camları çatladı, bitkiler savruldu ve köyün tüm kapıları çarptı.

Fırtınanın ardından sessizlik. Agonie titremeye başladı. Ablası kardeşinin omzuna dokunmayı denedi, Agonie kendini geri çekti, panikledi.

"Seni temizleyeceğim, sonra da annem gelmeden saklayacağım."

Saklanmak. Yine. Félicité haklıydı ve sırf bu yüzden Agonie ondan nefret etmek istedi.

Carmine koşarak geldi, parmaklarında boya lekeleri vardı. Bir cam parçası yanağını çizmişti.

"Tatlım, iyi misin?"

Kızının yanına diz çöktü, telaşla bedeninde yara olup olmadığına baktı.

"Tamam, tamam," deyip gülümsedi Félicité. "Dışarı çıkmak istiyorum. Ne çizdiğini gösterir misin?"

Carmine yanında taşıdığı oval aynaya baktı, kirli elleriyle ağzını kapatarak dehşet dolu bir çığlık attı. Elmacık kemiğindeki çiziği fark etmişti.

Bir inilti koptu. Onu dinlerken sanki camın şekli bozulmuştu.

"Anne, sadece bir sıyrık. Kanamıyor bile. Bir bez getireyim..."

Annesi onu duymuyordu. Aynada, arkasında yerde duran çaydanlığın kırık parçalarını fark etti. Omuzları çöktü. Nefesi yavaşladı. Çatıya baktı.

"Anne..."

Ancak Carmine, Agonie'yi azarlayacaktı, Félicité'ye yanıt vermedi. Félicité karanlık bir köşeye çekildi.

Buraya kadar, diye düşündü Agonie. *Her şey bitti.*

"Aşağı in." Tek nefeste emretmişti. "Aşağı in, yoksa yukarı gelip seni bulurum."

Agonie düşmek istemiyordu, annesinin emrini dinledi.

"Yine her şeyi mahvettin," dedi Carmine. "Seni tilkilere vermeliydim."

Ateş gürültüyle söndü, ağıl karanlığa gömüldü. Agonie gözlerini kapattı. Ne olacağını biliyordu.

Carmine'in vücudunda bir şimşek çaktı, deprem gibi bir gürültüyle karanlığı yırttı, etrafını sardı ve kadını yere fırlattı. Sessiz kalmakta başarılı küçük kızın saçları diken diken oldu. Kasılmalarla titreyerek yere yığılırken çığlığını tutamadı.

"Ağzını kapat, kelebeklerle bizi boğacaksın," diye bağırdı annesi.

Agonie ağzına, gözlerine, yumruklarına ve zihnine kilit vurdu. Şimşeklerin geçmesini ve fırtınanın dinmesini bekledi.

Duvarın diğer tarafında yaşlı koyun, avuçlarındaki porseleni hatırlatan tek şey olan kesiklerini yalıyordu. Tükürük acıtıyor ama dili tenini okşuyordu.

Eskiden anneleri öfkesi dindiğinde sessizce ahıra girerdi. Fısıldayarak Nanie'nin acı çekip çekmediğini sorardı. Samanlıkta kızının yanına uzanır ve elini onun alnına koyardı. "Çok üzgünüm, sana kızmak istemedim. Böyle aptalca şeyler yapıp anneni üzmemelisin."

Fırtınalar iyice şiddetlendi. Annesi gelmeyi bıraktı. Agonie bu fırtınaları sevmeyi öğrendi. En azından böyle zamanlarda annesi onun varlığını hatırlıyordu.

Evde Carmine'in Félicité'yle oynadığını, onu güldürdüğünü duyuyordu.

Agonie, koyunun sütünden içti. Süt boğazından aşağı akarken kokuyordu. Hayvanın gözlerinde bir şeyler vardı. Başka kimsenin fark etmediği şeyler. Binlerce yıllık bilgelik... İnsanın bilgisinden de öte... Agonie ondan nasıl öğüt alacağını ve teselli bulacağını biliyordu.

"Kıskançlık iyi değildir," dedi.

"Biliyorum," diye yanıtladı Agonie ağzını açmadan.

"Félicité elinden geleni yapıyor. Her şeyi seninle paylaşıyor. Şekerleri, oyuncakları, okuldan gizlice getirdiği kitapları. Carmine'in sevgisini de paylaşmak isterdi, gücü yetseydi."

"Biliyorum," diye düşündü Agonie. "Ablamın elinden bir şey gelmediğinin farkındayım. Onu kıskanmak hoşuma gitmiyor."

Fakat öfkesi avuçlarında nabız gibi atıyordu.

Sonraki haftalarda, annesinin ona baktığını görmek için öfkelenmesine izin verdi. Carmine'in fırtınaları her seferinde daha da acımasızlaşıyordu. *Bir gün*, diye düşündü Agonie, *bana zarar verecek, öldürmenin eşiğine getirecek ve bana bakmak zorunda kalacak.*

Félicité de buna inanıyor ve onu uyarıyordu: Anneleri onu öldürecekti, farkında bile olmadan, çok güçlü bir fırtına onu ele geçirecekti.

Önemli değildi. Ölmek, yaşanan onca şeyden sonra, neden olmasındı. Altı yaşındayken ölüm, geceleyin koridorda yürümek kadar korkutucu değildi.

Bu yüzden Agonie onu kışkırttı. Tabak kırdı. Koyun ağılına kelebek düşürdü. Etobur çiçeklerin büyüdüğü yere tükürüğünü yaydı. Şövaledeki portreye çizik attı.

Ufacık. Köşeye minicik siyah bir nokta.

Carmine sinirlenmedi. Tablosunu eline aldı ve inledi. Agonie dehşete düşmüş ikizini bulmak için etrafına bakındı ve tam şimşek ağılın içinden geçerken Félicité önünden geçti.

Daha sonra yaşananları Félicité pek hatırlamıyordu. Bedeni yerdeydi. Fırtına dindi. Carmine paniğe kapılmış halde çığlık atıyor ve kızını hayata döndürmeye çalışıyordu. Annem kendini yere attığını söylemişti. Oysa dizlerinin üzerine bile çökmemiş, *bana vurmaya devam etmişti.*

O akşam ahırda, koyun bakışlarıyla Agonie'yi kınadı. Cadının ikizi hak ettiği darbeyi almıştı. Félicité şimşeklere alışkın değildi. Ayaklanamayabilirdi.

Ertesi gün Agonie ablasına, annesinin ilgisini ondan korumak yerine ondan uzaklaştırmanın daha iyi olacağını söyledi. Carmine onu bir süreliğine unutursa herkes için daha kolay olacaktı.

Ne dilediğinize dikkat edin.

Hikâyesini anlatırken bana böyle demişti Egonia. *Çünkü biz onu sonsuza kadar unuttuk.*

Félicité masayı iki kişilik hazırladı. Artan yemekleri daha sonra ahırda kullanmak için gizlice sakladı. Agonie'nin yıkanması için annesini dışarı çıkardı. Ertesi yıl kardeşini okula kaydettirmeye çalıştı ama bir yetişkinin imzası gerekiyordu.

Agonie okula gidemedi.

Ağıl yeniden huzur buldu. Fırtınalar neredeyse yok oldu. Eskiden sığındığı çatı iskeletinin kirişleri Agonie'nin yeri oldu.

Carmine'in Félicité'ye okuduğu kitaplarda yetimler anlatılırdı. Aileleri ölmüştü ya da evlerinden atılmışlardı ya da henüz bebekken manastırların kapısına bırakılmışlardı. Gelgelelim o kitaplar kendi evlerinde terk edilen çocuklardan hiç söz etmezdi.

Ya da ikizini sessiz tutmak için ona ağızlık yapan bir abladan. Güzelce süslenmiş bir ağızlık...

Egonia hatırlıyordu fakat onun hiçbir şey anlatmayacağını biliyordu. Félicité onu duyamazdı.

Annesi onu okşar ve ona porselen çaydanlıklar verirdi.

Félicité'nin sürpriz yapmak için erken kalkması gerekiyordu. Parçalanmış ruhların dünyasında yaşıyordu. Marketten bir kova yoğurt aldığı sırada bazen süt ürünleri reyonunda uyuklayan bir ruha eliyle çarpıyor ya da otoyolda başka bir ruhun bağırsaklarını peşinden sürükleyerek dolaştığını görüyordu. Kaşlarını güçlükle kaldırdı.

Öğle güneşinin ezdiği bu siyah silüetle karşılaşınca olduğu yere mıhlanmıştı sanki.

İkizine baktı. Ağılın yanında dikilen kadın ona pek benzemiyordu, ama oydu işte, Félicité bunun farkındaydı. Tıpkı ne zaman göz kırpacağını ve yutkunacağını bildiği gibi. Kendi bedeni ve kız kardeşinin bedeni on ayı aşkın bir süre boyunca aynı bedenin içinde büyümüş, beslenmişlerdi.

Agonie en az iki yüz yaşında görünüyordu. Sırtı kamburlaşmış, derisi sarkmıştı. Ruh, her daim yüze yansırdı.

"Merhaba Agonie."

"Egonia."

"Efendim?"

"Benim adım Egonia."

Güzel, diye düşündü Félicité, *çiçek adı gibi, ona hiç yakışmıyor.*

Agonie konuştuğunda ağzından her kelimeye bir tane olmak üzere beş kelebek uçtu. Beş ayrı yaprağın üzerine konup hemen soldular.

"Ağızlığını kullanmıyor musun artık?"

"Hayır."

Öncekilerden daha büyük olan yeni bir böcek, karaçama doğru uçmadan önce cadının yüzünün önünde kanat çırptı. Bir anda dikenler yeşilden kahverengiye döndü, bir Noel ağacına benziyordu.

"Takmak zorundasın."

Egonia karga gibi güldü. Ağızlığının otuz yıl önce, son konuştukları gece yandığını söylemedi.

"Neden geldin?"

Onları bir arada görseydiniz, artık birbirlerine benzemedikleri o yaşta bile, ikiz olduklarını anlardınız. Tavırları, yüzleri, isimleri, hiçbir özellikleri benzeşmiyordu. Fakat yine de birinin sözlerinde ötekinin yankısını ya da herhangi bir hareketteki ortak ritimlerini fark eder ve bu ikilinin aynı kanı paylaştığını anlardınız. Onlar için dahi, herhalde, tuhaf olmalıydı bu durum. Yalnız olduğunuzu sanırken bir vitrinde yansımanızın hareket ettiğini görmek gibiydi.

"Beni aradın."

"Sana haber verdim, arada fark var."

"Carmine öldü."

"Geç bile kaldı," demekten kaçındı Agonie. Félicité'nin ruh hali umurunda bile değildi, ama bazı çocukluk refleksleri sandığından daha köklüydü.

"Seni ne ilgilendiriyor?" diye sordu Félicité.

Agonie ellerini kaşıdı, tek dişiyle dilini ısırdı. Ağırlığı bir ayağından diğerine geçtiğinde metalik bir gürültü duyuldu. Sanki kat kat paçavralarının altında bir yığın tencere ya da teneke kutu taşıyordu.

"O benim de annemdi, kendine gel."

Félicité ağılın altında, Egonia'nın karşısında ne kadar kirli ve huzursuz hissediyorsa o kadar zarif ve dingin görünüyordu. Saçları genç kızlığındaki gibi parlak kızıldı. Göz kamaştırıcı güneşin altında parlıyordu. Parmağından kan damladı, iğne batmıştı. Köşeli bir yüz, kedi gibi gözler, düşes gibi tavırlar. Hemen yanında gri bir kedi bacaklarına sürtünüyordu.

Egonia ise çöp bidonlarından kovalanan, dalların gölgelerinde saklı yaşayan ve geceyi bekleyen yaşlı bir karga gibiydi. Mide bulandırıcı kokuların ve yağmurun üzerinde uçan kara kuştu.

"Annen öldü ama ablan hâlâ hayatta. Yazık sana. Tersi de senin hoşuna giderdi, değil mi?"

Kelebekler kanatlarını çırpıp etrafa dağıldı; içlerinden biri geri çekilen Félicité'ye yaklaştı. Egonia güldü.

"Nanie, sakin ol. Yetişkinler gibi konuşabiliriz."

Egonia aralarındaki mesafeye rağmen ablasından yayılan acıma ve iğrenme kokusunu alabiliyordu. Birkaç ömür önce burnuna dolan o keskin kokulardan nefret ederdi. Félicité o zamanlar böyle kokmuyordu. Annesinin kokusu ona sinmiş olmalıydı. Otuz yıllık birliktelik iz bırakıyordu demek ki.

"Bana Nanie deme," dedi Egonia. Artık gülümsemiyordu. "Hayvanlara isim vermek, çiftçinin onları katletmesini engellemez. Lakaplar senin olsun. Yumruklarını da kalçalarından indir. Beni öyle yatıştıramazsın."

Dedektif ellerini indirdi.

"Hiç değişmemişsin... Otuz yıl önce nasılsan hâlâ aynısın. Belki o zamandan beri birkaç darbe almışsındır... Aldıysan da pek belli olmuyor. Aziz Félicité'yi sarsmak için bundan fazlası gerekir tabii."

Félicité hareket etmeden durdu. Agonie'nin neyin peşinde olduğunu biliyordu, ona istediğini vermeyecekti. Ne yara ne şikâyet. Hiçbir şey, yeniden kavuştuğu fakat çoktan kaybedilmiş kız kardeşine duyduğu dehşete gölge düşüremezdi.

Ardından hiçbir şey demeden ağıla yöneldi.

Çatıdaki Kız

Egonia odayı inceledi. Annesinin portresi hâlâ oradaydı, hatırladığı halinden daha biçimsizdi. Sanki biri tuvali hançerlemişti.

Su pompasının yanında, Carmine'in meyve kabuklarını attığı kâse vardı. Félicité eskiden onun için meyve toplardı.

Tırmandığı kirişlerdeki çatlaklar bile hatırladığı gibiydi. Orada kendini güvende hissediyordu, sadece orada: Çatının gölgeleri, örümceklerin ağları ve seslerin yankıları arasında.

Belki defteri de hâlâ aynı yerde saklı duruyordu.

Merdivenin gıcırtılı basamaklarını tırmanıp asma kata çıktı. Oradaki yatakta nadiren uyurdu. Orası büyük kardeşindi, onun ayrıcalığıydı. Ablası, Carmine'in defterini nereye sakladığını biliyordu: Tam oraya, hasır şiltenin altına.

İşte burada. Defter hatırladığı kadar büyük değildi ama yıpranmıştı. Kapağındaki tek kelimenin üstü binlerce kez çizilmişti: *Carmine*. Ortadaki harfte mürekkep birikmiş, bir taçla süslenmişti.

Félicité okuldayken, annesi bazı günler onu dışarı çıkarırdı. Agonie de tünediği yerden annesini izlerken defterine yazardı.

Ardından Carmine defteri ortadan kaldırır, Félicité okuldan döner, annesi onu kucağına oturtup büyük, renkli kitaplardaki satırları gösterirdi. Agonie yukarıda tünediği yerden harfleri pek iyi takip edemez, fısıldanan heceleri duyamazdı. Ama Félicité'den arta kalanlara artık alışmıştı.

Onlar odadan çıkınca açık sayfayı sayfayı çözmek için aşağı inerdi. Aslında anlamaktan ziyade ablasını taklit etmek içindi bu. Tereddüt ederse bileğine tokat atacak bir öğretmen hayal etti: Ona okumayı öğreten, ödev cezası veren, teneffüslerde beş dakikalığına dışarı çıkmasına müsaade eden, tahtayı nemli bir süngerle silmesine, hastalanırsa sobaya daha yakın oturmasına, ağızlıksız nefes almasına ve dizleri yaralanırsa sessizce ağlamasına izin veren sert bir öğretmen.

Korku. Yalnızlık. Karanlıkta saklanan küçük kızı göğsüne bastırmak ve ona bir şeyler fısıldamak istedi.

Annesi onun korkmasından hoşlanıyor olmalıydı. Korku insanı canlandırır, onu kışkırtanlara neredeyse zevk verirdi. Egonia bunu köyün korkulan cadısı olduğu zamanlardan biliyordu.

Otuz yılı aşkın süredir okumayı denememişti. Bakışları defterin satırlarında gezindi, anladığı pek az şey onu şaşırttı.

Yazanlar, annesinin hayatı değildi. Belli ki başkasının, belki Carmine'in annesinin. Ya da daha beteri, aptalca bir hikâyeydi. Yazanlar gerçek olamazdı. Yerler, insanlar ve isimler uydurmaydı.

Satırları zar zor okuyordu, mürekkep uçmuştu. Her kelimeyi anlamıyordu, parça parça anlatılan hikâye hiçbir şey ifade etmiyordu. Sayfaların üzeri çizilmiş, karalanmış, zarar görmüş, aralara başkalarının yazıları karışmıştı. Ve hepsinden önemlisi, kendini burada bulması, ona hiç öğretilmemiş harfleri çözmeye çalışması, onlarla yüzleşmesi zihnini ve gözlerini bulanıklaştırmıştı. Ancak anladığı tek şey, tüm sayfaların onunla, kimsenin istemediği ikinci çocukla, doğmaması, unutulması ve gölgelere itilmesi gerekenle ilgili olduğuydu. Parmakları karıncalandı ama yine de defteri elinden bırakmadı. Boğazına bir sıcaklık yayıldığında da bırakmadı. Hatta sıcaklık elektrik dalgası misali kollarından avuçlarına yayıldığında bile.

Félicité nefes nefese odaya girdiğinde, Carmine'in hayatından kalan tek şey ağılın zemininde toz yığınına dönmüştü.

Félicité oturdu.

"Annemin günlük tuttuğundan bile haberim yoktu."

Kendini toparlayıp devam etti:

"Annemin hayatından geriye kalanları yok ettin, öldüğünü şimdi kendi gözlerinle gördün. Geldiğin yere dönebilirsin, annem artık uyanmayacak."

"Bunun için gelmedim."

"Bunu bekliyordun ama, değil mi? Rahatla şimdi ve git buradan."

"Ona sormak istediğim bir şey var."

"Onun için daha erken gelmeliydin."

Kardeşinin yakından bakınca daha da çirkin olduğunu düşündü Félicité.

"Ona sormak zorundayım. Sen sormalısın."

"Sana cevap vermez."

"Umurumda değil."

Egonia'nın bir defalığına da olsa Carmine'le konuşması gerekiyordu. Kirişlerin gölgesinde dolaşan çocuğu teselli etmeye ihtiyacı vardı; onu aşağı indirmeli ve ateşin yanında uyumasına izin vermeliydi.

Félicité ayağa kalktı. Odada dolaştı, elini duvarlarda yavaşça gezdirdi.

"Onun ruhunu bulamadım," dedi kardeşine bakmadan.

Egonia yere tükürdü. Kocaman bir kök yerden fırladı, serildi ve çiçek açtı. Çiçeğin taç yaprakları alacakaranlıkta açıldı, sanki geceyi içine çekmek istiyordu.

"Gerçek bu. Doğruyu söylediğimi biliyorsun: Annem köyde değil. Onu dağda, sürüsünü otlattığı yerde aramamız gerekiyor. Ama orada olduğuna da inanmıyorum. Hayatını burada geçirdi, ruhunun hatırladığı tek bir yer olmalı..."

"Meyvelerin bbol olduğu, yağmurlu bir yere gitmiş olmalı."

"Yağmur mu? Annem eskiden sahile giderdi, dalgalar yüzünden hep sırılsıklam dönerdi."

Cadı omuzlarını silkerken takır tukur ses çıktı kıyafetlerinden.

"Yağmurun kokusunu hatırlıyorum, o kadar."

Egonia, annesinin ruhunu bulmak istiyordu. Onu anlamak, onu tanımak, neden kendisini kurban ettiğini öğrenmek istiyordu. Ancak defterden aklında kalanlar pek bir anlam ifade etmiyordu henüz. Olayın özüne inmek için daha fazla ipucuna ihtiyacı vardı. Son anda, haritanın sonuna ulaşınca, zamanı gelince Félicité'ye bildiklerini anlatacaktı. Haritadaki son bölge onlara nereye gideceklerini gösterecekti.

Félicité, sırf Félicité olduğu için istediğini elde edemeyecekti bu defa. İlk kez yaşanacaktı bu.

Ağıldan kekremsi bir öfke dalgası yayıldı. Ablası, karşısında aptal bir çocuk varmışçasına heceleyerek, "Eğer bana onu nerede arayacağımızı söylemezsen, merak ettiğin şeyi sormam."

"Ve eğer sana bildiklerimi anlatırsam," diye yanıtladı kardeşi aynı ses tonuyla, "onu bulmaya tek başına gidersin."

Félicité sakin kalmaya çalıştı. İkizi sınırları zorluyordu, onun patlamalarını unutmamıştı tabii. Ama şimdi, onun bu kötü niyeti karşısında çelik topuklu ayakkabılarını duvara fırlatmak istiyordu. Kendisine

karşı çıkılmasına alışkın değildi, Agonie de bunun farkındaydı ve ablasının öfkesiyle eğleniyordu.

Derin bir nefes aldıktan sonra çantasından ruhçeken kaşığı çıkardı ve kardeşine uzattı. İşe yaramak mı istiyordu? Buyursundu.

"Bunu dağa götür, hep gittiği otlağa. Eğer oradaysa, belki seni buraya kadar takip eder. Bir saat içinde görüşürüz."

Félicité, Carmine'i fazla engele takılmadan bulmayı umuyordu. Elbette yanılıyordu, aksi takdirde hikâyem sizi yağmurlu bir öğleden sonra boyunca burada tutmazdı.

Köye doğru ilerledi. Annesinin gölgesi, o kocaman, çoklu gölge, onu aradığı cevaplara yönlendirebilirdi ama evlerin çatılarında paslı kepenklerden başka bir şey yoktu.

Meydana yaklaştıkça pis koku boğazında düğümlendi. Ölüden yayılan koku öğle sıcağında daha da ağırlaşmış, yapışkan bir hal almıştı. Önce sinekleri kendine çekti. Ardından burnuna bir eşarp bastırarak cesede doğru ilerledi. Carmine'in yara almış başının yanındaki kırık şişeleri fark etti. Kanı pastis, limoncello ve génépi likörüne karışmıştı. Sağ elinde kırık şişeden bir parça, sol bileğindeyse derin kesikler vardı.

Kimse terk edilmiş bir köyde yaşlı bir kadının kafasına şişeyle vurmak için buraya kadar gelmeye zahmet etmezdi. Daha hızlı kaçmak için kimse kollarını kesmezdi. Başka bir ses duyulmuyordu.

Kimse beni dinlemiyor, keşke bunun bize neye mal olduğunu söylemeseydin.

Elliden fazla kişi aynı dar kabuğun içinde sıkışıp kaldığında kaçınılmaz olarak birbirlerini öldürmek isterlerdi. Gelgelelim bu başka bir şeydi, Félicité hissedebiliyordu.

Kaçmayı başardım. Dışarı çıktım.

Annesinin gömleğinin içinde kalan altın zincirin ucunda iki anahtar fark edince Hydre Bar'a gitti. İçerideki tozla kaplı raflar eski broşürlerle dolup taşmıştı. Kırık içki şişeleri yerlere ve banklara saçılmıştı. Ora-

dan yayılan kokunun yoğunluğu Félicité'yi dünyadan uzaklaştırmış, sarıp sarmalamıştı.

Tezgâhın arkasındaki lavabonun altında, kurumuş dili andıran bir temizlik eldiveni buldu. Ardından derin bir nefes aldı ve oradan ayrıldı. Bir kere daha koklasaydı, cesedin kokusu sonsuza dek genzine yapışacak ve başka hiçbir şeyin kokusunu alamayacaktı. Ne Cours Saleya'nın çiçeklerinin ne dumanı tüten *socca*larının ne de çakıl taşlarının tuzunun. Félicité meydana koştu ve bakmadan pembe elini Carmine'in kalbine koymaya çalıştı.

Sinekler, hiç rahatsız olmadan, bugüne kadar saklı kalmış bir leş parçası zannettikleri temizlik eldiveninin üzerine kondular. Solucanlar çoktan eldivenin altında toplanmaya başlamıştı. Aslında henüz gözleri ya da bacakları çıkmamış larvalardı. Bırakıldıkları yerde kalmışlardı.

Uçan ve sürünen böceklerin arasında, Félicité anahtarları kavradı ve kolyeyi annesinin başından geçirmeye çalıştı. Sadece tek elini hareket ettirebiliyordu, diğeriyle burnunu kapamıştı. Ciğerleri havasızlıktan çırpınıyordu, daha fazla oksijensiz kalamayacaklardı. Çiçeklere, *socca*ya ve çakıl taşlarına yazık olacaktı. Elinden geldiği kadar acele etti ama kolye kalın parmaklarından kaydı. Göğsü kasıldı, zinciri bir sarsıntıyla kaptı.

Nefes almadan önce kafeye üç adım atana kadar bekledi.

Zincirin ucundaki iki anahtar birbirine benzemiyordu. İlki altındandı, küçüktü. Halkasına bir kalp işlenmişti. Diğeri, kahverengi ve ağırdı; üzerine iki büyük, keskin diş işlenmişti. Burada sadece bir binada bu anahtarlara uygun büyüklükte kapılar bulunuyordu.

Félicité gençken Bégoumas belediye binasını böylesi küçük bir köy için fazla etkileyici bulurdu. Limon sarısı dış cephesi siyah çamur tabakasının altından zor görülüyordu. Ön cephesinde iki bayrak asılıydı.

İçeri girmek için ayakkabısının ucuyla kapıyı üç kez tekmeledi. Son darbenin yankısı kubbenin altında yankılanırken kuşlar etrafa kaçıştı.

Tepesindeki boyalı tonozdan geriye kalan tek şey bulut parçaları ve özgürlük heykelinin çıplak ayaklarıydı. Eski belediye başkanlarının duvarlarda asılı portreleri toz içindeydi.

Anahtar olsun olmasın, Félicité oraya gidecekti. Deneyimleri ona araştırmaya ya bankadan –fakat annesinin herhangi bir mali kaydı yoktu– ya da arşivlerden başlaması gerektiğini öğretmişti.

Bégoumas'ya ait kayıtların, nüfusu iki binden az olan tüm komünlere ait kayıtlar gibi Nice'te tutulması gerekiyordu. Ancak tuhaftır, departman arşivlerinden hiç kimse bunları geri almayı başaramamıştı. Bégoumas belediye başkanları, kendi mülkleri olarak gördükleri şeyleri teslim etmekten hoşlanmazdı. Hasta bir koyunu veterinere götürmeye kalksaydınız da aynı şeyi söylerlerdi. Postacı, dağıtılması gereken postayı bile yetiştirmekte zorlanırdı.

Bazen Félicité'nin araştırmak için arşivlerden öteye gitmesine gerek kalmazdı. Bulması gereken tek şey, doğumun yapıldığı hastane, lise kayıt belgesi ya da bir kira makbuzuydu. Bunlar, en derin anıların yaşandığı, pişmanlıkların ve sırların da beraberinde geldiği resmî kurumlardı. Siz de en büyük korkularınızı bir apartman koridorunda dile getirmiş ya da okul kantininde acımasızca aşağılanmışsınızdır. Dedektifin izini sürdüğü şey budur: İdari mekânların mahrem anılara açtığı kapılar. Sertifikalarda ve noter belgelerinde, ebedî ikamet yerleri tespit edilirdi.

Félicité, unutulmuş bir müzede salonun ortasında duran çam ağacından yapılmış resepsiyon masasının etrafında yürüdü. Çekmecelerde iki anahtardan birine dahi uyan bir kilit yoktu.

Arkadaki spiral merdiven birinci kata doğru kıvrılıyordu. Dedektifin topukları mermer basamaklarda tıkırdıyor, binada yankılanıyordu. En üst kata ulaştığında doğru kapıyı aramasına bile gerek kalmadı: Sadece biri kilitliydi. Büyük kahverengi anahtar kilide kaydı, çarklar tıkırdadı. Sürgü açıldı.

Arşiv odasının zemini boya kırıntıları ve solmuş yapraklarla kaplıydı, odanın iki duvarı boydan boya çekmeceli iki dolapla kaplanmıştı; oynanmaktan yorgun düşmüş dev satranç tahtası darmadağındı. Etiketlerde tuhaf kodlar vardı: *AB-AL, AM-BE, BI-BO, BR-CE, CH-DA.* Félicité rastgele bir kolu çekti: Derin, dar bir çekmece açıldı; yüzlerce belge onu karşıladı, sanki birinin onları bulmasını bekliyorlardı. Bazıları iyice sararmış, kenarları solmuştu, bazıları daha beyazdı, desteler halinde birbirine bağlanmıştı. Yıllara ya da soyadlarına göre sıralanmamışlardı. Sadece isimler ve lakaplar vardı.

CA bölümünde şu isimler ilk sıralardaydı: *Camille, Carla, Cassandra, Caterina, Catherine, Carmen, Carole, Caroline, Carmine.* Bazıları hiçbir anlam ifade etmiyordu; bu durum neredeyse hiç yeni ismin olmadığı bu ülkede tuhaftı, çünkü Pépin yılından beri teyzelerin ve büyükannelerin isimleri verilirdi doğan bebeklere. Félicité'nin de buradaki insanları tanıdığı söylenemezdi.

Carmine'in adının yazılı olduğu belgeleri çıkardı. Annesinin imzaladığı belediye tutanakları, Carmine adına düzenlenmiş seçmen kütükleri ve bir evlilik cüzdanı vardı aralarında.

8 Şubat Çarşamba günü 16:00'da, çoban Bay Germain ve nişanlısı Bayan Carmine, evlenmek üzere Bégoumas-sous-Mont Belediye Başkanı'nın huzuruna çıktılar. Belediye Başkanı, onların rızasıyla ve herhangi bir itiraz olmaksızın Bay Germain ve Bayan Carmine'nin evliliklerini ilan etti.

Annesinin anlattığı ve arşivin de doğruladığı üzere, o çarşamba hava mayıs ortası kadar sıcaktı; kekik çalıları leylak rengi tomurcuklar vermişti, çocuklar karların eridiği gölde yüzüyordu.

Félicité başka bir çekmecede kendi doğum belgesini buldu. Ebe Mireille imzalamıştı. Félicité'nin adının altında başlangıçta tanımadığı bir kelime vardı ama sonra ikizinin mırıldandığı ismi hatırladı: *Egonia.* Bu aksanlı uydurma ismi ebeden almıştı demek.

Félicité elini çekmecenin dibine daldırıp başka kâğıt olup olmadığını kontrol ederken bir mücevher kutusu buldu. *Carmen* belgelerinin

altında, *Carmine* bölmesinin hemen yanında saklanmıştı. Devasa bir istiridyeden fışkıran bir inciye benziyordu, sedefinin üzerine çoktan kararmış altın halkalar karalanmıştı.

Ayna parçalarıyla kaplı iç kısım, Félicité'nin yüzünde binlerce yansıma yaratıyordu. Tüm yansımalar kutunun içindekilere bakıyordu; bazıları endişeli, diğerleri meraklıydı.

Bozuk paraların arasında artık kullanılmayan, üzerinde *G* ve *C* harfleri olan bir alyans vardı. Félicité notların arasında, dikiş yerlerinden çözülene kadar katlanmış, kahverengi bir kâğıt parçası buldu. Kâğıttaki el yazısı eğikti, birbirine benzeyen *m*'ler ve *n*'lerle, *t*'lerin düz çizgileri ve *g*'lerin kıvrımlarıyla doluydu. İtalyanca ve Provençal dillerinde kaleme alınmış, solmuş mürekkep labirentinde şunlar yazıyordu:

Büyük don olayının yaşandığı ve geçidin çöktüğü yıl, er Bay Gabriel ve Bayan Carmine kendilerini tanıttılar, herhangi bir itirazda bulunulmamış, taraflar rıza göstermişlerdir. Aralarındaki evlilik bağını 9 Ağustos Cumartesi günü 11.00'de Bégoumas-sous-Mont belediye binasında mühürledik.

Félicité'nin dönüş yolunu karıştırmaması için erken ayrılması gerekiyordu.

Oysa o gün arşivin çatlak zemininde mıhlanıp kalmıştı sanki.

Köyde sadece bir Carmine vardı. Ve iki belgede de evlenen kadın aynı kişiydi.

Bir güvercin tüylerini karıştırarak pencereden içeri uçup çekmecenin üzerine kondu.

Félicité başta okuduklarına inanamadı. Aynı isim ve aynı imzayı taşıyan iki evlilik belgesini karşılaştırdı, daha eski olanın sahte olduğuna kendini ikna etmeye çalıştı. Başka bir Carmine'in yaşadığına ve annesi gibi imza attığına, bunun aynı kaydın birkaç transkripsiyon hatasıyla basılmış kopyası olduğuna inandırmaya çalıştı kendini. Germain ve Gabriel arasında bir hata yapmanın mümkün olduğuna,

şubat ayında havanın çok sıcak olduğuna fakat belediye başkanının ağustos olduğunu sandığına...

Ama zihni onu her zaman gerçeğe geri götürüyordu. Annesinin hayatında, yalanlardan oluşan bir tuzakla üzeri örtülmüş, genişleyen bir uçurum vardı. Az önce o uçurumda yürümeye çalışmıştı.

Son müşterisini düşündü, tuhaf bir şekilde, yüzünde aynı kayıp çocuk ifadesini taşıyıp taşımadığını merak etti.

Kutuda hâlâ keşfedilmeyi bekleyen gizemler vardı. Félicité ufak bir kitap çıkardı, deri kapağında şu iki kelime kazılıydı: *FOTOĞRAF ALBÜMÜ*. Kitabı açarken gıcırdadı.

Kartona yapıştırılmış sayfalarda tuhaf bir evren keşfetti; evleri ve sardunyaları, sokakları ve panjurlarıyla ona tanıdık gelen ama tam anlamıyla kendisine ait olmayan bir dünya. Küçük, siyah beyaz fotoğraflarda insanlar asaletle poz vermiş, nadiren gülümsemiş ve keyifli pazarlar geçirmişti. Félicité bu resimlerdeki kimseyi tanımıyordu, bazıları ona bir şeyler anımsatsa bile, bu anlar gerçekle örtüşmüyordu: Anne, çocuklardan oynamayı bırakmaları söylüyor; ağabey, kız kardeşini gizlice çimdikliyor; baba bıyıklarını düzeltiyor; bir bebek ağlıyor; bir çoban koyunlarını güdüyor ve bir fotoğrafçı bu dünyayı yakalıyordu. Gelgelelim hiçbir şey fotoğrafta kalmıyor, ciddi bir aile ve düzeltilmiş bir bıyıktan başka hiçbir şey... Tüm bu anlar burada, köyde çekilmişti. Bina hâlâ ayakta, kaldırım taşları yerindeydi. Her fotoğrafın yanında, bitki motifleriyle süslü kartonun üzerine kalemle şöyle yazılmıştı:

Verdier ailesi, Bégoumas'da bir pazar günü, kuru zeytin yılı

Belediye meclisi, haftalık toplantısı için dışarıda, kurt avı yılı

Doktor M. Marius ve eşi, üç boğulma vakasının yaşandığı yılın ardından, herhangi bir felaketin yaşanmadığı yeni bir yılın ikinci gününde

Fotoğraflardan biri Félicité'nin dikkatini çekti: Çamaşırhane su, kadın ve kumaşla doluydu. Leğenin önünde poz veren çamaşırcı kadınların arasında, kolunun altına sepet sıkıştırmış biri vardı. Ufak tefek ve

incecikti, siyah bukleleri kalp şeklindeki yüzünü, yuvarlak yanaklarını ve sivri çenesini çerçeveliyordu. Ama gözleri hiç de oyuncak bebeklerinkine benzemiyordu. Fotoğrafçıyla alay ediyor gibiydi, Félicité'ye göre bu, annesinin bakışıydı.

İş çıkışı çamaşırcı kadınlar, etobur çiçekler yılı

Son sayfada Carmine tekrar ortaya çıktı. Bu kez boydan bir fotoğraftı; belinde kurdelesi olan sade bir elbise, saçında papatyalardan bir taç ve elinde karanfillerden bir buket vardı. Siyah takım elbiseli bir damat ona bakıyor ve gülümsüyordu, fotoğraflardaki hiçbir erkeğin gülümsemediği gibi, başka hiç kimsenin bakmadığı gibi. Sevinçli, büyülenmiş ve mutlu... Beresinin altındaki yüzü karanlık ve nazikti.

Gabriel&Carmine, evlilikle taçlandırılmış gün, büyük donun yaşandığı ve geçidin çöktüğü yıl

Félicité, zihninde adeta koşuşturan ve itişip kakışan varsayımları gözden geçirdi. Doğru olamazdı. Ne kendisi ne de kız kardeşi o tıknaz, kara gözlü çocuğa benziyordu. Félicité, babasının sırık gibi yapısına sahipti. Germain'in. Onunla büyümüştü.

Ayrıca, bu ihtimal akla yatkın değildi. Çok gençti. Carmine daha önce evlenmiş olsaydı ona söylerdi, anne kız utanç verici rüyalar dahil her şeyi paylaşırlardı.

Félicité her şeyi annesine anlatırdı ama annesi sık sık rüyalarını hatırlamadığını iddia ederdi.

Félicité kendini yukarıdan, sanki güvercinin gözünden izledi, oturduğuna pişman oldu. Keşke biraz daha yakından görebilseydi.

Kutudaki yansımalar canlandı, her biri kendi aynasında eğilip hareketlendi; çocukluğundan sahnelerdi bunlar. Bu anların her birini biliyor, hatırlıyordu; onları göz kamaştırıcı ışığın altından başka bir gözle izledi.

Bir akşam, Félicité sekiz yaşındayken, okuldan sonra kız kardeşiyle birlikte ormandaki inlerinde oynarken yağmur başlamıştı. Hava neredeyse kararmıştı. Fark etmemişti. Çamura bulanarak ağıla koştu.

Donmuş, sırılsıklam, bacağı da kan revan halde içeri girdiğinde annesi sandalyesinden kalkmadı. Ateşin önünde oturmaya devam etti. Gözleri kızarmış, yanakları ıslanmıştı. "Saat altıda evde olman gerekiyordu," diye mırıldandı Carmine. "Endişelendim." Çatıya çarpan rüzgâr ve Félicité'nin saçlarından birer birer düşen damlalar dışında çıtın çıkmadığı uzun bir sessizlikten sonra Carmine ona döndü ve elini kalbine koydu. "Çoğu insan burada bir şeyler hisseder, yaşar, çırpınır. Gözyaşları ya da şarkılar böyle ortaya çıkar. Ben..." Ellerini kavuşturarak Félicité'nin buz gibi ellerinin üzerine koydu. "Benimkiyse sende, benim bedenimden çıkan küçük bedeninde." Sesi titredi. Soğuktan titreyen Félicité, ağlayan annesinin yanağını okşadı. Carmine irkildi. "Bu kadar üşüyor olamazsın! Ah, dizin!" Bütün akşam Félicité'yle ilgilendi, onu ısıttı, balda pişirilmiş elma dilimleri hazırladı. Onu havlularla, şefkatle ve komik hikâyelerle sarıp sarmaladı. Félicité dizini yaraladığı ve yağmurda koştuğu için mutluydu. Kendini hiç bu kadar şımartılmış hissetmemişti. Büyülü sahibi tarafından şımartılan gerçek bir oyuncak bebek gibiydi.

Kızıl saç günü. Carmine, Félicité'nin saçlarının bembeyaz olduğunu fark ettiğinde, küçük kız on yaşındaydı. Önce sessiz bir çığlık attı. Sonra dizlerinin ve dirseklerinin üzerine eğildi. Félicité elleriyle başını örtüyor fakat küçük parmaklarıyla saçlarını gizleyemiyordu. Annesini bu duruma sokmak istemezdi. Kadın gözlerini yummuştu, kızı önünde canlı bir cesede dönüşmüşçesine zorlukla nefes alıyordu. "Özür dilerim," dedi Félicité. Carmine onu duymamıştı. Aynaya koştu, dudaklarına pembe bir ruj sürdü, buklelerini geriye taradı, elbisesini düzeltti ve ona bakmadan evden çıktı.

Bir cumartesi sabahı. Félicité on üç yaşındaydı. Boya saçlarına nüfuz ederken annesi oval aynada kendine bakıyordu. Carmine boyanın bulaşmaması için giysilerini çıkarmıştı, iç çamaşırlarıyla vücudunu inceliyor, dönüp dönüp arkaya, öne ve yana bakıyordu. Félicité, annesinin çok güzel olduğunu düşünüyordu, o kadar ki onun karşısında soyunmaya cesaret edemezdi, çünkü annesinin de sürekli söylediği gibi

çok sıska ve beceriksizdi. "Çirkin göründüğümü düşünüyor olmalısın," diye mırıldandı Carmine, gözlerini yansımasından ayırmadan. "Kırışıklıklarım ve göbeğimle. Sonunun aynı olacağını düşünüyor olmalısın. Yaşlı ve çirkin. Annemi banyoda üstünü değiştirirken gördüğümde ben de kendime bunu söylerdim." Félicité anlamıyordu: Herkes annesinin güzel olduğunu düşünürdü, bu sayede daha az parayla herkesten iki kat fazla ekmek alırdı. Carmine gittiğinde, Félicité aynada kendine baktı ve daha önce hiç fark etmediği çirkinliğini keşfetti.

Yazın ortasında bir öğle vakti. Félicité on beş yaşında ya var ya yoktu. Sonuçları bekliyordu. *Kabul edilmişti.* Postacı, kabul edildiğini teyit eden mektubu az önce teslim etmişti. Kazanmıştı, Nice'te liseye başlayacaktı. Gözleri doldu, önce sevinçten diye düşündü, sonra öyle olmadığını fark etti. Kâğıttaki, annesinin fotoğrafıydı. Vedalaşırken ona kocaman gülümseyecek, yeni hayatına doğru yola çıkışını izleyecek ve Félicité'nin el sallamadığından emin olana kadar elini sallayarak gülümsemeye devam edecek olan annesi. Félicité bir dönemeçte gözden kaybolduğunda kapıyı kapatacak ve ancak o zaman gülümsemesine veda edecek annesi. Félicité gözlerindeki yaşları sildi. Annesine Nice'e gideceğini hemen söylemeyecekti. Biraz daha bekleyecekti.

Bir kış gecesi. Félicité on dokuz yaşında. Çay uzmanlığı öğretmeni Marine ile Vietnam'da. Yakında, ormanın ortasında on gündür aradıkları peri çayı bitkisini[9] nihayet bulacaklardı. Ama o gece Félicité ter içinde uyandı. "Yine mi annen?" diye sordu Marine uyku mahmurluğuyla. "Eve gitmek zorunda mısın?" Bu, Félicité'nin seyahatlerini ilk kez yarıda kesişi değildi. Annesinin ona ihtiyacı vardı, bunu hissedebiliyordu. Nanie'nin kaybolmasından bu yana geçen üç yıl içinde annesinin durumu kötüleşmişti. Kendinde değildi. Bégoumas'yı terk edilmiş halde bırakmak istemiyordu. Bir seferinde Félicité Çin'den döndüğünde Carmine'i iki büklüm, bir deri bir kemik halde bulmuştu.

9 Vietnam dilinde *Bach Tra Tien* olarak anılan bu beyaz çay, yılda üç yüz kilodan daha az ürün veren nadir bir çaydır. Vietnam'ın Ha Giang eyaleti, Hoang Su Phi, Ho Thau köyündeki "shan" çay çalılarından elde edilmektedir. (ç.n.)

Benzi solmuş, yokluğu yüzünden neredeyse ölmek üzere olan annesinin görüntüsü aklından hiç çıkmamıştı. Huzursuzdu. Çay uzmanı olmak, değerli çayları toplamak için bilinmeyen kıtalara gitmek yerine ruhları arayacaktı. Kendine düzenli alışkanlıklar ve rutinlerden oluşan bir hayat kuracaktı. Nice'te kalacaktı. Annesiyle ilgilenecekti.

Bir salı günü. Félicité yirmi dört yaşında. Otuz. Otuz yedi. Kırk beş. Yaptığı tek yolculuk, Bégoumas harabelerine doğruydu. Annesi ya da annesinden geriye ne kaldıysa onu beklerdi. Pek de bir şey kalmamıştı. Bir silüet, bir ses. Bazen Carmine onu tanımadığında Félicité kavga çıkarırdı. Onu teneke kutularla köyün dışına kovaladığında. Annesine çay ikram etmeye çalışırken aşağılandığında. Nadiren de olsa Félicité'ye sıcak davranırdı, tıpkı hafızasında olduğu gibi.

Ya da anılarının bir kısmında. Hafızasının canlı yüzeyini kaplayan yerinde.

O kısım az önce tersine dönmüştü.

"Annen senden her şeyini aldı ve karşılığında sana hiçbir şey vermedi. Agonie dünyanın yıkıldığı gece ona tükürdü. Böylece seni kendine yakın tuttu. Kalması ve çalışmaya devam etmesi için birazcık uyuşturucu teklif edilen bir bağımlı gibi. Ve her şeyden önce şükran duymak için."

Alyansı, albümü ve iki evlilik cüzdanını cebine koyarken Félicité kutunun içindeki yansımalarına son bir kez baktı, gözleri irileşmiş, yanakları solmuştu.

Kutunun kapağını kapattı ve bir daha asla açmadı.

Çoban

Sorular ve öfke. İşe yarıyor, değil mi? Kederinizi unutmanızı sağlıyor.

Bu yüzden Félicité ağıla dönerken onları da yanında götürdü, bir çift boks eldiveni gibi boynuna astı. Öfkesi ve soruları içindeki her şeyi ezdi ve karşılığında yanıt beklemedi. Çünkü sırların ve yalanların nereye kadar sürdüğünü, bu hikâyenin nereye kadar gittiğini, köklerini ve gizemlerini nereye kadar yaydığını, tüm bunların nereye ve ne zamana kadar süreceğini sormak daha kolaydı.

Cevaplar çok uzakta değil, Félicité.

Çok uzakta değil ama çok derinlerde.

Elbette kız kardeşi dağdan tek bir hayalet bile getirmedi. Her şeyi bükme yeteneğine sahip olduğu gibi ruhçeken kaşığı da bükmeyi başardı. Félicité ona tek kelime etmeden kolunun tersiyle masanın tozunu aldı, evrak çantasını masanın üzerine koydu.

Odanın öbür ucunda, devedikeniyle süslü kapıdan bir baş göründü. Babasıydı.

"Gel de bana yardım et. Montauciel doğum yapmak üzere."

"Merhaba baba."

"Hadi gel, vaktimiz kısıtlı."

Félicité fincanları, kaşıkları ve tabakları teker teker çıkardı. Kapıdan geçti.

"Birlikte çay içelim mi?"

Babası onaylarcasına kafasını salladı ve bakışlarını çay setine çevirdi. Félicité sobayı kurdu, dolaptan eski bir tencere aldı ve tulumbadan su doldurdu. Suyun fışkırması için on vuruş, berrak olması içinse on vuruş daha gerekirdi.

"Baba," diye söze başladı Félicité, o sırada su yavaş yavaş ısınıyordu. "Sana annemle ilgili soracaklarım var."

"Öyle mi?"

"Sorularımı cevaplar mısın?"

"Kulaklarımı da açık tutmak zorundayım, biliyorsun. Hayvanlarımı kurtlardan, hırsızlardan ve yolun aşağısında onlara taş atmayı seven çocuklardan korumam gerekiyor."

Su çok vakit geçmeden Félicité'nin istediği dereceye geldi. At üzerindeki bir binicinin çizili olduğu çaydanlığa Merveilles'den bir miktar çayı Veillos Gölü'nden gelen çayla karıştırıp koydu. Kaynayan suyu ocaktan aldı ve yaprakların üzerine döktü. Ağılı baharatlı bir buhar kapladı. Félicité elleriyle çaydanlığı kavrarken gözlerini kapattı.

En azından bu his kaldı, diye düşündü Félicité. En azından avuçlarının arasındaki sıcaklık, girdaplar, koku. En azından çay.

Demlenme süresi dolduğunda, dumanı tüten çayı babasının fincanına döktü.

"İçebilirsin."

"Teşekkür ederim, çayın tadı güzelmiş."

Babası ellerinden, dudaklarından, dişlerinin arasından, dilinden ve boğazından aşağıya, neredeyse yarım yüzyıldır hiçbir şey tatmamış midesine inen sıcaklığın tadını çıkardı.

Babası yanına hiç uğramazdı. Ne de olsa bir ağılda sonsuza dek kalmak başka bir yerde kalmaktan daha kötü değildi.

"Dün annen haykırdı, duydun mu?"

"Evet, duydum."

"Sonra aniden sustu, meydandaki telefon kulübesinde. Öyle değil mi? Bunca yıldan sonra ağılda bana katılacağını düşünmüştüm. Ama gelmedi. Artık sonsuza dek yalnızım. Hayvanlar bile terk etti burayı."

Çay görevini yapmıştı. Babası kısa süreliğine de olsa içinde bulduğu gerçek zamanın farkına varmıştı. Alt kattaki çocuklar artık yoktu. Koyunlar ölmüştü.

"Annemin haykırırken ne söylemeye çalıştığını hatırlıyor musun?"

"Hayır, sadece bağırışını duydum, kelimeler anlaşılmıyordu. Biraz daha çay alabilir miyim?"

"Daha sonra belki."

Sorusunu sormadan önce derin bir nefes aldı Félicité.

"Annem ben küçükken sık sık ortadan kaybolurdu. Yılda birkaç defa yaklaşık iki hafta ortalıkta görünmezdi. Biz doğmadan önce de bunu yapar mıydı? Böyle ortadan kaybolur muydu?"

"Evet, ama ben de giderdim. Her bahar dağdaki otlaklara giderdim."

"Annemin nereye gittiğini biliyor muydun?"

"Onu hiç aramadım. Islak kıyafetlerle geri dönerdi, çok yağmur yağan bir yere gittiğini düşünürdüm, Bretagne'a ya da okyanus kenarına. Ya da dağların tepesine, hep kar yağan bir yere. Ama orada yaptığı şey..."

Félicité sabırlı olmalıydı. Bildiği yöntemle sorgulamaya devam etmeliydi. Kontes ne derse desin, alışkanlıklar iyiydi. Félicité vazgeçmediyse, işe yaradıkları içindi.

"Annemi düşün, Carmine'i. Onu düşündüğünde aklına gelen ilk şeyi söyle. Birlikte yaşadığınız hayatı, nasıl tanıştığınızı, sana geçmişiyle ilgili anlattıklarını, hatırladığın bir anı... Aklına ne gelirse."

Ona bulduğu fotoğrafları göstermedi. Zavallı babasının, annesinin ilk evliliğinden haberi yoksa, ona eziyet etmek istemezdi. En azından çay etkisini sürdürdüğü, babasını daha hassas ve daha gerçek kıldığı sürece.

Babası fincanı kırılacak bir şeymişçesine tutuyordu.

"Burada çobanlar hakkında ne derler bilirsin. Benden nefret etmiyorlardı ama beni sevmiyorlardı da. Onlar için faydalı ya da tehlikeli olabilirdim, bu yüzden bana uzaktan el sallar fakat asla yaklaşmazlardı. Fırıncı süt için, iplikçi yün için zaman zaman gelirdi. Şikâyet etmezdim bundan. Çobansan büyücü, zaman büken, fırtına çıkaran biri olarak kabul görürdün. Doğruydu da. Bunu inkâr etmiyorum. Fırtınayı sürülerimden uzak tutabilir ve otlaklarımın yeşermesi için yağmuru yönlendirebilirdim.

Aslında son derece basit, bunu herkes öğrenebilirdi. İnsanlar rüzgâra söverek, göğe yalvararak bir yere varacaklarını sanıyorlar ama bu şekilde başaramazlar. Herhangi biri gitmesi için ona bağırılmasını, yok olması için yalvarılmasını ister mi hiç? İstemez tabii. Bulutlarda da aynısı geçerli. Aslında tanımak, onlarla uzun zaman geçirmek, arkadaş olmak gerekir. Çocukluktan itibaren gece gündüz yağmurun altında kalmak ve şikâyet etmek, yakınmak hiçbir şeyi değiştirmez. Fırtınanın öfkeli ıslığını hiç cevap vermeden, ona sövmeden dinlemek gerekir. Kör edici ışığı teninizi yaksın, kollarınızı kahverengiye, saçlarınızı sarıya çevirsin. O neredeyse kök salın ve bir ağaç gibi davranın. Zamanla gökyüzü sizi tanır. Sizi nerede bulacağını, adımlarınızın ritmini, teninizin dokusunu, sesinizin tınısını bilir. Ve bunca yıl hiçbir şey istemediğiniz için, esmesine, yanmasına, ulumasına izin verdiğiniz için, bir gün ısrardan uzak bir tavırla, usulca, *daha az rüzgâr istiyorum, lütfen* derseniz, sizi reddetmeyecektir. Böylece rüzgâra ve fırtınaya söz geçirirsiniz. Sabır ve sessizlik, gökyüzüyle aranızda kiremitler ya da arduvazlar olmadan.

Ama insanlar, onlara güzelce açıklansa dahi asla dinlemiyorlar. Ben buraya geldiğimde yirmi yaşındaydım, kimseyle on beş dakikanın ötesinde iki çift laf edememiştim, koyunlar hariç tabii. Ağıla yerleştim, etraf bomboştu, etobur çiçekler yüzünden kimse orayı istemiyordu. Zamanla ağıl yeniden peynirle ve yünlerle doldu, yeniden yeşermişti sanki. Gelgelelim insanlar bu yüzden benimle konuşmuyorlardı, ama en azından, uzaktan da olsa, bir şeyin parçasıydım. Yirmi yıl da öyle kaldım.

Sonra bir akşam, bir kuzunun doğumunun tam ortasında, kapı çalındı. Önce mart ayında aniden bastıran bir fırtına sandım. Kapıyı açmaya gittim. Orada, gök gürültüsüz gecede genç bir kadın duruyordu. 'Burada mı yaşıyorsun?' diye sordu bana. Başımı onaylarcasına salladım. Pek konuşkan biri değildim ama birden evet ve hayır kelimeleri bile karmaşık gelmişti. 'İçeri girmek istiyorum,' dedi.

Kabul ettim, kuzular için yardıma ihtiyacım vardı.

Kız iki büyük çantasını eve yerleştirdi, ellerini yıkadı. Sanki o burada yaşıyordu da ben misafirdim. O bahar birlikte koyunları doğurttuk ve sekiz kuzumuz oldu.

Ağılın ilk sekiz kuzusu.

Kadın bana hiç soru sormadı, ben de ona hiçbir şey sormadım. Beni görmediği zamanlar dışında onunla fazla ilgilenmedim. Bir periye benziyordu. Her sabah gittiğini düşünerek uyanırdım, bu yüzden onu rüyamda mı gördüğümü yoksa delirip de ağılda uyuyup yatağımı bir seraba mı bıraktığımı bilemezdim.

Ama o kaldı. Kuzulara isim buldu. Benimle karahindiba salatası yiyip biberiye suyu içti. Hayvanları otlatıp sağdı. Bana adının Carmine olduğunu söyledi, pek çok şey anlattı. Ben flüt ve tef çalarken o ateşin önünde dans etti. Yatağımda ona katılmaya davet etti.

Carmine bazen fırtınalı dönemler geçirirdi. Kalçasındaki bir çürük ya da pazarda işittiği bir hakaret yüzünden eve gelir, kapıyı kapatmadan içeri girip top gibi yuvarlanır ve dişlerini gıcırdatarak yere uzanırdı. Ne ağlar ne de çığlık atardı, gökyüzü onun yerine haykırırdı. Sadece Bégo'da olabilecek türden fırtınalar ve yağmurlardı bunlar. Dev bir kırbacın doruklara çarpması, karaçam ağaçlarının kökünden sökülürcesine inlemesi, duvarın diğer tarafında panik içinde dönüp duran sığırların melemesi gibiydi. Öyle ki şimşekler dağı yarardı sanki. *Belki de,* diye düşündüm o zaman, *Carmine rüzgâra ve fırtınaya söz geçirebildiğim için benimle kalıyordu, böylece gök gürültüsünü ondan uzak tutuyordum.* Tanrı'dan öfkesini yatıştırmasını istesem bile, hiçbir şey, *güzel Carmine,*

benim güzel Carmine'im, sevgilim, diye fısıldamaktan daha etkili olmazdı. Benden sonra tekrarlardı: *Güzel Carmine. Güzel Carmine.* Böyle böyle ateşi düşerdi. Çenesi rahatlar, daha iyi nefes alırdı ve fırtına dinerdi.

Bir keresinde eve geldiğimde onu ateşin yanına oturmuş, siyah tunikli ve beyaz yakalı bir adamla karşı karşıya buldum. "Bu beyefendi bizi evlendirecek," dedi. "Peki öyleyse," dedim.

Bayram günü, köknar ağacından tacı, dokuma yün elbisesi, burnundaki ve elmacık kemiklerindeki çillerle bir orman perisiyle evlendiğimi düşünmüştüm.

Çok güzel, benden yirmi yaş genç, ayaklarının altından göz kapaklarına kadar yumuşacık, güzel Carmine... Ne kadar güzel olduğunu söylemiş miydim? Sessiz, sert bir çobanın yanında duruyordu. Bu soruyu sormaya hiç cesaret edemedim. Onun da sormasından korkuyordum.

Ben gün geçtikçe yaşlanıyor, kırışıyordum, o ise hâlâ yirmili yaşlarındaydı. Başta insanlar onun kızım olduğunu düşündüler, kısa süre sonra torunum olup olmadığını sormaya başladılar. Fakat umurumda değildi. O kaldığı ve umursamadığı sürece, umurumda değildi.

Ölümümden kısa süre önce kilo almaya başlamıştı. Pek çok doğum görmüştüm ama hiç böyle bir kaos görmemiştim.

Carmine çok yavrudan nefret ederdi. Şişman, bitap düşmüş koyunların deforme memeleri, yavrularının ağırlığı altında sallanan bacakları onu ürpertirdi. Başka tarafa bakardı. Göz ucuyla bile olsa aynı karından çıkan iki burun fark etseydi, fırtınalı bir gece daha geçirmemiz kaçınılmaz olurdu. Kendi vücudunun savaşlarla sarsılmasına, ısırılmasına ve yumruklanmasına neden dayanamadığını anlamak mümkündü. Fırtına üstüne fırtına ve şimşeklerle inleyen geceler. Mireille bile artık gelmek istemiyordu.

Carmine'in rahatlaması için babamın bana öğrettiği, çobanlara özgü gizemli sözcükleri tekrarlar ve bir divitle haçlar çizerdim. Maskeleri ve gölgeleri kovmak için kapılara devedikenleri çivilerdim.

Gelgelelim dokuz ayın sonunda doğum gerçeklemedi, Carmine kilo almaya devam etti.

Sonra bir kaza oldu. Kaçan koyunlarımdan birini ararken ayağım kaydı ve şakağım bir taşa çarptı. Oysa hiç acımamıştı. Ama o akşam çorbamı içerken birden beyaz-mavi lekeler gördüm, kusmak istedim. Sonrası yokluk.

Gerisini biliyorsun, sen de oradaydın.

Anlatabileceklerim bu kadar. Carmine sayıklamaları sırasında sık sık çöllerden, kumdan, unutulmuş savaşlardan, kırmızı kayalardan ve heykellerden bahsederdi. Söyledikleri pek mantıklı değildi. Ateşin başında bazen *Gabrielle* diye fısıldardı, ama bildiğim kadarıyla yaşayan bir kız kardeşi, annesi ya da teyzesi yoktu. Dünyada bir arkadaşı dahi olmayan bir yetimdi. Benim dışımda, sanırım. Yani öyleydi umarım.

Çaydan kaldı mı?"

Gabriel'in adını duyan Félicité onu kollarına almak istedi. Elini uzattı, omzuna sarıldı.

"Yani buraya geldiği o geceye kadar aklından neler geçtiğini bilmiyor musun? Nereye gittiğini, nereden geldiğini, neden her şeyden uzak bu köyü seçtiğini, ailesinin kim olduğunu?"

"Ailesi uzun zaman önce ölmüştü," diye yanıtladı babası hülyalı hülyalı. "Nice'te, tepede birlikte gömülmüşlerdi: Adélaïde ve Zacario. Bana isimlerini hiç söylemedi, nikah günü ilk kez işitmiştim. Diğerlerine gelince, hayır, bilmiyorum. Ve sana bir şey söyleyeyim, Félicité: Eğer geçmişe gitseydim, onun hakkında başka hiçbir şey bilmek istemezdim. Kırk yaşına geldiğinde, bir sürü koyunun olduğunda ve seni sevecek kimse olmadığında, bir orman perisi bir gece kapını çalıp seninle evlenmek isterse hiçbir şey yapamazsın, elin kolun bağlanır. Sabun köpüğü gibi bir mucizedir bu, ona uzanmaya kalkarsan da her an patlayabilir."

Ceset ve Kargalar

"Félicité," dedim hikâyenin tam da bu noktasında, "bana anlattığın hikâyeyi büyüleyici buluyorum, ama mesele şu ki, olaydan otuz yıl sonra gerçekleşiyor. Bu yüzden beni arşivde sorgulayabilirler."

Félicité fincanını yavaşça tabağa koydu. Ellerini kavuşturup çenesine dayadı ve metalik gözleriyle sanki zihnime sızıp, "Öyle mi?" diye sordu.

Çayımdan bir yudum aldım. Félicité konuşmaya devam etti:

"Bugün tekrar Bégoumas'ya gidersen, meydanın ortasında ya da ondan geriye kalan yerde, uzun, canavara benzeyen çiçeklerden oluşan bir dikdörtgen bulacaksın.

Akşam ayrılmadan önce Egonia ayağını yere vurdu, güneş aniden battı sanki. Bir karga kasırgası köyün üzerine çullandı, kaldırım taşlarını öyle bir gagaladılar ki kısa sürede barla kuaför arasında üç metrelik bir delik oluştu. Ardından annemin cesedini kırık cam yığınlarının altında buldular. Onu çeşmenin dibine yerleştirdiler. Her şey o kadar çabuk oldu ki annem öldüğünde onu tekrar koklayacak ya da ona veda edecek zamanım olmadı bile. Egonia molozlara tükürdü. Tükürdüğü yerde keskin dişli, mor ve altın rengiyle yanardöner kocaman çiçekler bitti.

Annem onlardan nefret ederdi.

Böylesi kulübenin enkazında onu çürümeye terk etmekten daha iyiydi."

Çayı Dökmek

Agonie dönüş yolunda arka koltuktan mantar kokan nefesiyle arabayı doldurdu, kemerini bağlamayı reddetti. Félicité, çocukluktaki öfke patlamalarını engellemek için kullandığı ses tonuyla vadideki her virajda ona pencereyi açmasını söyledi. Kız kardeşinin safrasının deri koltuklara bulaşmasının nasıl bir şey olacağını hayal bile edemiyordu.

Virajlar azaldığında dikiz aynasına bakıp, "Bildiklerini kendine saklayamazsın, biliyorsun. O benim de annemdi. Her neyse, onu bulmak istiyorsan, o defterde ne olduğunu bana er ya da geç söylemen gerekecek," dedi.

Agonie ön koltuğu kavradı, gözlerini ufka sabitlemeden çılgın manzaraya baktı. Daha önce hiçbir araca, hatta eşeğe bile binmemişti. Acıma duygusuyla ya da belki de tiksintiyle Félicité camı açtı. Vésubie'nin geçitlerini saran soğuk akşam havası arabaya doldu.

"Daha sonra, belki," diye fısıldadı Agonie. Rüzgâr dudaklarından çıkan dört siyah böceği yakalayıp götürdü.

Félicité binaya varınca ışığı yaktı, botlarını çıkardı ve anahtarları telefonun yanına koydu. Kız kardeşi koridorda ayakta duruyordu. Félicité içini çekti, iterek onu duşa götürdü.

Egonia banyonun önünde duraksadı. Lavaboyu görünce burnuna mango ve portakal kokusu doldu. Mantığıyla düşünmeliydi, en azından

ablasının dairesinde kapıda kilit yoktu. Ve annesi kapıyı kilitlemek için yanında değildi.

Félicité ona muslukları nasıl açıp kapatacağını, sıcaklığı nasıl ayarlayacağını ve şampuanı nasıl kullanacağını gösterdikten sonra mutfağa döndü.

Yanaklarını ve dudaklarını bulaşık deterjanıyla ovdu. Soğuk suyun dilinin üzerinde uzun süre akmasına izin verdi. Fırından sarkan bezi alıp yüzünde, boynunda ve kollarında gezdirdi. Cesedin kokusu neredeyse uçmuştu. Anılar ve yalanlar da beraberinde.

"Félicité?" diye seslendi Angèle-Victoire oturma odasından. "Bu sabah bana yaptığın şeyi içmeyi neredeyse bitirdim. Yarım saattir evdesin ve ben hâlâ çaydanlığın ılığını duyamıyorum..."

Dedektif, iki elini lavaboya dayadı, başını kaldırdı ve bakışları sıralanmış kutulara takıldı.

"Bize yatıştırıcı bir çay hazırladım."

Cadı banyodan çıkıp buharlı, nemli ve kıpkırmızı bir halde salona girdi. Kirli kıyafetlerini tekrar giymişti ve hareket ettiği anda çöp oluğu gibi ses çıkarıyorlardı fakat kötü kokusu azalmıştı. Félicité bir sandalye çekti, oturmasını işaret etti.

Egonia kaskatı kesildi. Félicité çayını onunla sadece bir kez paylaşmıştı. Masadaki servis, bu öğleden sonra babalarına verdiği porselenlere hiç benzemiyordu. Çaydanlık dökme demir, fincanlar kalın ahşaptandı. Değersizdi.

"Gel, Nanie, otur şöyle."

Tatlılıkla verilen bu emir ona diğer yasakları hatırlattı. Dokunma yasakları. Asla çıkamayacağı dar yerlere girme davetleri.

"Gel, fincanını al."

Egonia'nın pençeleri avuçlarına battı.

"Hazır sıcakken iç çayını."

Egonia ayağa fırlayıp yumruğunu masaya vurdu. Dökme demir çaydanlık titredi.

"Sakin ol, Nanie."

Elinin tersiyle tahta fincanı duvara fırlattı, dumanı tüten çay parke zemine, büfeye, duvara ve Kontes'in üzerine sıçradı.

Félicité, Kontes'in ruhunun öfkeli çığlıklarını duymazdan geldi. Sakin, neredeyse nazik bir ses tonuyla, "Ziyan ettiğin çay son derece nadir ve değerli bir çaydı," dedi. "İçen kişinin dilini çözen bir çay."

Félicité dokuz kelebeği pencereden uçana kadar kovaladı, sonra nefes nefese kız kardeşine döndü.

Hiçbir şey demedi, ne dese beyhudeydi.

Onun iç sesini kelimesi kelimesine duyabilmek için konuşmaya gerek yoktu.

Bir ömür boyu birbirlerini görmezden geldikten, tek çocuk ve yetim olarak yaşadıktan sonra söylenecek ne olabilirdi ki?

Birbirini terk ettikleri otuz yıldan sonra daha ne söylenebilirdi?

Kız kardeşimin paçavralarının altında,
Diye düşündü Félicité
Paçavraların altında gördüğüm şey,
Kocaman bir yığın
Geride bıraktığım çöplerin listesi
Dairemin merdivenlerinde
Çirkinlik kadar göz kamaştırıcı bir şey yok
Mide bulantısı kadar güçlü bir şey yok
Kasıtlı olarak yaydığı tiksinti
Dünyayı kızdırmak ve nefretini kazanmak için
Ve zevk almak için
Yaralanmak gerekiyorsa
Yanılsamayı sürdürmek uğruna
Hançeri seçip
Yanımızdan her geçenin eline sarılabiliriz

Darbelerden sonra
Yara kanamaz
Bu yarığı
Sen açtın aramızda

Gümüş kumaş misali düz saçlarının altında
Diye düşündü Egonia
Gölgeyi yeniden tanıyorum
O ki yerinde ben olabilirdim
Kendinden emin sert bir kadın
Alışkanlıklarını zırh bellemiş
Çatlaksız
Duvarlarının ardına saklanmış
Kümelendiği bu topraklar
Çelik çizmeler, boyalı saçlar, porselen bir yüz
Öyle ki kendisinden başka kimseye yer yok
Ama kendisi
Bu kalede
Düzensizliğe yer yok
Çöpe ve öfkeye
Böylece
Kadın
Taşan her şeyi maske duvarlarının
Ve aynaların ardına saklar

Duvarların ardında ve eski paçavraların altında ikisi de haklı olduğuna inanıyordu.

Biri her zaman gerçeklerle yaşadığı için, diğeriyse en az şüphe duyanların her zaman en çok yanılanlar olduğunu bildiği için.

Bitap Düşmüş Şehir Nice

Félicité, kız kardeşinin dokuz siyah böceğini pencereden kovaladığında, komşuların bitkileri umurunda değildi.

Ancak ertesi sabah, mahalleli filizlerinin, fesleğenlerinin ve begonvillerinin neden bir gecede solduğunu merak etti. O zamanlar epey olay olmuştu. Belediye gereğinden fazla sivrisinek kovucu kullanmakla suçlandı. Nice'i Geliştirme ve Güzelleştirme Derneği, Cours Saleya'da gösteri yaptı. Belediye başkanı kamuoyu önünde özür diledi.

Amatör bir gazetede, kendini gazeteci olarak tanıtan biri tüm bunların kulağa büyücülük gibi geldiğini yazdı. Nice halkı bu yoruma gülüp geçti ve akşam karanlığında duvarlar yıkıldı.

Kale Mezarlığı

Nice'i ziyaret ederseniz, kale tepesinde kale olmadığını fark edeceksiniz. Yani, üç yüzyıldır yok. Ben bu ismin bir aldatmaca olduğunu savunuyorum. Turist çekmek için buna ihtiyacımız varmış gibi. Tek yaptığı, "Orada Niçois, burada Niçois" diyerek giden tatilcileri hayal kırıklığına uğratmak. Kale tepelerinin bir kalesi bile yok, insanlar iyi değil. Kuzey'de hiç değilse gökyüzünde güneşimiz olmasa da kalplerimizde bu tür saçmalıklara yer yok.

Ama durum böyle. Kale olmasa bile tepesi güzel. Pazar günleri denize bakan tarafı masmavi olur, bebek arabaları ve köpekler arasında yürüyüş yapabilirsiniz. Büyük şelalenin önünde aile fotoğrafları çekilir, her zaman birinin gözü kapalı çıkar. Ardından mezarlığa gidilir. Şehre hâkim manzarası, ölülerin yaşayanların çoğundan daha iyi durumda olduğunu düşündürür.

Mezarlığın dışı sanki tüm renkleri içine çekmiştir. Duvarlarının ötesinde kehribar kokulu selvi ağaçları ve çan kuleleri bulunur; içerideyse sadece beyaz, gri ve siyah. Güneşin gözlerini kamaştırdığı melekler, mermer saraylarında dinlenirler. Sessizlik ayakkabılarının altındaki çakıllarla bölünür.

O cumartesi sabahı, Félicité'nin büyükanne ve büyükbabasını aramak için tepeye çıktığı üçüncü gün: Adélaïde ve Zacario. On dört bin

metrekarelik labirentte sıralanmış iki bin sekiz yüz mezarın kilometrelerce ötesinde kendilerine ait olmayan iki soyadı. İsimsiz, doğum, ölüm ya da evlilik yılı olmayan bir mezar için arşivlere göz atmaya bile değmezdi. Bu yüzden mezarı bulmalıydı, son üç gündür aradığı yegâne şey buydu.

Tabii kardeşine hâlâ güvenebilirse...

Agonie'nin varlığına eşlik eden o yapışkan hissi unutmuştu. Çocukken Agonie'nin kocaman gözlerinin onu ağılın içinde takip ettiğini, tavandan kıskançlıkla onu süzdüğünü hissederdi. O zamanlar ona öfkeli değildi. Annesinin öfkesinden kaçmak için saklanmak hoşuna gitmezdi. Küçük Félicité, midesindeki gerginliği merhamet, kız kardeşinin yukarıda yapayalnız olduğunu bilmenin verdiği üzüntü olarak algılardı. Nanie'den uzak kalmayı sevmezdi, Nanie'nin ona ihtiyacı vardı.

Yetişkin Félicité artık daha iyi anlıyordu. Ensesindeki ağırlık, ikizinin onun yerine geçmek için duyduğu saplantılı arzuydu. Carmine'in her dokunuşu utanç vericiydi, Agonie'nin tırnaklarının ahşapta çıkardığı ses utanç doluydu.

Otuz yıl sonraysa kalan tek şey utanç duygusuydu. Félicité artık çocuk değildi, yine de koluna yapışan sülükten kurtulmaya cesaret edemiyordu. Yatağa uzandığında, Agonie'nin oturma odasındaki kıpırtılarının gürültüsünü duydu. Uyandığında Agonie ayağa kalkmış, parmağının ucuyla mobilyaların üzerine tükürüklerini saçıyordu. Çay saatinde Agonie kutuların üstüne eğildi, bir hayalet gibi kuru yapraklara doğru çekildi. Félicité gizemli çaylardan oluşan zulasını ondan uzak tuttu. Özellikle de Masque'dan gelen, yüz on dört yıllık en güçlü çaydan. Onu dolabın en arkasına yerleştirdi.

Félicité kendisi için değerli olan ve kız kardeşinin zevkle yok edeceği şeyleri nereye saklayacağını iyi biliyordu. Başta dolap kapaklarına asma kilitler taktı, ancak böcekler üzerlerine kondu ve paslandılar.

Marine'in Suzhou'dan getirdiği ipek şalı yok olmuştu. Güveler gardırobun çatlaklarından içeri girmeyi başarmışlardı.

Sonunda tüm daireyi, parke zemini, mobilyaları, duvarları ve tavanı katranla kapladı. Yine de Agonie'nin günde yirmi kez her yere püskürttüğü kökleri sökmeye devam etti.

En azından Angèle-Victoire mutluydu. Onun alışkanlıkları Félicité'ninkilerden farklıydı. Félicité'nin, kız kardeşinin kelebeklerinden korunmak için arıcı kılığında oturma odasına geldiğini gördüğünde kahkahalara boğulmuştu. Bu eldivenlerle dedektifin çay servisi yapamayacağını fark edince tadı kaçtı.

Agonie'yse tüm olanlardan memnun halde kıkırdamaya devam etti.

Sorular Félicité'nin zihnini ele geçirdi: *Beni ne için cezalandırmaya çalışıyorsun, senden haber almak için otuz yıl bekledim, öldüğünü sanıyordum, ki buna inanmayı tercih ederdim, kız kardeşime hiç benzemiyorsun ve her şeyi mahvediyorsun, ama o sessiz kalıyor, konuşmuyor.* Çay döküldüğünden beri birbirlerine çok az şey söylemişlerdi.

Félicité çiçeklerin köklerine, kelebek ağlarına ve nabız misali atan şakaklarına odaklandı.

Mezarlığa giden yolda, Eski Nice'in dar sokaklarında hızla yürüyordu. Agonie hemen arkasındaydı.

Egonia'nın önceki iki gün boyunca Félicité'yi takip etmesine izin verilmemişti ama ablası ona kucak açtı. Banyo yapmasına, sıcak yemek yemesine hatta yakta uyumasına izin verdi. Böylece Félicité, Egonia'nın uslu duracağını düşünmüştü. Kibar olacağını. Hepsinden önemlisi, sessiz olacağını.

Ama bu yeterli olmayacaktı. Egonia farkındaydı, Félicité'nin öfkesini hissedebiliyordu.

Cadı tükürdü, saçma sapan konuştu, sırf ablasını kızdırmak için Kontes'i güldürdü. Böylece ablası sabah evden çıkarken onu çelik kilitlerin ardına kilitlemekten vazgeçecekti.

Félicité iki gün dayandı.

Üçüncü gün, sessiz kalması ya da ağızlık takılması şartıyla onun çıkmasına izin verdi. Aksi takdirde,her şey çok daha kötü olacaktı. Félicité, annesini tek başına arayacaktı, Agonie'yse geldiği yere dönebilirdi.

Anladığı kadarıyla Carmine'in ailesini arıyorlardı. Yani büyükanne ve büyükbabalarını. Tuhaf. Sahip olduğu aile yetiyordu da artıyordu. Annesine benzeyen büyükanne ve büyükbabayla ne işi olabilirdi ki?

Félicité nefes nefese zirveye ulaştı. Mezarlığa girmeden önce korkuluklara yaslanıp vapurları izleyerek soluklandı.

İlk gün bekçiden bir harita istedi. Taçlı bir kartal heykelinin altındaki ofisinde oturan bekçi bu mesleği seçmişti, çünkü ölüler sudokusunu huzurla doldurmasına izin verirdi. İki bin sekiz yüz mezara kazınmış her ismi ezbere bildiğine ikna olan turistler de onu taciz etmezdi.

Félicité gülümsedi ve ona nerede yaşadığını söyledi. Caïs de Pierlas. En üst kat. Bekçi neden ona adresini verdiğini önce anlamasa da bir süre sonra gözleri büyüdü ve bir anda telefon ahizesini kaldırdı.

"Kusura bakmayın hanımefendi," dedi utangaç bir tavırla. "Belediye binasında dahi tarih ya da soyadı olmadan bulmanız mümkün değil."

Félicité mermer levhaların yanından geçen patika boyunca yürüdü. Poudrière anıtı, Brûloir ve Docteur Yolu, Yahudi ve Protestan anıtları, *cinerarium*... Çok eski ve çok yeni olanlar da dahil olmak üzere her levhayı inceledi ve geçtiği her mezar için defterine bir çarpı işareti koydu. Çatılara tünemiş heykeller onu izledi, beyaz gözleriyle ara sokaklarda onu takip etti. Onlar ki tüm cevapları biliyor ama hiçbir şey söylemiyordu.

Agonie ona yardım etmeye çalışmıştı elbette ama bir satırı çözmesi bile çok uzun sürüyordu. Her halükârda, onu takip etmek zorundaydı. Tek bir ismi bile atlarsa baştan başlaması gerekirdi.

Şimdiye dek geçtiği iki bin mezarda aradığı isimleri bulamamıştı: Üç Adélaïde, yedi Adèle, on sekiz Zacharie. Çoğu Yahudi mezarlığındaydı, fakat yan yana değillerdi. Kısa süre sonra kontrol etmesi gereken

sadece iki koridor kalmıştı. Félicité umudunu yitirmeyip görevine odaklandı: Mezarda yazılanları oku, not et ve işaretle.

Gelgelelim bu hikâyede siz öndesiniz: Günün sonunda, nihayet bir şey bulacağını zaten biliyorsunuz, çünkü size anlattığım gün o gün.

Uzaklardan bir top patladı, öğle vaktiydi. Félicité sıcaklayınca ceketini çıkardı, aradığını hâlâ bulamamıştı. Annesinin ailesinin burada, ölülerin mezar taşlarının olduğu bu mezarlıkta bir yer alabilmiş olmalarına hâlâ hayret ediyordu.

Annesinin ailesi bu mezarlıktaydı. Babası ona çayın etkisi altında söylemişti. Belediye arşivleri, bu iki ismi taşıyan hiçbir mezar yerinin son yüzyılda satılmadığını doğrulamıştı. "Burada bir yerdeler," dedi Félicité kendi kendine. Tek yapmamız gereken iyice bakmak.

Alpini yolunun sonuna geldi. Mezarlığın sonunda, viran duvarın karşısında sıkışıp kaldı. Defterine, antik çağlardan kalma gibi görünen iki bin sekiz yüz numaralı mezar taşını ve bir haçı not etti.

En yakındaki taşın üzerine oturdu. Küçük bir çocuğun mezarı vardı, eskiydi, adı neredeyse silinmişti.

Yolun ilerisinde, Agonie etrafını çevreleyen duvarın önünde hareketsiz dururken Félicité terini sildi. Tüm zamanını duvarlara hayranlıkla bakarak geçiriyorsa bu kadar yavaş olmasına şaşmamalı, diye düşündü Félicité.

Kız kardeşi ona bir işaret yaptı: *Gel de bir bak.*

Hareket etmek için çok sıcak bir gündü, rüyada bile. Hele ki söz konusu olan, eski bir duvara bakmaksa.

Agonie elini kaldırdı ve sarı tırnağının ucuyla yüzeydeki çentik ve deliklerin izini sürdü. Félicité bir harfin belli belirsiz hatlarını seçti. Sonra birini daha. Ve diğerlerini... Ayağa kalktı ve duvara yaklaştı. Duvarda, birbirine karışmış düzinelerce, yüzlerce harf, onlarca yıl boyunca kazınmış, taşları kaplayan yeşilimsi tabakayla bulanıklaşmış binlerce isim vardı.

Félicité kaşlarını kaldırdı.

"Hiçbir anlam ifade etmiyor bunlar."

Duvarın tamamını deşifre etmeyi başarsalar bile, aradıkları isimler orada yazılı olmayabilirdi. Onları bulsalardı da isimler ya da tarihler olmadan ilerlemeleri mümkün değildi.

Egonia kaşlarını kaldırdı. Sanki başka seçenekleri vardı.

Mezar Okuyucuları Derneği

Kendinizi Niceli biri gibi hayal etseniz, aklınıza ne gelirdi? Hadi söyleyin, korkmayın. Ne söylerseniz söyleyin, alınmaca gücenmece yok. Ne de olsa bir fikir edinmek için tek yapmanız gereken çayı ve dantel masa örtülerini unutmamak.

Tamam, tamam. Biraz utangaçsınız ya da gereğinden fazla kibarsınız ya da aptalın tekisiniz. Size yardımcı olacağım. Gerçek Nicelinin gür bıyığı, yuvarlak göbeği, bir elinde Ricard kokteyli, diğerinde bir petank topu vardır. "Hedef topu bile göremiyorsun, çapı neredeyse Menton limonu büyüklüğünde," diye birbirlerine bağırırlar.

Bu anlattığım, Nice'teki Mezar Okuyucuları Derneği'nin başkanı Maurice'in bir pazar sabahı.

Saat yedide ağustos böcekleri kavurucu havada ötmeye başlamıştı. Neyse ki Félicité mezarlığa ulaşıp Alpini yolunun arka tarafına doğru adım attığında nefes nefese kalmamıştı.

Maurice onu elinde bir bavulla bekliyordu.

"Bu inanılmaz Félicité, bana burada teklif ettiğin şey."

Arkasındaki üç yardımcısı başlarıyla onayladı. Biri kirli beyaz eşofman altı ve bornozuyla temizlikçiye benzerken, diğeri sahte incileri ve toplu saçıyla Kraliçe Elizabeth'e benziyordu. Sonuncusuysa otuzlu yaşların-

daydı, idolü tarafından tanınmayı uman bir hayran gibi Félicité'ye gülümsüyordu. Dördünün de göğsünde *ANiLisT* yazılı bir rozet vardı.

"İki gaziden gelmelerini istedim. Küçük olansa yardım etmek için ısrar etti. Okunacak çok mezar var. Üniversiteler ya da şehir planlama departmanı duymadan elimizi çabuk tutmalıyız."

Bu sırada cadı bir gürültü koparak yanlarına geldi.

"İşte, Félicité'nin kız kardeşi," dedi Maurice sevinçle. "İki petank topu gibi görünüyorsunuz, ne komik."

Bir topla mı yoksa kız kardeşiyle mi kıyaslanmak, Félicité'yi hangisinin daha çok rahatsız ettiğini söylemek pek mümkün değildi. Egonia böyle anlatmıştı, gelgelelim Félicité bunu hatırlamadığını söyledi.

"Her halükârda hanımefendi, her ne bulursanız bu mezar okuyucuları arasında büyük bir heyecan yaratacak. İsminiz neydi acaba?"

"Egonia."

Böceği dudaklarından uçarken yakaladı, yabancıların tuhaf bir kokusu vardı.

"Ne kadar özgün bir isim, sevdim. Çiçeğe benziyor. Herhangi bir mezar taşında da yazmıyor. Haydi, sizi tembel tenekeler, güneş tepeye çıkmadan işinizin başına dönün."

Dört okuyucu Maurice'in bavulundan şişeleri aldı ve duvara püskürttü. Yeşil yosun parmaklarının altında parçalandı.

"İsterseniz siz de katılabilirsiniz," dedi incili kadın.

Félicité araya girip, "Size yardım edeceğim, fakat kız kardeşim yolun sonunda bekleyecek. Nöbetçiye göz kulak olacak," dedi.

Egonia öfkesini dizginlemeye çalıştı. Félicité'yi memnun etmekten ziyade etraftakileri düşündüğünden. Kokuları bildiği hiçbir şeye benzemeyen bu tuhaf insanlar için.

En kötüsü de Félicité'nin haklı olmasıydı. Egonia'nın defteri yok ettiği gibi duvarı da yok etme riski vardı. Bundan da zerre pişmanlık

duymazdı: Günlükte yazılanlar elinde olan tek ipucuydu. Sonunda ablasının sahip olmadığı bir şey elde etmişti.

Maurice aniden haykırdı. Az önce bulduğu mezarda taşın içine işlenmiş mermer bir levha vardı. Félicité'ye büyükanne ve büyükbabasının zengin ya da soylu olup olmadığını sordu ama Félicité'nin herhangi bir fikri yoktu.

Okuyucular, yakıcı güneşin altında ellerinde meşalelerle duvara döndüler. Okumaya başlamak üzerelerdi.

Niceli yaşlılar emekliliklerini, bu genç adam da pazar günlerini bu işle geçiriyordu. Mezarların üzerindeki silinmiş kelimeleri, mezarına uğranmayan ölülerin isimlerini deşifre ediyorlardı. Bir duvar parçasına bakarken başkalaşıyorlardı. Ölüme ve yüzyılların unutulmuşluğuna meydan okumak demek bir fatih ya da deli gibi görünmeyi göze almak demekti.

Okuyucular harflerin seslerini fısıldayarak onlara şekil veriyordu. Parmaklarıyla okumak için gözlerini kapattıklarında dua eder gibi görünüyorlardı. Gravürlerin dış hatlarını daha iyi ayırt edebilmek için lambalarını iyice yaklaştırıyorlardı. Bazen bir büyüteç çıkarıp bir kelimeyi onaylamak için alçak sesle birbirlerine sesleniyorlardı. Ağustos böceklerinin seslerinden ne dediklerini ayırt etmek zordu.

Agonie sokağın sonundaki bankta, gelmeyen bir bekçi için nöbet tutuyordu. Cours Saleya'daki kadın meşgale olsun diye ona bir sudoku kitabı vermişti.

Félicité, Agonie'nin yanına, banka gitti. Gölgede kalan tek yer orasıydı, bir çocuğun mezarının yanında durmaktan daha cazipti. Maurice ve ekibinin mezarları bulup bulamayacağını uzaktan izleyebilirdi.

Agonia adamın söylediklerini düşündü. Çocukken ona böyle dediklerini rüyasında görmüştü: *Ablana benziyorsun.* Oysa o, ikizine benzemektense hiçbir şeye benzememeyi tercih ederdi.

Okuyucular yol boyunca mezarları deşifre etmeye devam ettiler.

"Büyükannemle büyükbabamın nasıl insanlar olduklarını hiç düşünmemiştim."

Kendi kendine konuşmuştu Félicité. Kelimeler ağzından fırlamıştı birden, yorgunluk ve sıcaklık bedenini ele geçirmişti.

"Öldüklerini düşündüğümden bile değil, bunu hiç düşünmedim. Sanki annem kimsenin çocuğu değildi. Ya da hep vardı, tek başınaydı. *Bir orman ruhu, orman perisi,* derdi babam. Bir orman ruhunun bezinin değiştirildiğini ve burnunun silindiğini hayal etmek zor."

Henüz yirmisindeyken çoban Germain'den dul kalan annesinin, kimsenin bir şey bilmediği bir evlilik yapmış olmasını hayal etmekten de zor.

Son birkaç akşamdır, Félicité oval aynanın ağılın üst katında durmasından pişmandı. Aynanın yanında durmasını istiyordu. Yatmadan önce ona dokunmak değil, parça pinçik etmek istiyordu.

"Carmine işte, yalan söyledi. Sürpriz."

Beş kelebek uçup gitti, kimse onlara yetişemedi. Bu durum, utanç vericiydi çünkü mezarlıkta hâlâ canlı ve gerçek çiçek buketleri vardı.

"Neden geldin?"

Félicité, Agonie'ye döndü.

"Ne düşünüyorum, biliyor musun? Bence annem olmasaydı, olduğun bu kişi için, bu çirkinlik için ve seni koruyan, kimseyi korkutmayan bir zırh gibi sürüklediğin bu pis koku için suçlayacağın kimse olmazdı. Annemin yerine geçecek birini arıyorsun ve hâlâ bunların senin suçun olmadığını düşünüyorsun. Şimdiyse elinde kalan benim. Ve çoktan sanık sandalyesine oturdum. Ama burada oturan tek kişi ben değilim. Ve biliyor musun, Agonie, sana iyilik yapmayacağım. Senin talihsizliğin yüzünden kendimi günah keçisi ilan etmeyeceğim. Şimdi gidebilirsin, zorlama kendini. Annem hakkında bilmek istediğin her şeyi anlat bana. Yalanlarını, seni dinlemeyerek onun için neleri feda ettiğimi. İstediğin kadar senden nefret etmemi sağlamaya çalış. Başaramayacaksın. Senden umduğun kadar nefret etseydim, şimdiye dek çoktan gitmiş olurdun. Senin gücüne sahip değilim ama sözümü

dinlemeni sağlayabilirim. Senin hakkında ne düşündüğümü söyleyeceğim: Gerçek şu ki küçük kardeşim, sana karşı büyük bir acıma duygusundan başka bir şey beslemiyorum."

Anıt mezarların tepesindeki melek heykeller, acı ve şefkatle hafifçe başlarını salladılar. Gün boyunca yaşayanların ölülerle oyalandığını izlediklerinden merhamet hakkında her şeyi biliyorlardı.

Félicité bluzunu düzeltti.

"Annemin ruhunu aramaya devam edeceğim. Yalan söyledi, evet, haklıydın bu konuda ama ben bunun nedenini anlamak istiyorum. Söylediklerim yüzünden mi öldüğünü bilmek istiyorum. Ölürken bana ne söylemeye çalıştığını öğrenmek istiyorum. Onu neden hâlâ aradığını, hatta onu gerçekten bulmak isteyip istemediğini bile bilmiyorum. Senden tek ricam var: Kalacaksan, bana yardım et."

Egonia, ablasının yüzüne tükürmek istedi.

Bir çiçeğin onun kafatasında köklenmesini ve siyah yapraklarının gözlerinden fışkırmasını izlemek ilginç olurdu. Fakat karşısındaki mezar taşını süsleyen melek heykeline tükürdü. Bitki bir şapka gibi kafasında büyüdü. Boynu, onu çevreleyen köklerin altında kaldı.

Félicité'ye öncesinde yardım etmişti aslında. Küçük bir yardım da değildi üstelik. Duvarı o bulmuştu. O olmasaydı, ellerinde tek bir ipucu dahi olmazdı. Okumayı bilseydi, sırt çantasını yüklenip okula giden herkesin bildiği gibi, kelimeleri bulmaya çalışırdı. Gelgelelim tek yapabildiği, harflere benzeyen çizgileri tespit etmekti. Bir dalın şekli ona *e* harfini hatırlatırdı, bir göletse *b* harfinin kıvrımlarını. Ama bundan öteye gidemezdi. Tüm harfleri bir araya getirmek zaman alacaktı. Belki de büyükbabalarının cenazesinin bitmesini bekleyen beş altı yaşındaki çocuklar Egonia'nın gördüklerini çoktan görmüşlerdi, *g* harfiyle *c*'yi ayırt etmeye henüz başlamışlardı, fakat aradaki farkı kavrayabilmeleri için zaman gerekiyordu hâlâ.

Félicité hayatı boyunca anneleriyle konuşmuştu, istediği her şeyi ona söylemişti. Şimdi Carmine'le konuşma sırası ondaydı. Ağılda,

çatının altındaki gölgelere mahkûm edilmiş, korkmuş küçük kıza bazı cevaplar vermesi gerekiyordu.

Öğle vakti okuyucular bir *pan-bagnat* yemek için ara verdiler, ardından şapka takıp deşifreye devam ettiler. Bekçi, olan biteni izlemek için kafasını uzattı ama bulundukları yere yaklaşmadı. Sanki bir çeşit korkuluk vardı ve kargalardan daha etkiliydi. Bir süredir temizlemediği duvar aniden gözüne tertemiz görünmüştü, huysuzlanmayacaktı. Mezarlığı temizlemekten keyif alıyorlarsa onları kendi hallerine bırakacaktı. Hele ki önünde doldurulacak yepyeni bir sudoku kitabı varken.

Ter damlaları Félicité'nin sırtından beline doğru akıyordu. Banka güneş vurmaya başlamıştı. Maurice tek başına da halledebilirdi, Félicité'nin kız kardeşinin kokusu onu en az sıcak kadar bunaltıyordu. Ayağa kalkıp mezarlığın girişindeki şapele doğru ilerledi.

Koyu sarı kıvrımları ve yeşil kubbeleriyle kilise kocaman, çürümüş bir balkabağına benziyordu. Sütunların ve panjurların boyaları dökülüyordu. Kapının önündeki levhada şöyle yazıyordu:

Merhumunuz için cenaze töreni düzenlenir. Cenaze işlemleri, yıl dönümleri, ayinler ve dualar St-Martin-St-Augustin cemaatinden rahip tarafından gerçekleştirilir.

T. 93 55 34 29

Levha ona marabut[10] broşürlerini hatırlatmıştı, ancak Nice'deki marabutların dedektife ihtiyacı yoktu.

Şapelin kapısı kilitliydi. Félicité tam bekçiden anahtarı isteyecekti ki arkasından birinin çakılların üzerinde koştuğunu duydu. Genç okuyucuydu, terlemişti, nefes nefeseydi:

"Bayan Félicité, bir şey bulduk... Duvarda..."

Félicité gençle Alpini yoluna ilerledi.

"Bak," dedi Maurice yaklaşırken. "İşte, Zacario'nun *Z*'si, görüyor musun? En belirgin olan. Harfin etrafına bak. Burada da *&* var.

10 Batı Afrika'da ve Mağrip'te Müslüman dinî liderlere ve öğreticilere verilen isimdir. (ç.n.)

Burada gömülü olanlar kesinlikle onlar. Bu iki isim dışında, diğerleri alelade yazılmış. Bazıları karmakarışık, yeterince iyi kazınmamış, hatta bazıları tamamlanmamış. Asıl levhada sadece Adélaïde ve Zacario vardı. Diğerleri sonradan eklenmişti."

Yarım saat sonra isimler, tarih, haç ve bir şiir ortaya çıkmıştı:

ADÉLAÏDE ve ZACARIO

13.01.1875 †

Hemşire-kâhin – Uşak-kartograf

Sizi taşımadığınız isimlerle vaftiz ettim

Ve hiç ziyaret etmediğiniz bölgeleri size gösterdim

Bugün ayrılışım halesiz ve kuralsız,

Paillon'da biraz kül, aynaların üzerinde örtüler var

Gizli Arşiv

Félicité, Maurice'ten taşta yazan tarihi doğrulamasını istedi. Defalarca. 8'le 9'u karıştırmış olabilirdi. Ama hayır, Maurice son derece emindi, yanındaki üç okuyucu da doğrulamıştı. Adélaïde ve Zacario aynı gün, Ocak 1875'te vefat etmişti.

Félicité, bilgiyi teyit etmek için Bégoumas'ya gitti. Babası ısrar etti: Carmine'in anne babasından söz ediyordu, büyükanne ve büyükbabasından ya da büyük büyükanne ve büyükbabasından değil. Babası çaydan birkaç yudum daha alıp tekrarladı: Adélaïde ve Zacario, Nice'te, kalenin tepesinde birlikte gömülmüşlerdi, Carmine'in annesi ve babası. Pek çok şeyden emin olmazdı ama bundan emindi.

Kız kardeşi pek de şaşırmış görünmüyordu.

Félicité annelerinin onlar doğduğunda yirmi değil neredeyse yüz yaşında olduğunu, öldüğündeyse neredeyse bir buçuk asırdır hayatta olduğunu ne kadar anlatırsa anlatsın, Agonie burnunu yere sümkürmeye devam ediyor, devasa çiçekleri evi istila ediyordu. "Anlamıyor," dedi Félicité, "çok fazla rakam var. Zavallı şey, saymayı öğrenemedi." Evet, dedi kendi kendine, Agonie ile aralarında kocaman bir uçurum vardı. Akıl almaz, saçma bir yalan, Rauba-Capeù savaş anıtından daha büyük, fakat daha az ihtişamlı.

Yine de ironikti. Annesi bir yılda dört kez nereye gittiğini söylemeden ya da açıklama yapmadan evden ayrılmış, söylediğinden iki kat daha uzun yaşamış ve Félicité'siz yapayalnız olduğuna genç kızı ikna etmişti.

Carmine'nin seyahatlerinden Bégoumas'ya döndüğü zamanı hatırlıyordu Félicité. *Seni ne kadar özledim*leri, *sesini duyduğuma ne kadar sevindim*leri, *en sevdiğin yemeği hazırladım*ları... Yavaş yavaş, şefkatli sözler tekrar gitmesini engelleyen zincirlere dönüştü; *seni özleyeceğim*ler *ne zaman döneceksin*lere, *neden Noel'e kadar kalmıyorsun*lara, *oysa çok mutlu olurdum*lara, *kuzuların doğumu için sana ihtiyacım var*lara, *artık tek başıma yapamam, yoruluyorum*lara... Ya da şöyle derdi: "Bazen senin sevdiğin yemekleri hazırlıyorum, sonra uzakta olduğunu hatırlıyorum, onları sensiz yiyorum. Orada ne pişiriyorsun? Demek bu yüzden eve her zaman biraz daha şişman geliyorsun." Ya da "Hayır Félicité, Carmine şu anda burada değil, lütfen gidin buradan." Veya "Félicité, neredeydin, açtım ve sen yoktun."

Bu otuz yıllık adanmışlığı kimse ona geri vermeyecekti. Hayatınızı yanlış birine emanet ettiğinizde böyle olurdu. Çok değerli olduğunu düşündüğünüz hayatınızı buruşmuş bir kâğıt parçası gibi buluverdiniz.

Félicité çantasını, anahtarlarını aldı ve hipnotize olmuş halde televizyon izleyen Agonie'ye, "Bir arkadaşımla buluşacağım. Burada kalabilir ya da dışarı çıkıp biraz temiz hava alabilirsin, ama hiçbir şeye dokunma," dedi.

Kapıyı arkasından çarparak çıkarken döndüğünde dairenin ne durumda olacağını düşünmemeye çalıştı.

Félicité dört kilometrelik mesafeyi kat etmek için korna çalarak, fren yaparak ve Promenade'daki arabalara laf atarak bir saat, ardından genişçe yolun ortasına park etmiş bir kargo arabasının arkasında ayaklarını yere vurarak yirmi dakika geçirdi. Geçiş hakkı olmasına rağmen bir adamı solladı ve Fabron Meydanı'na çıktı. Birkaç dakika sonra, çirkin, gri bir konutun otoparkına girdi.

Nice'in belediye arşivlerini bilen sadece üç grup vardı: Orada çalışanlar, orada yaşayanlar ve Félicité.

Binalar her tarafta aşılmaz duvarlar gibi yükseliyordu. Yoksulların deniz kıyısındaki insanlarla aynı havayı soluduklarına inanmaları için panjurlarla gizlenmiş on katlı bloklar. En azından arşiv binasını kuş bakışı görebiliyorlardı. Bu duvarların ortasına sıkışmış mermer, avize ve pervazlardan oluşan küçük bir saray. Heykelleri ve fıskiyelerle süslü parkıyla bir beton denizinde inci gibi parlıyordu.

Félicité'nin gittiği yer orasıydı. Kardeşine yalan söylememişti, gerçekten bir arkadaşını görmeye gidiyordu. Tesadüfe bakın ki bu arkadaşı arşiv görevlisiydi ve Félicité'ye zamanında gizemli çayları öğretmişti.

Çay Uzmanı Arşiv Görevlisi

"Marine ile tanıştım," diye anlatmıştı Félicité bana, "saça düşen ilk ak gibiydi. Yapacak bir şey yoktu ve kaçınılmaz olarak çok erkendi.

On beş yaşıma bastığım yıl, Bégoumas'daki okulda meslekî eğitim diploması almak için Tende'a gitmem gerektiğini ve eğer diplomayı alırsam şehirdeki liseye gideceğimi söylediler. Anneme tek kelime etmedim. Sanırım bir gün başka bir yere gidebileceğim, bir çobanın kızından farklı bir hayat sürebileceğim aklının ucundan bile geçmezdi. Okulda şansım yaver gitmeseydi orada kalırdım.

Ben olsam ne yapardım? Bilmiyorum. Hydre'de çay servisi yapardım, şüphesiz. Gördüğün gibi pek de fark olmazdı. Tende'a gittim ve jürinin tebrikleri eşliğinde diplomamı aldım.

Postacı Bégoumas'ya sık gelmediğinden diplomamı herkesten bir hafta sonra aldığımda şaşırıp kalmıştım. Kapının önünde zarfı açıvermiştim. Tamamını okumama bile gerek yoktu. Dürüst olmak gerekirse okuyamazdım da... *Size söylemekten mutluluk duyuyoruz* cümlesini okur okumaz gözlerim doluvermişti.

Ardından annem eve geldi. Mektubu saklamıştım, gözlerimi kırpıştırıp duruyordum. Akşam boyunca bana neyim olduğunu sordu, tuhaf göründüğümü düşünüyordu. 'Hiçbir şey olmadı, bir şey yok,' dedim, 'öğleden sonra güneş çarptı, yoruldum.' Ki doğruydu: Sabah

dokuzdan beri kapının önünde postacıyı beklemiştim. O akşam erken yatmak istiyordum, böylece mektubumu onunla paylaştığım yatakta tek başıma, gizlice okuyabilecektim.

Anneme söylemediğim hiçbir sırrım olmamıştı. Nanie'ye bile söylememiştim.

Asma katın hafif loş aydınlığında, annem aşağıda ateşin başında, kız kardeşim de duvarın öbür tarafında, ağılda kalırken kâğıdı tekrar çıkardım. Defalarca okudum, öyle ki hâlâ ezberimde. Milyonlarca, milyarlarca olası geleceğin içinde bir yerlerde, artık Carmine'in kızı ve bir çobanın küçük Félicité'si olmadığımı, can sıkıntımla ve ikizimle soğuk bir dağda sıkışıp kaldığımı, fakat diğerlerinden daha parlak bir geleceğin var olduğunu söylüyordu bana. Kâğıdı okurken kendimi sinemada bir film seyredermişçesine kitaplarla ve çaydanlıklarla dolu bir oturma odasında çay servisi yaparken hayal ettim. Ben geniş bir koltukta otururken, karşımda bir hayalet benimle çay içiyordu.

Onun aslında bir ruh olduğunu nereden bilebilirdim ki?

Babama benziyordu. Yüz hatları değil ama görünüşü. Gerçekte bir ruh, şeffaflık, kalabalıkların üzerinden uçma ya da bu tür saçmalıklar olmaksızın, tıpkı bizim gibi bir biçim ve renge sahiptirler. Onlar sadece... Nasıl söylesem... Kendi başlarına yürüyor gibiler. Gözlerinin önünden geçen ve hareket eden her şeyden çok, zihinlerinde dönüp duran anılarla meşguller. Bazen onları hayalet sanıyorum. Etraflarındaki dünyayı da öyle.

Gelecekteki bu ihtimal peşimi hiç bırakmadı. Rüyalarıma karıştı hep. Geceleri annemin yanında, gündüzleri çocukların yüzdüğü gölün kenarında, sanki ben de hayale dönüşüyordum.

Kız kardeşim olan biteni fark etmişti. Ona neler olduğunu anlatmam için beni zorladı. Evden ayrılacağımı öğrenince şaşırdı. 'Annemle tek başıma ne yapacağım ben?' diye sordu. Ne diyeceğimi bilemedim. Hafta sonları ve tatil olur olmaz döneceğime söz verdim. Ona mektup yazacağıma yemin ettim, gelgelelim yazdıklarımı okuyamazdı. Sonun-

da pes etti: 'Eğer sık sık gelirsen, bana Nice'ten tatlılar getirirsen, iyi notlar alırsan ve kâğıt oyunlarında kazanmama izin verirsen, belki seni affederim. Belki.'

Yaz sonuna kadar öğleden sonralarımı onunla ormandaki yerimizi süsleyerek ve kâğıt oyunlarında bilerek kaybederek geçirdim.

Anneme söylediğimse tepkisi daha farklı olmuştu.

Önce hiçbir şey demedi. Bana gülümsedi, saçlarımı okşadı. Akşam eve geldiğimde bana sırtını döndü, boğuk bir sesle günümün nasıl geçtiğini sordu. Sonraki gecelerde olduğu gibi o gece de burnunu çektiğini duydum. Kızarmış gözlerle uyanıyor, sorduğumda bir şeye alerjisi olduğunu söylüyordu. Bana uzun uzun ve daha sıkı sarılıyordu.

Ağustos sonunda valizlerimi hazırlamaya başladım. Doldurdukça odalar daha da boşaldı. Eşyalar kayboldu. Öğretmenin ödünç verdiği kitaplar, külotlar, kız kardeşimin verdiği boyalı bir kuş kafası... Sonunda onları bir asma kilitle kilitledim.

Annem bana Nice'ten bahsetmeye başladı. Cumartesi sabahları, saçlarımı boyarken bahsediyordu, hiçbir şey olmamıştı sanki. Bana o resimlerden birini çizdi. 'Kaldırımlar köpek pisliği dolu, arabalar birbirini itip kakıyor, sürücüler bağırıyor, metal metale çarpıyor, insanlardan bahsetmiyorum bile. Binlerce insan, gürültü içinde koşuşturan kalabalıklar. Tökezlersen sana asla yardım etmezler. Ve hayaletler, ah zavallım, Tende'da onlardan çok var. Ah Tanrım, Nice için hazır değilsin. Orada üst üste binmiş iki grup olacak: Yaşayanlar ve ölüler. Etrafta hayaletlerin elleri kıyafetlerine yapışırken dolaşmak zorunda kalacaksın.'

Belvédère'den öteye hiç gitmediğinden tüm bunları nereden bildiğini sordum. 'Hiç de değil,' diye cevap verdi. 'Biliyorum ama hepsi bu. Size okulda öğretmiyorlar mı? Bunları diplomayla öğrenemezsiniz tabii; dünyayı, gerçek dünyayı tanımak için biraz okuldan çıkman gerekir, değil mi canım?'

Abarttığını görebiliyordum ama yine de beni endişelendiriyordu.

Ben ayrılmadan üç gün önce annem kaynar su yüzünden elini yaktı. Yine de akşam yemeğini hazırlamaya çalıştı ama her şey elinden kayıp yere düşüyordu: Tahta kaşıklar, tencereler, bıçağının altındaki sebzeler. Gitmekten vazgeçmek üzereydim. Kötü olacak, diye düşündüm, derslerin ilk ayını kaçıracağım. Ya da kaydımı dondursam... Kendine bir çorba bile pişiremezken annemi bırakıp gidemezdim.

Ertesi gün Nanie azarladı. 'Eğer gitmezsen, Nice'e senin yerine ben gideceğim. Ve geri dönmeyeceğim. Annem iyi olacak,' dedi. 'Merak etme, elini sarabileceği kalın bir bandajı var, ciddi bir şey değil. Ayrıca elini bilerek tavaya batırdı. Onu gördüm. Üst kattaydım.'

Ona inanmak istemedim ama yine de gitmeye karar verdim.

Bégoumas'dan ayrılacağım gün, saklandığımız yerde Nanie'ye veda etmeye gittim. Sandalyede oturuyordu, geldiğimde çevredeki ağaçlara şöyle haykırdı: 'İşte, Bégo Dağı'nın gerçek kraliçesi benim! Gaspçı kaybetti! Ama ben cömerdim, bu yüzden tatillerde buraya gelmeye cesaret ederse ona tahtımın eteklerinde bir yer teklif edeceğim. Tabii Nice'ten hediyeler getirmesi şartıyla...'

Ağıldaysa annem sessizliğini koruyordu, benimle vedalaşmadan portresini çiziyordu. Kusacak kadar gerilmiştim. Valizlerimi aldım ve yavaşça patikadan indim. Birden bir bağırış duydum: 'Bekle!' Annem elinde küçük bir paketle bana doğru koşuyordu. 'Saçların için boya. Nice'te böyle saç boyası var mı bilmiyorum. Cumartesi sabahı aynı saatte saçlarımızı boyayacağız, tamam mı? Sanki birlikteymişiz gibi. Sana oval aynamı da vereceğim, yatılı okullarda ayna var mı bilmiyorum. Biraz da kekikli koyun peyniri koyacağım yanına. Kantinde bu kadar taze peynir bulman imkânsız.'

Bana sımsıkı sarıldı ve patikadan hızlıca yukarı çıktı.

O yılın 1 Eylül'ünde lisenin girişindeydim. Yol zorluydu, hatta o zamanlar şimdikinden bile daha zordu. Sağ salim varmak için en az iki güne ihtiyaç vardı. Önce Belvédère'ye yürüyerek, ardından Tende'a

eşekle, sonra Vésubie boyunca at arabasıyla ve nihayet bir dizi yeşil ve krem rengi otobüsle...

Annemin anlattıklarından başka hakkında hiçbir şey bilmediğim Nice'in ortasındaydım.

Okul yılının başlangıcıydı, lisenin önü kalabalıktı. Neyse ki nefes almak mümkündü. Kimse üzerime basmamış, hayaletler üzerime yapışmamıştı. Çamura batmamak için gözlerimi yerden ayırmıyordum.

Okul göz korkutucuydu. Beyaz taşlarla örülmüştü; çatısı kiremitten piramit şeklinde bir kulesi, altında da akrep ve yelkovanı benden büyük dört saati vardı. Devasa mavi panjurlu pencerelerin etrafındaki pervazlar ve mozaikler daha önce görmediğim yaprakları ve şekilleri andırıyordu.

Çukurları ve kaba taşlarıyla ağılı düşündüm. Aniden bir kokunun eksik olduğunu fark ettim: Saman ve keçi kokusu. Utandım. Bu kokuyu yanımda taşıyıp taşımadığımı kontrol etmek için ihtiyatla kolumu kokladım. Annemin verdiği peyniri çantamdan çıkardım ve en yakın çöp kutusuna attım.

Ardından bundan mahcup olduğum için kendimden utandım. Henüz okula adımımı dahi atmamışken, yattığım hasır döşeği, karnımı doyurduğum tahtadan çatal bıçakları ve meydan dedikleri, bir bank ve iki elektrik direğinden ibaret gülünç alanı acınası buldum. Buna benzer birçok anım olacaktı. Annemin elbiselerini bulaşık bezine benzeten öğretmenler. Komik olmadığı halde başkalarını eğlendirecek cümleler.

İşte böyle, iki elimde birer valiz ve yüreğimdeki utançla Masséna Lisesi'ne ilk adımımı attım.

Kendimi bir rahibenin tombul kollarında gibi hissediyordum. İtalyan manastırı havası, kemerleri ve koridorlarıyla lise soğuk bir dünyaya buyur etti beni.

Okul kocamandı, labirent gibiydi; leylak rengi salkımlar sütunlar boyunca sarkıyordu. Koridorlar güneş alıyordu. Balkonlar köy misali cephelere dağılmıştı. Okul havasını ilk soluduğumda bir şey fark

etmiştim fakat ne olduğunu söyleyemiyordum. Uzun zamandır bir büfenin üzerinde tozu alınmış, sonunda denize dönmüş, kurumuş bir deniz kabuğuydum sanki.

Odamın numarasını öğrenip anahtarını aldım. Eşyalarımı yerleştirdim. Başta kayboldum tabii. Birbirine benzeyen bir sürü koridor vardı. Yarı açık kapılardan ailelerin çocuklarına yardım ettiklerini duyuyordum. Onlara nasıl gideceğimi sormaya cesaret edemedim. Odamı bulana kadar koridorlarda bir aşağı bir yukarı dolaştım. Düzinelerce mavi kapının yanından geçtim. Bir koridorun sonundaydı, ortak tuvalete çok uzaktı. Sorun olmaz, diye düşündüm, gelen giden az olacaktı. Anahtarı kilide soktum ve iki valizimle içeri girdim.

Bazalı bir yatak, bir masa, bir sandalye, bir sürahi, bir dolap. Ve bir kilit. Anahtarı da vardı üstelik.

Kendime ait bir odam hiç olmamıştı.

Pencereden saat kulesi, salkımlar ve onların da ötesinde, kale tepesinin üstünde parlayan büyük şelale görünüyordu. Öğleyin odada durdum, aşağıdaki öğrencilerin koşuşturmasını ve martıların çatıdaki kavgalarını dinledim. Akşama kadar, ay yükselip gökyüzünü siyaha, kilise kulelerini griye ve şelaleyi beyaza çevirene kadar bunu düşündüm.

İşte o zaman okulu tam anlamıyla keşfe hazırdım. Artık boşalmış olmalıydı. En azından görünüşümle ya da kokumla dalga geçecek –bu yüzden kıyafetlerimin keçi kokup kokmadığını merak ederdim– biriyle karşılaşmam mümkün değildi.

Ay, lamba gibi pasparlaktı. Omuzlarıma sarmak için yün bir atkı aldım ve parmak uçlarımda koridoru geçtim.

Koridorlar boyunca bir gölge gibi süzüldüm, ayaklarımın altında gıcırdayan büyük ahşap merdivenlerden indim, pencerelerden sınıflara baktım. Kara tahtaların üzerinde, Japon dalga çizimlerinin silik tebeşir izleri vardı. Ahşap zemindeyse sıralar diziliydi, gece için demirlemiş tekneler misali sabahı bekliyordu.

Salkımların sarktığı avluyu geçtim. Genç bir adam çimlere uzanmış, kollarını başının altında kavuşturmuş gökyüzüne bakıyordu; onu görünce irkildim. Ne giydiğini görünce rahatladım: Yüzyılın başındaki bir fotoğraftan fırlamış gibiydi. Ruhu bana dalgınlıkla el salladı, ardından göğe bakmaya devam etti.

Karşıda, kulenin dibinde, siyah bir merdivene açılan bir kapı vardı. Sessizce tırmandım. En tepeye varıp odayı gördüğümde kalbimin atışları hızlanmıştı. Daha önce görmememe rağmen hemen tanımıştım. Bégoumas'daki okulda olağanüstü sırlarını öğrenmiştim.

Kütüphane.

Kütüphanenin ne olduğunu kelimelerle anlatmam mümkün değil. Seni bu derece büyülememiş olabilir, fakat benim nereden geldiğimi hatırla lütfen. Ayın griye döndüğü gecenin o saatinde, vanilyalı tütün kokusunun havayı ağırlaştırdığı o kütüphanede, rafların arasında dikilmiş, yapıştırılmış, kumaş kaplı ve ciltli dünyalar bizi hayallere gark etmeyi, şaşırtmayı bekliyordu.

İki kitaplığın arasından geçtim. Kitaplığın bu tarafında kitaplar daha eski görünüyordu. Her deri cildin çaydanlık şeklinde parıltılı bir sırtı vardı.

'Sana gecenin uyumak için olduğunu kimse anlatmadı mı?'

Öyle zıpladım ki mobilyanın köşesine çarptım. Yan tarafımda kocaman bir çürük izi kalmıştı, haftalarca geçmemişti.

Bir kadın ellerini kalçalarına dayamış bana bakıyordu. Beni şaşırtan, rafların arasına zar zor sığan kalçalarıydı. Geldiğini nasıl duymamıştım? İkinci şeyse saçlarıydı, yani yokluğu... Pürüzsüz kafatasında buklelerden oluşan bir dövme, boynunun arkasındaysa dumanı tüten bir çaydanlık dövmesi vardı. Eskiden her cumartesi bembeyaz saçlarımı boyayan biri olarak, bir insanın saç konusunda bu kadar rahat olabilmesini çok rahatsız edici, hatta kaba bulmuştum.

Temiz değil herhalde, dedim kendi kendime. Fakat bunu kelimelere dökemedim. Birinin yüzüne baktığınızda ne olduğunu anlarsınız. İçi-

nizde sizden daha hızlı tepki veren bir şey vardır, siz farkına varmadan tüm heyecanıyla insanları etiketler. Çocukluğumdan beri jestlerimi, sesimi ve saçımı kontrol etmeyi biliyordum, böylece insanlar üzerinde olumlu bir etki yaratıyordum. Gelgelelim o kadın ona takılan isimleri umursamıyordu belli ki.

Ve ben bu tavrı mide bulandırıcı bulmuştum.

Tüm kütüphaneciler gibi bir şala sarınmıştı. Alnına kadar gelen ve yanaklarının ortasına kadar inen yuvarlak gözlükler takıyordu.

'Geride kalmanın daha iyi olacağını düşünmedin mi?'

Bana kızgın değildi, ona vereceğim cevabı merak ediyordu. 'Hayır,' dedim.

Çünkü dışarı çıkmam ya da herhangi bir yere girmem yasaklanmamıştı. Ağılın herhangi bir tarafında olmam annemin umurunda değildi. Ve öğretmenim için bankta ya da dağdaki çimenlere oturarak okumam ne fark ederdi ki? Bir yerde kalmaya ya da bir yere gitmeye zorlanmayı hayal bile edemezdim. Tırnaklarımı uzatmam yasaklansaydı da aynı tepkiyi verirdim. Ne kadar saf olduğumu görüyorsun.

Kadın kocaman gözlüklerinin ardından bana baktı. Beni cezalandıracağından ya da görünüşümle ilgili bir yorum yapacağından korkuyordum: Saçım başım dağınıktı, üzerimde pijamam vardı. Fakat onun tek ilgilendiği, gözlerimdi. Pijamalarıma bakmamıştı bile. Suçumu anlamadığım sonucuna varmış olmalı ki yavaşça başını salladı ve arka tarafa ilerledi. Kapı gibi açılan kitaplıklardan birini iterek açtı, bana tekrar dönüp, 'Orada dikilip durma, hadi gel,' dedi.

Peşinden koştum. Sadece eğilerek geçilebilecek daracık merdivenleri tırmandım.

Yukarıya çıktığımda beni oturmaya davet etti. Kalçamı bir minderin kenarına dayadım, etrafa bakındım. Küçük, kare oda gözüme yüksek görünmüştü. Tavanda yüzlerce çark gölgeler içinde dönüyor ve tıkırdıyordu.

Kütüphaneci kısa süreliğine bir kapının ardında kayboldu, sonra elinde bir çaydanlık ve gümüş bir tepsiyle geri döndü. Çocukluğumdan kalma tüm çay takımlarını üzerine koymuştu. Sonra aniden ıslık çaldı, ellerini çırptı ve tavana baktı. Delirmiş, diye düşündüm. Gecenin bir yarısı yaşlı bir kadına rastlamak da benim talihimdi. O kadar da yaşlı değildi aslında, otuz beş yaşında ya var ya yoktu. Ne var ki on beş yaşında biri için yirmi yaş fark cilalı taş devrinden kalma demekti.

Kısa süre sonra eline bir çaydanlık düştü. Güvercin pisliği misali parmaklarının arasından kaymıştı. Daha önce fark etmemiştim ama duvarlar boyunca, karanlıkta kaybolana kadar, her biri kendi küçük rafında, çeşit çeşit şekil ve renkte düzinelerce çaydanlık yatıyordu. Sanki bir çaydanlık müzesiydi.

'Onları, o yaratıkları evcilleştirmek zorundasınız,' dedi gülümseyerek. 'Onları nasıl evcilleştireceğinizi öğrendikten sonra her şey kolaylaşacak.'

Emin ol denedim. Takip eden aylarda denedim. Birçok geceyi parmaklarımı şıklatarak, dilimi şaklatarak, ıslık çalarak, mırıldanarak, üzerime çaydanlık düşme ihtimaline karşı ellerimi uzatıp cıvıldayarak geçirdim. Fakat hiçbir şey olmadı. Birine bile söz geçiremedim, Marine'in çaydanlıkları beni sevmediler. Benimkiler de yıllarca beni sevmedi.

Az önceki çaydanlık bir kuğunun boynunu andırıyordu. Kadın içine biraz kaynar su döktü, içine yaprakları attı ve iki elini porselenin üzerine koydu. Gözlerini kapattı ve bana sonsuz gibi gelen bir süre boyunca nefes aldı. Sonradan öğrenecektim ki bu, *tamaryokucha*'yı[11] demlemek için gereken süreye karşılık geliyordu. Ardından gözlerini tekrar açtı ve mandalina kokulu çayı servis ederken bana şöyle dedi:

'Sen tepelerden geliyorsun. Gizemli çayların toplandığı yerden.'

Bakışlarımı kaçırdım. Üzerimdeki çoban kızı kokusunu almış olmalıydı.

11 Yaygın olarak *guricha* olarak da bilinen bir Japon yeşil çayıdır. (ç.n.)

'Sadece orada doğduğunu kastetmiyorum,' diye devam etti çaydanlığı yerine koyarken. 'Demek istediğim, çukurlar, kayalardaki sarmallar ve fırtınalar gibi sen de ötelerden geliyorsun. Yaşayanlar ve ölüler arasında kapılar açan bu yeri yanında taşıyorsun. Ataların bunu biliyordu, dünyanın başlangıcında vadiden geçenler ve orada uzun süre kalanlardan bazıları da bizzat sınıra dönüştü. Şüphesiz sen de. Senin adın ne?'

"Clémentine.'

Neden bu ismi söylediğimi sormayın. Belki de bana ikram ettiği çay narenciye koktuğu içindi; ayrıca yeni bir yere, yeni bir isme ihtiyacım vardı. Zoraki mutluluk ya da saman kokmayan, daha asidik ve sulu olan, ağzınızda patlayacak bir isim: *Clémentine*. Adeta biçilmiş kaftandı.

Gelgelelim ben yalan söylemeyi beceremezdim.

Sırıtarak, 'Yalan mı söylüyorsun doğruyu mu?' diye sordu. Başımı sallamakla yetindim.

'Hoşuna giden isim buysa, gerisinin önemi yok. Clémentine çok güzel bir isim. İçinde *Clé*'yi yani anahtarı da barındırıyor. Yatılı okuldaki odasında kalamayan bir kız için yerinde bir isim.'

Ben de gülümsedim. İsim benim de kulağıma hoş gelmişti.

'Benim adım Marine. Çayını iç, içmek için uygun sıcaklığa gelmiştir.'

Fincana dokunur dokunmaz geri çekildim.

'Ah, uyarmayı unuttum Clé: Bu setteki porselenler kemik külüyle karışmış. Hayattaki şeylere karşı bizim kadar hassaslar.'

Ve o anda, yeni ismimin kokusuyla tüten çaydan mı, kemiklerle karışmış fincandan mı, yoksa mekânın ve anın uyumsuzluğundan mı kaynaklandığını anlamamıştım ama biliyordum: Ruhları görmenin ve onlarla konuşmanın yanı sıra, onların son sözlerini söyleyebileceğimi ve huzurla ölmelerine yardımcı olabileceğimi biliyordum. Bu, nasıl desem... Sürprizi olmayan nihai bir keşifti. Gardırobun gerisine tıkış-

tırılıp unutulmuş, geçmişte sık sık giyildiğinden bir miktar yıpranmış kıyafeti yeniden bulmak gibiydi.

O 1 Eylül gecesinin gizemini ancak otuz yıl sonra, birkaç tanık ve hayattaki birkaç kişi sayesinde anlayabildim. Bu kadim bilginin anahtarı aniden hafızamda bir kapıyı açmıştı. Ama orada, saatlerin bulunduğu kulede kim olduğumu biliyordum. Ben bir ruh dedektifiydim."

Teraryum

"O cumartesi, saç boyamı hazırladım. Aynı anda, annem de dağın tepesinde aynı şeyi yapıyordu. Omuzlarıma bir havlu geçirdim ve saçlarımı bağladım. Oval aynayı pencere pervazına dayadım, fırçayı kâseye daldırdım. Boyayı tam beyaz diplerime sürmek üzereyken yansımamın şaşkın ifadesini fark ettim. Muazzam bir tembellik vücuduma gark etti, saçımı boyamak için yarım saat harcamaktansa herhangi bir şeyi, hatta pazartesi gününe teslim etmem gereken kompozisyonları bile yazma arzusuyla doldum.

Her şeyi dağınık halde lavaboya bıraktım, havluyu bir kenara koydum ve kuleye gittim. Kendimi cezalandırmak için annemin saçlarını şefkatle boyadığını hayal ettim. Deniz kenarında, şehrin ortasındaki küçük bir odada kızının da bu ortak ritüeli gerçekleştirdiğine nasıl da inandığını düşündüm. Oysa aynanın diğer tarafındaki oda bomboştu.

Büyük bacakları, büyük gözlükleri, büyük küpeleri ve kafasındaki büyük dövmesiyle Marine'i kütüphanede aradım ama hiçbir yerde yoktu. Girişte duran benim yaşlarımdaki görevliye yaklaşıp kibarca, 'Merhaba, rahatsız ettiğim için özür dilerim ama Marine'i arıyorum,' dedim.

Görevli beni önce süzdü. Omuzlarındaki atkı Marine'inkine benziyordu. Marine belki de şalın benzerini ona örmüştü. Durumu anlayamamıştım, hoşuma gitmemişti de.

'Marine hafta sonları çalışmaz.'

Büyük bir hayal kırıklığı duygusu beni ele geçirdi.

'İsminiz?' diye sordu genizden gelen sesiyle.

Önce tereddüt etsem de, 'Clé,' demekle yetindim.

'Ah, öyle mi? Marine talimatları vermişti. Onun kişisel arşivinden bir kitap ödünç alabilirsin. Sadece bir kitap. Neden seni seçti, bilmiyorum.' *Köylülere tuhaf bir ilgisi var.*

Son cümleyi söylememişti ama o kadar yüksek sesle düşünmüştü ki ister istemez ben de duydum. İç çekerek ayağa kalktı. Arkasındaki kordonu açtı.

'Hadi, oyalanma. Kitabı seçmen için size iki dakika vereceğim, sonra buradan gideceksin.'

Zamanım kısaydı, bu yasak yere girmeme izin verilmesine şaşırmıştım. Yasak yerler olduğunu da yeni öğrenmiştim. Ulaşabildiğim ilk kitabı kapıp raftan çektim. Büyük ve hayli ağır bir kitaptı.

'Yarın akşam eve döner dönmez Marine'e teslim etmen gerek. Geç kalma, aksi takdirde ceza alırsın. Anlaşıldı mı?'

Ne için, neyle ilgili cezalar, bilmiyordum. Ama yüzündeki ifadeye bakılırsa, tehdit oldukça güçlü görünüyordu.

Odama döndüğümde kitabı yatağıma bıraktım. Dışarıda güneş kumsal misali parlıyordu. Tüm öğrenciler evlerine, ailelerinin yanına gitmiş ya da yaz sonunun tadını çıkarmak için Promenade'a çıkmıştı.

Martıların ciyaklamasını duymak için penceremi sonuna kadar açtım, kapımı kilitledim. Elimi kitabın üzerinde gezdirdim, avucumun altındaki sert kumaşı hissettim, parmak uçlarımla kapağa oyulmuş büyük harflerin izini sürdüm:

Lyn Sun, Çay Uzmanlığı Üzerine Bir İnceleme, cilt XVII

MAVİ ÇAYLARI DEMLEME YÖNTEMLERİ VE SÜRELERİ,

ETKİLERİNE VE TATLARINA GÖRE SINIFLANDIRILMIŞTIR.

LİKÖR AROMALARI VE RENKLERİ

&İÇENLERİN ZİHNİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Joséphine Ribotti tarafından MDCCLXXXVII lütuf yılında Fransızcaya çevrilmiştir.

Pazar güneş battığında her mavi çayın bir, üç veya yirmi tekrarda demlenmesi, yaprakların görünümüne göre suyun tam olarak hangi sıcaklıkta ısıtılması gerektiği, çayın dört aromasını ortaya çıkarmak için gereken demleme süresi ve bir hasadın kaynağını yedi metreye kadar uzatmanın birçok yolu hakkında her şeyi öğrenmiştim.

Yüzlerce kitaptan sadece birini okumuştum.

Odamdan kulenin panjurlarının aydınlandığını fark edince leylak rengi gecede kuleye geri döndüm.

Kare odada kitabı Marine'e uzattım. Temiz hava, rüzgâr ve bana evimi hatırlatan bir şey kokuyordu oda. Anneme mektup yazacağıma dair söz verdiğimi unutmuştum.

'Onca kitap arasından ödünç aldığın kitap bu mu?' diye şaşırdı Marine.

'Seçmem için yeterince zamanım olmadı, gözüme ilk çarpanı aldım.'

'On üçüncü Da Hong Pao demlenmesinin etkileriyle ilgili bölüm hakkında ne düşünüyorsun?'

'Oraya kadar okuyamadım.'

'Yazık olmuş, en ilginç bölüm oydu.'

Kitabın son sayfalarından birini açtı. Kenarları kararmış, sayfa el yazısıyla doluydu. Dehşete kapılmıştım, elimle ağzımı kapattım.

'Ben yazmadım... Yemin ederim...'

Marine gülmeye başladı.

'Bu kitaplar büyüleyici, hatta vazgeçilmez. Ama tuhaf şeylerin yaşandığı vadilerde çay yetiştiriyorsan yeterli gelmez... Merveilles'de yetişen çay, inan bana, her şeye meydan okur cinsten. Ben de tamamlamak için birkaç not aldım.'

Koltuğunun arkasında yaprak dolu jüt çuvallar vardı.

'Dünden beri yukarıda mıydınız?'

'Bitkilere bakmak ve onları hasat etmek büyük iştir. İçmeye, bakmaya ya da deneyimlemeye değer her şey gibi.'

Marine ayakkabılarını ve ceketini çıkarırken ben de karşısına oturdum.

'İşi senin yerine başkası yaptığında kolay olması gerektiğini düşünürsün. Ayağımızdaki ayakkabılar,' dedi, çamurlu ayakkabılarını bana doğru sallayarak, 'ineği beslemek için tohumları, toprağı seçer. Tabaklanmış ve dövülmüş deriyi topuğun şekline uydurmak için nasıl bükeceklerini babalarından öğrenen adamlar yapar. Tahta tabanları ve kumaş bağcıkları buraya taşıyan kamyonlardan bahsetmiyorum bile. Bu binlerce insan demek, sırf biz yalınayak yürümeyelim diye. Çay için de aynısı geçerli: Çalışan tek kişi olmam dışında. Gelecek cumartesi seni götüreceğim. Kırmızı çayın suda demlenmesini izlerken aklına neler neler gelecek, göreceksin. Beni teraryuma kadar takip et. Çaylar toplandıktan sonra nasıl hazırlanacağını göstereceğim.'

Eğer bana, Disneyland için iki biletim var, yarın Kaliforniya'ya gidiyoruz, deseydi, bu kadar heyecanlanmazdım.

Peşinden gittim, kapağın altına inen merdivenden indim. En alta ulaştığımda gözlerim yavaş yavaş karanlığa alıştı.

Metal su ısıtıcıları, üst üste dizilmiş fincanlar, yeşil ve siyah yapraklarla kaplı tabaklar ve içi çay dolu düzinelerce küpün sıralandığı duvarlar vardı. Lambalar ışık noktaları misali parlıyordu.

Bu karmaşanın ortasında bir masa duruyordu. Bir taş bloktan kabaca oyulmuştu, o kadar büyüktü ki buraya kadar nasıl getirdiği merak konusuydu. 'Burası senin evin,' diye işaret etti Marine. Yaklaştığımda ne demek istediğini anladım. *Merveilles Vadisi*, masanın üzerine oyulmuştu. Tüm dağların, nehirlerin, göllerin ve çobanların kabartmalı bir haritası vardı. Lambalardan biri titredi, bir sürünün gölgesini gördüğümü sandım; kum misali otlaklar boyunca ilerliyordu.

Başımı kaldırdım, teraryumun etrafına baktım. Çimen, yosun ve duman kokuyordu.

'Evet, burası benim evim.'

O akşam çıraklığım başlamıştı.

İlerleyen aylar boyunca *Çay Uzmanlığı Üzerine Bir İnceleme*'nin otuz cildini inceledim. *Çay Klasiği*'ni ezberlemiştim. *Leydi Garway'in Bin Çay Seyahati*'ni okumuştum. Hepsinden önemlisi, Marine'in sayfaların kenarlarına karaladığı dağlar kadar notu incelemiştim. Sadece onun cümleleri bile diğerlerinin toplamının iki katıydı. Akşamlarımı orada geçiriyordum, bazen de sırf derse gitmemek için öksürüp gözlerim kızarana kadar ovuşturuyordum... Marine beni kimya ve doğa bilimleri derslerine katılmaya zorluyordu. Bunları bilmek önemliydi: Rüzgârın, tohumları vadinin yamaçlarına nasıl getirdiğini; yağan yağmura, esen rüzgâra ve üzerinde yürüyüp kanını akıtan insanlara göre eseceği yeri nasıl seçtiğini anlamak için doğa bilimleri önemliydi. Toprağın tohumu nasıl emip beslediğini; köklere, filizlere, gövdelere ve dallara nasıl dönüştürdüğünü, yaprakların ve tomurcukların nasıl renklendiğini ve Merveilles Vadisi'ni kuşatan tüm güçleri suya salmaları için onları ne zaman toplamamız gerektiğini...

Kimya bilgisi, tahmin edeceğin gibi, demleme için gerekliydi; çünkü vadideki en iyi yaprağı toplasan bile onu sıcak suda boğarsan, kaynatırsan, çaydanlıkta yirmi dakika bekletirsen, kısacası kimyayı yanlış uygularsan çay yerine salkımçiçeği elde edersin.

Karanlık okul bahçesinde yaptığım yegâne şeydi bu: Salkımçiçeği çayı servis etmek.

Marine her bir yaprak için kara kara düşünüyordu. Bebeklerinin ne zaman üşüdüğünü bildiğini sanan bir anneden daha beterdi. Onun aksine bense suyun bir derece fazla ısınmasıyla ya da yanlış çaydanlık kullanmakla ilgilenmiyordum. Başta, annem gibi beni de fırtınalara sürükleyeceğinden, öfke krizlerine sokacağından endişelendim. Ama Marine en ufak bir sitemde bulunmadı. Sadece ekilen, yetiştirilen, sulanan, toplanan, oksitlenen, sarılan ve kurutulan yaprakların ıspanak gibi pişip ışıktan mahrum kalmasına üzülüyordu. Her seferinde, kozasından yeni çıkmış bir kelebeğin kanatlarını koparıyordum sanki.

Marine uzaktan çayın yanık kokusunu alabiliyordu, üst kattaki odadan döktüğüm suyun dokusunu anlayabiliyordu. Bozulmuş çayı avuçlarının içine alırken yüzü asıktı. Geceleyin onu dışarıda takip ettim, avluyu geçip salkımların karanlığına girdi. Orada, salkımların altında, kendi tırnaklarımızla çimlere bir çukur kazdık ve *avorthé* çayını gömdük. Okulun hayaletleri melankoliyle bize bakarken Marine burnunu çekti, dualar mırıldandı. Eve gitmeden önce omzumu okşadı, yolda benimle sohbet etti.

Suyu yaprakların üzerine dökmeden önce biraz da olsa tereddüt etmiştim.

Teraryumda, her bir kutuya büyükannesinin ruhu içeride kilitliymiş gibi hürmet ve nezaketle hitap ederdi. O odada parfüm sıkmak ya da fısıltıdan yüksek konuşmak yasaktı. Yaprakları kurumaya bırakmadan önce yuvarlarken parmaklarımızın altında sürtünmelerini duyardım sadece. Bir de Marine'in bana Merveilles Vadisi efsanelerini anlatırkenki fısıltılarını.

Geceler ve aylar boyunca, yazılamayan, bir kitaptan öğrenemeyeceğim bilgileri bana aktardı. Kabarcıkların titreşimini dinleyerek suyun sıcaklığını ölçmeyi öğrendim. Hasat sırasında özsuyu yatıştırmak ve ölü tomurcukların rayihasını canlı tutmak için söylenen eski

melodileri ezberledim. Çayın yüzeyindeki buharları gözlemledim. Yabani çaydanlıkları evcilleştirdim. Marine bana iki insanı fincanları aracılığıyla nasıl birbirine bağlayacağımı gösterdi, böylece sadece onların okuyabileceği kelimeleri değiş tokuş edebileceklerdi. Her on dört günde bir, nemli tenekesinde yavaşça mayalanan, üç kuşak çay uzmanından miras kalmış ve tam etkisine ulaşması için yirmi yıl daha geçmesi gereken Masque Vadisi çayını karıştırdım. 'Bu çay,' dedi Marine, 'on dört günde bir on dört kez bir yöne, on dört kez diğer yöne karıştırılmalı, sakın unutma. Bu çok önemli, hayatında sadece bir kez böyle bir çay demlersin. Bu bitince yenisine başlayacağım ve onu sana vereceğim.' Çayı ben de karıştırmıştım, hata yapmamak için yüksek sesle saymıştım.

İçimdeki haritaya gizemli şeyler vadisinin kabartmasını çizdim. Orada yetişen yabani çay ağaçları köklerini Merveilles Vadisi'nin güçlü toprağından almıştı. Tomurcuklarında bile güç yükselmiş, suda demlenmişti.

Marine'in kimsenin delmesine izin vermediği üç yasağı vardı: Kulesine parfümlü gelmek; istemeyen birine gizemli bir çay içirmek; çayların etkilerini not etmek. Çaylarının polis karakollarında ve mahkemelerde sanıkları konuşturmak için kullanılmasından korkuyordu.

Ona itaatsizlik ettiğimi kabul ediyordum. Hafızaya dair her şeyi bildiğinizde, kendinize güvenmekten imtina edersiniz.

Gizemli çayların gücü de tam olarak burada yatar: Anıları canlandırmak ve dilleri çözmek. Fantezilerin, kâbusların ve kinin iltihap kapabileceği boşlukları ve sessizlikleri doldurmak. Kısacası, gerçeği ortaya çıkarmak.

Defterime okuldaki çayların ve etkilerinin listesini yazdım:

Millefonts Gölü: *Unutulmuş sırları ortaya çıkarır.*

Ladres Adımları: *Suçları ve ufak tefek hırsızlıkları ortaya çıkarır.*

Autier Gölü: *Gurur veya kötü niyet olmaksızın saf gerçekleri hatırlatır.*

Gravières Çayı: *İki kişi arasında ebedî bağ kurar. (İçeceğin yarısını art arda için, sonra bardakları değiştirin ve kalanını için. Birbirinize bakmadan ayrılın. Yaprakları ve bardakları birbirinize haber vermek için saklayın.)*

Countet Köprüsü: *Hatıranın dönemini ve saatini değiştirir.*

Lave Tepesi: *Sessizliğe gömülmüş ağızlardan kelimeleri fışkırtır.*

Fenestre Gölü: *Ruhu kendisinden başka hakikatlere açar.*

Diable Geçidi: *En ufak detayları hatırlatır.*

Tremblement Gölü: *Dile ket vuran korkuları engeller.*

Couillole Geçidi: *Hakikati söyletmek için cesaret aşılar.*

Pourri Çamı: *Kin ve geçmiş kavgaların üstesinden gelinmesini sağlar.*

Petit Gölü: *Doğum öncesinden altı yaşına kadarki hafızayı yeniden canlandırır.*

Veillos Geçidi: *Hatırları ve rüyaları birbirinden ayrıştırır.*

Masque Vadisi: *Tüm gizemli çayların güçlerini toplar ve çoğaltır. Fermantasyon: yüz on dört yıl.*

Bégo Dağı, Merveilles Gölü: *Etkileri bilinmiyor. Nedeni?*

Anneme yazamayacak, saçlarımı boyamayı düşünemeyecek kadar işim başımdan aşkındı. Çeneme kadar beyaz, çenemden omuzlarıma kadar kızıl saçlarım olmuştu. Yatak odamdaki oval aynada gördüğüm iki tonlu saçlarımı gitgide daha az seviyordum. Sonra saçlarımı kestim. Kafam bembeyaz oldu.

Peri masallarında kötü büyüleri bozan ve yaratıkları lanetten önceki hallerine döndüren şelalenin altından geçmek gibiydi bu.

Tüm bunlar yaşanırken okulda öğrenciler güneşin altında gülüşüyor, kopya çekmenin yollarını arıyor ve âşık oluyorlardı. Bana gelince, teraryumun loş ışığını, yaprakların kokusunu ve Marine'in kitaplarını tercih ederdim."

Kuş Yemleri

"Bir cuma akşamıydı, hâlâ hatırlıyorum; Marine, Lave Tepesi çayı ikram etmişti. Çay da bizi aralıksız konuşturmuştu. Banne çaydanlıklarının hikâyesini, yünlü trikolarını, Çin ve Vietnam'a yaptığı gezileri, geri çevirdiği sekiz evlilik teklifini anlattı. Gülüp geçtim fakat merak da etmiştim. Fırıncıdan çaldığım tatlıları, babamın ruhunu anlattım ve çay servisi yapmaya devam ettim. Daha doğrusu denedim, çünkü çaydanlıkları sözümü dinlemeyi hep reddetti. Onlara seslendiğimde, bana yukarıdan bakıyorlardı, beni küçümsüyorlardı ve onları kullandığımda her yere su püskürterek bana direniyorlardı.

Marine o akşam Barones'i getirmişti: Bir kadın kolundan musluğu, kombinezondan gövdesi, göğüs ve kafadan da kapağı olan bir demlik. Fincanımı doldurmaya denediğimde Barones burnunu kaşıdı. Masumca davranan çaydanlığa ürkütücü bir bakış attım. Marine'e, 'Yarın sabah İtalyanca dersimden önce, kendime ait bir çaydanlık almak için bit pazarına gideceğim. Bana itaat edecek ve o beni haşlamaya çalışmadan kullanabileceğim bir çaydanlık...' dedim.

Uzun zamandır kendime ait bir çaydanlık istiyordum, Barones bahanem olmuştu. Marine doğruldu, işaret parmağını bana doğrulttu ve derinden gelen bir sesle, 'Beni dinle Clé, sana izin vereceğim fakat önce dinle. Çok dikkatli olmalısın. En güzel çaydanlığı almayı deneme,

yoksa başınıza gelmedik şey kalmaz. Sırf seni kızdırmak için çayını soğutan, içindeki çayı her tarafa döken bir çaydanlığın, baş edilemez bir böceğin olur. Dikkat etmezsen, çok geçmeden kendini vahşi bir çaydanlık sürüsünün içinde bulursun.

İlk çaydanlık en önemlisidir. Anne çaydanlık olur. Tüm sürüyü o yönlendirir ve iradene boyun eğmelerini sağlar. Koyunların başındaki köpek gibi, anlıyor musun?

Dolayısıyla sana yaklaşanlardan birini seçmelisin. Onları tanımak ziyadesiyle basit. Sapından sıkıca tutarsın ve sanki çay servisi yapıyormuş gibi öne doğru eğersin. Sana direnirlerse, onları yere bırakır ve yoluna bakarsın. Renkli tasarımları ve yuvarlak şekilleriyle seni kazanmaya çalışsalar bile onlara kanma, tamam mı? Sakın aldanma. Dünya güzel çaydanlıklarla dolu. Güzel, iş birlikçi çaydanlıklar epey nadirdir.

En güçlü hafızaya sahip olanlar aynı zamanda evcilleştirilmesi en zor olanlardır. Sırsız dökme demir, pişmiş toprak, içtiğiniz çayların hafızasını koruyan her şey. Tavsiyemi dinle, hafızası olmayan metal, porselen veya camdan şaşma.

Doğru olanı bulduğunda almazlık etme.

Gerisini daha sonra, kendi sürün olduğunda anlatacağım. Yeni çaydanlığı kendi çaydanlığından çok uzağa koyma ki birbirlerini tanısınlar. Anlaşıp anlaşamadıklarını ya da didişip didişmediklerini görmek için bekle. Son test: Sürünün önünde onunla çay servisi yap, ama dikkat et. İsyan etmediğinden emin olmak için yavaş ilerlemeli ve gözünü ondan ayırmamalısın. Bazen, bazıları evcilleştirildiklerini fark etmezler, bu yüzden tekmelemeye, pençelemeye ve zıplamaya başlarlar. Tıpkı okulun ilk gününün sabahında uslu durup ertesi gün okula gitmek zorunda olduklarını anlayan çocuklar gibi.

Gözün çaydanlıklarda olmalı. İhanete uğradıklarını düşünüp kendilerini raflardan atarak hayatlarına son vermeye çalışabilirler. Bir keresinde kıskançlık yüzünden tüm çaydanlıklarımı bir anda kaybetmiştim.

Korkunçtu. O günden beri, yeni bir acemi çaydanlığı test etmeden önce her zaman yere bir şilte sererim.

Gelgelelim bir çaydanlığın kırılması başına gelebilecek en kötü şey değildir. Öte yandan parçalanırsa mahvolur. Ancak tüm parçaları elinde olduğu müddetçe onu tamir edebilirsin. Hatta onu en değerli çaydanlığın yapabilir, annenin çaydanlığından bile önemli hale getirebilirsin. Bir bak derim."

Islık çalmadan ya da herhangi bir şey yapmadan ellerini uzattı. Yukarıdan küçük bir çaydanlık hemen avuçlarının arasına düştü. Onu daha önce hiç görmemiştim. Zarifti, mat siyahtı ve üzerinde altın rengi izler vardı.

'*Kintsugi*. Ölüye yeniden can veriyor. Bu çaydanlık benim için herhangi bir gizemli çaydan daha fazlası: Suyu beni iyileştiriyor. Çünkü onu önce özenle ve nezaketle onardım, çatlaklarını hazineye dönüştürdüm.'

Çaydanlığı aramıza koydu, onu bir kedi misali okşadı.

'Bir gün sana *kintsugi*'nin sabır isteyen aşamalarını göstereceğim: Altın tozu ve cila, bir araya getirilmesi gereken parçalar, çatlakları dolduran uzun bekleyişler... Dikkatli olmanı tavsiye ederim Clé. Eve yabani çaydanlıklar getirme. Anne çaydanlığını dikkatle seç.'

Ertesi sabah, güneş Nice'i ısıtmaya başladığında sahaflar ve sanat eseri satıcıları arasında kuş yemi satan bir beyefendiye rastladım.

Tohumlarını sepetlerde, tenekelerde, fıçılarda, kafeslerde, saksılarda ve çaydanlıklarda yığılmış olarak her şekilde sunmuştu. İlk çaydanlığımı oradan almıştım, satılık bile değildi. Her şey o kadar güzeldi ki... Bakırdan yapılmıştı, böylece su ısıtıcısı olarak da kullanılabiliyordu. Sağlamdı. Yıllarca görevlerde yanımda taşıdım. Odamda, pencereden dışarı bakarken onu kucağımda tutardım. Marine'i taklit eder, çaydanlığımı okşardım.

Öte yandan, daha sonra yenilerini edindiğimde kötü bir anne çaydanlığa dönüştü. Diğer çaydanlıkları rafların kenarına iter ve demleme için onu seçmezsem gücenirdi. Sürünün kalanı onun yüzünden bana

itaat etmedi. Saçma olduğunu düşünebilirsin ama bu durum beni üzerdi. Kendi çaydanlıklarını bile idare edemeyen bir çay uzmanı, kendi koyunları tarafından rahatsız edilen bir çoban gibidir. Neyin yanlış olduğunu anlamam otuz yıldan fazla sürdü.

Tohum yetiştiricisini Lucien adıyla bilirdim. Adının Julien olduğunu ancak cenazesinde öğrendim. Tipik eski Niçois cilvesi. Cenazelerde çok şey öğrenilirdi. Özellikle de yaşayanlar hakkında. Onlar ki yakında tabutta yerlerini alacaklarını bilir, elleri kavuşturulup gözleri kapatılarak hak etmedikleri övgüyü alacaklarının farkında olurlar. Lucien'le orada, o bit pazarında tanıştım ve benim ruh yakalayan kültürel eserler tedarikçim oldu.

Onun sayesinde, bazı akşamlar öğrencilerin ruhlarının neden çay servisinde bize katıldıklarını nihayet anladım. Elbette Marine onların orada olduğunu bile bilmiyordu ama ben onları kulenin duvarlarından geçerken, ayaklı masanın yanında yere otururken ve gözlerini kocaman açarak saatlerce çaydanlığa bakarken görebiliyordum. Eğer şansları olsaydı, onlar da bu gizemli çaylar hakkında benim kadar çok şey biliyor olacaklardı.

Bir gece, sadece denemek için Lucien'den aldığım bir kâseyi çıkardım. Kâsenin ruh yakalama özelliğinin olduğunu söylemişti, haklıydı. Çantamdan çıkarır çıkarmaz okuldaki altı hayalet beni her yerde takip etmeye başladı.

Marine'den çayı koymasını rica ettim. Önce kaşlarını, sonra omuzlarını kaldırdı, sonundaysa kabul etti. Eski okul üniformasıyla odada duran ruh, ellerini kâsenin üzerine koyup kaldırdı. Marine çığlık attı, kapağın altına koştu, sonra teraryumda olduğunu anımsadığım bir tenekeyle geri döndü: Merveilles Gölü'nden gelen çay. Bégo Dağı'nda yetişen biricik çay ve hepsinden önemlisi, Marine'in etkilerini çözemediği tek çay.

Marine ıslık çalar çalmaz Merveilles çaydanlığı elindeydi. Gelgelelim çaydanlık adının hakkını vermiyordu; çirkindi, kare şeklindeydi ve

Noel zamanı zencefilli kurabiyelerden yapılan evler gibi yeşil kırmızı çizgilerle bezeliydi. Ama öneminin farkındaydı, çünkü gizemli çayların en gizemlisi onda demlenirdi. Elinden gelenin en iyisini yapmalıydı. Çaydanlık rafından inmeyi reddetti, en ufak bir fırsatta kendini yere attı. Gerçek bir divaydı... Ama o akşam Marine onu Merveilles çayını servis etmek için kullanırken itaatsizlik etmedi. Gözlerini yumup saatin takırtılarını dinledi. Sonra da likörü döktü.

Ruh gülümsedi. Saatin tik takları durdu.

Kolçaklarını kavrayan Marine kâsenin yükselişini izledi. Sanki görünmez bir ağza doğru eğildi. Ve boş halde masanın üzerindeki yerine döndü.

"Tadının çok güzel olduğunu söylüyor."

Ruhun ne dediğini aktarmaktan ne kadar gurur duyduğumu tahmin etmek zor olmasa gerek.

Sonraki haftalarda akşamlarımızı meşgul eden şey Marine'in denemek istediği karışımlar oldu. Merveilles çayı ve diğer çayların doğru karışımının ruhlar üzerinde yaşayanlarla aynı etkileri yaratabileceğine, böylece onların anılarını canlandırabileceğine inanıyordu. Ölümlülerin erişemeyeceği bir zamandan bahsetmelerini sağlayabilirdik bu sayede.

Öyle de olmuştu. O zamandan beri, Merveilles çayını her görevim için diğer gizemli çaylarla karıştırarak kullandım ve listeme ekledim.

Bégo Dağı, Merveilles Gölü: Etkileri bilinmiyor. Nedeni? Ruhların içebildiği tek çay.

Her cumartesi Marine ile okuldan ayrılır ve gizemli çayları toplamak üzere iç bölgelere giderdik. Marine'in arabası vardı, kendisi kullanırdı. Sıra dışı gelirdi bana. Ben çok erken, martılardan önce uyanırdım, oysa asit lekeli ellerini direksiyona koyardı. Şimdi avcumun için kadar iyi bildiğim ama o zamanlar bana egzotik bir keşif heyecanı veren Vésubie yolunu tırmanırdık. Çok az arabada bulunan bir radyosu vardı. Benim işim radyoyu açmak ve düğmeyi çevirerek istasyonları bulmaktı. Marine yüksek sesiyle, şaşırtıcı bir uyum içinde, çayları-

na duyduğu hassasiyetle şarkı söylerdi. İlerledikçe ben de ona eşlik ederdim. Vésubie'nin girişine kadar şarkı söylerdik, kanallar geçitlerin arasında çekmezdi. Nehirlerin ve kozalaklı ağaçların bölgesine girerdik. Buralarda yeniliklere yer yoktu. O arabada, cumartesi sabahları soğuk dağların arasında sana anlatmayacağım sohbetler ettim.

Arabada konuşmak çaydan bile etkili olurdu. Yolcu koltuğunda ruhları gezdirebilseydim çay uzmanı olmak zorunda kalmazdım. Tek yapmam gereken, doğru soruları sormak ve konuşmayı onların yapmasına izin vermekti.

Marine kendinden bahsetmeden beni dinleyen tek kişiydi. Onun gibilerle, saatlerce kendilerini anlatmayanlarla daha önce tanışmamıştım."

Pencereden dışarı baktı. "İnsanlarla kısa sürede haşır neşir olan biri değilim fakat haftada üç kere öğleden sonraları seninle konuşuyorum ve senin hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Sana hiç soru sormadım. Bu benim işim, ama bir süre sonra yorucu oluyor. Kedi beslemek gibi. Ona bakmaktan mutlu oluyorsun, ama zaman zaman kendini hikâyedeki işe yaramaz karakter gibi hissediyorsun; onu hep okşuyor, karşılığında hiçbir şey almadan onu şımartıyorsun."

Bunun üzerine Marine bana ilk kez kedi olma hakkını tanıdı.

Félicité'nin onu dinlemeyi bildiğimi gösteren bu tavrı beni çok memnun etmişti. Düşününce, bana bundan başka iltifat etmemişti.

Bunlar yaşanırken Carmine, kızının gelip kendisini ziyaret etmesini bekliyordu.

Başlarda, hafta sonu için eve geleceğini düşünerek cuma akşamından onun yolunu gözlüyordu.

Kızı gelmeyince ya da ondan mektup almayınca Azizler tatiline kadar beklemeye karar verdi. Gelgelelim Félicité bir daha dönmedi.

Noel geçti. Félicité bir Noel kartı gönderdi ama geri dönmedi.

Carmine de ona yazmadı. Belki kızının mahremiyetini ihlal etmekten kaçınıyordu, belki de kızının onu özleyeceği umuduyla bekliyordu. Ya da belki de sessizlik en iyi silah ve ceza gibi görünüyordu. Carmine'in zihninde neler olup bittiğini öğrenmek imkânsızdı.

Bégo Dağı'na kar yağmıştı. Köyde ilk kez ne kardan adam ne kar topu savaşı peyda olmuştu.

Kar da Carmine'in umutları da hemencecik eriyip girmişti.

Göllerse Agonie'nin nefretiyle yükselmişti.

Agonie başta endişelenmişti. Kız kardeşinin Ölüler Günü'nde neden gelmediğini anlamıyordu. Belki de başına bir şey gelmişti. Annesi öğrenmeye zahmet bile etmemişti. Agonie ne mektup yazabiliyor ne de seyahat edebiliyordu, bu yüzden bekledi. Boyalı kuş kafatasları ve kuru ağaçlar arasında günlerce yapayalnız bekledi.

Bir Noel sabahı, annesinin elindeki tebrik kartını gördü. Anlamıştı. Félicité sözünü tutmayacaktı.

Artık ne boyalı kuşlar ne tahtlar ne de oyunlar vardı. Her şey yanıp kül olmuştu.

Agonie köyü terk etti. Carmine onun gidişinin farkına dahi varmadı. Tam da bu sırada gerçek adını keşfetti; belediyede kayıtlı olan ve köylülerin ona hitap ettiği adını: Egonia.

Böylece adı Egonia oldu. Böylesi daha kolaydı. Eve bacadan girmek zorunda kalmadığından dört bir yanı isle kaplanmadı. Fırtınalardan ve öfke nöbetlerinden kaçtı. Ve ablasından hiçbir şey beklemedi. Félicité'nin doğruyu söylemediğinin farkındaydı.

"Bu yıl Bégoumas'dan çok geçtim," dedi Félicité bana. "Aslında her cumartesi. Marine'le Merveilles'deki gizemli çayları toplarken, beni sinirli bakışlarla etrafı süzerken fark ederdi. Kızdırmamak içinse kurttan korkup korkmadığımı sorardı.

O yaz gezilerimiz sırasında dinlenirdim, dersler bittiğinde onunla uzak ülkelerde değerli çayların peşine düşerdik. Ağustos ortasına kadar Bégoumas'ya dönmezdim. Sonrasında Marine'in beni götüremeyeceği, uzaklarda halletmesi gereken işleri olurdu.

Gelgelelim Bégo Dağı'na tırmandıkça küçüldüğüm ve ağırlaştığım hissinden bir türlü kurtulamazdım."

"Doğru," diye cevap vermiştim, güler gibi yaparak. 'Büyük kötü kurtlardan çok korkarım.'

Beni korkutan hayvanlar, annem ve kız kardeşimin şeklini almıştı. Kız kardeşimdi, çünkü beni Marine'in önünde utandırırdı. Annemdi çünkü yokluğumu onun anlayabileceği şekilde açıklayamazdım.

Kendimi çay uzmanlığına, yaprakları seçerek ve demleyerek geçirdiğim gecelere, kütüphanedeki kitaplara, beni biliminin sırlarıyla tanıştıran Marine'in dostluğuna adadım. Çay uzmanlığında çırak ve ruh dedektifi oldum. İçimdeki çobanın kızı derin bir uykuya daldı. O Félicité'yi, ötekinin kederinden omuzları çökmüş, kokan giysileri ve utanç içindeki bakışlarıyla, onu uyandırmaktan korkuyordum."

Mermer Belediye Binasında

Otuz yıl sonra, Félicité otoparkı geçip mermer binaya girdiğinde, bir canavarın karnından güçlükle çıkarılmış kırmızı bir ok gibiydi.

"Okuyucu kartı."

Merhaba Patrick, nasılsın? Seni gördüğüme sevindim. Görüşürüz Patrick.

Patrick yerini ve saç şeklini değiştirmişti ama sesi aynıydı. Marine'in 1950'lerden kalma bıyığının şeklini değiştiren asistanı, aile yüzüklerini parmaklarından çıkarmayanlar gibi hor görülüyordu hâlâ.

Patrick, Félicité'nin uzattığı kâğıt parçasını, omuzlarındaki kocaman yün atkının izin verdiği kadar yakından, şüpheyle inceledi. Sonra kâğıdı ona geri verdi. Bir eliyle kahve fincanını tutarken diğeriyle anahtarı masaya koydu.

"12 numaralı dolap."

Çantasında nüfus kâğıdı saklıyor olabilirdi. Ya da 12. yüzyıldan kalma bir haritayı keçeli kalemle boyamış olabilirdi. Sırf eğlence için. Çünkü Félicité arşivleri yok etmekten hoşlanırdı. Bu yönü de bilinirdi. Her şeye rağmen eşyalarını dolaba bıraktı ve ona dönüp, "Bu kadar sıkı çalışmadan sonra bir molaya ihtiyacınız olacaktır eminim, uygun olursa Marine'e burada olduğumu söyleyebilir misiniz?" diye sordu.

Patrick, sanki arşivden on iki kutu dosya getirmesi istenmişçesine içini çekti. Ahizeyi kaldırdı.

"Alo, Marineciğim, ben Pat. Burada seni görmek isteyen biri var. Bilmiyorum. Koridorda. Tamamdır, teşekkürler, Marine."

Ardından bana dönüp, "Geliyor, odada beklemenizi rica ediyorum," dedi.

Patrick, Félicité'nin başını ağrıtmakta Agonie ile yarışırdı.

Félicité'nin geçtiği odalar, etrafındaki şehrin gürültüsünü bastırıyordu. Her yer sessizdi. Artık dolap olarak kullanılan, koyu renkli ahşap ve demirden yapılmış eski bir İtalyan asansörünün yanından geçti. Okuma odasına açılan, sütun yığınlarıyla çevrili ve mermer merdivenleriyle görkemli salona ilerledi. Alacalı aynalar ve soluk tablolar, tavana kadar uzanan duvarları kaplıyordu. Eski zamanlarda zengin dul bir kadının odasındaydı sanki.

İki yaşlı adam uzun masaların üzerindeki kâğıtları karıştırıyordu. Daha ileride bir kadın belgelerin fotoğrafını çekiyordu.

Marine'in silüeti, otuz yıldır değişmeyen arka taraftaki kapıdan süzüldü. Geniş kalçalar, büyük küpeler... Gözlerinin etrafında tek tük kırışıklık... Félicité'nin yanaklarına birer öpücük kondurarak, "Tam zamanında geldin, Théodore'la da konuşmam gerekiyordu," dedi.

Marine, Félicité'nin eğitimini tamamlamasından birkaç yıl sonra liseden ayrılmıştı. Yeni müdür onu kendi deyimiyle "iş için fazla deneyimli" bulmuştu. Oysa herkes gerçeğin farkındaydı: Marine beceriksiz bir kütüphaneciydi. İnanın, Avrupa daha iyi bir çay uzmanına ya da daha kötü bir kütüphaneciye ev sahipliği yapmamıştır. Her alanda kusursuz olmanın imkânı yoktu elbette. Gecelerinizi uyumak yerine çay yaparak, gündüzlerinizi de koleksiyonlarınızı güncellemek yerine çay üzerine denemeleri okuyarak geçiriyorsanız Marine'in durumuna şaşmamak gerek.

Marine çok sevildiğinden ve belediye için çalıştığından, arşivin başına terfi etti, Patrick'i de yanında götürmesine izin verildi.

Marine'in geldiği sabah, selefi endişeden hoplayıp zıplıyordu, yerine geçecek kişiyi eğitemeden o akşam emekli olacağından o kadar endişeliydi ki bu hali Théodore'a da bulaşmıştı. Tam 16.30'da, ekibinin planladığı veda kokteylinden hemen önce.

Bu talihsizliğe rağmen Marine yeni meslektaşlarının sempatisini hemencecik kazanmıştı. Oysa başka biri olsa lanetler okurdu. Tam da bu sebeple kendini sevdirirdi, onda şeytan tüyü vardı. Halıya işediği için azarlamaya çalışırken kendinizi sevgi dolu sözler zikrederken bulduğunuz bir köpek yavrusuydu sanki.

Yaşlandığında onu emekli olması için zorlamadılar. Doğrusunu söylemek gerekirse, 1986 yılının Temmuz ayında Félicité'nin ziyaret ettiği o pazartesi, Marine'in birkaç yıl önce işinden ayrılmış olması gerekiyordu. Kimse ona bunu hatırlatmak istememişti. Ya da cesaret edememişlerdi.

Théodore'u da herkes severdi. Sıska vücuduyla Marine'den daha az yer kaplıyordu; yuvarlak gözlükleri göz bebeklerinden daha genişti. Bunun dışında Marine'e benzerdi: Aynı keskin bakışlar, yardımseverlik ve gülümseme. İş arkadaşları, karısının özel olarak hazırladığı ev yapımı limon şarabını açtığında kendisine verilecek büyük karta içten ve dokunaklı dilekler yazmışlardı.

Gelgelelim bu hikâyenin asıl önemli kısmı, Théodore'un öldüğünde Marine'e iki haftada bir düzenlenen rehberli turların nasıl işlediğini anlatmaya devam etmesiydi.

Ne demek istediğimi anladınız.

Sonsuza kadar yaşamak için herhangi bir yeri seçebilirdi ama Théodore arşivde kalmaya karar vermişti. Bazıları mesleklerini daha çok seviyor işte, ne diyebilirim ki? Théodore iyi ki arşivde kalmıştı, Marine'e soru sorduğunuzda, eğer çay tüccarlarının kayıtlarıyla ilgili değilse, size herhangi bir bilgi vermekten pek acizdi. "En kısa zamanda size döneceğim," demekle yetinirdi sadece. Félicité sorunuzu Théodore'a

yöneltip ondan aldığı cevabı bana iletince size haber vereceğim. Bu cümleden asıl anlaşılması gereken tam da buydu.

"Gel, Clé. Nadir bulunan incelikte bir Pu Erh aldım, tadının topraksı olduğunu söyleme lütfen, üzersin beni."

Üst katta, mermer merdivenin üzerinde, sütunların ve yontulmuş kapıların arkasında, gözden uzakta, arşivde binlerce belge yatıyordu: Nice'in bin yıllık yaşamının izini süren evraklar, ondan geriye kalanlar, bu kutu labirentinde kış uykusundaydı.

Marine'in atkısı Félicité'ye raflardan oluşan labirentte rehberlik etti. Bu renkli yün atkı, tünellerin grisinde, birbirine benzer raflar ve tavana kadar uzanan karton kutu yığınları arasında ona yol gösterdi.

Aniden, bu bölünmüş dünya duruverdi.

KULÜBE

Levha elle boyanmış, sarmaşıklarla çevrelenmiş kitap sütunlarına dayanıyordu. Her sütununda bir çaydanlık ya da loş ışıklı lambalar duruyordu. Odanın ortasında karşılıklı iki koltuk vardı. Yontulmuş çay masası Merveilles'dekiler gibi aralarında uzanıyordu. Uzaktan bakıldığında parlak renkli kumaşlarıyla mekân küçük bir sirk çadırına benziyordu.

Marine arşivin tam orta yerindeki bu çay kulübesiyle çok gurur duyardı. Théodore elbette kulübeye karşıydı; buhar ve dumanın belgelere zarar verme riski vardı. Félicité'nin kontesi, çay uzmanının da Théodore'u vardır. Onlara her daim ikram ettikleri gizemli çaylarla bu ikisi Fransa'nın en uyanık ruhlarıydı.

Eski müdür kutuların ardında beliriverdi. Marine'in sorusu vardı, bunu Félicité'ye iletir, o da ruha sorardı.

"Onun asistanı olduğumu düşünüyor. Aslında yaptığım işten memnunum. Bir işe yaradığımı hissediyorum. Ya sen? Etrafa bakarken bir şey getireyim mi sana?"

Félicité defterini çıkarıp sordu: İki isim, mezar yeri ve ölüm tarihi.

"Peki neye ihtiyacınız var?"

"Ne bulursan."

Théodore küçük gözlüklerini kaldırdı, başını salladı ve bir bölmenin arkasında kayboldu.

Marine'in servis ettiği Pu Erh'in etkisi yoktu. Sadece İmparator Shennong'un ilk çayından bu yana servis edilen ve içilen tüm çaylarla aynı mucizeyi yaratırdı: Félicité çaydanlığın fokurdamasını dinlerken, Marine yaprakları durular, kaynayan sudan akan damlaları izlerdi. Fincanından tüten dumanı içine çekerken, seramiğin ellerini ısıttığını hisseder, son birkaç günün fırtınası biraz da olsa dinerdi.

Félicité likörün tadına bakıp, "Tadında dünyevi hiçbir şey yok," diye fısıldadı.

Marine muzaffer bir edayla gülümsedi, ardından ciddiyetle sandalyesine oturdu.

"Çayı yaktığın zamanlardaki gibi burnun kırıştı. İnkâr etmeye çalışma, haklıyım, biliyorsun. Hadi, seni dinliyorum."

Félicité, Marine'in kendisini dinleyeceğini bildiğinden konuşmasına izin verdi. Ona bir telefon mesajının ortasında annesinin acımasız ve beyhude ölümünü, ikiziyle yeniden bir araya gelişini anlatmak istiyordu. Her ne kadar bunu yüksek sesle söylemese de anneleriyle geçinemeyen nevi şahsına münhasır bir ikizi vardı ve otuz yıl önce ikizinin ortadan kaybolduğunu sanıyordu. Kibarca söylemek gerekirse, ona bakmak dahi insanı ürkütürdü, oysa çocukken çok güzeldi. Bir insan nasıl olur da bir taş bebeğin yüzüne sahipken bir masal cadısına dönüşüverirdi. Anlamıyor, fakat sormaya da cesaret edemiyordu. Agonie çok alıngandı, evi darmaduman edebilirdi, onu incitmemek gerekirdi. Gelgelelim en vahimi bu değildi, iki savaş arası bir tarihte doğduğunu düşündüğü annesinin anne ve babasının 1875'te öldüğünü keşfetmişti. Ve anneleri hayatındaki böylesi bir yokluğu nasıl olmuştu da saklamış ve kızlarına tek kelime etmemişti, anlamak mümkün değildi.

Marine bunları dinledikten sonra çayını masaya koyup Félicité'nin elini tuttu.

"Çok üzgünüm Clé." Félicité kaşlarını çatınca, "Annen için," diye ekledi.

"Ah..."

Félicité onun şaşırmasını ya da öfkelenmesini beklemişti. Ama merhamet görmeyi değil... Marine fincanını tekrar eline aldı ve bir yudum aldı.

"Sana kafamı kazıttığım günden hiç bahsetmedim."

Bunu duyunca Félicité birden sakinleşti. Otuz yıl boyunca bu gizemli dövmeyi merak etmiş, ancak sormaya cesaret edememişti.

"Sekiz evlilik teklifini reddetmiştim, biliyorsun, ama dokuzuncusunu kabul ettim. Sri Lanka'da tanışmıştım onunla; nazik, iyi kalpli ama saf da olmayan komik biriydi. Duldu ve altı yaşında bir kızı vardı. Onları memnun etmek için saçlarıma yasemin ve Hindistan cevizi yağı sürerdim –o zamanlar saçlarım upuzundu, kalçalarıma kadar iniyordu. Kızı akşamları yatmadan önce saçlarımı örerdi. Onun sevgisini kazanmayı çok istiyordum. Tatlı yağların kokularının duyularımı engellemesini ve yaprakları daha az tanınır hale getirmesini umursamazdım. Çay uzmanı olmakla övünüp parfüm kullanmamak gerektiğini biliyordum elbet. Koku alma duyusunu bastırır, duyuları çarpıtır, hiçbir şeyin kokusunu tam anlamıyla almama müsaade etmezdi. Ama onun bana bir gün 'anne' deme ihtimali için hepsini göze almıştım. Ardından kız hastalandı. Ona çay demlemek için lazım olan bitkileri bulmaya gittim. Detaylara girmek istemem ama onu ben öldürdüm. İsteyerek olmadı ama yaptım. Saçımdaki yağlar yüzünden Bélian ile Médon yaprakları arasındaki farkı anlayamadım. Aynı renk, aynı boyut, aynı yapraklardı. Kokuları ve etkileri dışında her şeyleri aynıydı.

Çocuğun aniden ağırlaşan başını ellerimin arasına aldığımda ve dudaklarından damlayan salyayı gördüğümde kaçtım. Ertesi gün Madagaskar'a giden gemide saçımı tıraş ettim.

Eski Marine, uzun saçlı ve kibirli Marine o gün öldü, sonsuza dek.

Anlaman için tekrar ediyorum: Sen onun hayatındaki tek kişi değilsin, Clé. Bazıları her zaman maskeler taktığımızı söyler. Bense sana derimizi, etimizi, iskeletimizi ve kanımızı değiştirdiğimizi söylüyorum. Fakat yalan söylemiyoruz, kendimizi dönüştürüyoruz. Eskiden bedenlerimizi dolduran kadınları unutuyor, yeni kadınları tercih ediyoruz. Daha akıllısını. Ya da kaderine cesurca meydan okuyanları, daha temkinli olanları.

Seninle tanışmadan önce pek çok kadındım, daha da çok kadın olabilirim. Kendine dön bak ve bana otuz yıl önce tanıştığım çoban kızıyla soğukkanlılıkla hesaplaşmadığını dürüstçe söyle."

Félicité'nin çayı soğumuştu, çaydanlığın dumanı artık tütmüyordu.

Marine'in bilmediği şeyse, Carmine'in bedenindeki kadınların hâlâ orada olduğuydu. Hepsinin.

Kutuların arasında Théodore'un yüzü beliriverdi.

"Dosyayı buldum, epey şaşırtıcı. Bu insanları nereden tanıyorsun?"

"Hangi koçan, hangi raf?" diye sordu ayağa fırlayan Félicité.

"Dur, dosyalar birkaç koridora yayılmış halde. İnanamayacaksınız, gerçekten komik. Bugüne kadar gördüğüm en tuhaf şey."

"Kahretsin Théodore, çıkar ağzındaki baklayı!"

Théodore incinmişçesine kollarını kavuşturdu.

"Bulmamı istediğin şu Adélaïde var ya, doğumuyla ölümü arasında üç yüzyıldan fazla bir zaman var."

Mühürlü Bellek

Her şey oradaydı; okuma odasının yeşil lambalarının altında, her mutluluğa bir, her talihsizliğe on iki sayfa ayrılmış halde. Doğum ve ölüm belgeleri, evlilik sözleşmeleri, bir dizi adres... Bir insandan geriye kalanlar... Hayatınız boyunca evrak işlerinden kaçabilirsiniz, ama nihayetinde dünyadan geriye bir tek onlar kalır.

En eski belgeler dört yüzyıl öncesine dayanıyordu, 1500 civarı. Okunması zor el yazısı ve tuhaf kısaltmalarla dolu karmakarışık sayfalardan 19. yüzyılın sonlarındaki kitapçıklara kadar tek bir isim geçiyordu: Provencelı hemşire Adélaïde.

Yazılar farklıydı, fakat kalan her şey tutarlıydı. Rocabiera köyünde, şimdiki adıyla Roquebillière'de doğmuştu. Beşinci evliliğini Nice'te, iki yüz yetmiş yaşındayken, yirmi dokuz yaşında genç bir İspanyol uşak olan Zacario Zamora ile yapmıştı. Otuz beş yıl sonra Nice'teki evlerinde birlikte ölmüşlerdi, ölüm nedeni belirtilmemişti. Adélaïde'in defterine kaydedilen iki düzine doğum, 1850'ye kadar sürüyordu, yani Carmine'nin doğumuna kadar.

Bu bilgelerin yazılı olduğu sayfadan bir önceki sayfa koparılmıştı. Geriye bir kıyafetten kötü kesilmiş etiket misali ufak bir yırtık kalmıştı. Koparılan parçanın nerede olduğu biliniyordu: yasak kutuların arasında, matematiksel bir denklemin adını taşıyan mühürlü bir

kutudaydı. Onu oradan çıkarmak için izne ihtiyaç vardı; kıdemli ve önemli birinin iznine, bu kadar önemsiz bir şeyi imzalamayacak birine. O insanlar için arşiv önemsizdi, belgeler ölüler ve yok olmuş şehirler hakkında olduğundan acele etmelerini gerektirmezdi.

Öte yandan, günlükteki doğum gününü detayı dışında arşivde Carmine'in izine rastlanmıyordu. Théodore'un emin olduğu bir şey vardı: Carmine 1850'de Nice'te dünyaya geldiyse, burada hatırlanmayı hak edecek hiçbir şey yapmamış demekti.

"Bunun ne demek olduğunu anlıyor musun?"

Nice'in çan kuleleri pembeleşmeye, gökyüzü altına dönmeye başladı; sürücüler direksiyonlarının arkasında, göz alıcı güneşin altında korunmak için siperliklerini indirmişlerdi. İşte tam da bu anda, Caïs de Pierlas Sarayı'nın ön cephesinin açık kahverengi tonlarını yeniden keşfetmek mümkündü.

Üst katında, mutfakta, pencerenin hemen ardında plastik bir sandalyede bir cadı otururdu.

Félicité ödünç aldığı belgeleri ona göstermedi. Ama gereken açıklamayı da iki defa yaptı.

"Yani annemin bizi doğurduğu gün..."

"Doksan yaşındaydı. Bu ne demek oluyor?"

Félicité sebze bıçağını elinden bırakıp tezgâha yaslı elektrikli süpürgesini çalıştırdı ve kız kardeşinin etrafa saçılan kelebeklerini temizledi. Ardından süpürgeyi kapatıp tekrar yerine koydu. Cevap vermeden önce, gümüş saçlarını kulağının arkasına sıkıştırdı. Agonie geldiğinden beri saçlarını boyamamıştı.

"Böylece annem o doksan yıl boyunca yaşadı, dünyanın herhangi bir yerine gitmekte özgürdü. Her yere. Yani ruhu her yerde olabilir."

Félicité domatesleri tekrar doğramaya başladı; *tak tak tak*, bıçağı sinirle, acımasızca hareket ettiriyordu. Ardından fesleğeni doğradı. Fasulyeleri ayıkladı.

Arkasında oturan Egonia, onun *pistou* çorbasını hazırlayışını izliyordu. Geldiğinden beri Félicité ona her türlü güzel şeyi pişirmişti. Ya da o öyle sanıyordu. Çorba, damağına değer değmez yüzü ekşimişti. Annesi ona sadece kabukları ve bayat ekmekleri bırakırdı. Ziyan etmek aptallık olurdu neş de olsa.

Ama Félicité öyle yapmıyordu. Çorbayı ona vermemek için teneke kutularda iğrenç şeyler almıyordu. Egonia'nın tadını bilmediği iki kişilik yemekler pişirmeye devam ediyordu. Ona, *uğraşma, sağırlara konser vermiyorsun, nasıl olsa hiçbir şeyin kokusunu almayacağım,* demek istiyordu.

Duymasaydı da kendisine konser verilmesini, görmeseydi de denizden bahsedilmesini isterdi ya...

Her şeye rağmen ona yemek yapan ablasının sırtını izlemek sebepsizce ona ormanını hatırlatıyordu. Oysa etrafta tek bir köknar ağacı dahi yoktu. Beton, çakıl taşları, sudan ibaretti. Ve plastik... Her yeri kalın, yarı saydam şeyler kaplamıştı. Elbette hepsi onun suçuydu, şikâyet edemezdi.

Gelgelelim Egonia yine de ağaçları tercih ederdi.

Félicité'yi kızdırmaktan sıkılmaya başlamıştı. Ona çiçek tükürürken ve her yere kelebekler saçarken çok eğleniyordu. Sürekli kızgınmış gibi davranmak yorucuydu. Bazen sadece uyumak istiyordu. "Ormanımı özledim," veya "Neden beni annemle yalnız bıraktın?" diye mırıldanmakla yetiniyordu.

Kim bilir, belki de onun ruhunu bulmanın ve ait olduğu yere götürmenin zamanı gelmişti.

Egonia sandalyesinde kıpırdandı. Derin bir nefes alıp fısıldadı: "Süpürgeyi çalıştır tekrar. Carmine'le ilgili sana söyleyeceklerim var. Sana yardım etmek için değil ama, yakında gitmeyi düşünüyorum."

Bıçak, fasulyenin üzerinde durdu. Félicité döndü, süpürgesini salladı. "Devam et. Yüksek sesle."

Bir kükreme daireyi dolduruverdi. Oturma odasından Kontes'in ruhu inledi, fakat ikizler duymazdan geldi.

"İşte burada. Kitapta. Günlükte yani..."

Félicité, Agonie'nin ağzından lafları daha hızlı almak için onu sarsmak istese de kendini tuttu. Süpürgeyi kız kardeşinin ağzına yakın tuttu, kelimelerini daha iyi anlamak için ona doğru eğildi. Kim bilir ne zaman konuşmaya devam edecekti.

"Defterde yazıyordu... *İspanya*, sanırım. Ya da *İspanyolca. Birkaç kez.* Ve *çöl*. Kesinlikle *çöl*. Belki bir manası yoktur... Bilmiyorum."

Félicité bunu bir yerden duymuştu... Babasından. Evet. Babası, Carmine'in ateşi çıktığında çölü ziyaret ederdi. Süpürgeyi durdurdu.

"Bak, çaba gösterdiğinde her şey nasıl da kolaylaşıyor."

Tekrar sessizlik çöktü. Félicité ekledi: "Teşekkür ederim. Bu demek oluyor ki İspanya ve çöl de bize haritada güvenilir başlangıç noktası vermiyor. Ama bu da bir şey. Bulursam Adélaïde ve Zacario'ya ne soracağımı biliyorum en azından."

Agonie bakışlarını Félicité'ye çevirdi, Félicité düzeltti: "Ruhlarını bulduğumuzda onlara ne soracağımızı bileceğiz. Onlara kızlarının İspanya'dan mı yoksa çölden mi geçtiğini soracağız. Senin için uygun mu?"

Agonie zar zor başını sallayıp, "Uygun," dedi.

Uçmaya çalışan üç böceği diş etlerinin arasında yakaladı ve çenesini sıkarak dudaklarını oynattı: "Bu kelebekler çok sıkıcı. Süpürgeyi bana ver."

Félicité gülümsemesini bastırdı.

Kız kardeşiyle yaşamak cehennemdi ama işine yarıyordu, bunu kabul etmeliydi. Önce mezarı bulmuştu. Ve günlük... İnandırmak istediğinin aksine, ortada eksik parçalar vardı. Hiçbir zaman iyi okuyamazdı.

Onun gözünden kaçan kelimeleri deşifre etmek zorundaydı. Agonie daha iyi hatırlamak için yardım alabilirdi, tabii bunu isteyecek kadar alçakgönüllü ve sağduyulu değildi.

Sebzeleri et suyuna eklerken Félicité, "Annemi yakında bulacağımıza eminim, hissediyorum. Çok yakınız. Ve burada olduğuna göre... Yani, burada biraz daha kalmanın bir sakıncası yok benim için. Her yere çiçek püskürtmeyi bıraktığın sürece tabii," dedi fısıltıyla.

Misafir odasından Kontes'in ruhu öfkeyle haykırdı: "Ebedî dinlencesindeki ben bile Agonie'yi kanlı canlı izlemekten yoruluyorum."

Félicité, Agonie'nin ruhları duyamamasına seviniyordu.

Kız kardeşinin bildiklerini kasıtlı olarak saklamadığından emindi. Bunu itiraf etmeye cesaret edemiyordu, ama öyleydi. Félicité de farkındaydı çünkü o da ona her şeyi anlatmaya cesaret edemiyordu. Ne de olsa onlar hâlâ ikizdi.

Sağ tarafındaki dolapta saklı Masque çayının bulunduğu teneke kutuya uzandı. Gizemli çayların en güçlüsüydü, oluşumu yüz on dört yıl süren ve Marine'in son yapraklarını ona emanet ettiği çaydı bu.

"Çorba hazır, Nanie."

Dört yaprak. Metal kutunun dibinde hâlâ dört yaprak değerli çay vardı.

"Bu arada, sana söylemek istediğim bir şey var..."

Tabağa kepçe dolusu, dumanı üstünde çorba koydu ve Angèle-Victoire'a baktı. Ruh, oturma odasında kendi kendine vals yapıyordu.

"Ağızlığı çıkarmakta haklıymışsın. Süpürge daha kolay."

Kadife Cadı

Yeni bir çaydanlık isteyebilirsiniz. Birazcık cesaret.

Egonia'yla ilgili çizdiğim tablo o kadar da kötü olmasa gerek... Bugün, bahsettiğim zamana kıyasla, poponuzun altındaki koltuğun kadifesi kadar yumuşaktı karakteri de. Oysa neredeyse elli yıl önce, annesi öldüğünde, o bir cadıydı. Sadece kostümüyle değil, karakteri de öyleydi.

Hadi, size çay söyleyeyim. Ah, zahmet etme. Ben alışkınım.

Egonia için kanıt mı istiyorsunuz? Etrafa bakın. Bir yerlerde olmalı... İşte. Sadece okuyun. Yakında anlayacaksınız.

29 Temmuz 1986 Salı

nice-matin

GÜNEYDOĞU VE KORSİKA'NIN ÖNDE GELEN HABER GAZETESİ

ESKİ NICE: GİZEMLİ DEV ÇİÇEK GECELERİ ORTAYA ÇIKIYOR

Barbarlık mı reklam mı?

Bu sabahtan itibaren Eski Nice'teki çiçekçilerin yeni bir rakibi daha oldu. Uzun süredir terk edilmiş Palais Caïs de Pierlas'nın çatısını dehşet verici renklerdeki devasa bir çiçek deldi. Dükkân sahipleri çiçeğin türünü ya da kökenini bilmediklerini iddia ediyor, muhabirlerimizin sorularını yanıtlamayı reddediyorlar. Tuhaf bir suskunluk anlaşması söz konusu. Dev bitki sahte

olabilir mi? Yahut turist çekmeyi amaçlayan yasadışı bir tanıtım gösterisi? Halk arasında spekülasyonlar sürüyor.

Detaylar: sf. 11
At yarışı sonuçları: sf. 15
Ölüm ilanları: sf. 18

Çorbaya Tükürmek

Annesi öleli bir hafta olmuştu.

Félicité parmaklarını Marine'in çay masasının üzerindeki Bégo Dağı'nın sırtlarında gezdirdi. Yağmur, arşivin çatısına vuruyordu.

Marine bir eliyle ağzını kapatıp diğer elini de kalbinin üzerine koyarak ağlamamak, çığlık atmamak için kendini zor tutuyordu. Félicité onu anlıyordu. O da ikisi arasında tereddüt ediyordu.

"Hepsi bitti mi? Hepsi mi?"

"Demlenecek tek bir yaprak dahi kalmadı. Tozlar kaldı geriye."

Marine başını salladı. "Çok üzgünüm, Clé. Al, bir fincan daha iç. Nasıl olduğunu anlat."

Félicité bacak bacak üzerine atıp koltuğuna iyice gömüldü.

"Hadi," diye ısrar etti Marine. "Yardımcı olması için biraz Couillole çayı ister misin? Bende bir teneke var. Suyu tekrar kaynatabilirim."

"Hayır, bilmediğim şey değil zaten. Gıcıklık olsun diye kız kardeşim bu sefer böceklerini çay dolabıma yerleştirdi."

"Neden böyle bir şey yaptı?"

"Onun bir nedene ihtiyacı olduğunu düşünüyorsan, kimden bahsettiğimi anlamamışsın demektir."

Marine öne doğru eğildi, bakışlarında şefkatli bir endişe gizliydi.

Félicité avuç içlerini kaşıdı. Artık biri için üzülüp onun kötü halinden etkilendikten otuz yıl sonra kandırılmış olduğunu fark etmenin nasıl bir şey olduğunu biliyordu. Böyle bir hayal kırıklığını yaşatmamayı yemin ettiği bir kişi varsa, o da Marine'di.

Ama ona çok güvenen hocasının önünde yeni bir duyguyla baş başaydı: Gerçekle yüzleştiğinde, etiketleri yırtıp atacak kuvvette dehşet verici bir korku.

Sadık öğrenci. Dâhi çay uzmanı. Dürüst kadın. Marine'in onu başka türlü etiketlemesini istemiyordu.

Ama içten içe, bunların hiçbiri olmadığını da biliyordu. Yine de yalan söyleyemezdi.

Marine çay masasından ona baktı, elinde sıcak fincan vardı; omuzlarına atkısını atmış, büyük gözlükler takmıştı. Etraflarındaki kitaplar ve kutular, sesleri boğan fakat mırıltıları yükselten duvarlar örüyordu.

Félicité derin bir nefes aldı, gözlerini kapattı ve hikâyeyi anlattı:

"Dün gece, elimde kalan tüm Masque yapraklarını *pistou* çorbasına ufalayıp kız kardeşime içirdim. Ona hiçbir şey söylemedim tabii.

Agonie fark etti. Onun her şeyin *kokusunu* aldığını unutmuşum. Özellikle de havayı dolduran ihanet ve güvensizlik kokusunu. Öfkelendi tabii.

Beni ona yalan söylemekle ve onu terk etmekle suçladı. Giden oydu; her şeyi feda etmeye, beni tanımayan, sayısız maskesinin altında kaybolmuş bir anneye bakma yükümlülüğüyle yalnız bıraktı beni. Kendisiyse ne halde olduğumu umursamadan etrafta dolaştı. Benimle iletişim kurmak için fincanı hiç kullanmadı. Öldüğünü sanmıştım.

'Öldüğünü sanıyordum,' dedim.

'Sen de fincanı hiç kullanmadın,' dedi.

'Kullanmadım ama her gün baktım. Aylarca, yıllarca bir kelime belirsin diye bekledim. Ne de olsa gitmiştin, dönmek senin bileceğin işti. Dönmeliydin. Ama sen uzakta kalmayı tercih ettin. Annemden

uzakta, hadi bunu anlayabiliyorum. Peki ya ben? Kordonu kestiğinde, etrafındaki her şeyi de koparmış olursun. Ben de fincanı dolabın arkasına kaldırdım.'

Anladığını düşünmüştüm, sessiz kalmıştı. Sonra bana dönüp, 'Neyi keseyim?' diye homurdandı. 'Kesilecek bir şey yok, Félicité. Artanlar için teşekkür ederim, kırıntılar için de. Cömertliğin için teşekkür ederim, iyi yürekli Félicité... Fedakârlıktan mı bahsediyordun bir de? Sen hiçbir şeyi feda etmedin. Bana verdiğin azıcık şeyi de gizlice yaptın. Sen hep korunaklı yerlerdeydin. Terk ettim, haklısın. Arı kovanına çomak soktum, senin nasıl bir arıya dönüştüğünü düşünürsek de haklıydım.'

Sonra çorbaya üç kez tükürdü ve gitti.

Her şey sallanmaya başladı. Devasa bir çiçek masada köklenip gövdesi tavanı delip geçene kadar büyüdü ve gecenin tam orta terinde çiçek açtı. Devasa yaprakları ay ışığında titriyordu. Kontes öyle bir çığlık attı ki sesi kulaklarıma çınladı.

O sabah Cours Saleya'daki tüm fısıltılar sarayın çatısındaki dev şemsiye şeklindeki çiçek hakkındaydı. Alt kattakiler bu durumdan pek de hoşnut değillerdi, zira bu sayede pazarda bedavaya tanıtımlarını yapabiliyorlardı. Çiçeği ortadan kaldırmak için oduncu çağırmak zorunda kaldım. Tam da yağmurun bardaktan boşanırcasına yağdığı bir günde tavanda kocaman bir delik vardı! Çaydanlıklarımı çağırmak zorunda kaldım, fakat her zamanki gibi direndiler. Zavallılar, soğuk yağmur sularıyla dolup taşıyorlardı."

Marine gözlüklerini çıkardı, gözleri küçülmüş göründü bir anlığına. Çatıdaki tufanın sesi yükseldi.

"Fikrini sormadan birini içmeye zorladın."

Hatırlayabildiği tek şey bu muydu yani?

"Yüzyılı aşkın bir sürede oluşan, üç kuşak çay uzmanı tarafından bana aktarılan çayı çorbayla heba ettin. *Pistou* çorbası hem de. Çorba, Félicité!"

Otuz yıl boyunca Marine ona sadece Clé diye seslenmişti.

Sesi titremişti, muhtemelen öfkedendi. Ya da hayal kırıklığından.

"Şimdi bana, işimi mahveden kız kardeşin olduğu halde neden senin peşinde olduğumu soracaksın. Çay stoğunu yenileyip yenilemeyeceğimi de. Sana öfkeliyim, çayın ne kadar önemli olduğunu biliyorsun, gizemli şeyler vadisini biliyorsun, yine de onu bir çorbada heba edecek kadar gözün kararabiliyor. Yanlışlıkla değil, defneyle karıştırarak değil, saf tutkuyla."

"Bana söylemek istedi!" diye araya girdi Félicité. "Apaçık ortadaydı Marine, yemin ederim! Yapamadı, cesaret edemedi, çaya ihtiyacı vardı..."

"Dur. Anladığını sanmıştım... Daha iyi düşünmeliydim. Artık bir anahtar değilsin, annen öldüğünden beri işe yaramazsın. Ölülerin ve yaşayanların dünyaları arasındaki kapı bir kez sana direndi mi, dayanamazsın, onu kırmaya çalışırsın. Metalden topukların iş görmez. İhtiyacın olan tek şey, bir ruh... Yavaşlara, okuma yazma bilmeyenlere, hafızası kuvvetli olmayanlara, konuşmak ya da çay içmek istemeyenlere, bulunmak istemeyen ruhlara sabırsız ve şefkatsiz, kendinden ve zavallı küçük sefaletinden başka kimseye lütuf ve hoşgörü göstermeyen bir ruh... Sana cevap vereceğim, ruhunu değiştirene ve kendine daha nazik birini bulana kadar çay dolabın boş kalacak. Kendini affettir. Ancak o zaman gelip beni görebilirsin. Kız kardeşini de yanında getir, onunla konuşmak istiyorum."

Çay uzmanı kendine bir fincan doldurdu, sonra çaydanlığı tekrar yerine koydu. Gözlerini ellerinin arasından yükselen buhara dikip, "O zamana kadar ruhlarınıza uygun gördüğün şekilde başa çık, ama geri gelme," dedi.

Çay masası ağır olmasaydı Félicité onu devirebilirdi, o kadar sinirlenmişti.

Bacakları onu tekrar taşıyabilecek hale gelene dek oturduğu yerden kalkmadı. Marine'le göz göze gelmeye çalışıyordu ama Marine bakışlarını çayından ayırmıyordu.

Félicité fincanını masaya soğumaya bıraktı ve rafların arasında kayboldu. Bu kâğıt labirentinin bu derece soğuk olduğunu daha önce fark etmemişti. Yün atkısını unutmuştu.

"Merhaba Théodore, çıkışı gösterir misin?"

Konuşmalarına kulak misafiri olan Théodore, ona tek kelime etmeden bulunduğu yerden uzaklaştı.

Kutularla kaplı kaleydoskopik tüneller arasında uzun süre dolaştı Félicité. *Belki*, diye düşündü, *belki de temelli kaybolurum, iki rafın arasında otururum, gri kutular arasındaki gri kadın olurum, ta ki ben de bir kutuya dönüşene kadar. Beni yerde bulacaklar, rafa kaldıracaklar. İstediğim de bu, bir kutu olmak. Binlerce gri kutu arasında hiçbir şey düşünmeyen basit bir gri kutu...*

Orada öylece yatmak ne kadar dinlendirici olurdu... Uyumak. Sadece uyumak. Gri ve hareketsiz kalmak, hiçbir şey düşünmemek ve ruhları unutmak.

Kırık Aynalar

Félicité eve döndü, geriye hiçbir şey kalmamıştı. Kız kardeşi yoktu. Çay yoktu. Çatıyı yırtan büyük bir boşluk, bardaktan boşanırcasına yağan yağmur ve kanepede uyuklayan Kontes'in ruhundan başka hiçbir şey yoktu.

Félicité kendini artık korkutucu bulmuyordu.

Koltuğu, içi su dolu kocaman bir süngere dönüşmüştü. Sırtını ve bacaklarını saran soğuk kumaşın üzerine oturdu, sanki koltuk onu emdi. Çiseleyen yağmur, gri kıyafetlerini kömür rengine boyamıştı. Kapının dışındaki nemli zarf yığınını fark etti. Birkaç saat daha geçse sırılsıklam olup hamura dönüşeceklerdi. Belki de öylesi daha iyiydi.

O karmaşaya baktı ama korkmadı.

İçerideki her şey darmaduman olmuşken kim düzen isterdi ki?

Angèle-Victoire uyandığında mutlu olacaktı. Félicité'nin yöntemlerini değiştirmesini istiyordu. Belki de her şey kırık bir aynadaki yansımalar gibi bükülür, dağılır ve parçalanırken tutunacak bir şeye sahip olmanın o kadar da kötü olmadığını fark edecekti.

Saraydaki kule: Kırık ayna.

Ruhları geçirmek için gizemli çaylarla dolu dolap: Kırık ayna.

Onu bir demlik çay eşliğinde karşılayıp ona Clé diye seslenecek biri: Kırık ayna.

Boyalı kuş kafataslarının arasında, elinde kartlarla ve şekerlemelerle onu bekleyen ikizi.

Kırık ayna.

Yağmurun en güzel yanı saçlarınızı dümdüz etmesi, burnunuzu temizlemesi ve yanaklarınızı solgunlaştırmasıydı. İnsan o kadar sefil ve perişan görünürdü ki kimse ağladığını fark etmezdi.

Vahşi Çaydanlık Sürüsü

Çaydanlıklar da ortadan kayboldu.

Ama Félicité onları suçlamadı. Seçilmiş, şımartılmış bir sürünün yağmur kovası olarak kullanılması onur kırıcıydı tabii. Özellikle de onları cesaretlendirecek bir anne çaydanlıkları yoksa; tıpkı bir generalin, askerlerini başkalarının hayalleri uğruna ölmenin ne kadar asil olduğuna ikna etmesi gibi.

Çaydanlıklar saplarını kaldırıp birbirlerine bakmış ve kurbanların kendilerine göre olmadığını düşünmüş olmalılardı. Merdivenlerden inip Nice sokaklarına karıştıklarını hayal ettim: Çaydanlıkların hepsi çılgına dönmüş, kaldırım taşları üzerinde sıçrayıp takırdıyordu. Anne yok, çoban yoktu. Kısacası, özgürlerdi.

Uşak-Kartograf

Félicité'nin koltuktan kalkacak gücü bulması birkaç gün sürdü.

Güneşlikleri, serinleticileri ve temmuzdakine kıyasla daha gürültülü turistleriyle ağustos geldi çattı. Çatıda delik olduğundan her şeyi işitmek mümkündü. İçeriye sızan güneş, yağmur yüzünden ıslanmış bardakları, şişmiş kitapları ve boş rafları kuruttu.

Sekizinci sabah dışarı çıkınca uzun süredir çay içmemiş Kontes onu hizmetçi sandı.

Félicité sekiz gündür gitmesi gereken yere gitti: Büyükanne ve büyükbabasıyla buluşmaya.

Bana böyle anlatmıştı.

Yalan da değildi, ama eksikti. Onu biraz da olsa tanımışsınızdır artık. Bu hikâyenin sonuna varmadan evvel kaçırdığı her şeyi bana tüm ayrıntılarıyla anlatmayacaktı. Yaz günleri, birbiri ardına çıkmaz sokakları kovalamak, ipucu olmayan izlerin peşine düşmek, hayaleti olmayan ölülerin ya da Carmine'i tanımayan ruhların izini sürmek, Roquebillière-Vieux harabelerini taramak ve hayaletleri Adélaïde hakkında konuşmaya ikna etmek ama asla Carmine'in adını zikretmemekle geçti.

Ardından dışarı çıktığı sekizinci günü anlattı: Büyükannesinin Nice'teki adresini ziyaret etmeye karar verdiği günü.

Tüm yaşananlara rağmen, Agonie arabada yanında olsaydı ne söyleyeceğini düşündü: *Sence büyükanne ve büyükbabalarımız nasıl insanlar? Hayalet olduklarını mı düşünüyorsun? Beyhude bir ölüm için üç yüz yıl yaşanmaz tabii... Üç yüzyıl boyunca hayatta kalma zahmetine katlanıyorsan, varlığına sıkı sıkıya tutunmuşsun demektir. Acaba İspanya konusunu biliyorlar mı?*

Agonie daha rahat nefes almak için başını pencereden uzattığında birbirine çarpan fincanların gürültüyle şöyle bir cevaplardı: *Annemizi düşünürsek, çok iyi insanlar olmalılar.*

Arşivlere göre Félicité, Adélaïde da Rocabiera'nın uzun yaşamının ikinci yarısını geçirdiği yere tek başına, çayları ve kız kardeşi olmadan gitmişti.

Terk edilmiş ev, Negresco'nun arkasındaki iki sokağa açılıyordu. Saray'ın gölgesi üzerine düşüyordu. Ne de olsa Negresco'dan önce vardı, ondan sonra da var olacaktı. Sahte sütunlarıyla sarı cephesi kararmış, alçı pervazları ufalanmıştı. Cam çatısını toz kaplamıştı.

Köhneliğine rağmen, örümcek ve yağmurdan sonra bile o kadar gösterişli ve asil görünüyordu ki Félicité merak ediyordu: Nasıl olmuştu da annesi burada doğup fırtınası eksik olmayan bir dağda çoban kızı hayatını sürdürmüştü?

Kapıya yaslanmış bir ruh sigara içiyor, etrafa boş gözlerle bakıyordu. Ölümün ve göz kapaklarının köşesindeki kırışıklıkların ardında, gençliğin diriliği onu tam anlamıyla terk etmemişti. Gözleri simsiyahtı, burnu çizilmiş gibiydi. Ruh, yukarıdan onu gözetleyen palmiye ağacının yapraklarını umursamadan sigarasını içiyordu.

Félicité, büyükannesinin onu neden son kocası olarak seçtiğini anlıyordu.

Adam, Félicité'ye yaklaşırken *r* harflerini yuvarlayarak ve sesli harfleri vurgulayarak, "Şuradaki büyük çam ağacını görüyor musun?" diye sordu.

Çenesiyle uzaktaki büyük gri hayaletler gibi görünen dağları işaret etti.

"Dibinde biraz yosun, gövdesinin etrafında üç serçe var. Güzel değil mi? Kızımın doğumunda dikmiştim. Yakında yüz otuz altı yaşında olacak. Ne güzel, değil mi?"

Félicité ona İspanyol aksanı olup olmadığını sormak üzereydi ki aniden irkildi. Ruh iç çekti.

"Tepedeki taşın günbegün parçalandığını duyabiliyorum. Bir kaya parçası düşecek. İnsanlara o tarafa gitmemelerini söyleyip duruyorum ama beni dinlemiyorlar. Haritamı yeniden düzenlemek gerekecek."

Félicité ruhlar ve hayaletler hakkında yeterince bilgi sahibiydi, ona soru sorması gerektiğinin farkındaydı.

"Hangi harita?"

Ruh ona bakmadan devam etti: "Doğuda İtalya sınırından, kuzeyde Merveilles Vadisi'nin girişine ve batıda Alplere kadar bu topraklarda yaşayan, yaşamış olan, keşfedilme ihtimali olan veya bulunmuş tüm yolları, bitkileri, taşları ve hayvanları kaydettiğim bir harita var. İnsanlar dışında her şey var. Onları isimlendirmeli, biçmeli, hafızalarımıza kazmalı, haklarında yazmalı, çizmeli ve fotoğraflamalıyız ki bize ait olsunlar. Aksi takdirde güzellikleri bizi ezecek, hatta sınırlarımızı ihlal edecek. Bu yüzden hepsini haritaya ekliyorum, yoksa güzellikler taşıyor ve bulanıklaşıyor ve..."

İşaret parmağını dudaklarının üzerine koydu. Félicité kıpırdamadı. Ardından devam etti:

"İnsanlar çenelerini kapalı tutamıyor. Bak, iki yaz önce doğmuş on bir benekli geyik, yılın en güzeli... Kış ayazı vurduğunda ıslık çalan köknarın altında yatıyordu. O gün yağmurluydu, toprak sırılsıklamdı; çamur nehrine dönmüştü her yer. Toynaklarıyla solucanları ve sümüklü böcekleri eziyordu. Doğuracaktı sonunda. Dişi geyik acı içindeydi, karnında iki yavrusu vardı. İki yavrulu bir dişi geyik o güne dek görülmemişti. Çünkü aralarından biri her zaman üstün gelirdi, anlıyor musun? İlki dışarı çıktı, yapışkan sıvıya bulanmıştı, kırmızı beyazdı. Çıktığı gibi bacaklarının üzerinde yürümeye başladı, titredi, düşecek gibiydi. Dikenler ayaklarının altında çıtırdadı, köknar ağaçlarının sesini, toprağın kokusunu keşfetti. Kardeşini dışarı atmaya çalıştığından onu yalamaya vakti olmayan annenin acısını bile umursamadı. Dişi geyik nefes nefeseydi; dudaklarından ve alnından ter akarken inledi. Başının

üstündeki mavi serçe kafasını eğmiş onu izliyordu. Geyiğin acısı pek umurunda değildi, izlemekle yetindi, yapacak başka bir şeyi yoktu. Tünediği ağacın keskin kokusu anne geyiğe güç verdi."

Zacario'ydu bu; Félicité, annesinin siyah buklelerini görmüştü onda. Adam başını sallayınca alnı öfkeyle kırışmıştı.

"Bu geyiği haritamdan silmek bana pahalıya patladı tabii. Biraz sessizlik içinde ağaç kokusuyla yaşayabilirdi. Ama arabalar gece boyunca bir aşağı bir yukarı gidip durdular. Motorların gürültüsü ve frenlerin gıcırtısı kasabanın her yerinde yankılandı. Ve dişi geyik, sessiz sedasız öldü. İkinci yavrusunun bedeninin yarısı karnından çıkmıştı. İlk yavru, onu besleyecek bir annesi olmadığından ertesi akşam öldü. İşte bu yüzden sessiz olun diyorum. Bir yerlerde doğum yapan bir dişi geyik her daim vardır."

Adamın bakışları dalgınlaştı. Sigarasının küllerine dokunup tekrar içmeye başladı.

Félicité, "Adélaïde da Rocabiera'yı görmeye geldim, buradaysa tabii," dedi.

Zacario ona baktı. "Tanışıyor muyuz?"

"Henüz değil."

Sigarasından bir nefes daha çekti.

"Peki çocuk, o nerede?"

"Hangi çocuk?"

"Küçük bir çocuğa isim vermeye geldiniz, değil mi? Adélaïde'in görmesi gerek, aksi halde işini yapamaz."

Félicité gümüşten kaşığını çıkardı, ruhçeken kaşığıydı. Zacario hemen kaşlarını çattı. Ama gözleri açılmadı. Diğer ruhlar ya da hayaletler gibi nesneye takılıp kalmadı.

Sigarasının izmaritini yere attı, topuğuyla ezdi ve kapıyı açmadan parmaklıkların arasından yürüdü.

"Gelin, Adélaïde içeride. Ama onu uzun süre meşgul etmeyin, kızımız dönecek, onu bekliyor."

Félicité paslı kapıyı iterek açtı, üç basamak çıktı. Kapı kilitliydi, üzerinde bir tabela vardı:

ÖZEL MÜLK
SAVCILIK KARARIYLA GİRİŞ YASAĞI

Etrafta göz gezdirdi, kaldırımdan geçen kimse yoktu. Kapıyı tekmeleyerek açıp çarparak kapattı. Karanlık bir oda vardı arkasında.

Pencerelere çakılmış tahtaların arasından sızan cılız ışık, gölgeleri, eski tabloları ve kocaman çarşafları açığa çıkarıyordu. Görmeyen biri, bunu bir hayaletler topluluğu sanabilirdi.

Beyaz kumaşla örtülü bir tabloya yaklaşıp köşesini kaldırdığında zemin altında inledi.

Tablo yere düşüverdi. Bir şey hareket etmişti.

Kolunu uzatıp daha temkinli bir tavırla yeniden yaklaştı. Bu bir tablo değil, aynaydı. Yansıması karşısında şaşıp kaldı. Otuz yıl önce Masséna'daki gibi saçları çift renkliydi yine. Uçları kızıl, dipleri beyazdı. Son birkaç gün, hızla uzayan saçları için çok hızlı geçmişti. Saçını boyamayı unutmuştu.

"Her şey küf kokuyor," dedi yüksek sesle, odayı doldururcasına.

Kaldırdığı örtülerin ardında, siyah ve gümüş lekelerle dolu aynalar buldu.

"Her şey küf kokuyor."

Nanie istediği kadar sohbet edebilirdi burada. Ağızlığa ya da süpürgeye ihtiyaç olmazdı. Zaten her yer çürümüştü.

İşte annesi burada doğmuştu. Bu evde, tabloların ve aynaların arasında, koyunlardan uzakta, dağlardan uzakta; kokusundan, kalabalığından ve gürültüsünden nefret ettiği bu şehrin tam ortasında...

Félicité merdiveni fark etti ve çıktı. Gürültüden uzaktı, karanlık sesleri yutuyordu sanki.

Nanie burada olsaydı, "Keçi poposu gibi içini görebiliyorsun," derdi. Haksız da sayılmazdı.

Félicité çantasını iyice karıştırıp kibrit kutusunu buldu. Kutuyu avuçlarının arasında kaydırdı, kibriti çıkardı ve yaktı.

Alevin parıltısında bir yüz yanı başında beliriverdi.

Dediğim gibi, Félicité korkusuzdu. Ama o gün büyükannesiyle yüzleştiğinde neredeyse evi ateşe verecekti. Bu, dedektifin şimdiye kadar karşılaştığı en korkutucu ruhtu.

Adélaïde öyle çirkin bir kadın değildi. Ne vahşice öldürülmüş ne de uzuvları kesilmişti. Félicité buna alışkındı. Daha ziyade insanın tüylerini diken diken eden, sessizlikle yayılan türde bir korkuydu. Ruh kıpırtısızca kızın gözlerine bakıyordu.

Félicité onu selamlayıp kendini tanıttı.

Adélaïde kırışıklıklarının arasından, kızıl ve beyaz saçlarının altından ona baktı. Yavaşça boynunu kokladı, parmaklarını gözlerinin üzerinde gezdirdi. Öncesinde pek çok ruhla karşılaşmış Félicité ilk kez ciğerinin ortasında keskin bir titreme hissetti. Ama gözünü bile kırpmadı, içindeki korkunun dinmesini bekledi. Ölülerdense yaşayanlardan daha çok korkulması gerektiğini bilirdi.

Yaşlı kadının omuzları titriyordu. Gülüyordu. Yüzü rahatladı. Sıcacık fakat bir o kadar otoriter bir sesle, "Okulda okutulsaydı senin öteadın bir ders kitabı olurdu. Gel benimle, nöbet tutmak için yukarı çıkmam gerekiyor. Kızımın dönmesini bekliyorum."

Félicité kibritin alevinin peşinde merdivenleri tırmandı. Yarı açık bir kapıdan çatıdaki camdan terasın altına çıktı.

Duvarlardaki yosun ve yabani otlar burayı unutulmuş bir seraya, şehrin üstünde küçük bir ormana dönüştürmüştü. Zacario ağzından düşmeyen sigarasıyla onları bekliyordu.

Adélaïde paslı metal sandalyeye bir tahtta oturuyormuşçasına oturdu. Yırtmaçlı ipek elbisesi, beyaz çoraplı kalçalarını ortaya çıkarıyordu. Mor eldivenler sarkık kollarından omuzlarının altına kadar uzanıyordu. Dekoltesini süsleyen ametist taşının ardında lekeli, solmuş cildi görülüyordu. Yüzü pudrayla sıvanmıştı. Epeyce rötuşlanmış bir heykele benziyordu.

Saçlarının kızıl rengiyse son derece tanıdıktı.

Adélaïde eskiden yamalı bir oyuncak bebek gibi görünmüyordu. Zacario, şüphelenen Félicité'yi böyle ikna etmişti. Ne de olsa herkes, öldükten sonra onları olduklarından daha canlı hatırladığınızı söylerdi.

İki ruh, kadının masaya koyduğu kaşığa baktı, hiç etkilenmemişlerdi. Adélaïde ellerini bacaklarının üzerinde kavuşturdu.

"Bu tür çatal bıçak takımları genellikle bir çeşit fincan, çaydanlık ve çayla birlikte gelir. Değil mi?"

Kadın, Félicité'nin yüzündeki şaşkınlık ifadesine gülümsedi. Zafer dolu, hatta zalimce bir gülümsemeydi bu. Dedektife annesinin, Nanie'nin öfkesi karşısında titreyişini izlerken takındığı tavrı hatırlattı.

Félicité bunu binlerce kez yapmıştı; bir isim, bir yer, bir anı bulmak için ruhları sorgulamıştı. Ama bunu çaysız hiç yapmamıştı. Arşivde o kadar çok kutu olurdu ki onlarla ne yapacağını bilemezdi. Gelgelelim bir yaprak bile olmadığı halde atalarının dikkatini çekmek ve bazı cevaplar almak için, onları silahsızlandırmak umuduyla ruhçeken kaşığını çıkardı.

Görünüşe bakılırsa fazla iyimser davranmıştı.

"Hanımefendi buraya isim değiştirmeye gelmedi, Caro. Sırlarımızı öğrenmek için burada. Bunun için geldin, değil mi? Bizden başka kimseye ait olmayan küçük kirli anılarımızla mı ilgileniyorsun?"

Adélaïde aniden gizemli havasını ve zalim bakışlarını geride bırakıp bakışlarını samimiyetle ona çevirdi.

"Bir dakika, sen benden olamazsın, değil mi?"

İşte bu, diye düşündü Félicité, yaşlı kadın tam on ikiden vurmuştu.

"Yani Avrupa'da bir dolu çocuğum var. Çok tanıdık geldin, aramızda bir bağ var mı diye merak ettim, hepsi bu."

"Ben Carmine'in kızıyım."

Carmine'in adını duyar duymaz iki ruh ev sallanmışçasına birbirlerine tutundular. Zacario kekeleyerek, "Sen Carmine'in kızı mısın? Orada, İspanya'da mı doğdun?" diye sordu.

Félicité cevap vermedi. Ruhlar onun İspanya'dan gelmesini istiyorlarsa öyle olsundu. Onları konuşturacak çay yoktu, başka bir yem bulmak gerekecekti.

"Otur, Tanrım, lütfen otur. Caro, ona yer aç, torununun oturmasına izin ver. Dün yaptığım bisküvileri getir. Beyaz tabağa koy, hani şu kenarında gülhatmi olan güzel tabağa."

Zacario'nun ruhu merdivenlerden aşağı kaybolurken Adélaïde cam çatının altında amaçsızca tur attı.

Zacario bisküvi bulamadı, yıllar içinde bayatlamıştı. Ama yine de çatlamış çiçeklerin olduğu tabakla yukarı çıktı, içi doluymuşçasına Félicité'ye sundu.

"Teşekkürler Caro. Zacario'm iyi bir uşak, değil mi? Onunla böyle tanıştım. Bir asistana ihtiyacım vardı, insanları kabul etmeme, listelememe, zaman çizelgemi düzenlememe, adları ve soyadları kaydetmeme yardım edecek birine... Tek başıma yapmam imkânsızdı, hep ya biraz hasta ya da zayıftım. Yardım edilmesini isterdim. Sırf bunun için Endülüs'ten geldi, başta dilimizi bilmiyordu, şimdiyse mükemmel Fransızca konuşuyor.

İtiraf etmeliyim ki evde böyle yakışıklı bir uşak varken ona uzun süre karşı koymak mümkün olmaz. Bana kur yapan yakışıklı oğlanlar

oldu. Bu, onlarla evlenmem için yeterli değildi elbette, ama doğruyu söylemek gerekirse zararı da yoktu.

Zacario'nun bir şeyi daha vardı: Ona vermediğim, kendine ait bir adı, keşfetmem gereken bir öteadı vardı. Gizemliydi, görüyorsun ya; ne de olsa bir şeyin sürmesi için güzelliğin yanında gizeme de ihtiyaç vardır. Önceki kocalarımın doğumlarını ve ağlayışlarını görmüştüm, onlara isim ve ötead vermiştim, haklarında her şeyi bilirdim. Hatta onları doğdukları günden itibaren kendime sakladığımı söyleyen dahi vardı. Bana delicesine âşık olarak büyüsünler diye, yüzümün her ayrıntısını güzel bulacakları bir estetik zevkle kuşatılmışlardı.

Gelgelelim Zacario beni güzel bulmuştu, hiçbir şey yapmama gerek kalmadan beni sevmişti. İki yüz altmış yaşındayken böyle bir aşk ruhu gençleştirirdi. Yirmi yıllık evliliğin ardından Zacariomun siyah bukleleri ve hokka burnuyla güzel ve sevimli Carmine'imiz doğduğunda yaşadığım sevinci bir düşün! Bakışların ve belki de gözlerinin rengi dışında annene pek benzemiyorsun. Seni tanımakta bu yüzden bu kadar zorlandım, beni affet."

Félicité ilk defa böyle bir özür işitiyordu, özürden ziyade hakarete benziyordu.

"Sonra onu götürmek zorunda kaldık. İspanya'ya, Zacario'nun amcasının yanına. Sekiz yaşındaydı. Savaş söylentileri vardı, bilirsin. Provencelı, Savoyardlı, hatta İspanyol, Fransız, Sardunyalı olmuştuk ve şimdi bizi tekrar Fransız yapmak istiyorlardı. Nice'te kaldığımız sürece sorun yoktu. Ama bunlara rağmen Zacario, Carmine'i İspanya'ya, ailesinin yanına, güvende olacağı yere göndermeyi tercih etti. Bu, doğru bir karardı, değil mi Caro? Doğru olanı yaptık? Bu senin fikrindi, değil mi?"

Zacario hüzünle başını salladı.

"Geri dönüp dönmeyeceğini biliyor musun?"

Soruyu daha yumuşak bir sesle sordu. Öyle ki Félicité bakışlarını kaçırdı. Félicité cevap veremedi: *Hayır Zacario, kızın geri gelmeyecek.* Ona böyle bir şey söyleyemezdi.

Yaşlı adam ekledi:

"Onu burada, cam çatının altında bekliyoruz. Şehrin en iyi manzarası burada. Onun gelişini görmek için, eğer kaybolursa... Onca zaman uzakta kaldıktan sonra evini bulamazsa... Taşradaki tüm yolları, ağaçları ve geyikleri bilirim ama kendi kızım yanıma gelirse hissedemem."

Félicité arkalarındaki tozlu dolabın üzerinde, sepya bir fotoğrafın konduğu küçük, altın bir çerçeve fark etti. Fotoğrafta annesi vardı. Félicité'nin daha önce görmediği, ağılda olmayan bir yatağın önünde, babası olmayan bir adamın yanında oturuyordu. Ölümlüydü, Félicité'ye miras kalan o uzun, ince görünüşü yoktu. Göğsünde bir bebek vardı. Ve o bebek ne kendisi ne de Agonie'ydi. Tekti.

Belki de İspanya'da doğmuş bir çocuk vardı.

Çerçeveye yaklaşıp eline aldı.

"Bu fotoğraf ondan bize kalan tek şey," dedi Adélaïde. "Carmine bunu bize bir mektup ya da pul olmadan gönderdi. Ama artık fotoğraftakinin sen olduğunu biliyoruz... O bebek sensin, değil mi?"

Félicité fotoğraf karşısında büyülenmişti. Orada bir çocuk vardı, annesinin kızı. Bir abla. Farklı bir kız kardeş, ikizi değil.

Félicité başını salladı.

"Hayır, hayır, ben değilim. Bu... Benim kardeşim."

"Kız kardeşin mi? Tanrım, ama... Başkaları da var mı? Başka çocuklar?"

Adélaïde heyecanlanmıştı. Sandalyesinden kalkmış, ayakları elbisesine dolanmıştı.

"Evet, ikizim var."

"İsmi ne?"

Félicité bir anlığına tereddüt etti. Kız kardeşinin pek çok ismi vardı. Gözlerini kırpıştırdı ve bakışlarını fotoğraftan uzaklaştırarak, "Egonia, ismi Egonia," dedi.

Büyükanne alkışladı, lunaparktaki bir çocuk gibi yerinde zıpladı.

"Ah, elbette. Egonia, hatta begonya... Mükemmel bir ötead. Carmine çiçek isimlerini severdi, oyuncak bebeklerine Siklamen ve Ortanca adını vermişti. Hatırlıyor musun, Zacario?"

Félicité'yi rahatsız eden bir şey vardı. Ne olduğunu anlayamıyordu, muhtemelen hakkında hiçbir şey bilmediği bu ablaydı. Onlardan önceki doksan yıl boyunca annesinin zamanı olmuştu. Ama şimdi, fotoğrafta ona gülümseyen o aptal küçük yüzü, kibirli masumiyetini görmek...

Çerçeveyi dolaba çarptı. Tavşanlar itişip kakışarak kenara çekildi.

"Egonia'nın kız kardeşimin adı olduğunu söyledim. Onun adı... Öteadı ya da uydurduğu bir şey değil."

Adélaïde bir kahkaha patlattı. Neredeyse çocuksu bir kıkırdamaydı, böylesine yaşlı bir ruha hiç yakışmamıştı.

"Ötead, sevgili torunum, seni sen yapar ve yönetir. Vücudun için kan neyse, ruhun için de ötead odur. Öteadından kaçamazsın, o senin kaderine kazınmıştır."

Öteadlar

Provence'ın hemşire-kâhini Adélaïde da Rocabiera'nın ağzından öteadın ne olduğunu anlatayım:

"Adélaïde'in adı Provence'ın tarih kitaplarında geçmez. O adını tam anlamıyla yansıtırdı, sadece ona aitti.

Bölgedeki herkes Adélaïde'i tanıyor, o da kendisini tanıyanların isimlerini biliyordu. Adélaïde da Rocabiera'nın yaşadığı üç yüzyıl boyunca burada onun isim vermediği bir çocuk bile doğmamıştı.

Adélaïde'in zamanında tüm bebekler vaftiz edilirdi. Ama asıl vaftiz orada, Vésubie bölgesinin kalbinde, Rocabiera'nın girişindeki gri evde, şöminenin önünde, Nice'teki villada gerçekleşirdi. Adélaïde burada her çocuğa bir isim verirdi, bir de ötead. Hiçbir anne, çocuğuna kâhin-hemşirenin söylediğinden başka bir isim vermeye cesaret edemezdi.

Rahipler her şeyin farkındaydı; isimleri kayıtlara o zavallılar geçirirdi. Ama onları vaftiz eden yaşlı Adélaïde'di. Elbette onlara, kendisine ihanet etmelerini engelleyecek bir isim vermeye dikkat ederdi.

Güzel Adélaïde size tepeden bakardı, gözleri kış ayazı kadar soğuktu. Güveni, isimlerin hükümdarı olmasından geliyordu sanki. Kendi adını da size dayattığından kendi krallığının kraliçesi olarak size tepeden bakıyordu. Zacario omuzlarına bir eşarp, ayaklarına da bir ayak des-

teği koyarak etrafında dört dönerken buyurgan sesiyle, 'Beni dinliyor musun?' diye sordu.

Cevabı basitti:

Biri doğduğunda ismi yoktur. Sayfalarında mürekkep olmayan bir kitap gibi. İsmini bulmadan roman yazılmaz, ondan sonra ortaya koyduğunuz her şey isme göre belirlenir. Bunu bilmiyor muydun? Artık biliyorsun. Başlık yoksa, hikâye de yok. Peki bir kitabın ya da bir insanın ismi nasıl bulunur?

Güzel soru. Üç farklı cevabı var:

İlk olarak, sizden önce yaşayanlara bakabilir ve başarılarını tekrarlamak veya başarısızlıklarını engellemek için onları taklit edebilirsiniz. Bu isimler, hayal gücü ve geleceği olmayan insanlara yakışır. Hem hoşlarına gittiğinden hem de yaşlılar bunu beklediğinden atalarının isimlerini verenler vardır. Kralların ve papaların geleneğidir bu. Eh, sonuçları ortada işte.

İkinci seçenek, uzaklarda aramak. Bu uçsuz bucaksız âlem, hiçbir anlam ifade etmeyen ama herkesin bildiği isimler oluşturan milyonlarca heceyle doludur. Mesela egzotik bir dilden iki kelime söyleyeyim: *altavantha* ve *amativya*. Bunlardan biri isim, diğeriyse 'el arabası' anlamına geliyor. Sence hangisi? Bilemezsin ki! Kendi dilinde, hiç duymadığın bir isim dahi olsa anlamının keçi ya da şalgam olmadığından eminsindir en azından. Bu isimler kaderlerin köküne kazınır. Sayısız isim arasında doğru olanı nerede bulacağını ve nasıl arayacağını bilmek gerekir.

Bazen, ki bu nadiren başa gelir, mevcut hiçbir isim uygun olmaz. Böyle durumlarda, çocuğun büyük bir gücün taşıyıcısı olabileceğini düşünür ve ona bir isim yaratırım. Ama herhangi bir isim olmaz bu, mühim bir meseledir. Ne de olsa tüm hikâye o isme bağlı olacaktır. Bazı insanların cahil cesaretiyle yaptığı gibi şuradan bir harf, buradan bir hece seçip, bir araya getirip bahtıma çıkanı kabul etmem. Araştırırım, derinlere iner, ritüel yaparım. Çalışmalarım işe yaradığındaysa sanki hep varmış gibi görünen mükemmel bir isim elde ederim. Öyle ki tam olması gerektiği

gibi gelir kulağa, dilde hem tanıdık hem de yeni bir tat gibidir. Böylece ismin uygun olduğunu anlarım.

İşte bu yüzden insanlar çocuklarına isim vermek için bana gelir. Mesela bir fatihe içinde hapsolacağı ya da sıradan bir insana içinde kaybolacağı bir isim verme yanılgısına düşmemek gerekir.

Onlarına inandığı bu en azıdan. Gerçek şu ki, bana getirdikleri çocuklar benim isteklerimden, dayattığım tüm tutkulardan ve yücelikten başka bir şey değil. Onlara uyması için bir isim seçmiyorum. Onlara verdiğim isimlerle yaşamlarını şekillendiriyorum. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Hikâyenin bu noktasında, Adélaïde bir bisküvi daha ikram etti. Kötü bir şefti ama teklifini reddetmek mümkün olmazdı.

"Tabii bu anlattıklarımın hiçbiri öteadın ne olduğunu açıklamaz."

Fazla kurumuş keki iştahla yiyip yemediğinizi kontrol ederek sözüne devam etti:

"Doğru yönde akması için bir nehir yaratmak yeterli olmaz; kargaşayı kontrol altına almak için ona bir yatak vermek gerekir. Yahut ışığı gölgeyle çevrelemelisiniz ki kendi biçimini ve özünü alsın. Her çocuğa, ebeveynlerinin, belediye başkanının ve kilise papazının buyurduğu isimin yanında onlara ayrılmaz öteadını veriyorum. Işığın altındaki tüm gölgeleri, suyun akmadığı tüm nehir yataklarını bir araya getirmek gibidir bu. İsmi yeni doğan çocuğun kulağına fısıldıyorum, böylece asla olamayacağı şey hafızasının en derinine kazınıyor.

Şöyle açıklayayım:

Kendine neyi bilmediğini sor: Neye inanmayı, neyi bilmeyi, neyi görmeyi reddettiğini. Neleri kaçırdığını ve nelere yetişmeye çalışmadığını. Yaşamadığın hayatları. Seni delip geçen ikizleri, rüyalarında dönüştüğün şeyleri, geceleri ortaya çıkan ve sabahları unuttuğun, aynadaki yansımanda seni dehşete düşüren, ruhunun inkâr ettiği yansımasını.

Aslında bunların hepsi senin de bir parçan. Dünyada görünenler kadar.

Ve bu senin öteadın.

Kendininkini bilmiyor musun? Henüz bulamamış olabilirsin.

Bazıları öteadlarını hatırlamaz. Basit ve aydınlık yaşamları boyunca gölgelerinden habersiz kalırlar. Bazılarıysa bir gün, genellikle yaşlılığın eşiğinde öteadlarını hatırlar.

Böyle derinlere dalmışken ölenler dahi vardır.

Bazıları delilikle yaftalanır, çünkü ruhlarının nehrinin dar kıyılarda tıkanmasını istemezler. Birinin kendi deliliği içinde, dünyayı umursamadan boğulmasını izlemek geri kalanlar için dayanılmazdır.

Tesadüfen ya da kötü bir seçim olduğunu düşündüğünden öteadlarının kilitlerini kıranlar vardır. Nedeni bilinmez, ruhlarının ötesine ait bir şey yaparlar. Gölgelerde kalması gereken bir söz söylersin, yansımanın aynadan çıkmasına izin verirsin. Sonra ruhun dökülür, parçalanır; şeklini, gölgelerini yitirir.

Başkaları bu suçları işleyenlerin daha önce de rahatsız olduklarını söyleyeceklerdir. Belki de öyleydiler... Ama bence onları sonradan çılgına çeviren, bu yasak hareketle öteadlarının duvarını yıkmaktı.

Bir de öteadının anlamının farkında olup onu benimseyen, hatta asıl ismi yapmak için uğraşanlar vardır. Dünyanın onları anacağı gerçek bir isim. Biri size isminizle seslenirse ve o isim ruhunuza zarar vermiyorsa, artık hiçbir şey size engel olamaz demektir. İçinizdeki gücü, dört bir yana saçılır.

Ben de Zacario'ma Caro öteadını verdim. *Caro*, yerel dilde sevgili demek. İsmini duyduğunda şimdiye kadar derisiyle sınırlı duyuları tüm bölgeye yayıldı ve yavaş yavaş ülkenin haritası haline geldi.

İçinde özel bir güç taşıyordu Caro'm.

Sana kötü çay ve kötü kekler ikram ettiğinden olsa gerek, kendi öteadını bilip bilmediğini merak edebilirsin tabii.

Seninki ne peki? İtalya sınırıyla Alpilles arasında, Bégo Dağı'na kadar doğan tüm çocuklar elimden geçer. Perpignan'dan mısın yoksa? Ah yazık.

Kimse zahmet etmemiştir, bu yüzden bulmakta biraz zorlanacaksın. Hâlâ mesleğini icra eden tek hemşire-kâhin benim. Bir zamanlar, bir asır önce Paris'te de bir tane vardı, onunla tanışmıştım.

Yaşımı gösteriyor muyum sence? Göstermiyorum, değil mi? Ah, çok incesin. Al bakalım bir dilim kek daha.

Bir harpiaydı.[12] Çirkin bir yüzü vardı, akbabaya benziyordu, yaşını da gösteriyordu. Pont-Neuf'ün bir köşesine tüner ve rıhtımdan geçenlere, istemeyenlere dahi, isim dağıtırdı. Her seferinde iyi sonuçlanmazdı tabii, kötü etkileri de olurdu. Öteadlarını, kaderlerini ve kalan her şeyi insanlara empoze ederdi. Ona cadaloz kâhin derlerdi. Yanlış isim verdiğini düşündüğüm Sorbonnelu bir bilim insanı tarafından Seine Nehri'ne itildi maalesef. Böyle bir talihsizlik benim başıma gelmez. Kimseye yanlış isim vermem. Güzel kadınlarla yapmaya cesaret edemeyeceğiniz her şeyi çirkinlere yapabilirsiniz.

Öteadının ne olduğunu öğrenmek ister misin? Herkesin kendi gölgesini keşfetmesi iyi değildir, uzun süredir orada duran bir kayayı yerinden oynatmak gibidir bu. Altından ziyade tahtakurusu ve solucanla dolu bir yığın bulma olasılığı daha yüksektir.

Gerçekten öğrenmeye niyetliysen ismine bakarak da başlayabilirsin. Ne de olsa o da ruhunun gölgesi ve yansımasını içerir. Mesela Caro, Zacario'nun içinde var olur. Kombinasyonlar sonsuzdur, sadece doğru olanı bulmak gerekir. Ruhun nehrine sahte bir ismi baraj gibi dayatmamak gerekir, aksi halde taşma riskiyle karşı karşıya kalınır.

Ama eğer seni daha iyi hissettirecekse, yüzüne bakılırsa adın asla geri gelmeyecek kadar sıradan. Son nefesini vereceğin güne kadar sakin kal, rahat ol.

Benimki ne mi? Bu seni ilgilendirmez.

---

12 Yunan mitolojisindeki Thaumas ve Elektra'nın üç kızını belirtir. Harpialar, sirenlere benzer, fırtına ve ölümün sembolü olarak kabul edilirlerdi. (ç.n.)

İkincisi, ben dünyada ötead almamış birkaç kadından biriyim, çünkü bu isimleri kendileri için değil, başkaları için alıyorlar. Paris'teki o deli kadın ve birkaç kişi daha vardı böyle, sayımız bir elin parmaklarını geçmez.

Bir de Carmine var. Bu hediyeyi verdiğim sevgili Carmine.

Öteadım olmasa da hiçbir şey kaybetmiyorum, kendimle boğulmuyorum. Çünkü ben yatağa ihtiyaç duyan bir nehir değilim. Ben nehirlerin aktığı okyanusum. Benimle ilgili hiçbir şey gölgelerde saklı değil. Ruhumda kabaran olasılıkların hepsi parmaklarımın ucunda. Hiçbir şey bana yol gösteremez, hiçbir şey beni yönlendiremez, hiçbir şey kaderimi esir alamaz."

Size biraz fincan daha çay koyardı. Sizse bir sürü çocuğun geleceğini seçen sınırsız bir gücün nasıl bu kadar tatsız bisküviler yapabildiğini merak ederdiniz.

Adélaïde üç yüzyıldan uzun bir süre sonra öldüğünde onun ve Zacario'nun külleri Paillon'a döküldü. Denize açılan bir nehre ihtiyacı vardı ne de olsa.

Bölgenin dört bir yanından gelen insanlar, kalenin tepesine, son şiirlerinin yazılı olduğu mermer levhanın etrafına kendi isimlerini kazımaya başladılar.

İnsanlar, onu unutmuş olsalar dahi Adélaïde'i özlüyordu kuşkusuz. Bunun kanıtı da artık ebeveynlerin çocuklarına durup dururken isimler icat etmesiydi: Hiçbir şey ifade etmeyen, hiçbir hatırayla özdeşleşmeyen, köksüz, şekilsiz, gölge barındıramayacak kadar kısa isimler. Herhangi bir mirastan, kaderden, geçmişten yoksun tozlu isimler. Yalnız. Geçici. Ya da özgür, belki de. Kim bilir?

Hemşire-kâhin hâlâ Nice'teki evinin etrafında dolaşıyor ama dedektif Félicité sorularının cevabını bulmak için orayı mesken tutmuyor. Adélaïde'in ruhu hâlâ kızını bekliyor, gün boyu göremediği çocuklar için, asla göremeyeceği yeni doğanlar için isimler icat ediyor.

Güzel Adélaïde hiçbir tarih kitabında yer almıyor. Adını ve dillere destan güzelliğini bilenler onun ardından yavaş yavaş bu dünyadan göçüyor.

Félicité, hemşire-kâhinin açıklamasından sonra öteadını bulmayı denedi.

"Nerede doğdun?" diye sordu büyükannesi. "Hangi yılda? Belki de adını ben koymuşumdur."

Gizemli çayların yokluğunun dezavantajıydı işte bu durum. Félicité, çayın yardımı olmadan Adélaïde'e öldüğünü hatırlatırsa anksiyete krizi, öfke çığlıkları, hayal kırıklığı, gözyaşları ve ufak çaplı bir tür unutkanlık nöbetiyle karşılacaktı.

İkinci soruyu görmezden gelip, "Bégoumas'da, Merveilles Vadisi'nde doğdum, bilir misiniz?" dedi.

Adélaïde kollarını kavuşturup sandalyesine yaslandı.

"Gerçekten mi? Bégo Dağı'nda mı doğdun?"

Félicité onun dudaklarını büzüp çenesini kaldırarak söylediklerinden torun sahibi olma fikrine pek de sıcak bakmadığını anladı. Adélaïde memnuniyet duygusuna alışkındı, dünya onun kaprislerine göre esneyip yayılırdı. Dolayısıyla kızın söylediklerine inanmakta zorlandı.

"Evet, sizi temin ederim. Annem, yani kızınız Carmine böyle söyledi. Doğum belgemde de yazıyor."

Adélaïde onu kokladı, bozulma ihtimali varmışçasına inceledi. Arkasında Zacario sigara içmeye devam ediyordu. Altın ve yeşille yıkanmış cam çatı bir çeşit fon oluşturmuştu onlar için.

"Madem öyle diyorsun... Ama sana bakarak tahmin edemeyiz değil mi, Caro? Félicité'ydi, değil mi? Félicité, sen Adélaïde ve Zacario'nun soyundan geliyorsun. Carmine'in kızı. Bégo Dağı'nın üzerinde hiç etkisi olmamış, saçın hariç... Saçlarını boyamalısın, aksi halde benden daha yaşlı görüneceksin. Yüzün ne güzel, onu bozmak yazık olur.

Ama annen gibi dik duruyorsun, büyükannen gibi. Aslında seni daha önce tanımamın nedeni duruşunun zarafetiydi. Keçilerin ülkesinde doğan insanlarda eksiktir bu. Bu dağlarda bir şey var, ne olduğunu bilmiyorum, ruhları dumura uğratıyor..."

"Onları kim kirletiyor?" diye sordu Zacario bir duman bulutunun arasından.

"Gizemli şeyler vadisinin insanları kendilerini kirletmeyi kabul ettiler. Oradan çok fazla çoban, çok fazla koyun geçti. Çok fazla ilkel varlık dehşet verici izlerini bıraktı. Gökte ve yerde kirleri kaldı. Öyle ki yüzyıllar içinde sindi, kayalara ve dağlara dönüştü, içtiğimiz suya karıştı. Bizimse elimiz kolumuz bağlı kaldı, o suyla sulanan her şeyi yedik, içtik ve teker teker basitleştik. Onların ülkesi yasak tanımıyor," diye doğruladı kocasını. "Merveilles'in hayvanları, bitkileri ve göğü, haritada büyük, siyah bir göl gibi. Hiçbir rüzgârın dindiremediği sürekli bir fırtına. Ayrıca," diye devam etti hiç konuşmamışçasına, "biraz sadeleşmekten zarar gelmez. Yaşananlar onların suçu değildi, yoksuldu hepsi. Ama şehir sakinleriyle de aynı değillerdi. Kıtlıktan çıkmışçasına yemek yer, iradelerini dizginlemeyi beceremezlerdi. Dehşet vericiydi. Bir dilim kek ikram ediyorsunuz, tereddüt etmeden kabul ediyorlar. Olacak şey mi? Nasıl yapıldığıyla ilgilenmiyorlar bile. Dağlarda onlara bunları öğretmiyoruz. Bize doğal görünen her şey onlara yabancı."

Félicité, Adélaïde'in sözünü kesmeden dinledi. Onun kıkırdayışını, jestlerini inceledi. Onu izledikçe leylak rengi bir ipek parçasına gizlenmiş, kırmızı peruklu bir hindiye benzediğini düşündü.

"Sonra," diye devam etti Adélaïde, "neyin güzel ya da kaba olduğu konusunda hiçbir fikirleri yok. Giysileri için söylenecek çok şey var. Şişmanlar da zayıflar da aynı giyiniyor. Dünyanın kollarındaki yağları ve baldırlarındaki mor damarları görmek isteyip istemediği hiç akıllarına gelmiyor. Çoğu okuma yazma bilmiyor. Ya okumak istemiyorlar ya da okuyamıyorlar.

Her halükârda, cesur olsunlar olmasınlar, onlara isim vermeyi reddediyorum. Buraya gelmezler zaten, görünüşe bakılırsa şehir onları korkutuyor. Büyük geliyor onlara, alışkın değiller tabii, cennete geldiklerini düşünüyorlar. Kalp atışları hızlanıyor, saçmalamaya başlıyorlar. Katedralleri ve sarayları görünce çıldırıyor, kendilerini parçalıyorlar!

Ben zaten tepelere çıkmam. Oraya hiç ayak basmadım. Başkaları onların bu tutumunu takdir ediyor, şüphesiz, ama şahsen onları şeyden uzak buluyorum... nasıl desem..."

"Zarafetten mi?" diye sözünü kesti Félicité.

Büyükannesi "işte böyle" dercesine ellerini uzattı. *Al benden de o kadar. Leb demeden leblebiyi anlıyorsun.*

"Neyse ki," dedi yaşlı kadın, "buradan kurtuldun. Seni birçok acıdan koruduğu için bana teşekkür edebilirsin. Kıyafetlerini nasıl seçeceğini biliyorsun, kekleri reddediyorsun. Biraz zayıfsın, belli ki annene çekmişsin. Onun gibisin, Carmine'im gibi."

Kadın doğruldu. Félicité'nin yanına gitti, ellerini torununun yüzüne koydu ve mırıldandı:

"Sen mükemmelsin."

Félicité hafızasının derinliklerinden gelen bir ses duyduğunu düşündü, bir gıcırtıydı sanki.

Kız kardeşi kıkırdamıştı.

Félicité gerçeğin nerede saklı olduğunu bilirdi hep. Ve gerçek, o kıkırtının içindeydi.

Kahkahası cam tavanı delip geçti sanki.

Félicité'nin güldüğünü pek duymamıştım. Yine de hatırlıyorum. Bardağın dibine düşen buz küpleri gibiydi.

"Mükemmel!" diye haykırdı Félicité kahkahaları dindiğinde. "Félicité tabii ki mükemmeldir. Öyle olmak zorunda, çünkü bu, onun adında yazılı, değil mi?"

Adélaïde bir kez daha ellerini kaldırdı.

Zacario sigarasını ilk kez yere bıraktı, kül tablasından çıkan duman yoğun, opak bir sütun halinde yükselip kayboldu. Félicité, "Çay fincanlarını sislendiren kıvrımlı dumanla alakası yok," diye düşündü.

"Onlarla, Bégo Dağı'nda doğan çocuklarla ve Merveilles Vadisi'nde yürüyen çobanlarla tanıştım. Dediğiniz gibi onlara bırakılanlarla yetinmek zorundalar. Ehlileştirmeleri gereken fırtınalar ve kaybolduğunda bulmaları gereken koyunlar var. Unutulmuş bir halkın kazılarından başka müzeleri yok. Kütüphanesi olmayan okulları, şehirdeki insanların artık istemediği kitapları var. Açtığınızda sırtı çatlayan yeni kitapları hiç olmadı. Zaten okuyamazlardı da. Onların ilgilendikleri tek şey, bulutların fırtınadan önce açtığı yol ve ektikleri gübrelerin geleceğiydi, değil mi? Pazarda sattıkları, pazartesi günleri de çöpü boylayan peynirlerin kokusu sinerdi üzerlerine. Onlar da taştan, camdan, kulelerden ve sütunlardan yapılmış okullara alışkınmış gibi davranmaya çalışırlardı. Kalabalığa karışmak için çabalarlardı. Şehirliler tarafından hor görülmekten ne kadar nefret etseler de onlar gibi olma arzusundan vazgeçemezlerdi.

Anlattıklarım, okula gönderdiğimiz çocuklar için geçerli tabii. Bazen çok meşgul bir çoban, kız çocuğunu okula yazdırmayı unutur, bu yüzden çocuk ormana gider ve uzaktan öğrenebileceği kadarını öğrenirdi. Yankılar arasından. Ormanda o kadar uzun süre kalırdı ki ormana benzemeye başlardı. Sert, öngörülemez ve vahşi birine

dönüşürdü. Köy bile ona yabancı gelirdi; hiç görmediği kasabalar ve iyi giyimli insanlar gibi ona mükemmellik olarak satılan güzelliği kusardı. Pastaları reddetmeden önce ikram edilmesini beklemez, emaye tabakları alıp kaçardı. Yakalanma ihtimaline karşı koşarken pastaları yerdi. Köylüler ona acır, bazen korkardı.

Ve ondan utanırlardı.

Kimsenin söylemediği ama herkesin taşıdığı bu duygu, okula gitmeyen, kütüphanesi bile olmayan, düzgün giyinmeyen, kitap okuyamayan bu çocuğun aralarından çıktığını bilmenin utancıydı. Gelgelelim reddedemeyecekleri bir şey vardı: Bu çocuk, onların birer yansımasıydı."

Adélaïde, Félicité'nin tek kelimesini bile dinlemedi. Yüzüklerini inceledi, saçlarını çözüp yeniden bağladı, bacaklarını açıp kapadı, kıyafetini düzeltti, kolyesindeki taşla oynadı. Boş sokaklara endişeli bakışlar fırlattı.

Zacario'ysa kollarını kavuşturup etrafı gözlemledi. Ama içinde bulunduğu anın her farkına vardığında kara gözleri torununa sabitlendi.

Neredeyse öğle vaktiydi. Güneş tam tepelerindeydi, cam tavanı bir ekmek fırınına dönüşüvermişti.

Félicité artık çaresizce oradan uzaklaşmak, nefes almak istiyordu. Bu iki yaşlı ruha duyduğu tiksintiyi kusmak istiyordu. Ama önce alması gereken cevapları vardı.

"Size sormam gereken bazı sorular var."

İki ruh bu kez şaşkınlıkla ona baktı. Dedektif kimliğine bürünüveren Félicité, arşivde bulduğu defteri cebinden çıkarıp eksik sayfayı gösterdi.

"Bu sayfada ne yazıyordu? Bunu kim yırtıp attı? Neden böyle bir şey yaptı? Bunu yapan sen miydin, Adélaïde?"

Adélaïde cevap vermedi.

Kıpırdanmayı bırakıp Félicité'nin ona gösterdiği sayfaya baktı, alt dudağı titredi.

Zacario deftere uzandı ama onu tutamadı. Yüzü birden sertleşti. İki kadının arasına girdi, sırtını Félicité'ye döndü, karısının üzerine eğilip kulağına onu yatıştıracak sözler fısıldadı.

"Sizden bir cevap almam gerek, çok önemli," diye ısrar etti Félicité.

Adélaïde'in bedeni titremeye başlamıştı. Zacario onun omuzlarını tutmaya çalıştı fakat beceremedi.

Félicité tavandan süzülen ışığa baktı. Dili çözecek ve anıları canlandıracak bir çay olmadan cevap almak, karanlık bir yolda mum aleviyle ilerlemek gibiydi.

Yine de şansını deneyecekti Félicité.

"Lütfen Zacario. Eğer bir şey biliyorsan, ben... Kızınız Carmine..."

Kısa bir tereddütten sonra devam etti: "Carmine öldü. Ruhunu bulmam için nereden geldiğini öğrenmem gerek."

Zacario'nun yüzünü öyle yakıcı bir öfke kaplamıştı ki Félicité onun nabızsız bedeninde bile nabzının attığını hissetmişti.

"Ne yaptığını görmüyor musun, *chica tonta!*[13]"

İşaret parmağının ucuyla titreyen Adélaïde'i gösterdi. Kadın hâlâ boş gözlerle bakıyordu. Zacario onun ellerini okşamak, onu kollarının arasına almak istedi. Vücutları birbirine değmeden üst üste bindi.

"Bir sorum daha var," diye devam etti Félicité, ufak tefek sorunlar karşısında hemen öfkelenmezdi. "Kızınızı bekliyordunuz, nereye gitmişti? İspanya'ya mı? Öyleyse tam olarak nereye? Sizi neden terk etti?"

"¡Cállate!"[14]

Zacario sessiz olmasını emretti ama geç kalmıştı. Adélaïde'in boğazından, Félicité'nin kulaklarını sağır eden, bedenini sarsan bir inilti yükseldi.

Zacario başını korumak için kollarını kaldırdı. Félicité de vakit kaybetmeden aynısını yaptı.

13 Aptal kız. (İsp.) (ç.n.)
14 Kapa çeneni! (İsp.) (ç.n.)

Tavan bir anda patladı. Cam parçaları havada uçuştu, ışığın yansımasıyla parladı, sonra da tozlu zemine düştü. Ruhların içinden geçerken Félicité'ye şiddetle çarptı. Adélaïde'in çığlığı delici bir ulumaya dönüştü, kulakları tırmalarken Nice'i bir uçtan öbür uca istila etti.

Öğle vaktiydi. Ağustosun ilk çarşambası. Nice halkı pazarların ortasında donakalmıştı. Herkes durdu, siren sesinin normalden yüksek çınlamasına şaşırmışlardı. Fakat kabak çiçeklerine ve kumdan kalelerine dönmeleri pek zaman almadı.

Cam parçaları Félicité'nin boynuna ve kollarına saplandı, her yerini kesti. Kadın can havliyle masaya koştu, Carmine ve ilk kocasının bu bilinmeyen kız kardeşle poz verdikleri çerçeveyi kaptığı gibi dışarı fırladı.

Zacario kadını yakalamak için kolunu bile kıpırdatmadı. Öfkesi uçup gitmişti. Hüzün kalmıştı geriye. Sığındığı köşeden, para dilenen bir dilenci misali elini kaldırıp Félicité'nin tuttuğu fotoğrafı işaret etti.

Adamcağız haritasının kıvrımları, gölgeleri ve kabartmaları arasında kaybettiği kızını ölüme ve yüzyıllara rağmen bulması için Félicité'ye sessizce yalvardı.

Gece Gezginleri

Félicité kaldırıma doğru iki adım attı. Evin üst katındaki çığlıklar kesilmişti.

O yürümeye devam ederken saçlarından cam parçaları düşüyordu. Yavaş ve sertçe. Her adımda daha da derinlerine batıyordu.

İpek eşarbını dahi kaplamışlardı. Bu haliyle gelincik tarlasına benziyordu. Boynuna dokununca parmakları ıslanıyor, kızarıyordu.

Yoluna çıkan insanları, yardıma ihtiyacı olup olmadığını soranları görmezden geldi. Kız kardeşine nasıl bakıldığını anlamıştı.

Adım adım Negresco'ya doğru yürüdü, sarayın devasa gölgesinin altından geçti. Gün ışığıyla, dalgaların ve arabaların sesiyle bezeli Promenade'a çıktı. Güneşin sudaki ve mavi sandalyelerdeki parıltısı başını döndürüyordu. Kıyı şeridini kaplayan palmiye ağaçları temiz havayı emiyordu sanki.

Eski Nice, Cours Saleya ve sular altında kalmış sarayı gösteren işaretlerin teker teker önünden geçti.

Bir palmiye ağacının yanından geçerken tişörtü terden sırtına ve karnına yapışmıştı.

İkinci palmiye ağacı. Pişmanlık hissetmiyordu. Adélaïde'in uzun süre acı çekmesini umuyordu.

Üçüncü. En azından İspanya'ya gitmesi gerektiğini biliyordu artık. İspanya büyüktü. Ensesindeki teri sildi.

Dördüncü. Tuhaf bir ağaç nedensizce onu durdurdu. Bakışlarını gökyüzüne kaldırdı, elini alnına dayadı. Palmiyeler sararmış göründü bir an.

Elini indirip kıyıya döndü. Başka yerlerde denize bakan mavi sandalyeler güneş losyonuna bulanmış emeklilerle dolup taşıyordu, buradaysa bomboştu.

Sandalyelerden biri soyulmuş, paslanmıştı, tam ortada duruyordu. Üzerine büyük bir gölge çökmüştü.

Félicité yaşayan bir ölü gibi ona doğru yürüdü, ne bir kadın ne de bir ruhtu; ya da her ikisiydi. Ağır çekimde kız kardeşinin bir sandalye uzağına oturdu.

Birkaç dakika boyunca hiç konuşmadan binlerce sıcak bedenin kumsalda uzanmasını, yıkanmasını, yanmasını, kumla kreme bulanmasını, mayolarının altına karınlarını saklamalarını ve çocukları birlikte izlediler.

Egonia ve Félicité bu renkli kalabalığa ait olamayacaklarının daima farkındaydı. Bu ışıltılı dünya da onları beklemiyordu. Onlar, Bégolu ikizler, sadece akşamları ortaya çıkan kuzgun ve kara kedi, gece gezginleri, insanların güneşten ve çocuk çığlıklarından başka bir şey olduğunu unutmak için etrafında dolaşmayı tercih ettiği kara deliklerdi.

"Hâlâ buradasın."

Egonia bakışlarını yüzenlerden çevirmeden yanıtladı: "Gitmedim."

Mor yeşil desenli bir kelebek, arkalarındaki palmiye ağacına doğru kanat çırptı.

"Gittiğini sanmıştım, bu sefer dönmemek üzere."

Otuz yıl sürmüş bir kinin ardından, ikisini yan yana hayal edebiliyor musunuz?

Haklısınız tabii, birbirleriyle konuşmaları gerek.

Ama niçin birbirlerine bu denli öfkelilerdi?

Kırık bir çay seti miydi sebep?

Açıklaması olmayan bir ortadan kayboluş mu?

Otuz yıllık sessizlik mi?

Birbirlerine, o akşamdan itibaren dinmek bilmeyen acıyı, yalnızlığı ve pişmanlıkları anlatmak için mi?

İki kız kardeş birbirlerine hiç bu kadar çok şey söylemek zorunda kalmamıştı.

Onlar ki aynı bedenden, aynı bellekten dünyaya gelmişlerdi.

Şimdi konuşmak ne işe yarayacaktı?

ikisi de bir diğerinin hangi anılardan geçtiğini işitti.
sanki sahilde çakıl taşlarının üzerindelerdi,
önlerinde,
bir gitarist onlar için şarkı söylüyordu
iki kişilik bir konser vardı sahilde.

hediyeler getirdim,
diye hatırladı Félicité
dağlara yabancı renklerde kutula
yuvamızdaki kara kuşları beslemek için tohumlar.

söz vermiştin, diye hatırladı Egonia.
söz vermiştin.
seni beklerken yedim
birer birer mavi şekerleri
geçen zamanı saymak için
şekerim bitti.
sen gelmedin.
ben de saymaktan vazgeçtim

seyahatle ve çay toplamakla geçen yazın sonu
o ağustos günü tenim asitten yanık
mide bulandırıcı bir kalp
bir yıl aradan sonra nihayet ağıldaydı

senin hayatın dağın aşağısındaydı
benden daha ilgi çekici bir sürü şeyle çevrili
senin yokluğun
abla
yokluğun koparılmış bir uzuv gibi
bana görünmez ağrılar verdi
her cumartesi ayak seslerini bekledim
denizden yukarı
her seferinde sessizlik damağımı kapladı
demirin tuzlu tadı

işte kız kardeşim, işte annem
tebessümleriniz ve açık kollarınız hatıramda
sitemlere dönüşüyordu
nasıl anlatmalı size
kuledeki çay
efsunlu kitaplar
geceler
karaçamlarınızdan, koyunlarınızdan
çok uzakta

sen gittikten sonra köye gittim
kendime bir ev bulmak için
terk edilmiş kirli nemli ve karanlıktı tek bulabildiğim
çatısı kirişsizdi

söyleyeceğim her şeyi hazırdı
annem için Marine'siz bir konuşma
adı onunkine çok benzeyen Marine'i sildi.
ve bazen yanlışlıkla anne dediğim

bir çocuğun yanlışlıkla öğretmenini arayışı gibiydi
kız kardeşim senin için kaldı
sınırlardan çalınan hazineler, kıtalardaki maceralar
ve ikiniz için iyi düşünülmüş bahaneler
sınavlar ev ödevleri çalışmalar
bahanelere kanacağınıza inanmak istedim

köyde Egonia olarak tanındım
bu ismi ilk aldığımda
içinde bir şey vardı.
Yumurtadan çıkmıştı
açıklamak imkânsızdı
birden Agonie olmayı bıraktım, ya da
aynı anda bu iki kadın olabilirdim
Egonia hoştu
bir çiçek ismi gibi.
ve köydeki çocuklar layık görmüştü
her gün verandada leylaklar
güzelliğim kaybolana, ben yaşlanana kadar
bana çiçek vermekten vazgeçmediler.
oysa ben ateşi tercih ederdim
evimi yakmak için.

geldiğimde akşam çökmek üzereydi
yol ne de uzundu, unutmuştum
denizden Bégoumas'ya doğru.

başımı belaya sokanlar,
cadılığım onları uzaklaştıracaktı
çok geçmeden anladım hatamı
beni istemişlerdi
bedenimi istemişlerdi
sürü gibi başıma üşüşmüşlerdi

ışık pencerelerin arkasında parlıyordu
doğduğum bu küçük yer
koyunlardan daha az nüfuslu
yukarıda, gecenin zifirî karanlığını
geçince
işte ağıl karşımda
kapıyı açmadan önce orada olmayacağını biliyordum
ne zaman sıcak ya da soğuk olacağını bildiğimiz gibi
annem kıpırdamadı
uyuduğunu sanmıştım
önce portresini gördüm
sonra onu
oturmuş koltuğa
ağlıyordu
döndüm anne.
annem kıpırdamadı.
daha erken gelemedim, özür dilerim.
iki hafta kalacağım.
annem hiçbir şey demedi.
ne oldu sana?
iyi misin anne?
iyiyim, dedi sadece.
canım Félicité'm, hayat kaynağım
artık birlikteyiz
gel kollarıma.
ateşin yandığı ocağın ışığına doğru yürüyorum
kış Bégo Dağı'nı bırakmaz.
güzel yüzünde bir korku belirdi
ağzı açık, elleri önündeydi
yaşlı bir kadın gibi
anlayıverdim nedenini

beyaz saçlarımdı dehşeti
ama umurumda değildi

nefretlerini hissettim, dehşet nefeslerini
bu kokulara aşinaydım.
beni yakalarlardı
her zamanki gibi
bu öyle bir koku değildi ki
dinsindi

yüzündeki korku tiksintiye dönüştü
sonra daha sert bir duyguya
hayal kırıklığına
veya yaraya
annem kekeledi
saçlarını boyamamışsın
pazar günü oval aynanın karşısında
o ayna ki arkasına isimlerimizi kazımıştın
cevap vermedim
yansımamda aradım izlerini
aynı hareketleri yaparken
aynaya yansıyan sonsuz bağımız öyle güçlüydü ki
pencerelerimizden birbirimizin elini tutmak gibiydi
ben penceremde
yalnızdım
sense
dışarıda
benden uzaktaydın
cevap vermedim
saçlarındaki kızılları bile yok ettiysen
başka neyi sildin?
seni var eden bu dağın yanında
başka neleri unuttun?
cevap vermedim

istemedim
başını sallayıp gülümsemekle yetindi
gözyaşlarımla onu rahatsız etmek istemedim
bu doğaldı sonuçta
tatlım
seni besleyip büyüten kişiyi düşünmemek
ve bir anne için normaldi
eve dönüşleri hep beklemek
doğurduğu beden onun zindanı
ve yokluğu acımasız bir kış misali
demlenmemiş bir çay gibi

mevsimlerce bana ait olan karanlık
nemli ve kirli
kapattım kapısını artık
o terk edilmiş evin.

anneme baktım
cildi hâlâ bir çocuğunki gibi
pürüzsüz
sanki hâlâ on altı yaşında
gülümsemesi geniş
bakışları talepkâr
göğüs boşluğumda bir yük
kemikte bir çatlak
hep onun resimleri
aynanın karşısında
yalnız
akşamları ocağın yanı başında
pencereden bakarken
boşluğa
hem neşeli hem acımasız
unutmuştum
ama memnundum

utancımı ve büyüdüğüm dağı
bir saat kulesinin dibinde bırakmaktan
ve kimsenin konuşmadığı bir yerde
kızıl ya da beyaz saç
deri ya da yün ceketler
öyle bir yer ki
sadece çay var
ve kitaplar
efsunlu geceler
Marine'in masalları
ve ruhlar
onlar ki kimseye ihtiyaç duymazlar

gece uzanıyordu önümde
arkamda çığlıklar
kaçtım ben de

elimdeki valizleri bıraktım yere
yere değdikleri an
biliyordum bir daha dönmek yok geriye
buraya gelmek için okula dönmek
ve her seferinde yeniden karşılaşmak
bedeliyle yokluğumun
o gülümsemeler ve gözyaşları
bu bıçak ciğerimde
ruhum eziliyor altında
gidiş
dönüş
gözyaşları
gidiş
dönüş
bıçak
her gidiş bir önceki dönüşten daha ağır
acısını besleyen ve kendine durmadan çektiren

öyleyse tekrar gitmek niye?
her şeyin tadı bayat çay gibi
annemin tuzlu suyunda demlenmiş
yalnız annem
portresini alevler yutmuş
denedim yine de
yine de döndüm
daha az ve seyrek
denizleri aştım ve kapıları kapattım
neşem azaldıkça azaldı
hep döndüm
o akşamı hatırladım
seçim yapma özgürlüğü
bir hazineydi
teşekkürler fakat
birinin benim yerime seçmesini tercih ederdim
bu suçlu dengesizlik labirentinden çıkmanın yollarından biri
acımasız ve neşeli bir unutuşa yol almak
bağları koparmak ve sonsuza dek derini soymak
hafızadan azade kamelyalar arasında yeniden doğmak
annesiz köksüz topraksız aynasız
ya da kalmak
ve bitirene kadar çay içmek

tepeye çıkarsam
diye düşündüm
ağıla doğru
takip etmezler beni
bana işkence eden herkes korkar Carmine'den
ama benim kadar değildir korkuları

gözyaşlarını sil anne
aşağısı o kadar da kötü değil
ceketimi yırtacak bir şey yok

hiçbir şey karaçamlarımız kadar güzel değil
hiçbir yer ocağımız kadar sıcak değil.
gerçekten mi félicité?
kalacak mısın?
saçını boyayacak mısın?
boş ver liseyi? yazılmasan?
boş ver liseyi
ısrar etmek istemem
sen de zorlama beni
söz ver
söz
anne
ayrı kalmak yok bundan sonra

tırmandım
nefes nefese
o taş yığınına
öz annemin yönettiği yetimhaneme

elimi tuttu,
sanki ölümden dönmüştü de hızlı hızlı nefes alıyordu
su kaynatmaya koyuldum hemen

kapıyı çaldım

atladım içeri

beni görürlerse eğer işim biterdi

vuruşlarından anlamıştım sen olduğunu

kapıya vururken bağırıyordum, *benim*
agonie
bırak içeri gireyim
lütfen
kalmayacağım
söz

o geceyi altında geçireceğim bir çatıya ihtiyacım vardı sadece

annem öyle hızla yerinden fırlamıştı ki
koltuk devrilivermişti

içeriden gelen ses çenemi kapamamı emrediyordu

kapının ötesindeki varlığın
titretiyordu onu

sonra senin sesini işittim

anne sakin ol ben buradayım

biliyordum her şeyin yoluna gireceğini
ikizim
diğer parçam
nihayet kollarıma alabileceğim bir yerdeydi
biraz geç kalmıştı
ama gelmişti
sözünü tutmuştu

dışarıdan bana seslendin

félicité aç kapıyı
aşağıdaki insanlar
beni zapetmek istiyorlar
daha beterini biliyorsun
çık dışarı
buraya gel
aylardan beri bunu düşünüyorum
neden daha erken gelmediğini
anladım şimdi
buradaki insanların canı sıkkın
gel gidelim buradan
hayallerimiz daha geniş
Bégoumas çukurundan
Nice'i görmek istiyorum ben
binaları ve turistlerini
yerde yatarım ben

okuldaki odanda
yatağının hemen ucunda
ağızlığımı hiç çıkarmam
kimse fark etmez beni
pazarları yüzmeye gideriz
beyaz mavi göle

ayakta duruyordum
annemin hemen solunda
yalan söyleyip terk edemezdim ki onu
panjurlara çarpıyordu sanki
milyonlarca kelebek
kapı sağımdaydı
benimkine benzeyen sesin
cazipti teklifin
neden olmasındı
kardeşim, Marine ve Masséna yanı başımda
bir de çay gezilerim

hadi gel, gidelim buradan

anneme karşı
tüm dünya ve onun tüm renkleri

bir saate değil yarın değil

yemin etmiştim ona

sabahı beklemeden gideriz

elini bir daha bırakmayacaktım

cevap vermedin
teselli sözcükleri fısıldadın
annene
ölümle burun buruna kalmış kardeşineyse
etmedin tek kelime
sessizlik sadece

ilgisizlik
kapının ardında sadece fısıltılar vardı

Nanie
istemiyorum seninle gelmek

bırak Carmine'i
kör müsün
eli yanmış gibi yapıyor yine
anlamıyor musun

dediğin gibi belki de
ama bahanelerine kanıyordum işte

Nice'e götür beni Félicité, yalvarıyorum sana
ya da bırak içeri gireyim

Nanie
bu imkânsız

peki ya ben
ben yaksaydım elimi
bana da merhem sürer miydin
yoksa acısını hissettiğin tek şey,
yarası mıydı annenin

bacadan gördüm
girişini
iki siyah kanadın
yavaşça
kargadan daha genişti kanatları kelebeğin
konacak bir yer arıyordu

aramızda sessizlik
üç kalp atışı
gürültü

annem fırladı yerinden, bağırdı, her şeyi mancınıkla kırdı
istediğin yere saklan
mutlu olacaksan fırlat her şeyi
er geç yakalayacağım seni
zamanım var
bekliyorum

fırtınası sana gelecekti, hissediyordum
haykırdım ismini

her şey darmaduman olurken
kelebek de annemi takip etti
iki porselen fincan çıkardım aceleyle
Gravières çayını bir de

kapı açıldı sonunda
sandım ki
ama hayır
kapının zincirini çözmemiştin

sıcak suyu döktüm
sana bir fincan uzattım delikten

içtim ben de çayı
güzeldi tadı, sıcacıktı

ver bana fincanını
al benimkini
kalanı iç

fincanlarımızı değiştirdik
onu da içtim
aynı ihanet
aynı anlamazlık
güveniyordum sana hâlâ
belki Carmine sakinleştiğinde

fincanım kalsın sende

üfledin zincirin arkasından

git şimdi al bu yaprakları da
mürekkep yapıp yaz bana
giderken
bakma bana

kapı kapandı
bir daha hiç açılmamak üzere

ışık söndü
kapkaranlıktı her yer
rüzgârın çığlıkları vardı
ağaca tünemiş karga ciyaklıyordu
ben evi terk ederken

ne o gece
ne de sonraki gecelerde
uyku girdi gözüme

fincana baktım
defalarca
ama sen hiçbir şey yazmadın

orman bana resimler ve hikâyeler verdi
küçük hoş karakterler
duvarlara kazılı insanlar nefret beslemezdi

inandım önce
su fazla kaynamış, çay yanlış demlenmişti
Gravières etkisini göstermemişti

sana yazmak
ne içindi
çok geç abla
çok geç artık
kalmadı hiçbir şey
safradan başka
ve sessizlik
ve yosundan evimiz

annemin nasıl birine dönüştüğünü hiç görmedin
o geceden sonra
yaşlandı birden
unuttu ismini
kalmak istediği ıssız köyle birlikte
ona anlattım
zaman zaman gitmem gerektiğini
ne ekmek vardı ne insan

neden ağaçların arasından çıkayım
onlar ki beni saklarlar
karşısında aptal büyülerimin
mum gibi durmazlar

kaldırmadım fincanı yıl dolana
fırtına çıkmayana kadar
ben de boyadım saçımı kızıla

annem neden
Agonie adını versin ki bana
kâğıdı okumadan not verilmiş çocuk gibi
annem çoğalıp kayboluyordu

neden bu ad
laneti taşıyan

ve öldü ikizim
yoksa gelirdi
beni görmek için

soldu gençliğim
bir gecede her şeyden mahrum kaldım
yatağın köşesindeki yakıcı kin
tüm zayıflıklarım
sözleri
sıkıntılarım ve uykusuz gecelerim

bir başkasını suçlamak için
eğer kardeşim

açsaydı kapıyı

yazsaydı bana

eğer kardeşim gelseydi
eğer kardeşim annemi görseydi

yaşlı ve güçsüz

vahşi

kırılgan ve zararsız

sapkın

savunmasız

kötü

eğer kardeşim terk etmeseydi
bu yetimi
neredeyse aç bir hayalet gibi
bu ağırlığı birlikte taşısaydık
birlikte olsaydık
ne olacaktı bana
evcilleştirilmiş bir ayıdan
bir kâbus makinesinden başka
on altıncı yaşımızın o akşamında
kapandı kapı
dumanların ardındaki hayatlarımızın üstüne
o duman ki dağı bile kaplardı
çift sürme zamanı gelmeden
tomurcukta sis boncuk boncuk birikmeden
Uji Nehri'nde *sencha* çayının rayihası hissedilmeden
ya da Akdeniz'deki uzun pazarlar gelmeden
beyaz
ve mavi

belki çocuklarla, kuzenlerle ve oyunlarla dolu
bu kayıp buharlar
belki de
bize hayaletlerini bırakacaklar
en nihayetinde

Dalgaların kucakladığı havada rüzgâr ve fırtına vardı. Büyük bulutlar ufukta dörtnala ilerlerken sahilde yüzücüler havlularını ve çocuklarını topluyordu.

Gelgelelim hiç fırtına kopmadı.

Öfke dindi. Yorgunluk kaldı geriye sadece. Sıcak çakıl taşları üzerinde silkinmenin ve ruhları unutmanın yorgunluğuydu bu...

Küçükken, sağanak yağmurlardan önce, kuşlar karaçam ormanlarına kaçarken Nanie ve Félicité dışarı çıkarlardı. O fırtınaları çok severlerdi. Acıdan azade bir annenin varlığı gibiydi.

Puslu bir yağmur çiselemeye başladı. Félicité'nin ellerindeki kanı yıkamaya yetecek kadardı.

"Elin kanıyor," dedi Egonia sadece.

"Büyükannemiz ve büyükbabamızla tanıştım," diye cevap verdi Félicité bakışlarını mavi denizden ayırmadan. "Tanışsan onlara bayılırdın sen de."

Egonia işaret parmağıyla Félicité'nin parmaklarındaki, bileklerindeki, boynundaki ve yüzündeki yaraların ana hatlarını çizdi. Dokunuşuyla cam parçaları düştü, yaralar kapandı ve iyileşti. Parmağını çektiğinde kız kardeşinin cildi düzelmiş, sanki gençleşmişti.

"Teşekkürler," dedi Félicité.

Yağmur şiddetlenince ayağa kalktı. İkizinin yanına oturup büyük siyah bir şemsiye açtı.

"Sana verecek bir şeyim var," dediler aynı anda. Félicité bir kaşını kaldırdı, Egonia kardeşine omuz attı.

"Önce ben."

Félicité, Carmine'in ve onların olmayan bu ailenin bir fotoğrafını çıkardı. Ait olmadıkları gizli, eski bir yaşamın kanıtıydı elinde tuttuğu. Egonia çerçeveyi alıp, "Senden önce on iki ya da üç bin kız doğmuş olabilir. Bunu niye umursayasın ki? Onun sana nasıl taptığını, etrafında pervane olduğunu gördüm. Kendince tuhaf, boktan bir şekilde seviyordu seni. Nokta. Bu resimdeki çocuktan az ya da çok, onu bilemem. Ama ne fark eder ki zaten?"

Dudaklarının arasından küme küme fırlayan böcekler yağmurun içinden, damlaların arasından denize doğru ilerliyordu.

İki kız kardeş birkaç dakikadır fotoğrafa bakıyordu ki Egonia aniden sarı tırnağını çerçeveye vurdu. Fotoğrafın hemen üstünde, iç içe geçmiş üç küçük harf vardı: *JPA*.

Félicité onun kolunu tuttu.

"Bu üç harf, *Egonia*, defterde var mıydı? Ya da baş harfleri bu olan bir isim?"

Félicité suçluluk hissetti birden. Birbirlerini yeni bulmuşken defterden bahsetmek olacak şey miydi? Ama kız kardeşi geri adım atmazdı.

Félicité ona Egonia demişti.

Yan yana oturduklarından beri ilk kez göz göze geldiler. O bakışta o kadar çok şey vardı ki, anlatmak için kelimelerim kifayetsiz kalırdı. Egonia gözlerini kırpıştırıp bulanık gri mavi ufka döndü. Küçük bir güve bulutuna bakarak pek bir şey hatırlamadığını fısıldadı. İyi okuyamazdı. Tek hatırladığı, cümleler bile değil, bir avuç kelimeydi; önemli hiçbir şey hatırlamıyordu.

Félicité pek ikna olmamıştı ama yine de hayal kırıklığına uğradı. Çaresiz hissetti.

Annesi öleli iki hafta olmuştu. Ruhları her zaman birkaç saat, en fazla bir gün içinde bulurdu. Sezgileri ve çayı onu bugüne kadar hiç yanıltmamıştı. Ama annesiyle birlikte, her yeni cevapta, her açık kapıda, sanki her biri farklı bir asma kilitle kilitlenmiş yüz ruh daha bulmuş gibi hissediyordu.

"Bir şey hatırlıyorum," diye ekledi Egonia. "Üç harf değil, hayır. Okuduğum başka bir kelime."

Félicité tepki vermeden bekledi. Geçen yıl bahçeme gelen kedi yavrusu gibiydi. Gri ve küçücük. Kapıyı her açtığımda kaçardı. İçeri girip bana eşlik etmesini çok isterdim, ikindi çayına gelen bir komşu gibi. Bu yüzden verandaya süt kabı koydum. Yaklaşmasına izin verdim. Yavaş yavaş kapıyı açtım ve bir daha hiç gitmedi. Nihayetinde eve girip mutfakta bana katıldığı gün, hareket etmemeye dikkat ettim. Normal işime devam ettim. Onu korkutmak istemedim. Her zaman oradaymış gibi davranacaktım, o da inanacaktı.

Kız kardeşi ona annelerinin günlüğünde ne bulduğunu anlatmak üzereyken, Félicité yaptığımın aynısını yaptı; tepki vermeden bekledi. Bu konuşmayı daha önce binlerce kez yapmışlar gibi davrandı. Ama zar zor onarılmış derisinin altında, sizi temin ederim ki, diken üstündeydi.

"Carmen."

"Carmen mi?"

"Evet, Carmen. Günlükte yazıyordu, hatırlıyorum."

"Carmine'i yanlış okumadığından emin misin?"

Egonia onu duymazdan gelip devam etti:

"Benim de sana verecek bir şeyim var."

Cadı, kat kat giydiği kıyafetlerini ve ceplerini bir dizi çınlama sesiyle karıştırdı. İki dakikalık bir keşiften sonra paslı metal bir kutu çıkar-

dı. Kutuyu kız kardeşine uzattığında sesler daha keskin, kıyafetlerin boğuculuğundan uzaktı.

Kapağı açmak biraz zor olmuştu. Félicité içinde bir yığın inci parçası buldu. Küçük bir çaydanlığın parçalarıydı. Artık var olmayan bir zaman ve coğrafyada, bir çocuk tarafından kırılmıştı.

Félicité'nin tek yapması gereken, bir parçasına dokunmaktı.

Ellerinin arasında boşlukları dolduran, parçaları birleştiren, çatlakları çizen, porseleni içindeki her şeyle aynı anda onaran altın çizgileri, paslı bir kutuya dağılmış parçaların kargaşasını hayal etti.

Nihayet Félicité sürüsünün anne çaydanlığını bulmuştu.

Yavaşça, bir kuş yuvasını tutuyormuş gibi kapağı kapattı ve kutuyu çantasına koydu. Tüpler ve tellerle dolu bir enstrümanın çınlamasına benzeyen o çöp oluğunun sesinin kaynağı oydu artık.

Félicité, kardeşine teşekkür etmeye niyetlendi fakat boğazı düğümlenmişti.

"Hadi," dedi Egonia, "eve dönelim."

Turistler çil yavrusu gibi dağılıp yağmurdan korunmaya çalışırken ikizler şiddetli fırtınanın altında sarmalanarak şemsiyenin altında Promenade boyunca yürüdüler.

Anne Çaydanlık

Güzel hikâye, değil mi? İki kız kardeşin ömür boyu süren acılarını birbirlerine anlatışı...

Güzel demek doğru olmaz gerçi. Birbirine iyi bağlanmış hikâyeler...

Her şey uyuyor, her şey yankılanıyor, her şey bir araya geliyordu; bale patikleri ve tütülerle yapılan bir dans misali. Bu cümbüşün ortasında, güzel ya da değil, bir delik vardı. Güve deliği değil. İki iğne darbesiyle açılmış, hiçbir şey göremeyeceğiniz bir delik de değil. Verin bana, doğru renk ipliğim var benim. Hayır, bir delikten bahsediyorum; ceketinizin ortasında açıldığında atmanızı gerektirecek bir delik. Dikenli tel deliği olabilir. Ya da çok keskin dişleri olan bir delik.

Buraya aslında köyün neden ve nasıl terk edildiğini öğrenmek için gelmiştim. Bu arada, evet, hikâyeye bağlandım, kız kardeşlerin ilişkisi beni kendine çekti. Ama arşivde beni bekleyenler vardı, bu boşluğu doldurmam gerekiyordu.

Bir an için Félicité ve Egonia'nın bana yalan söyleyip söylemediğini bile düşündüm. Ya da hatırlanamayacak kadar şiddetli ve zor bir gecenin bu üstünkörü anlatımına inanıp inanmadıklarını.

Ve adım adım, onları dinledikçe anladım.

Hafıza kırık bir çaydanlık gibiydi. Onu tekrar bir bütün haline getirmek için sabra, parçaları birleştirmeye, çatlakları vurgulamak için

altına ve zamana ihtiyaç vardı. Zaman ve cila. Cilanın zehirlememesi gerekirdi ne de olsa. Acele etmek beyhudeydi. Hafızanızı çok çabuk geri kazanmaya çalışmamalısınız, yoksa çaydanlık kırılır ya da sizi zehirler.

Félicité ve Egonia bana anılarını vermişlerdi ama cilası eksik kalmıştı.

Bu çatlaklar ancak Carmine'in hikâyesiyle onarılabilirdi.

Félicité'nin *kintsugi* sanatını kullanarak anne çaydanlığını onarması birkaç ayını alacaktı. Bu kayıp eski dostu yavaş yavaş yeniden keşfetmek için parçaları tek tek toplayacak, cilanın nefes alıp kurumasını bekleyecek, pürüzlü kenarları akik taşıyla parlatacak ve bekleyecekti.

Tüm bunlar olurken, çatısı delik evinde her uyandığında rafında gururlu ve sessiz, yeni bir vahşi çaydanlık bulmuştu.

Onları evcilleştirmek üzere eve alacağı bir kedi gibi karşılayacaktı. Hiç gitmemiş, hiç isyan etmemişlercesine.

Sadece Angèle-Victoire, yaramaz çocukların annesi gibi her birinin üzerine sevinçle atlayacaktı.

Maske

Ertesi sabah arşive giderken ikizler bir paket şeker bilezik aldı. Lastik bantları çekerken şekerleri ısırdılar. Félicité'nin Egonia'ya uzattığı ipte sadece beş altı mavi şeker kalmıştı.

"Teşekkürler, sen ye."

"Hepsinin tadının aynı olduğunu kabul ediyorsun sonunda demek."

"Hiç de bile. Pek ilgilenmiyorum artık sadece."

Félicité şekerleri çiğnemeye devam ederken tatlarının ahududu gibi olduğunu düşündü.

Arşive yürüyerek gitmişlerdi, Egonia'yı araba tutuyordu. Her yerde bitmek bilmeyen bir trafik vardı. Cadı yol boyunca sivrisinekleri yutan çiçekler ekti.

"En azından," dedi Félicité, "artık o takırtıları çıkarmıyorsun."

"Özledin mi yoksa?"

"Hemen hemen..."

Yalan söylemiyordu. Aralarındaki sakinlik tuhaftı. Ceplerinde biriktirdikleri sitemler tükendiğinde insanlar birbirlerine ne söylerdi?

Mermer sarayın eşiğindeki gri parmaklıklara ulaştıklarında yavaşladılar. Karşılaşacağı şeyden korkuyordu Egonia. Félicité önüne geçip, "Hadi, sıcak olup olmadığını anlamak için kuma basman gerek," dedi.

Félicité çenesini kaldırıp kapıları geçerek içeri giden üç basamağı tırmandı. İçeri girer girmez Patrick'in sesi duyuldu.

"Bu da ne böyle?"

Cadı kendisinden bahsedildiğini anlayınca arkasını dönüp, "Bu derken? Benim," dedi.

Ağzından üç tüylü kelebek uçtu, konmadan önce birkaç dakika boyunca havada döndüler. İlki, kapısı gıcırdayarak açılan bir dolabın kilidine kondu. İkincisi Patrick'in yeşilimsi bir tabakayla kaplı fincanının üzerine.

Son böcek, notlarla dolu bir kâğıt yığınının üzerine yumuşak hareketlerle konarken tiz bir ses çıkardı. Bir anda yığın sertleşti, çatladı ve parçalara ayrıldı. Koltuğunun arkasına sinen Patrick, Félicité'ye bu *canavarı* kendi alanından çıkarması için yalvardı.

"Denedim, inan bana. Ama yapamaz. Senden daha ısrarcı olduğu kesin. Marine burada mı?"

Patrick cevap vermedi, fincanının kenarında kanatlarını sakince açıp kapatan devasa kelebeğe takılıp kalmıştı. Félicité, grubun en embesiline hitap eden bir öğretmenin sesiyle anahtar alacağını ve eşyalarını dolaba yerleştireceğini söyledi.

Patrick dehşetle başını salladı. Bu canavarı oradan çıkarmak için her şeyi yapardı.

Félicité arşivde hiç bu kadar huzurlu hissetmemişti.

"Hadi, Egonia. Yukarı çıkıyoruz."

Sütunları, merdivenleri, kubbesi, vitrayları, yaldızları ve resimleriyle salon, Egonia'nın bugüne kadar gördüğü en görkemli yerdi. Félicité heykelleri ve sütunları kendisi oymuşçasına gülümsedi.

"Fena değil," dedi kız kardeşi, "kendimi yerden yere atacak değilim herhalde."

Birlikte üst kata, ardında gri kutu labirentini gizleyen kapıya çıktılar.

Çay kokusu onlara rehberlik etti. Humus ve taze ot kokulu likör. Japon yaprakları. *Kyushu*. Félicité koridorlarda hangi çaydanlığın tüttüğünü tahmin edebiliyordu: Küçük, yuvarlak, koni şeklinde bir kulpu olan seramik çaydanlık. Kitap ve porselen kulübesinin ortasında, yelkenlerin gölgesi altında fincanını tutan, dövmeli kafası yarı saydam ışıklarla renklenmiş Marine vardı.

Félicité onu tam da bu halde görünce bu ilk karşılaşmalarıymış gibi heyecanlandı.

Onu rahatsız etmeye cesaret edemedi. Çaydanlıklardan tüten Grimoire yapraklarının dumanı bir duvar örmüştü etrafına. Félicité geldiklerini duyurmak için boğazını temizledi. Çay uzmanı başını kaldırıp koltuğundan kalktı.

"Seninle tanışmayı sabırsızlıkla bekliyordum, Egonia. İçeri gel, içeri gel. Çay ister misin?"

Cadı sırtını dikleştirdi. Bugüne kadar kimse onunla böyle konuşmamıştı; kimse onu böyle beklememiş, hoş karşılamamıştı. Nasıl cevap vermesi gerektiğini biliyordu, hepsini daha önce duymuştu; gelgelelim kendi dilinde, cadı dilinde, kelimeler tuhaf bir dokuya bürünmüştü.

"Memnun oldum."

Ellerini ağzının önünde birleştirerek kelebeği kaçmadan yakaladı.

"Lütfen rahatına bak. Ben her şeyi hazırlayacağım... Ah, biliyorum. Tremblement çayı. Yanında kek ister misin? Patrick'in tariflerinden birini yapmıştım."

Félicité boğazını tekrar temizledi. Bu kez çay uzmanı onun gözlerinin içine baktı.

"İçeri girebilir miyim?"

"Şifreyi biliyorsan elbette."

Félicité'nin dudaklarında bir gülümseme belirip bir anda kayboldu. Öte yandan Marine gülümsemiyordu.

"Efendim?"

"Şifre. Az önce söyledin aslında, ama doğru tonda değil. Her şey tonda saklı işte, görüyorsun."

Félicité kafası karışmış halde başını salladı.

"Yürüyüşe çık. Biraz dolaşırsan bulacağına eminim. Evet, Egonia! Seninle tanışmayı dört gözle bekliyordum. Ah, evet, küçük böcek problemini duymuştum. Dikkatli olduğun sürece sorun yok. Bundan sonrası, seninle benim aramda. Aranızdaki farkı ben bile anlayamazdım. Oysa arşivlerin başındaki Théodore..."

Félicité sinirle girişe doğru ilerledi. Labirentte, mermer merdivenlerde, sütunlu salonda, Marine'in kahkahaları ve sevinç çığlıkları yankılanıyordu.

Alt katta, kelebeklerden temizlenmiş resepsiyon masasına yaslandı. Aynı dehşet ifadesi, sandalyenin sağ tarafında oturan Patrick'in yüzünde de peyda olmuştu. Marine'i hiç böyle gülerken görmemişlerdi.

"Kendini zorluyor bence."

Arşivden bir çığlık daha yükseldi. Félicité dolabındaki eşyaları topladı, annesinin fotoğrafını masaya koydu.

"Bu çerçeve de ne böyle?" diye sordu Patrick, gülmemek için kendini zor tutuyordu.

"Aile fotoğrafı."

"Güzel resim."

"Öyle mi diyorsun?"

"Anfossi, hatta..."

"Anfossi?"

"JPA, Jean Pasquale Anfossi. Miralheti Caddesi'ndeki fotoğrafçı..."

Félicité defterini çıkardı, tam not alacaktı ki aceleci ayak sesleri yankılandı. Marine nefes nefese, elinde bir çay kutusu, arkasında Egonia ile belirdi.

Félicité, Marine'i görünce ayağa fırladı, onunla konuşmaya yeltendi, sonra fikrini değiştirdi.

Marine kutuyu masaya, çerçevenin yanına koydu. "Buldun mu?" diye sordu.

Félicité kollarını kavuşturdu. Gergin bir sessizlik havada asılıydı.

Böyle şeyler söylemeyi bir türlü öğrenememişti. O çenesini kaldırır, sadece var olduğu için kimseden özür dilemezdi. Annesinden böyle öğrenmişti ne de olsa.

"Sanırım senden özür dilemeni istiyor," diye fısıldadı Patrick.

Nefes al, nefes ver. Félicité ağzını açıp gözlerini kapattı. "Özür dilerim, Marine. Lütfen beni affet."

Çay uzmanı ellerini geniş kalçalarına koydu.

"Bak istediğinde nasıl da yapıyormuşsun. Tamam, affettim seni Clé. Bak sana ne getirdim, buna asla inanmayacaksın..."

Kutunun içindeki, Marine'in on iki yıl önce topladığı ve etkisine ulaşması için yüz iki yıl daha beklenmesi gereken Masque çayıydı.

Egonia'nın ağzından çıkacak tek bir kelebek onu on dört saniyede olgunlaştırmaya yeterdi de artardı.

Félicité yıllarca her on dört günde bir, yaprakları on dört kez bir yöne, on dört kez diğer yöne karıştırarak geçirdiği akşamları düşünüp birkaç dakika önce çay uzmanından yükselen sevinç çığlıklarını hatırladığında Marine'in nasıl da böyle sakin kalabildiğini merak ediyordu.

Yapraklar oracıkta, sanki yüz on dört yıllık bir bakımdan sonra kusursuzca kurumuştu. Felsefe taşı, ambrosia çiçeği, yosun ve deri kokulu bir mucize.

Egonia bıyık altından gülüyordu.

Ekmek ve Savaş

Félicité arşivden ayrılmadan önce binaların arasındaki parkta uzun bir yürüyüşe çıktı. O gün ve daha sonraki pek çok gün, Egonia'ya Marine'i neyin güldürdüğünü sordu.

"Sen anlamazsın," dedi ikizi. "Bu onunla benim aramda bir şey."

Egonia ve Marine'in ortak noktaları elbette Félicité'nin hayal edebileceğinin de ötesindeydi. Félicité'nin bilmediği ama ikisinin arasında süregelen bakışları ve kelimeleri tahmin edebiliyorum.

Bu durum, Félicité'nin içte içe hoşuna gitmişti: İkisinin kıkırdarken yağa batırılmış taze ekmek gibi sallanıp durduklarını görmek. Annesini düşündü. Carmine çocuklarının bir araya gelişinin yaydığı derin, huzurlu sevinci hissedebilseydi, onlara hiyerarşik isimler vermezdi.

Fotoğrafçı-Bahçıvan

Miralheti Caddesi'nden hiç geçtiniz mi? Güneş çıktığında geçin mutlaka. *Socca* tepsilerinin dumanı üstünde olur, pazı börekleri fırından çıkar, *pissaladière* dilimleri büyük tabaklarda sıralanır, müşteriler siparişlerini bağırır ve daha hızlı ilerlemelerini sağlayacakmış gibi birbirlerine dirsek atarlar. Burası her zaman günlük *pan-bagnat*'larını alan aç insanlarla doludur.

Dükkânın ön cephesine yakından bakarsanız yıldızlı *NICE SPESİYALLERİ* yazısının arkasına kazınmış eski bir yazı görürsünüz: *Jean Pasquale Anfossi*, fotoğrafçı-bahçıvan. Arkasında, eğer ruh dedektifiyseniz, bu tuz ve duman dünyasına ait olmayan bir adam görürsünüz.

Favorileri ve dar gözlükleriyle kendini ele vermişti. İki ekmek fırınının arasında önce mürekkeple kaplı ellerini, sonra da yüzünü sildi. Mutfakların buhar ve telaşının ortasında bir silüet, kalkıştan önce peronda yolcularını bekleyen buharlı bir tren misali sakince duruyordu.

Tıka basa dolu terasta Egonia bir masada sardalye gibi oturan turist ailesini dışarı atmış, Félicité de çay setini kurmuştu. Meraktan mıknatıs gibi çekilen ruh duvarı geçip karşılarına oturdu.

Masque Vadisi'nden gelen yeni çay henüz demlenmemişti ki Anfossi dudaklarını gururla büzerek çaydanlığın yanındaki çerçeveyi işaret etti.

"Ben çektim bu fotoğrafı. Arkadaki koyun ağılını dahi hatırlıyorum."

Félicité öne gelip dirseklerini masaya dayadı. "Gerçekten mi? Fotoğraftakileri tanıyor musun?"

Gelgelelim çay henüz demlenmemiş ve ikinci soru Anfossi'nin ilgisini çekmemişti.

"Benim elbette. Dükkânıma geldiniz. Çiçek fotoğraflarımı gördünüz. Ama bir zamanlar fotoğraf için çiçek yetiştirdiğimi biliyor musunuz? Kusursuz konturlarla çizilmiş gibi görünen çiçekler... Bu bitkileri yetiştirmek, güzelliğin nerede yattığını ve ona ne kadar ışık verileceğini anlamayı gerektirir. Bahçıvanlık ve fotoğrafçılık aynı iştir."

"Mutfağınız açık mı?" diye sordu bronz tenli bir beyefendi, omzunda evrak çantası, kolunda çocuklarla.

"Hayır, maalesef," dedi Egonia, pek de üzgün olmayan bir ses tonuyla.

Gelen turist beyefendinin, şikâyet ederek hemencecik uzaklaşmasından İtalyan olduğunu söylersem haksızlık etmiş olmam. Bu da neredeyse Niceli olduğunu anlamına geliyor.

Ruh devam etti:

"Bunu yapmayı çok erken öğrenmiştim. Annem bir gün pazardan bir poşet dolusu tohum getirmişti. İçinde gelincikler, lavantalar ve düğünçiçekleri vardı. Önce tohumların, sonra da onları ektiğim toprağın fotoğrafını çekmiştim. Annem beni azarlamıştı çünkü filmler pahalıydı ve içinde hiçbir şey olmayan toprak resmi baştan sona israftı. Anlamıyordu; güzellik yer altından doğar, onu yaratan ve onun için pahalı şeyleri kurban eden kişinin sabırlı bakışları altında serpilirdi.

Filizlerin topraktan çıkışını, her gün güneşe doğru uzanışını izledim ve her gün fotoğraflarını çektim. Onlarla ilgilenmiştim, böylece kırmızı, sarı ve maviden oluşan koca bir bahçe olana kadar büyüdüler. Anlıyor musunuz? Güzel bir çiçek için suya, gübreye ya da herhangi bir şeye ihtiyacınız yok. Tek ihtiyacınız ışık ve gözleriniz.

Yoldan geçen her kadın Roquebillière'deki bahçemin önünde dururdu. Maviler, kırmızılar, sarılar birbirine karışır; geceleri rüyalarınıza girer, beyaz bir ışık bulutu içinde harmanlanırdı. Görünmez renkleri dahi,

sadece arılar ve engerekler için var olanları, görmek mümkündü bu cümbüşte."

"Ne anlatıyor bu lavuk?" diye sordu Egonia.

"Bahçesine dair hikâyeler. Masque çayının demlenmesi on dört dakika sürer."

"Annemin arkadaşlarından biri," diye devam etti Anfossi aldırmadan, "benden bir buket yapmamı istemişti. Tereddüt etmiştim ama sonra, nasıl olsa fotoğraflarım hep benimle olacak diye yatıştırdım kendimi. Çünkü kâğıtta, renksiz bile olsa, beyazın içinde bir gökkuşağı ve siyahın içinde bir beyaz bulmak mümkündü. Kadın bana on çiçek için beş frank teklif etti, ben de çiçekleri verdim.

Kısa süre sonra yeni siparişler geldi. Artık sadece annemin arkadaşları da değildi üstelik. Promenade'dan hanımlar, İngilizler ve Parisliler bilerek Vésubie'ye kadar geliyorlardı. Salonumuz insanlarla dolup taşıyordu; noterler, gazeteciler... Öyle ki annemle babam mutfağa saklanmak zorunda kalmışlardı. Burjuvalar için egzotik bir gezi gibiydi, cennet kuşları gibi cıvıl cıvıl konuşmamızdan övgüyle bahsediyorlardı. Sanırım kaba saba tavrımız da bu egzotik gezinin bir parçasıydı. Bu yüzden, onlarınki kadar iyi takım elbiseler alabildiğimde bile onların önünde giymekten imtina ederdim. Bu, gezilerini mahvederdi.

Sonra bir sabah, bahçemi daha güzel hale getirmek için çalışırken bir beyefendi geldi.

'Biri beni aradı, kültürünüzü kasaba halkına ve yabancılara sattığınızı söyledi, doğru mu bu?' Gözlerimi sildim. O an kim olduğunu anlamıştım. Ceketinin yakasına üç renkli bir kurdele takmıştı: Bégo Dağı'ndaki köyün belediye başkanıydı.

'Evet efendim,' diye cevap verdim, 'bu doğru.' Adam bir elini kalçasına koydu, diğer elinin işaret parmağını da suçlayıcı bir tavırla bana doğrulttu. 'Yapmamalısın. Bu çiçekler, yerel toprakla, buralı çocuğun elleri ve gözleri sayesinde büyüyorlar. Onlar buranın halkına ait. Roquebillière, Tende ve Bégoumas arasındaki bölgeyi kastediyorum.

Daha ötesini değil. Nice değil, saraylar ve uşaklar için kırsalımızı yağmalayan sınır ötesindeki hırsızlar değil. Yakında çiçeklerin daha fazla büyümez hale gelecek çünkü vadideki tüm suyu emmiş olacaklar. Havayı da. Ve onların kuleleri öyle yükselecek ki çiçeklerin güneş bile göremeyecek. Ne dediğimi anlıyor musun evlat?'

'Anlıyorum,' diye cevap verdim. 'Ama bu sayede daha güzel kıyafetler alabiliyorum ve sadece domates yemiyorum. Ayrıca hanımların elbiselerini fotoğraflamayı da seviyorum,' diye itiraf ettim.

Resimler renksizdi ama annemin önlüklerinde eksik kumaştaki pileleri ayırt etmek mümkündü.

Belediye başkanı omuzlarımdan tutup, 'Bégoumas'da çok güzel kumaşlar, çiçeklerin için verimli topraklar var. Sokaklarımızın, evlerimizin ve insanlarımızın fotoğraflarını çekersen sana ödeme de yaparız. Burada kazandığından daha az olur belki ama en azından ülkenin hazinelerini satmamış olursun,' dedi.

'Peki ya çiçeklerim?' diye sordum.

'Çiçeklerini Bégoumas'da ekmek için neye ihtiyacın varsa hepsini alırız. Zengin olacaksın, merak etme.' Sakalını kaşırken 'Karım uzun süre bekleyemez sadece. Gökkuşağı platformu için bahçesinde yeri hazır,' diye ekledi.

Böylece, henüz on altı yaşında bile değilken, ekipmanlarımla Bégoumas'ya yerleştim. Bir sultan gibi karşılandım, bana göl kenarında küçük bir evle terk edilmiş ağılda bir atölye verildi."

Nihayetinde Masque çayı demlendi; mürekkep ya da siyah kan kadar yoğundu. Félicité, çayı servis ederken aralarında dönen buharın üzerinden, "Fotoğraftaki çiftle orada mı tanıştınız?" diye sordu.

"Öyle oldu. Bahçem gece açan güzellikler, peygamber çiçekleri ve kadife çiçekleriyle ışıl ışıldı. Belediye başkanının eşi, çitin hemen önünde, üzerinde adının yazılı olduğu bir bankta zamanını onlara bakarak geçirirdi.

Kendilerini güzel hissetmeleri için çiçeklerimi fotoğraflamakla meşgul olmadığım zamanlarda, gelen siparişlere yetişemiyordum: Işıkta yakalamak için çamaşırcı kadınların ve çobanların, düğünlerin ve doğumların, Noel ağacı süsleme yarışmalarının fotoğraflanması gerekiyordu. Her eve girdim çıktım, her partiye davet edildim. Ekmeğimi aldım, kart oynadım. Artık Bégoumaslıydım. Ve bir gün, çiçeklerim öldü."

İşte bu kadar. Ruh, çayından bir yudum aldı. Félicité ona dikkatle baktı, tıpkı onun kendi bahçesine baktığı gibi.

"Her şey İspanyolların gelişiyle başladı. Fotoğraftakiler. Atölyem olan ağılın yanındaki barınağa taşındılar ve her şeyi yamyamlaştıran yeni bir tür getirdiler. Sonra gittiler. Gelincikler, kadife çiçekleri, her şey bir sabah soldu. Onlarla ne kadar ilgilenirsem de ışığa koysam da çiçeklerim soldu. Ne olduğunu anlamadım. Güzelliğin var olması için ona inanmak yeterliydi oysa.

Çayır bu devasa bitkilerle, kuşları bile yiyen bu karanlık canavarlarla dolup taşmıştı. Her gün onları söktüm, alkolle ıslattım, yaktım. Toprağı öldürmeye çalıştım. Ama her şeye rağmen geceleri yeniden büyüyorlardı.

Bahçemden ayrıldığımda güzellikler de benden uzaklaştı. Artık kimsenin fotoğrafını çekemiyordum. Üç ay içinde yoksullaştım, altı ay içinde herkes benden nefret etti, bir yıl içinde köyden kovuldum.

Hiçbir herbaryumda, her şeyimi elimden alan o zalimlerin izine rastlamadım. Nice'e gittim, orada yeni bir atölye kurdum. Kraliçelerin portrelerini yaptım, birkaç imparatorun fotoğrafını çektim. Hoş değildi. Çiçeklerimin ışığından yoksundular ne de olsa."

Ruh sessizliğe gömüldü. Gözleri çatılara kitlenmiş, ardından bahçesini yitirdiği dağa ulaşmıştı.

"Ve bu... İspanyollar... Onlara ne oldu?" diye sordu Félicité risk alarak.

"O yıl durmadan yağmur yağmıştı. İspanyollar güneş yerine yağmur getirmişler diye şaka yapardık. Ne zaman dağlarda bir gök gürültüsü kopsa, ağıldan köye kadar yankılanan öfkeli çığlıklarla dolu bir geceye

hazırlanırdık. Geldikleri gün kadın hamileydi, adam savaştan dönmüştü, yara bere içindeydi. İşte o zaman yağmur yağmaya başladı. Dev çiçeklerinin yılıydı. Yağmuru ve yıkımımı getirmişlerdi peşlerinde."

"Savaş? Hangi savaş?"

"Ben nereden bilebilirim? İspanya'nın güneyinde bir savaş. Almería çölünde. Sanırım küçük kız ve annesi, baba öldüğünde oraya döndüler. Onlara İspanyol deniyordu ama annesi benim gibi Fransızca konuşuyordu. Hatırlıyorum, bebek doğduktan kısa bir süre sonra atölyenin kapısını çalıp, 'Mösyö, benim, kocamın ve kızımın fotoğrafını çeker misiniz?' diye sorduğunda çok etkilenmiştim. Sanırım o da bizdendi."

Félicité, fotoğraftaki annesini gösterdi.

"Evet, bunlar onlar. Carmen, Gabriel ve Vera. Yağmur hiç durmamıştı. Korkunç bir tufan vardı. Çamaşırlar bir türlü kurumadı."

"Vera," diye tekrarladı Félicité kız kardeşi için. "Bizden önceki kızın adı Vera'ydı ve Almería çölünde yaşıyordu."

Çay takımını, hayal kırıklığına uğramış fotoğrafçı-bahçıvanın önüne koydu. Ayrılmadan önce Egonia'dan yere tükürmesini istedi. Cadı, şaşkın ama sevinçli, bunu yerine getirdi. İki kaldırım taşının arasında bir sap büyüdü, tepesinde üç serçenin hemen öldüğü çürük yapraklar vardı.

"Bahçeni yok eden bitkiler," diye sordu Félicité, "böyle mi görünüyorlardı?"

Ruh sessizce başını salladı. Deniz yosunu gibi dalgalanan siyah yapraklar onu hipnotize etmişti.

Félicité iç çekti. Sadece bir tane çiçek tüküren saldırgan kız kardeşle yetinebilirdi.

Yeni Talep

Félicité sonraki pazartesi ayrılmadan önce Caïs de Pierlas sarayının kapısına el yazısıyla bir not iliştirdi; biri yaşayanlar diğeri ölüler içindi:

Yeni talebe kadar dedektif izinlidir.
Daha sonra uğrayabilirsiniz.

Bugün dahi Thiers istasyonundan trene binerseniz, bilet gişesinde yaşlı bir görevli size 11 Ağustos 1986 Pazartesi günü (hatırlıyor çünkü işteki ilk günüydü) yabancı gibi görünen ama yabancı olmayan iki kadın gördüğünü anlatacaktır: Biri uzun ve gri, yarı beyaz yarı kızıl saçlıydı; diğeri siyah saçlı, kamburluydu, etrafa ıslak toprağı andıran bir koku yayıyordu. İkisinin de boyunlarında ve bileklerinde renkli şeker bilezikler vardı. Almería'ya iki bilet almışlardı.

Kayıp Sultanlar

Endülüs'e hiç gitmedim. Kimse beni oraya götürmedi, benim için bir şey ifade etmiyor. Nice'in bu kadar sıcak olması çok kötü, ama orası...

Kızıl çöller, dağların arasında kayıp sultan sarayları ve siyah gözlü insanlar hayal ediyorum.

Endülüs'ümüzü bu imgelerle dolduracağım. Gerçek değillerse bile olacaklar.

Tren hızla ilerliyor, tekerlerin ritmi Félicité'nin uykusunu getiriyor ama pas, bal ve eğrelti otu tanelerine takılıp kalıyordu. Daha ağustostu ama sonbahar Pireneler'i ele geçirmeye başlamıştı. Provence ormanları farklı görünüyordu, ya yangından kavrulmuş ya da yazdan yeşermişti. Bu orman ona bir zamanlar Marine ile çay, canlı yaratıklar ve hayaletler avladıkları Slav ve Kanada ormanlarını hatırlatıyordu.

Ama İspanya'ya hiç gitmemişti. Ve annesinin oradaki adı Carmen'di, yeni öğrenmişti.

Annesini zihinsel olarak Carmen'in kılığına sokmak ona garip geliyordu. Carmine'in görüntüsü kırmızı siyah bir flamenko elbisesiyle kuşatılmıştı, topuzunun üzerinde bir duvak ve yere vuran kare topuklu ayakkabılar vardı. Niceli bir kız için Carmen böyle bir şeydi işte.

Annesini böyle görmekse onun için çok zordu: Carmine taze menekşelerle süslü köylü elbiseleri giyer, buklelerini ensesine kadar keser ve yenmiş tırnaklarını dantel eldivenlerin altında saklardı. Bir Carmen'inse lal taşıyla cilalanmış uzun tırnakları olmalıydı.

Félicité, annesinin hayatını kabul edemiyordu; annesinin ondan önceki hayatını, eski bir yüzyılda yaşamasını... Onu, cansız bir koyun ağılına mucize gibi gelen, ışıkla kaplı, şımartılmış bir bahçe sanıyordu. Dünyadan sıkılmış bir kadının sabahlarını renklerle doldurduğunu,

içindeki hüznü silkelediğini, evini greyfurt ve porselenlerle süslediğine inanıyordu.

Gelgelelim Félicité'nin ait olmadığı mutluluklar vardı önünde. Annesi için mucize olan bir kız, şımartılmış bir bahçeydi; üstelik bu kız kendisi değildi.

Carmine ve Carmen zihninde birbirlerine göz kırparken Egonia koltuğunda uyukluyordu. Vagon onlara kalmıştı. Şeker bileziklerle kaplı bu iki tuhaf kadını gören yolcular bir sonraki vagona sıkışmayı tercih etmişlerdi.

Egonia gözlerini kapattı. Böyle ormanları bilirdi. Tren Nice'ten, Bégo Dağı'ndan ve koyun ağılından uzaklaşırken daha rahat nefes aldığını hissediyordu.

"Egonia," diye mırıldandı Félicité yarı uykulu bir halde, "neden artık kendin gibi görünmüyorsun? Ne oldu sana?"

Bazı cümleleri zikretmek için cesur olmak gerek. Ancak devlere benzeyen bu sözler etraflarındaki dünyayı parçalamadan çıktıklarında birdenbire küçücük görünürler.

Bu soru, saatin kaç olduğunu ya da yarın havanın iyi olup olmayacağını sormak gibiydi. O trende, Félicité anne çaydanlığına kavuşmuşken ve Egonia nihayet ismiyle çağrılırken, işler artık o kadar da karmaşık görünmüyordu.

Félicité'nin tek yapması gereken soru sormaktı, kız kardeşi de cevap verecekti.

Egonia

Hikâyenin bu kısmında kulağınızı dört açın. Dikkatle dinleyin. Yüksek sesle anlatmamam gerek.

Egonia yakınlarda, kasanın hemen arkasında oturuyordu. Uyukluyormuş gibiydi ama bu bir tuzaktı. Her şeyi duyuyor, her şeyi hissediyordu. Oysa onun beni dinlemesini istemiyordum.

Hayır, bu bir sır değil. Aksi takdirde bana söylemezdi, ben de anlattıklarını arşiv raporuna dahil etmezdim. Mesele bu değil.

Yaşadıklarını bana anlatırken titriyordu. Hepsi bu. Bu konuyu tekrar açmak istemiyorum.

İkizlerin doğumundan sonra ebe köye döndüğünde ona bazı sorular sorduk. *Çobanın çocukları nasıl?* Mireille cevap vermedi. Elbette onun sessizliği köyde epeyce bir dedikodu yaratmıştı. Çok geçmeden belediye kayıtlarından kızların isimlerini öğrendik. Ardından söylentiler iyice arttı. Bir fikir birliği ortaya çıktı, dediklerine göre şunlar olmuştu:

Annesinin rahmini dişleriyle yırtarak çıkan Félicité, avını dağa çıkarmak için uysal bir koyun görünümüne bürünmüş, orada kendini bir kurda dönüştürmüş ve avının bağırsaklarını yemişti. Bir keçinin bacaklarına ve bin engerek yılanının tüyüne sahip Egonia, doğar doğmaz babasının üzerine atlamış ve dişleriyle yüzünü kesmişti.

Bu hikâyeler, çocukları hizaya sokmakta çok etkiliydi. Böylece korkudan ağıla gitmeye cesaret dahi edememişlerdi.

Birkaç yıl sonra, ikisi birlikte okula başladı. Normal görünüyorlardı. Çocukların ne kadar hayal kırıklığına uğradığını tahmin edebilirsiniz. Ne yılan kılı ne de keçi ayakları vardı. Bir dağ aslanı efsanesiyle kandırılmışlardı.

İkizler avlunun bir köşesinde oynuyorlardı. Félicité var olmayan insanlarla konuşuyordu, Egonia ise sessizdi. Kısa süre sonra, önce beyaz sonra kızıl saçlarıyla sadece Félicité okula gelmeye başladı. Kız kardeşi üst kata, ait olduğu yere, gölgelere döndü.

Doğumlarından on beş yıl sonra, Félicité Nice'e gidip onun yerine genç, güzel bir kız ağıldan indiğinde tüm Bégoumas şaşırıp kalmıştı. Kızın kafasında yılanlar sürünmüyordu. Ayaklarında takunyalar yoktu. Avcılar arasında hakkında çok konuşulduğundan kimseyi korkutmayan yaban domuzu bile adına yaraşır bir canavardı.

Kız o kadar güzeldi ki köydeki erkekler hemen kur yapmaya başlamışlardı. Egonia, bahsettiğimiz kişi, sunulan papatyaları, işlemeli mendilleri ve böğürtlenli turtaları memnuniyetle kabul etmişti. Ama ne gülümsemiş ne tek kelime etmiş, kelebeklerin etrafa uçmasını engellemek istemişti.

Köyün kadınları kıskançlıkla oğullarını ve erkek kardeşlerini uyardılar: Bu kız gerçek olamayacak kadar güzeldi. Onunla çıkılan yol iyi yere varmazdı.

İlkbaharın başlarında, o öğleden sonra, gökyüzü açık, hava berraktı. Fırtınanın çıkmasına imkân yoktu.

Egonia eşiğe bırakılan hediyeleri topladıktan sonra kapısını kapatmak üzereydi ki kapıyla arasında bir ayakkabı beliriverdi.

"Ne bekliyorsun Egonia?" diye sordu derinden bir ses.

Egonia cevap vermeyince devam etti:

"Geriye bir tek ben kaldım, diğerleri gitti. Sana yabani yaseminler bırakan, kızımın sevdiği adam bile gitti. O sarhoş köpek kızıma söz

vermişti, sen buralarda yüzünü gösterene kadar sözünü tutacaktı. Ama bir aydır karnında bir bebek taşıyor, nişanlısı önümüzdeki pazar yapılacak düğünü iptal etmeyi düşünüyor. Anlıyor musun, Egonia? Neden koyunlarınla kalmanın daha iyi olacağını anlıyor musun?"

Adam içeri girmek istedi. Egonia yerinden kıpırdamadı. Adam onu korkutmuştu ama yukarıda onu bekleyen annesi kadar da fena değildi. Félicité Nice'e gittiğinden beri hiç olmadığı kadar korkunçtu. On beş yaşındaydı ve çatının altındaki kirişler artık onu taşıyamıyordu.

"İçeri almıyor musun?"

Egonia elindeki buketi ve mendili bırakıp iki eliyle ağzını kapattı.

"Öyle olsun, sen bilirsin."

Daha sonra ne olduğunu anlatmamı istemezdi. Size sadece adamın sakince aletlerinden birini çıkardığını –kasap mıydı yoksa ayakkabıcı mıydı hatırlayamıyorum– ve onunla kadının yüzünü rötuşladığını söylemekle yetineceğim.

Egonia'nın gıkı çıkmamıştı. Belki de bayılıvermişti.

O akşamın ilerleyen saatlerinde gözyaşları yanaklarındaki çizikleri yaktı, boynundan kurumuş kanı yıkadı. Dışarıda, Bégoumas halkı teraslarda sohbet ediyordu.

Egonia o gece annesinin haklı olduğunu anladı: Ruh, her zaman yüze yansırdı ve o, annesini hak etmiyordu. Bu yüzden kötü muamele görüyordu. Bukleleri ve çilleri kadınları kıskandırıyor, erkekleri zalimleştiriyordu. Çalınmış bir güzellikti onunki, lanetlenmiş bir güzellik...

Gözleri kapalı halde, harap evin ortasında oturuyordu. Şişmiş göz kapaklarının altında, hayal edebileceği en çirkin yüzü gözünün önüne getirmeye çalıştı: Carmine'in Félicité'ye okuduğu masal kitabında, uzaktan, kirişlerin ardından ayırt edebildiği sayfalardan el sallayan bir cadının yüzü... Cesur çocukların korkunç cadıların üstesinden geldiği bir masal. O masallar ki Egonia'ya anlatılmazdı.

Hafızasını biraz daha zorladı: Koyu paçavralar. Kambur bir beden. Kancalı burun. Kel. Yanaklarda siğiller. Tek diş.

Egonia inledi, uzun zamandır bastırdığı bir çığlıktı bu. Güve ve kelebek sürüleri her yerini sardı; hâlâ zonklayan yara izlerine ve saçlarına, avuç içlerine ve tırnaklarına, karnına ve kalçalarına kondular.

Ardından böcekler kendilerini sönmüş şömineye attılar. Sonuncusu da gözden kaybolduğunda Egonia artık kendisi gibi görünmüyordu. Hiç okumadığı bir masalın kötü karakterine dönüşmüştü.

O gece Egonia, cadı doğasını benimseyivermişti.

Yeni bedeninin insanları ona yaklaşmaktan caydıracağını düşündü. Başta işe yaramıştı da. Karnı burnunda nişanlı, babasının ne yaptığını duyunca yaralarını temizlemek için bez ve sıcak su hazırlamıştı. Kadıncağız pencereden onu görünce elindeki kovayı düşürüp kendini haşlamıştı.

Pazar günü ayaklarında sargılarla evlenmişti.

Nedendir bilinmez Egonia'nın yaşlı havası, tüm köyü onun bilge biri, bitki ustası ya da şifacı olduğuna ikna etti. Çok geçmeden sivilceli gençler ve kısır kadınlar, soğuk algınlığı olan hastalar ve topallar, bölgedeki tüm muhtaçlar onun yardımı için sıraya girmişti.

Onlara göre Egonia artık yoktu. Belki onca mutsuzluğa sebep olduktan sonra kaçıp gitmişti. Belki de sapkınlığı yüzünden güzelliğini kaybetmişti. Her halükârda, köy halkı bu değişimden son derece memnundu: Hiçbir kocanın ilgisini çekmeyeceği ve bilgisi şüphesiz ki her piskopos öldüğünde gelen doktorlarınkini aşan yaşlı ve bilge bir kadın kazanmışlardı.

Egonia onlarla pek konuşmaz, sorularını cevapsız bırakırdı. Kısa süreliğine de olsa huzur içinde yaşamıştı.

Bir ağustos akşamı kapısı çalındı.

"Oğlum ölecek, bilge kadın. Yardım et!"

"Er ya da geç ölecek zaten," diye bağırdı Egonia.

Cevap yoktu. Kadından kurtulduğunu sanmıştı.

Kısa süre içinde, ellerinde meşaleler ve yüzlerinde nefretle otuz adam evinin etrafını sardı.

"Bir çocuk ölecek bilge kadın," diye bağırdı biri, "onu kurtarmazsan sen de öleceksin."

Egonia iç çekti. On altı yaşına yeni girmişti, yaşlıydı, çirkindi, yalnızdı. İnsanlar ona acımak yerine tuhaf güçleri olduğuna inanıyorlardı.

Haksız da sayılmazlardı.

Egonia kapıyı açtığında otuz adam nefes nefeseydi. Grubu ikiye bölerek doğruca çocuğun olduğu odaya gitti. Çocuğun suratı bembeyazdı. Kucağındaki bebekle annesi ıstırap dolu gözlerle cadıya bakıyordu.

"Sekiz gündür bir şey yemedi... Yalvarırım, yardım et."

Egonia çocuğa baktı. Beş, belki de altı yaşındaydı. Onun için neredeyse üzülecekti, ama kendisi daha kötü durumdaydı. Parmaklarından birini yaladı ve yavaşça çocuğun dudaklarında gezdirdi.

Ve bu kadarı yetmişti.

Etrafındaki adamların şüpheli bakışları altında dışarı çıktı. Evine dönmedi, sonsuza dek köyü terk etti.

Gidebileceği tek bir yer vardı. Pencerelerinin soluk bir ışıkla parladığını görebiliyordu. Fırtınadan önceki sessizlikti bu.

Çocuk iştahını yeniden kazanmıştı. Öyle ki, kileri yalayıp yuttuktan sonra kardeşini ve anne babasını da mideye indirdi. Bunlar öyle kısa sürede olmuştu ki ne adamlar meşalelerini söndürebilmiş ne de Egonia ağıla varabilmişti.

Ağılın kapısını çalarken, uzaktan, terk ettiği evin ateşe verildiğini duydu.

Ama tahmin edebileceğiniz gibi kapı ona hiç açılmadı.

Böylece cadı, çığlıkların ve ateşlerin peşinden, daha yukarılara, karaçamların arasındaki derin karanlığa doğru yoluna devam etti. Orada ne erkekler ne de kadınlar vardı; koşan hayvanlar görünmezdi, sürüngenlerse kördü.

Aile Koltukları

Dörtlü aile koltuklarında oturan iki kız kardeş, gövdelerinin arasından deniz görünen ve ilerledikçe seyrekleşen ağaçlara baktılar.

Belki de bu hikâyenin devamında, Félicité tek kelime etmeden Egonia'nın elini tutacak ve iki kardeş yalnızlıklarında bir araya geleceklerdi.

Ya da belki de birbirlerinin yansımalarından kaçınarak gözlerini dikkatlice cama dikecek ve ağılın taşlarına dadanan bu üçüncü kız kardeş hakkında dedikodu yaparken şeker bileziklerinden birer ısırık alacaklardı.

Hayalet Tren

Peronun sıcak havası Félicité'nin üzerine kalın bir yağ tabakası misali dökülüyordu. Uzun yolculuktan ve tatlılardan dolayı kalbi sıkışmıştı; yer, ayaklarının altında hâlâ sallanıyordu. Şakağındaki damlayı elinin tersiyle sildi.

Onları Almería istasyonundan bulundukları yere getiren köhne trende başka yolcu yoktu.

Tren sarı toz bulutunun ortasındaki raylarda durdu. Bir tahta, bir tahta daha, sonra yokluk. Çöl.

Son durakta ne kimse indi ne de kimse bindi. Kardeşler vagonlarından iner inmez tren gürültü içinde geri döndü. Cıva misali dalgalanan havaya doğru sürüklendi ve gözden kayboldu.

Tek bir yolcunun dahi olmadığı istasyon, Félicité'nin dairesinden daha büyük değildi. Boş bir bilet gişesi, kapalı bir büfe, iki bank. Etrafta, pencerelerin ötesinde hiçbir şey yoktu. Çalılar, taşlar, sessizlik. Yer yer kayalar yükseliyor, silüetleri şatoları andırıyordu.

Egonia kalın kıyafetlerinin altında terliyordu. Biletiyle kendini yelpazelese de bu, ferahlamasına yetmiyordu.

"Sıcaktan bayılacağım."

Ağzından fırlayan üç kelebek, tarihi çoktan geçmiş bir tren biletinin üzerine kondu. "Şurada boş bir levha var. Üzerinde bir şey yazıyor," diye ekledi ardından.

Félicité yaklaştı, bir zamanlar yaldızlı olan levhanın tozunu eliyle sildi.

UNUTULMUŞ BİR SAVAŞTA
KAYBEDİLENLERİN ANISINA

"*Savaş*..." dedi Egonia, hatırlamıştı. "Günlükte de yazıyordu. Carmen'den çok uzakta değildi."

"Yine mi?" diye mırıldandı Félicité. "Hangi savaş bu?"

"Bilmiyorum. Sadece *savaş* yazıyordu."

"Savaş," diye yankılandı istasyonun dışında bir ses, binanın girişindeki ahşap basamaklarda oturan bir adamdan gelmişti.

Beyaz bir beze sarılı tüfeği okşuyor, boş gözlerle etrafa bakıyordu. Kafatasının yarısı yoktu.

"Savaş ve askerler. Hatırlıyorum şimdi."

"Hangi savaş?" diye sordu Félicité.

"Çöldeki savaş."

Çöl manzarasının titreyişini izlemek istercesine gözlerini kıstı.

"Belki bugün öleceğim. Tek hissettiğim, düşmanların yakında beni öldüreceği."

Félicité terli boynundaki gri eşarbı çıkardı, ceketini beline bağladı ve gömleğinin kollarını kıvırdı.

Asker devam etti: "Nasıl olsa unutacağınız için size her şeyi itiraf edebilirim. Burada her şey unutulur. Ben ölmekten korkuyorum."

Félicité yutkundu.

"Korkuyorum çünkü ölümün yaklaştığını hissedebiliyorum. Etrafımı sarmış durumda. Ama geldiğini anlamama rağmen kavramakta zorlanıyorum. Bu, tıpkı er geç uykuya dalacağınızı bilmek ama uykunun gerçekte ne yaptığını hayal edememek gibi. Başkalarının

ölümünü izliyorum, öldüklerini biliyorum, bedenlerine bakıyorum, onları kokluyorum, kendimi onların yerinde hayal ediyorum; öyle ki sineklerle kaplı kendi bedenimi bile çizebilirim. Ama gerçekten ölecek miyim? Ben? Durmak, nefes almamak ve... Görüyorsunuz, imkânsız işte. Ölmeyi hayal bile edemiyorum. Ama yine de korkuyorum. Korkuyorum, Tanrım, herkesi alıp götüren, bana da gelecek olan ve hazırlanmama, beni temelli yere sermeden önce en azından elini sıkmama izin vermeyi reddeden bu andan korkuyorum."

Félicité, kafatasının yarısı uçup gittiği anda askerin ne düşündüğünü merak etti. "Demek ölmek böyle bir şey," ya da "Korkuyorum, ölüm burada, gerçekten burada, nihayet onunla tanıştım ama hâlâ korkuyorum."

"Vera ya da Carmen adında bir kadın tanıyor musunuz?"

"Hayır. Belki. Bilmiyorum. Canridad diye birini hatırlıyorum sadece. Levhalarda ve heykellerde ismi yazardı. Çöldeki mültecilere su verirdi. Sonra Gabriel'le kaçtı. Tek bildiğim bu."

Adam aniden telaşlandı. Gözleri çılgınca sağa sola döndü. Tüfeğini omzuna aldı.

"Gabriel, seni hain... Seni bulacağız. Gerekirse asla peşini bırakmayacağız ama seni bulacağız."

Gabriel. Koca. Félicité hayaletin ne dediğini anlamaya, sorular sormaya yeltendi ama asker kendi anı döngüsünde kaybolmuştu. Annesine dair hiçbir detay yoktu.

"Ona biraz çay demlemeliyim..."

"Gerek yok."

Félicité başını kaldırınca bir korkuluk gördüğünü sandı, oysa Egonia karşısındaydı. Ufukta bir evi işaret ediyordu.

Vera

Vera'nın evi göz kamaştırıcı beyazlığıyla uzaktan fark ediliyordu.

Çölün ortasındaki uyumsuz bir bulut, taşlı zeminde gürültüyle yankılanan şimşekler bırakıyordu. Gölgesinin altında, rüzgâr ormandan esiyordu.

Bulutun bir metre üzerindeki çöl kuru ve sessizdi.

Egonia ve Félicité hiçbir şey demeden aceleyle yola koyuldular. Yağmur, gölge, orman: İhtiyaç duydukları sığınak burasıydı işte.

Çay setinin bulunduğu çanta hiç bu kadar ağır gelmemişti Félicité'ye. Sanki kocaman bir çaydanlığın dibinde yürüyordu.

Koruya ulaştıklarında temiz havayı solumak için durdular. Tüyleri diken diken olmuştu. Egonia önden giderek ağaçların arasından, ağaç tepelerini kuşatan rüzgârdan, yaprakların çiğ tutmuş yüzeyinde huzurla çıtırdayan damlaların arasından bir yol açtı. Yerdeki büyük ağlar dallardan düşen meyveleri tutuyordu.

Greyfurtlar ve narlar.

"Sana deniz kokmadığını söylemiştim."

Önlerindeki tavşan, bir ağaç gövdesinin arkasına saklanmıştı. Nemli hava, yeşil ve pembe kokularla doluydu.

Egonia aniden durunca Félicité ona çarptı. Omzunun üzerinden, ahşap tabeladaki yazıyı yüksek sesle okudu:

La casa de la nube divina

(Kutsal bulutun evi)

Tabelanın üzerinde bir kadının kafası beliriverdi.

"¿Quiénes son ustedes?"[15]

Egonia korkudan yerinde sıçradı, Félicité bir an için annesinin hayaletini bulduğunu sandı. Kadın, fotoğraftaki Carmine'e benziyordu, ona nazaran biraz daha koyu tenliydi. Sivri bir çene üzerinde aynı yuvarlak elmacık kemikleri, aynı vahşi bukleler, aynı ince bel.

Dedektif silkelenip bozuk bir İspanyolcayla, "Ben Félicité. O da Egonia. Vera'yı ya da onu tanıyan birilerini arıyoruz," dedi.

Kadın kaşlarını kaldırdı. Boğuk, melodik bir Fransızcayla söze başlarken yüzü aydınlanmıştı: "Ama siz *ikilisiniz*!"

Kardeşler birbirlerine baktı önce, sonra yüzleri aydınlandı, anlamışlardı kadının ne demek istediğini: *Siz ikizsiniz.*

"İçeri gelin ve kurulanın," diye devam etti İspanyolca. "Yağmura alışkın değilseniz içinizin ürpertisi dinmez."

Kadın sıcak ışığa açılan kapıyı itti. Félicité içeri adım attı.

Egonia eşikte tereddüt etti. Ablası herkese hemencecik inanırdı. Güven, tastamam insanların ayrıcalığıydı. Onlar asla incinmezdi. Ama bu kadın kötü kokmuyordu. Bahçesindeki greyfurt yaprakları gibi kokuyordu. Egonia bir cadıydı sonuçta. Kendini nasıl savunmasını gerektiğini bilirdi.

Ve *Casa de la nube divina*'ya girme sırası ondaydı.

15 Siz kimsiniz? (İsp.) (ç.n.)

Siyah Ekran

"Umarım söylediklerim sizin için bir anlam ifade eder. Carmen bana bir zamanlar Fransızca öğretmişti ama epey zaman geçti tabii."

Vera ikizleri üzerinde örtü olmayan bir masanın etrafına buyur edip onlara buzlu çay ikram etti. Félicité kötü bir karışım bekliyordu ama tadı fena değildi –kuru incir, narenciye kabuğu ve bilmediği bir çiçek karışımıydı. Dişinde tortulaşan şekeri diliyle temizledi.

Vera'nın karşısında, bir çeşit utanç, bir tür beceriksizlik hissetti: Her zaman en büyük oydu; şimdiyse kendini çok daha önce doğmuş, annesinin neredeyse bir asırdan daha uzun zamandır sevdiği bir ablanın kardeşi olarak buluvermişti.

Vera yaşlı bir kadın gibi görünmüyordu. Hayattaydı en azından. Félicité en iyi ihtimalle onun hayaletini bulmayı umuyordu. Şansı yaver giderse belki bir ya da iki torununu. Yaşayan bir kadın değildi, doğru hesapladıysa yüz on beş yaşlarında olmalıydı.

"Sanırım ziyaretinizin nedeni annemin, annemizin ölmüş olması?" diye sordu Vera ciddiyetle."Otuz yıldır burada değildi, yaşayıp yaşamadığından emin değildim. Neredeyse yüz kırk yıl sonra bunun olmasını istedi, değil mi?"

"O kadar yaşlı olduğunu biliyor muydunuz?"

"Tabii ki. Aksi halde her mevsim başında neden gelip çiçeklerimi yesin ki?"

Félicité şaşkınlığını gizlemeye çalıştı ama Egonia'nın ifadesi ikisini de ele vermişti: Vera'nın anlattıkları hakkında hiçbir fikirleri yoktu.

"Tanrı'ya şükür," diye açıkladı Vera, "küçüklüğümden beri çiçek yetiştiriyorum, onları yiyerek dinç ve genç kalıyoruz. Bazılarından buzlu çaylarınıza kattım, sağlığınıza iyi gelecek. Bahçede çiçekleri gösterirm size."

Félicité, kız kardeşinin dokunulmamış bardağına baktı ve neredeyse bitmiş olan kendi bardağını yavaşça bıraktı. Bu fırsattan yararlanarak çantasını karıştırıp fotoğrafı çıkardı.

"Fotoğraftaki benim!" diye haykırdı Vera. "Annem ve babamla birlikte... *Dios mío, tantos años...*"[16]

Vera gülümsedi, gözleri yaşardı.

"Güzel bir bebekmişim, değil mi? Hiç bebeklik fotoğrafımı görmemiştim. Annem her zaman onun kopyası olduğumu söylerdi. Sebebini anlayabiliyorum."

İkizler gizlice Vera'nın tırnaklarını, kirpiklerini ve dudaklarını inceledi. Aynı sorular içlerini kemiriyordu. Bir cadı gibi giyinmemiş olsaydı Egonia'nın yüzü Vera'ya benzer miydi? Bu derinden gelen, sıcak ses Félicité'yi mi anımsatıyordu? Yoksa fotoğrafta Carmine'in yanında duran yabancıdan mı geliyordu?

Bu ablayla ortak noktaları bir anne –başka bir isimde, başka bir zamanda ve başka bir yerde yaşayan bir anne– değilse neydi peki?

"Carmen'e biz Carmine derdik. Bu fotoğrafı ölümünden sonra buldum, hiç bahsetmediği hayatıyla birlikte. Çiçeklerden de haberim yoktu. Ruhunu bulup onu araftan kurtarmam için kim olduğunu bilmem gerekiyor. Ruhunu nihai ebediyete ulaştırmak isterdi."

"Ölünce nihai ebediyete ulaşıyoruz zaten."

16 Tanrım, bunca yıl... (İsp.) (ç.n.)

Vera gözlerini kapatıp ayağa kalktı ve mor bir örtüyle süslenmiş büyük bir tahta haçın sergilendiği şöminenin yanına gitti. Genç Carmine'in Bégoumas çamaşırhanesinde gömlek fırçalarken çekilmiş bir fotoğrafını eline aldı. Anneleri objektife aşağıdan bakıyor, zoraki gülümsüyordu; bakışları insanın ruhunu kemiriyordu sanki.

"Burada ölüler hayattaymış gibi el üstünde tutuluyor," diye mırıldandı Vera annesinin fotoğrafına. "Onları oldukları yerde bırakmayı tercih ediyorum ben. Umarım benim de huzur içinde ölmeme izin verilir."

Vera sessizce dua etti, fotoğrafı öptü ve ardından ateşe attı. Fotoğraf göz açıp kapayıncaya dek alevlere karıştı ve küle döndü. Közün içinde kalansa kararmış, titrek parçalardı.

Dışarıda tıslayan yağmur ve fısıldayan rüzgârda, ağaçların arasından gölgeler geçiyordu. Bazen hayalet, bazen kanlı canlıydılar; ellerinde meyve sepetleri vardı. İçerideki şömine tüm evi altın bir haleyle aydınlatıyor ve fırtınaya rağmen duvarlara güneş ışığı gibi vuruyordu.

Vera onlara buzlu çay servis etti; elleri hareketli, omuzları çıplaktı.

"İsterseniz size Caridad diye de anılan Carmen'in hikâyesini anlatabilirim. Daha doğrusu bana anlatılanları ve hatırladıklarımı. Bu hikâye ben doğmadan çok önce yaşandı; babalardan babalara aktarıldı. Hikâyenin merkezindeyse savaş, çöl ve bunların hafızalarda açtığı delikler ve bu delikleri onarmaya çalışanlar var. Bir genç kızın köleye, bir kölenin de puta dönüştüğü bir efsane bu."

"Çay ister misiniz?" diye sordu Félicité. "Hafızayı tazeleyen sıcak bir çayım var, size yardımcı olabilir."

Vera ikizlerin karşısına oturdu, elleri çapraz halde çenesinin altında birleşmişti.

"Teşekkür ederim fakat bana tesir edeceğini sanmıyorum."

Vera'nın gözleri genişledi, irisi küçüldü, gözünün beyazını istila etti. Bakışları muazzam bir siyah perdeye, savaşların ve askerlerin bir cehennem gibi dans ettiği bir gölge tiyatrosuna dönüşüverdi.

Endişelenmeyin, çöl efsanesini keskin vurgularla anlatmayacağım. Dilerseniz, v'ler yerine b'ler koyduğumu ve r'leri yuvarladığımı hayal edin. Ama aslında bu müzik uzun zaman önce tarihten silindi.

Vera böyle anlattı, doğru, ama Félicité bana böyle anlatmadı. Ve dediğim gibi, ben İspanya'ya hiç gitmedim. Size hikâyeyi Vera'ya aktarıldığı, Félicité'ye anlatıldığı, kulağıma ulaştığı ve onu aktaran tüm o insanların hafızası ve sözleriyle yeniden düzenlediği, sıraladığı ve bir araya getirdiği haliyle anlatıyorum.

Siz hikâyeye istediğiniz vurguyu ekleyebilirsiniz, bunu söylemek bana düşmez. Ve aktarma sırası size geldiğinde onunla ne isterseniz yapabilirsiniz. Sonuçta hikâye sizin olacak.

Caridad

Bir zamanlar bu çölde hiçbir kitapta anlatılmayan bir savaş yaşandı. Askerler üniformalarının rengini ve silahlarının ağırlığını unutmuşlardı. Hatırlarında yer ettiyse de bu, kötü bir rüya, bitmek bilmeyen bir kâbus gibiydi; acı verici ve anlaşılmazdı. Bu efsane, askerlerin tüfek atışlarının ve en karanlık gecelerdeki sessiz saldırıların ortasında doğdu. Hikâyelerine isim olacak bir figüre, bir isme ihtiyaçları vardı. Onlar da Caridad'ı seçti.

Bu savaşı kazanmak için alınacak toprak, savunulacak fikir yoktu. Sadece düşmanlar vardı: Bulanık, değişken, sayısız. Tek yapmak gereken, askere alınmak için çöle adım atmaktı. Kendini savaşa kaptırmak, boğulana kadar suda vaftiz olmak gibiydi. Adlarını, ailelerini ve önünde gül ağacı olan küçük evlerini unutmuşlardı. Güneşi başlarının tepesinde ve kumu ayaklarının altında hissederken savaşçı oldular. Beyaz giysili bir askerle tanışınca onun müttefiki, diğerlerininse düşmanı oldular.

Almería halkı komşularının yavaş yavaş ortadan kaybolduğunu fark ediyordu. "Amerika'ya gittiler," diyordu kasabalılar. İkna olurlarsa tabii. Çölün ve bitmek bilmeyen savaşın onları yuttuğunu kimse bilmek istemezdi.

Ovanın ortasında yükselen tuhaf şekilli kayalar hep orada değildi: Onlar çölün efendilerinin kalelerinin kalıntılarıydı.

Carmen çöle adım atıp bu kalelerden birine girdiğinde sekiz yaşındaydı.

Kapıyı çaldı ama amcası kapıyı açmadı. Adam sıcak havada gezinen bir gölgeden başka bir şey görmedi. Bir anda savaşı hatırlayıverince küçük kızı vurdu.

Mermilerin altında küçük kız büyüdü, büyüdü, bedeni kaleyi aşıp bir fırtınaya dönüştü, kolları şimşek, sesi gök gürültüsü, nefesi kasırga, çığlıkları kuma karşı kum oldu. Öfkesi dinip geriye sadece korku kaldığında Carmen küçüldü. Çocuksu bedenine geri döndü. Kalenin üzerine yağmur tüm şiddetiyle yağdı.

Amcası küçük kızı kucağına aldı. Onun için sıcağın vurmadığı, en serin, en karanlık odayı ayırdı. Caridad[17] adını verdi, çünkü ona su ve rüzgâr getirmişti. Gelgelelim adam ona verdiği ismi sürekli unutuyordu. Kulağa bir tılsım gibi geliyordu, hatırlamaya çalıştığındaysa bir rüya gibi ondan kaçıyordu.

Carmen, Caridad oldu; Caridad çölün ortasındaki vahaydı.

Bir ay sonra, küçük kız annesinin hafızasını ve babasının sesini çoktan kaybetmişti. Kalan tek şey savaş, sıcak ve kaleydi. Savaş unutulup gittiğinde, silah sesleri kesilir kesilmez amcası ona kendi yağmurundan demlenmiş çay ikram edecek ve mızıkayla üç notalı melodiler çalacaktı.

Bu kum prensesi hayatını, defalarca tekrarlanan masalları ve derin uykuyu seviyordu. Akşamları kalenin kovuğuna kırmızı pullar misali alevler yansıyordu.

Ancak bazı günler amcasını korkutuyordu.

Savaş sırasında, ışıkların altında gölgesi, dokunaçları kuru çalıların arkasına uzanan, askerleri ayak bileklerinden yakalayan ve kafaları taşa çarpana kadar sallayan bir deniz canavarına benziyor, tuhaf biçimlere

17 Yardımseverlik. (İsp.) (ç.n.)

bürünüyordu. Sonra aniden geri çekiliyordu. Böylece Caridad kaleye dönüyor, gölgesi de uslu uslu arkasında yerini alıyordu.

Küçük kız salonda geç saatlerde vakit geçirdiğinde amcası mızıkasını çıkarırdı. Uyuklayan yeğeninin arkasında, şömineye yansıyan gölgenin büyüdüğünü, üç başı tavanın altına eğilmiş ve mızıkanın sakin sesiyle dans eden bir kadının gölgesine dönüştüğünü görürdü.

Caridad ve gölgesi genç kadınlara dönüşürdü.

Bir akşam yemeği sırasında, çoktan unutulmuş bir savaş gününün ardından, Caridad ve amcası gözlerini kırpıştırdılar.

Çevrelerindeki kale kayboluvermişti.

Göz açıp kapayıncaya kadar ortadan kaybolmamıştı ama etkisi aynıydı. Düşmanlar yıllarca, günbegün, taş taş sökmüşlerdi kaleleri; düşman askerlerinin babalarının başlattığı yavaş bir yıkımdı bu. Haftada bir taş, belki ayda bir. Kaleleri, durmadan solan fakat bir akşam yaşlandığı fark edilen bir beden gibi söküp atmışlardı.

Son taş da söküldüğünde, çölün tüm efendileri aynı anda farkına varmıştı. Akşam yemekleri kumdan ibaretti artık.

Uyanır uyanmaz silaha sarıldılar, amcası Caridad'ı aldı. Ama askerler gürültüyle çalılıkların arasından sürüler halinde çıkıp onların üzerine atladılar. Adamı öldürdüler, Caridad'ı kaçırdılar.

Kızın başına bir çuval geçirip çölün ortasına fırlattılar. Kız nereye götürüldüğünü göremiyordu ama vücudundaki sıcağı, onu esir alanların kösele kokusunu ve ensesindeki teri hissedebiliyordu. Aniden bir şeyin çarptığını duydu, bir soğukluk oldu. Yüzünü örten çuvalı çektiler.

Birkaç meşalenin parladığı bir mağarada, bez ve toza sarınmış insanlar onu izliyordu.

"Bu o kız," diye fısıldadılar. "Gölgesi ve yağmuru olan kız."

Meşalelerin ışığında kızın üç başlı gölgesi parlıyordu.

"Evet," dedi kız, boşluğu dolduran bir fısıltıyla, "benim o. Ne istiyorsun?"

Askerler ondan yağmur yağdırmasını, gölgesiyle onları örtmesini istedi. Anıları silikti ama gölgeyle yağmuru hiç unutmamışlardı. Karşı taraf için değil, müttefikleri için istiyorlardı.

Caridad, amcasını ve harabeye dönmüş kaleyi çoktan unutmuştu. Bir avuç çöl askeri için zincire vurulmuş bir yer altı tanrıçasına dönüşmüştü.

Sabahları, askerlerin üzerine gölgesini düşürmek için bacaklarına ipler dolayarak onlarla savaşa giderdi. Her akşam ona Hint inciri ve tavuk tadında yılanlar getirirler, o da bunları elleri kelepçeli halde yer, ay ışığının altında ateşin etrafında dönerdi. İpler ayak bileklerine dolanır, başı rüzgâr otu ve defne yapraklarından çelenklerle süslenirdi. İnananlar mercimekli yemeklerini yerken Caridad'ın gölgesi perilere ve hayaletlere dönüşür, onlara çöle ait olmayan hikâyeler anlatırdı. Askerler bir anlığına da olsa isimlerini ve geçmişlerini hatırlar, ağlarlardı. Ateş sönünce Caridad da yer altına dönerdi. Diğerleriyse asker maskelerini tekrar kuşanır ve huzurlu uykularında kaybolurdu.

Bazen Caridad'ı iterek alevlerin içine atarlardı. Uyurken ayak tabanlarını korla yakarlardı. İncir yerine ona kum ikram ederlerdi. Böylece fırtınaları, korku ve öfke tayfunları sayesinde su mercimeklerini beslemek için yağmur yağdırırlardı.

Caridad onların zulümlerini unutup akşamları ateşin etrafında dolaşmaya, elleriyle şekillenen hikâyelerin ritmiyle gölgesinin etrafında dans etmeye devam etti.

Askerler, tanrıça-köleleri Caridad için çöldeki harabelere heykeller oydular. Yapraklarla taçlandırılmış bir kadın, altı gözlü bir yüz, kollarındaysa bir şimşek demeti vardı. Alnında *Caridad* yazıyordu.

Caridad, büyük aşkıyla karşılaştığında ne gündüzdü ne de gece. Güneş batıyordu ya da belki de doğuyordu. İki an birbirine çok benziyordu. Caridad ışığın altındaki siyah silüeti hatırlayacaktı sadece.

"Siz fırtına kadın mısınız?" diye sordu adam.

Kadın nasıl cevap vereceğini bilemedi. O kadar çok isim verilmişti ki hangisi ona aitti artık bilmiyordu.

"Adınız Caridad mı?"

Askerler henüz savaştan dönmemişti, Caridad o gün kampta zincirlenmiş halde yalnızdı. Adam vücuduna sardığı bez parçalarının arasında tüfek ve mühimmat taşıyordu.

"Sizi götürmeye geldim. Birliğim en cesuru olduğumdan beni görevlendirdi. Caridad'la yüzleşmek için cesur olmak gerek."

Yine de kadına baktı ve hiçbir şey onu korkutmadı. Buklelerinin ve solmuş yaprakların kapattığı genç kadının gözleri alev alevdi. Kadın ona yaklaştığında adam çekilmedi.

Ertesi gün adam geri döndü. O buluşmadan bir sonraki buluşmaya kadar her şey unutulmuştu –savaşlar, düşmanlar, yaşananlar– ama adam kadını, kadın da adamı hiç unutmadı. Hafızalarının derinliklerinde bundan başka hiçbir şey kalmamıştı. Sesler, yüzler ve bedenler. Ve bu hafıza embriyosu Caridad'ın kaburgalarının altında büyüdükçe ruhunun derinliklerinde başka anılar da yeniden doğdu: Adı Carmen ya da ona benzer bir şeydi, bir amcası vardı, çölün ötesinde bir hayat vardı.

Adam her akşam, bazen her sabah gelmeye devam etti.

Askerler, belirsiz hafızalarına rağmen hainleri asla unutmazlardı. Kaçmasaydı, onun adını asla hatırlamayacaklardı. Böylece Gabriel çöl firarisi ilan edildi. Onu her yerde, kumun içinde, altında, heykellerin arkasında ve çalıların arasında aradılar.

"Onları öldürmek zorunda kalacaksın," dedi Carmen usulca. "Yoksa ikimizi de öldürecekler."

"Kaçalım," dedi Gabriel. "Sen artık onların kölesi olmayacaksın, ben de artık onların askeri olmayacağım."

Ardından gece yarısı çölden ayrıldılar. Yürüdüler, kuzeye giden bir trene bindiler. Carmen'in yalnızca köyün adını bildiği yabancı bir

ülkeye ulaştılar, büyülü olduğu söylenen bir vadide bir çoban ağılı onları bekliyordu. Uzun zaman önce unuttuğu çocukluğunun yazlarından pek uzakta değildi, ona hâlâ Carmine diye sesleniyorlardı.

Orada, koyunlar, ağustos böcekleri ve bağırarak konuşan insanların arasında evlendiler.

Ruhun Adı

Vera sessizliğe gömüldüğünde Félicité derin bir gölden çıkarcasına hikâyeden sıyrıldı. Kendine gelmesi biraz zaman alacaktı. Dışarıda yağan yağmur damlaları hâlâ pencerelere vuruyordu.

"Kalenin kalıntıları nerede?"

"Batıya doğru yarım saatlik mesafede," diye yanıtladı Vera. "Kaybolamazsın, merak etme. Kumdan yapılmış devasa bir kale gibi."

Félicité yol boyunca askerlerin hayaletleriyle karşılaştı. Bitkin halde etrafta dolaşıyor, avladıkları şeyin anısını arıyor, ona saldırmaya yelteniyor ve sonra hızla onu ezip geçiyorlardı. Silahları ceplerinde çalıların arasında sürünüyor, artık var olmayan düşmanlardan saklanıyorlardı. İstasyondaki askerin bakışlarında gizlenen duygu hepsinde vardı: Öldükten sonra dahi ölmekten korkuyorlardı.

Flamenko dansçısının görüntüsü, Félicité'nin zihninde yerini beyaz bir kumaşa sarılı, yüzü kumla kaplı, ateşinin ortasında bir kızın görüntüsüne bırakmıştı. Bu kız, kırışık elleri, Güney aksanı ve çöp toplayıp Bégoumas hakkında dedikodu yapmakla kafayı bozmuş yaşlı annesine hiç benzemiyordu. Belki de benziyordu. Belki de ortak noktaları, içlerinde savaşan o unutulmuşluk, o isimler ve o bulanık yüzlerdi: Carmine, Carmen, Caridad, belediye başkanı, anne, garson, patron,

çoban kız, savaşçı, köle, tanrıça. O kadar çok hayat ve maske üst üste yığılmıştı ki, anneleri hangisini takacağı konusunda şaşıp kalmıştı.

Çölde esen sıcak rüzgâr, Félicité'nin nasıl cevaplayacağını bilemediği sorular fısıldıyordu: *Annen öldüğünde adı neydi? Onu bulduğunda ruhunun adı ne olacak?*

Artık bir kayadan ibaret kalenin yakınlarında annesinin ruhundan hiçbir iz bulamadı. Taşlar, kum, üzerinde delikler olan metal bir toka ve hemen yanında, kayalık zeminde kirli ama sağlam duran bir çay setinden başka bir şey yoktu.

Félicité fincanları ve çaydanlığı sakladı. Egonia mızıkayı bana verdi, Félicité öldüğünde onunla ne yapacağını bilmiyordu. Annesinin emanetlerini saklamaya pek hevesli değildi.

Hâlâ bende duruyor, bak. Üflersen, çölün şarkısını duyabilirsin.

"Sana pek çok şey anlattım," diye devam etti Vera, Félicité gittikten sonra. "Kız kardeşin sorular sordu. Ama sen sessizliğini korudun."

Egonia sandalyesinde hareketsizdi. Gözleri etrafı tarıyordu.

"Kelebekler yüzünden ağzını açmaya korkuyorsun," dedi Vera.

Elbette öyleydi. Egonia her zaman bin düşünüp bir söylerdi. Onun için konuşmak, öldürmekti. Koyun ağılında, ağzından çıkan kelebekler yüzünden azarlanmıştı –diğer böcekler yüzünden de. En az ürkütücü olanlar dahi Carmine'in fırtınalarını tetiklemeye yetiyordu. Bégoumas'daki evinde bile yeni giysiler ve mutfak eşyaları almamak için Egonia ağzını açmıyordu. Aslında zor değildi, Egonia nasıl sessiz kalması gerektiğini biliyordu. Sadece zaman zaman farkında olmadan bir melodi mırıldanıyordu. Sonra elini ağzına götürüp ağızlığını takıyordu, annesi ona görgü kurallarını hatırlatmak için yanında değildi. Ormandaki o koca yalnızlığındaysa konuşacak kimsesi yoktu. Dilinin ucunda melodi yoktu. Sesi yok olmuştu.

"Gel," dedi Vera ayağa kalkarken.

Egonia onu dışarıya kadar takip etti. Yağmurdan ıslanmış ağaçların arasında genç bir kız ve bir oğlan çömelmiş, topraktan mor meyveler koparıyordu. Egonia, Vera'yı meyvelerinin çalındığı konusunda uyarmak istedi ama Vera çocuklara el sallayıp yoluna devam etti. Çocuklar

da ona gülümsedi. Aslında Egonia'ya gülümsemişlerdi, çünkü Egonia yağmuru getirene eşlik ediyordu.

Cadı arkasını döndü. Bir çocuğun gülümsemesi, eğer ki alışık değilseniz, asma kilide saplanmış balta gibi hissettirirdi.

Evin arkasında, Vera yeri işaret etti. Boyalı çitlerin arasında, vahşi orman yılanları gibi kalın ve esnek, neredeyse omuz yüksekliğinde düzinelerce çiçek vardı.

Egonia bu bahçenin yarısını her detayıyla hatırlıyordu: Bu vahanın ortasındaki siyah yapraklar ve morarmış göz rengi yapraklar yanlış topraklarda bitmiş gibiydi.

"Annemiz aynı," dedi Vera. "Ona aynı çiçekleri veriyoruz. Ve aynı kelebeklerle konuşuyoruz."

Egonia, Endülüslü kadının dudaklarının kenarında çırpınan minik yaratıkları fark etti. Evin yarı karanlığında şimdiye kadar görülmeyen bu canlılar, bir kadeh elma şarabının içinde köpüren baloncuklara benziyordu. Yapraklara doğru süzülüyor, esnek çeneler tarafından yutuluyorlardı.

"Burası çölün çöplüğü. Başkalarının istemediği ne varsa buraya sürüklüyorlar, çiçekler de onları yiyor. Tanrı'ya şükür, bu bitkiler ekildiğinden beri çöl güzel kokuyor. Ve neme rağmen hiç sivrisinek yok."

"Peki ya bunlar?" diye sordu Egonia, çitin diğer tarafını göstererek.

Bahçenin diğer yarısının ilkiyle hiçbir ortak yanı yoktu: Vadi zambakları kümeler halinde yükseliyordu. Yarı saydam yaprakları, ışığını bahçenin üzerine yayan, onu ısıtan, tekrar büyümeden önce yavaş yavaş solan, asla sönmeyen bir haleyi titreştiriyordu. Bu bahçe Egonia'nın içinde soyunma, çimlere uzanma ve uyuma isteği uyandırıyordu; canı uzun, derin bir uykuya dalmak istiyordu.

"Annemin deyimiyle, gençlik vadilerinin zambağı. Bana anlattığına göre, kendi annesi çiçekler olmadan bile sonsuza kadar yaşayabilirmiş. Ben de yaşlanmıyorum ve dahası, onları yiyenlere gençlik ve dinçlik veren o bitkileri yetiştiriyorum. Ama annemiz güzelliğinin solmaması

ve kırışmaması için benim zambak çayımı içmek zorundaydı. Ablana gelince, onun hiçbir şeyi yok, ne çiçekleri ne de sonsuz hayatı. Sense farklısın. Bence sen de sonsuza dek yaşayacaksın, ama sadece ölümün çiçeklerini tükürüyorsun."

Vera omuz silkti, gözleri ışıldayan vadi zambağı bahçesine dalmıştı.

"Senin gibi, benim gibi, *abuela*'mız[18] gibi kadınlar, kendi istekleriyle ölürler. Öte yandan, annemiz ve kardeşimiz gibilerse yaşlılıkla ağırlaşır ve günün birinde göçüp giderler. Benim çiçeklerim ölüm ve yaşam verirken, seninkiler sadece ölümü getiriyor. Kim bilir neden? Bu tuhaf bir gen, sonsuzluk geni.

Tüm insanlığın sahip olduğu bu kör nokta bize, *sen her zaman vardın ve her zaman var olacaksın,* diyor. Artık hayal edebileceğimiz bir dünyanın olmayışından gururluyuz. Güçlü görünmek için, *ben gideceğim*, deriz. *Uyuyacağım. Uzun bir yolculuğa çıkacağım.* Bunları söyleyenler ne biliyorlar ki? Birtakım teorileri var, karanlığa ve hiçliğe inanıyorlar ve bu yanılsamayla huzuru buluyorlar. Ama derinlerde bir yerde kendilerini ebedî hissediyorlar. Ölmekten korkmayanlar, sadece hayal gücünden yoksundurlar."

Saçlarında boncuk boncuk damlalar biriken Vera, çiçeklerinden uzaklara baktı. Cadı, tükürüğüyle bitmemiş bu güzel çiçekleri gözlemlemeye devam etti. Eğer şu anda başka bir yerde çimlerin daha yeşil olduğunu düşünüyorsa, yanıldığını kanıtlayamazdım.

Yine de Vera benim gibi düşünmüyordu. Çimenlerinin Egonia'nınkilerden daha bereketli olduğunu düşünmüyordu. Onu boynu eğik, kıskanç ve üzgün görünce omzundan tutup, "Kardeşim dinle. Doğduğumda lanetli ilan edilmişim. Güneşi asla göremeyecekmişim. Aileme romatizmaya, bembeyaz bir cilde ve hassas gözlere sahip olacağımı söylemişler. Ama bak... Benim yağmurum çöl halkı için bir nimet. Tanrı'dan başkalarının yük olarak gördüğü bir lütuf. Ölümün kol gezdiği bu çölden bolluk içinde yaşam fışkırıyor. Burada su kabakları

18 Büyükanne. (İsp.) (ç.n.)

yetişiyor, inanabiliyor musun? Ben yaşadığım sürece çölde kimse susuz kalmayacak ve savaş yeniden başlamayacak. Kurduğum bu vahayla onlara ovanın ortasında bir işaret verdim, anılarını saklayabilecekleri ve unutuş rüzgârlarıyla savrulmalarını engelleyecek bir çivi. Bulutlarımı, bahçemi görünce savaşma arzuları yok oluyor. Sadece öldürmek için var olmadıklarını hatırlıyorlar. İşte bu yüzden çölün insanları beni seviyor. Ve beni burada istedikleri sürece, endişelenecek bir şeyim yok," dedi.

Egonia tereddüt etti. "Ama insan bazen Tanrı'ya yakarmaya ihtiyaç duymaz mı?" diye sordu.

Vera bir kahkaha patlattı.

"Küçükken Tanrı'ya beni yağmurumdan, kelebeklerimden ve çiçeklerimden kurtarması için dua ederdim. Dileğimi gerçekleştirmezdi, hem yağmurumu hem de çiçeklerimi artırırdı. Ondan nefret ettim. Ona isyan ettim, beni dinleyeceği umuduyla kelebeklerimi yüzüne tükürdüm. Bégoumas'yı terk ettim ama o beni bırakmadı. Böylece makus talihimi, kendime ya da ona itiraf etmeden aslında istediğim şeyi bana vermek için kullandı: Başkalarının sevgisini. Ve nefret ettiğim o korkunç böcekler için bir çöp kovası."

Damlaların altında titreyen yaprakları gösterdi.

"Ama kelebekler bile, bilirsin, o kadar kötü değiller. Kapağı açılmayan bir reçel kavanozum ya da bir çekmecem olduğunda tek yapmam gereken konuşmak. Ağzımdan fırlayan siyah kanatlı kelebekler her şeyi toza çeviriyor zaten. Onları evcilleştirdim. Oysa seninkiler büyük, onları evcilleştirmeden içinde büyümelerine izin veriyorsun. Bu da çok güçlü oldukları anlamına geliyor.

Sana bir şey söyleyeyim mi, yüz on beş yıldan fazla yaşadım –sanırım, saymayı bıraktım artık. Annem yüz kırk yaşlarında olmalıydı, çiçeklerimi yemek için buraya gelmeye devam etseydi daha da yaşayabilirdi. Üç kocamın ölümünü gördüm, ikisine hayrandım, bir parçamı da

yanlarında götürdüler, aynı zamanda on bir çocuk, beş *nieto* [19]ve iki *bisnieto*...[20] Artık ev boş. Ama eskiden bir çocuğa denk gelmeden adım atmak mümkün değildi; masaların altında, ağaçların arkasındaydılar... Yuvarlak yanakların ve iri gözlerin büyüleyici bir istilasından ibaretti bu ev. Artık dünyanın herhangi bir yerinde bir elin parmakları kadar torunumla baş başayım. Kim olduğumu unuttular. Her ölümde o kadar çok acı çektim ki, Tanrı'ya diğer kadınlar gibi yaşlanmama izin vermesi için yalvardım. Bana ne dedi biliyor musun?"

Egonia başını salladı. Kaşlarına ve burnuna su damlaları düşüyordu. Yağmur, Vera'nın teninde cila gibi parlıyordu.

"Her kadın bir nefesten ibarettir. Gelir ve gider, bir gölgedir sadece. Kargaşası rüzgârdır. Bin yıl yaşasaydım sonsuzluk nasıl olurdu? Bir sis, bir gölge, bir rüzgâr hengâmesi... Tanrı, dünyayı şekillendirdiğinde ya da üflediğinde ve yıldızlar etrafı kapladığında orada değildim. Bunlar ben var olmadan çok önceydi. Bu yüzden, sonsuz Tanrı çok yaşlı olmaktan şikâyet etmiyorsa benim buna hakkım olmadığına karar verdim. Yakında öleceğim ve ne kadar sürerse sürsün, soğuk çayımı içmeye ve komşunun çocukları için su kabağı yetiştirmeye devam edeceğim."

İstediğini söylemekte özgürdü *sevgili, güzel* Vera. Hayatı olduğu gibi kabul etmek onun için son derece kolaydı. Annesi onu leş ekmeye mahkûm etmemişti ne de olsa.

"Annem bana ölmüş bir adamın adını verdi," dedi Egonia, "yüzmeyi yeni öğrendiğimde ayağıma taş bağlamıştı sanki. Ve sen, köprünün üstünde, bana uzaktan nasıl kurbağalama yüzüleceğini mi anlatıyorsun?"

Vera gülmedi bu defa. Kırılmadı da, ciddiyetle başını salladı.

"Ablan geldiğinde anlatacağım. Önce annemizin hikâyesinin bildiğim kadarını tamamlayacağım."

19 Torun. (İsp.) (ç.n.)
20 Torunun çocuğu. (İsp.) (ç.n.)

Vera evin etrafındaki yürüyüşüne devam etti, çiçek ya da meyve toplamak için oraya buraya eğildi. Egonia, bitkilerin gövdelerinden süzülen taze suyun tadına bakmak için dilini uzattı. Ayakkabıları toprağı sünger gibi emiyordu.

Vera ona kabuklu bir liçi uzattığında Egonia bir an duraksadı. Meyve parmaklarının arasında parçalanmamış, tadı damağında bozulmamıştı. Meyvenin –ne olduğunu bilmediği– baş döndürücü bir tadı vardı. Daha önce hiç taptaze bir şey yememişti ve bu meyvede Nice limanındaki yelkenlilerin beyaz çizikleri ve tuzlu gövdeleri, kehribar şişelerdeki değerli parfümlerin rayihası, dilden yuvarlanan yeni bir kelimenin dokusu vardı.

Vera yürürken ve ona meyve ikram ederken, Carmine ve Gabriel'in Bégoumas'da geçirdikleri yirmi yıl boyunca her gün birlikte yaşadıklarını anlattı –gerçekten birlikte, geceleri yatakta, yemek saatlerinde mutfakta, öğleden sonraları bahçede ve akşamları şöminenin önünde, dip dibe– ta ki aptalca bir yangında ölene kadar. Anneleri onun elini tutmuş, alnını okşamış, kulağına şiirler fısıldamıştı. Cesedini Bégo Dağı'ndaki bir kayanın altına gömmüştü, üzerinde bir taşı, cenaze töreni olmadan. Tebaasız bir kraliçe olarak tek başına ateşin etrafında şarkı söylemişti, tanıştıkları akşamki gibi.

Yaşlanmadığı için annelerine Bégoumas'da cadı demeye başlamışlardı –üstelik Bégoumas halkı böyle tuhaflıklardan hiç hoşlanmazdı. Bunlara zaten Egonia'nın hikâyesinden aşinayız. Eğer kasabada bir cadıları varsa, onu kovarlardı; eğer bir cadıları yoksa, bir tane yaratırlardı. Anlayın işte.

Bu yüzden Almería'ya dönmek zorunda kalmışlardı, anneleri sığınacak başka bir yer bilmiyordu ve Vera babasının topraklarını görmek istiyordu.

"Biz kaçarken, tren ilerlerken annem sessizdi. İspanya sınırına geldiğimizde hardal rengi eteğini çıkardı ve vücudunu beyaz kumaştan geniş

şeritlerle sardı. Buraya geldiğinde tekrar Carmen olmuştu. Sesi daha derinden geliyordu, daha sıcaktı. Carmine ortadan kayboluvermişti.

Ona Bégoumas'dan, koyun ağılından, benim yüzümden tüm çiçeklerini kaybeden zavallı fotoğrafçıdan bahsetsem de dinlemezdi. Carmine olarak yaşadığı hayata dair çok az şey hatırlıyordu, hâlâ önünde olan ben ve onu üç ismiyle ve her haliyle aynı tutkuyla seven babam dışında.

Ona bir keresinde çocukluğunu sormuştum. Bana *abuelo*'mdan[21] bahsetmişti. Bense amcam, halam ya da kuzenim olup olmadığını öğrenmek istiyordum.

Birdenbire ne Carmen ne de Carmine'di. Hatta bazı geceler, uyurken vahşi gölgesi etrafına yayıldığında dönüştüğü Caridad bile değildi. Tanımadığım, diğer isimlerini saklayan ve sadece özgür kalmayı umut eden bir kadına dönüşmüştü. Bir lambanın ışık yansıtmaktan başka bir işe yaramaması gibi, içinden fışkıran gücü zapt edemeyen bedeninden bir fırtına çıkmıştı ilk defa. Şimşeği bana çarptığında bileklerimde hissettiğim sıcaklığı hâlâ unutmadım. Bu fırtınada Carmen, Carmine ve Caridad'ın sesleri birbirine karışıyor, ona uykusuna dönmesi için yalvarıyordu. Üçlü bu işkenceci kadının hakkından geldiler en nihayetinde. Ben de onu bir daha ne gördüm ne de soru sordum.

Annem Bégoumas'ya döndükten sonra, çiçeklerimi yemek ve genç kalmak için her mevsim beni ziyarete geldi. Çiçeklerinin ona pürüzsüz bir cilt, ipeksi saçlar vermediğinden yakınırdı. Ayrıca sana götürmek için benden meyve alırdı. Greyfurtlarım çok güzeldi, değil mi?"

"Bilmiyorum," dedi Egonia, kelimeleri kimseyi incitmeden uçup gidiyordu. Tatlarına hiç bakmadım, yazık olurdu."

Félicité döndüğünde yağmurdan sırılsıklam olmuştu. Üç kadın yalınayak şöminenin etrafında toplanmış, ıslak ayakkabılarını Noel sabahı gibi ateşin önüne dizmişlerdi. Bu kez Vera, Félicité'nin çayını sıcak olduğu için kabul etmişti. Dumanı tüten fincanlar ellerindeydi.

21 Büyükbaba. (İsp.) (ç.n.)

Vera ikizlere bakıp, başını salladı. "Kardeşlerim, kulağınızı dört açın," dedi.

İkizler bakışlarını Vera'ya çevirdi.

"Annem bana Vera ismini verdi. Gerçek bir kızı olsun istiyordu, maskesiz, sadece kendisi olan bir kız. Ben de uzun süre boyunca öyleydim. Ama bir gün Carmen, Fransa'ya döndü ve beni burada bıraktı. Bu sayede nasıl değişeceğimi öğrendim: Mecbur kaldığımda benim olmayan derilere bürünüyordum. Başkalarının beni sevmesini sağlamak ya da onları kandırmak için değil, sadece... Daha kolay oluyordu böylesi, hepsi bu. Öyle değil mi sizce de?"

Ne Félicité ne de Egonia cevap verdi.

"Ben Vera'yım, evet, gerçeğim. Ama olduğum tek şey bu değil. Félicité, adınla mutluluk getirecektin, ama aynı zamanda korkutucu ve vahşisin; adından daha da ötesin ve büyüksün. Egonia, sen adınla ıstırap getirecektin. Ama aynı zamanda nasıl iyileştirileceğini, nasıl çiçeklendirileceğini, nasıl olgunlaştırılacağını da biliyorsun. Sen adından daha da ötesin ve büyüksün.

Kardeşlerim, ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Annemiz, bedenine takıntılı mutsuz bir kadındı; o beden ki yakalanabilir, dokunulabilir, yok olabilirdi. Tüm isimlerini o bedende buluşturan bu sıkıca kapatılmış zarf, artık hangisi ismin tam anlamıyla kendisine ait olduğunu bilmiyordu. Hal böyleyken, nasıl olur da kızlarına zindan olmayacak isimleri verebilirdi?

Bizzat kendiyle savaş halinde olan bir anne, çocukları için nasıl barış inşa edebilirdi? Sizi savaşa soktu. Seçme hakkınızın olmadığı silahlarla dövüşüp, birbirinize düşman ilan edilmişsiniz. Ve onu çok fazla dinlemişsiniz: Adınızı öyle benimsemişsiniz ki yekpare olmuşsunuz. Hançer ve taş gibi: Keskinliğiyle gurur duyan hançer, pürüzlülüğüyle gurur duyan taş... Birlikteliklerindeki ahengi kavramadan birbirleriyle çarpışıyorlar."

Vera'nın sesi o kadar yükselmişti ki ikizler azarlandıklarını hissediyorlardı.

Félicité öfkeyle, "Peki ya ötadlar?" diye sordu. Félicité öne doğru eğildi, kardeşiyle yıllar süren kırgınlıklarının ve annelerinin onlardan beklediği gibi olmalarının sebeplerini savunmaya hazırdı. "Gölgelerimiz bizi tutar. Aşamayacağımız engeller vardır..."

"Kim söyledi sana bunu, büyükannemiz mi?"

"Büyükannemiz değil, onun ruhu."

Vera nefes alıp verdi.

"Annem bana öteadlardan bahsetti. Güya büyükannemin öteadı yokmuş... Buna inanmıyorum tabii. Annemin anlattıkları doğruysa onunkinin ne olduğunu biliyorum. Öldüğüne göre size de söyleyebilirim. Nahoş biraz, ama bulması kolay. Gölgelerimizin karşısında bu kadar kör olmamız çok tuhaf. Adélaïde'in adının nasıl bittiğine bak. Olmaktan en çok korktuğu şey: çirkin.[22]

Sizinkileri bilmiyorum. Kendiminkini de bilmiyorum. Ve açıkçası, ilgilenmiyorum da. Ötead bir yansımadan ibaret, ona verilen alanı kaplar sadece. Kendisinden daha büyük olabilir ya da yansıması ondan daha büyük olabilir."

Vera çayından son bir yudum aldı, fincanın dibine şüpheyle baktı. Belli ki bu gizemli çay onu ikna etmemişti.

Bulaşıkları lavaboya koymak için ayağa kalkarken ekledi:

"Annemiz büyük bir kadındı. Ama nihayetinde sadece bir kadındı. Bir tanrıça değildi. İzin vermediğiniz sürece, hakkınızdaki sözleri sizi kendisine bağlama gücüne muktedir değil."

22 Çirkin anlamına gelen *laid(e)* kelimesi kullanılmıştır. (ç.n.)

Vera bulaşıkları yıkayıp kendi kendine mırıldanırken Egonia ve Félicité sırayla birbirlerine baktılar. Neredeyse hiç kıpırdamıyor, kirpiklerini hafifçe kırpıştırarak ihtiyatla birbirlerini inceliyorlardı.

Sırtı onlara dönük Vera dahi olan biteni tahmin edebiliyordu.

İkisinin de birbirlerinde aradığı, bu çöl kızıyla, kutsal kitaplardan fırlamış cümleleriyle yağmur getiren bu koyu tenli kadınla –o ki, inanır mısınız, ablalarıydı– ortak noktalarının olup olmadığıydı.

Vera'nın neşeli gevezeliği ikizlerin hâlâ kulaklarında yankılanıyordu. Lavabonun önünde, elleri köpükler içinde, genç görünen bu yaşlı kadına bakıyorlardı. Ve ilk kez, sessizliğinde ve kırışıklıklarında, ikizler bazı benzerlikler buldu.

Egonia, çocukken çığlık atmasını engellemek için Carmine'in onun ağzına vurmasından ya da tek başına oynarken gülmesini engellemek için elleriyle ağzına bastırmasından beri unuttuğu kelimelerin boğazında düğümlendiğini hissediyordu. Egonia, çölün ortasındaki bu ormanda, bu yağmur ve rüzgârda, içinde seslerin ve kelimelerin de olduğunu hatırladı. Annesininse öldüğünü... Portresi Vera'nın ateşinde yandı. Ve eğer kelebekleri bile zararsız hale gelebiliyorsa, artık sessiz kalmak için elinde hiçbir sebep yoktu.

Ama o anda söyleyecek bir şey bulamadı. En azından sessizliği artık safra tadı vermiyordu.

Okun Başladığı Yer

Egonia ve Félicité, Vera'nın aynasız ama pencerelerle dolu evinde kaldılar. Günler boyu yanan ocak ve yağan yağmur, çiçekler ve meyveler arasında, kırmızı örtülü büyük haçın altında, birbirlerine çocukluk anılarını, kolyeleri ve oyunları, Provence'taki gençliklerini ve İspanya'daki yaşamlarını anlattılar.

Egonia kelebeklerini nasıl evcilleştireceğini öğrenmek için koruya gittiğinde Félicité, Vera'yı anneleri hakkındaki sorularıyla sıkıştırdı. Boşlukları fısıltılar doldurdu. Yokluklar kapandı. Annelerinin Vera'nın yanına gitmek için ortadan kaybolduğu o günler, Bégo Dağı'nda yeniden Carmine olduğu o aylar, Carmen'in nerede olduğu, nerede olmadığı, hayatındaki eksiklik, yırtık kumaş misali diğer parçalarla yavaş yavaş bir araya gelecek, yeniden dikilecekti...

Ve bedene sarılmayan bir kıyafet olarak kalacaktı.

"Annem seninle ve benimle çok konuşurdu. Aynı zamanda bize hiçbir şey söylemezdi. İçinde hiçbir şey yoktu."

Félicité de aynı sonuca varmıştı.

"Evine kimseyi almadan nasıl bu kadar uzun süre yaşayabildin?"

Vera cevap olarak bir kaşını kaldırdı. Félicité bir an için duvarların aynalarla kaplı olduğu izlenimine kapıldı.

Bir hafta ya da belki bir yıl sonra, annelerinin hayatı Félicité'nin zihninde netleşmişti. Gözlerini her kapadığında her şeyi sırayla, zaman çizelgesinde sıralı halde görebiliyordu. Gelgelelim her seferinde başlangıç okunun ucu sekiz yıl eksikti.

İlk yıllar.

Félicité hiçbir yerde Bégo Dağı'ndaki Carmine'in, Nice'teki evin, âşık Carmen'in, çöldeki Caridad'ın ya da terk edilmiş köyde bedenine yerleşen kadınların ruhunu bulamadı. Annesinin ruhu bu kadınlardan hiçbiri değildi. Onların yaşadığı yerleri seçmemişti.

Kalan tek şey, Carmine'in çocukluğuydu.

"Vera..."

Birdenbire, hafızanın titreştiği bu çölde, Félicité uyandı. Bir şey, belki de bulutların ötesinden gelen bir rüzgâr onu uyandırdı ve buradaki vaktinin dolduğunu söyledi. Félicité çantasının dibinden eski bir aile defterini çıkardı.

"Annem sana kız ya da erkek kardeşten bahsetmedi mi hiç?"

Defteri ona uzattı. Her sayfada Adélaïde'in bir çocuğu doğuyor ve ölüyordu, ta ki Carmine'inkinden önceki sayfaya kadar. O sayfa yırtılmıştı.

"Annem doğduğunda diğer kardeşler çoktan ölmüştü. Ama şimdi, belki... Eğer hâlâ hayatta olan bir teyze ya da amca bulabilirsem, ruh bile olsa..."

Egonia kapıda belirdi, ayaklarını sildi, yağmur ve rüzgâr kokusuyla içeri girdi.

"Félicité, hatırlıyorum. Sorduğun soru, kardeşlerle ilgili olan. Bana okuduğum sayfaları hatırlattı."

Félicité'nin Vera'ya ne söylediğini elbette duymuştu. Egonia her şeyi duyar, her şeyi hissederdi. Yine de ablalarının Carmine hakkında konuşmak için onun gitmesini beklemelerinden o da memnundu.

Onu suçlamıyorum. Tüm çocuklar sırf etraflarındaki yetişkinlerin onları uyandırma korkusuyla hareketlerini yavaşlattıklarını ve seslerini alçalttıklarını hissedebilmek için uyuyor numarası yaparlar.

"Aslında, hatırlıyorum. Ama bir şey söylemedim. Çünkü... Benden bahsettiğini düşündüm."

"Gerçekten mi?" Neden?" diye sordu Félicité.

Egonia ağırlığını bir ayağından ötekine verdi.

"Çünkü sayfalar karalanmıştı. Üstleri çizilmişti. Öfkesi belli oluyordu, neredeyse kalemle delinmişti sayfalar. Yaşamaması gereken bir ikiz kardeş hakkında upuzun bir şeyler yazılmıştı."

Deri ve Sözleşme

Félicité'nin Egonia'yı gitmeye ikna etmesi biraz zaman aldı. Oradaki meyvelerin tadı güzel olsa da, kaosu hiçbir şeyi bozmasa da sonsuza kadar devam edemezlerdi. Egonia, annesine sorusunu sorana kadar sükûnet sağlanmayacaktı.

İhtiyatla başını salladı ve bavulunu hazırladı.

Küçük ormanın kenarında vedalaştılar.

Vera, Egonia'ya bahçesindeki ananasların kabuğundan örülmüş eldivenler verdi, böylece çölün ötesindeki dünyaya onu soldurmadan dokunabilecekti. Ardından Egonia'ya sıkıca sarıldı. Sanki ona yağmurunu ve sıcaklığını geçirmek istemişti.

Cadı, Vera'nın kucaklamasına karşılık vermedi ama geri de çekilmedi. Gözlerini yumdu, alnını onun omzuna yasladı.

Félicité, Egonia kadar coşkulu ve duygulu değildi. Aralarında sadece ciddi bir baş selamı, elveda dercesine bir bakış ve dile getirilmemiş sözcükler vardı.

Ağızda Tat Bırakmayan Kız Kardeş

Yaşananların ardından Egonia Endülüs çölünü birkaç defa ziyaret etti.

Öncelikle meyve yemek için. Bal gibi bir greyfurt yemek, bir narın çekirdeklerini kesici dişinin altında patlatmak ve ekşimsi tattan uzak dilinde meyvenin asidini hissetmek hoşuna gitmişti.

Ve Vera'yı görmek. Aralarında bir vazonunki misali çatlaklar olmayan bu yepyeni ablayı görmek için.

Ne var ki Félicité onunla gelmemişti.

"Dikkat et."

"Merak etme."

"Çabalıyorum."

İkizlerin önünde ayna yoktu, ötesinde bir martının gezindiği pencerenin ardındaydılar. Uzaktan, pembe çatılar, Cours Saleya'nın çizgili şemsiyeleri ve deniz görünüyordu –buzul mavisi rengi, son tatilcilerin şapkalarını alıp götüren bir rüzgârla savruluyordu.

Dört günlük yolculuğun ardından İspanya'dan trenle dönmüşlerdi. Ağustos bitmek üzereydi.

Dükkânlarda, şişme şamandıraların kokusunun yerini yeni plastik takımlarının kokusu almıştı. Ve o sabah kahvaltıda Félicité, Egonia'dan saçını kesmesini istedi. Çene çizgisinin hemen üstünden. Böylece beyaz dipleri kızıl uçlardan ayrılacaktı.

Egonia ellerine geçirdiği ananastan eldivenleriyle pür dikkat işini yapıyordu. Ablasının saçını düzgün kesmek istiyordu. Yan odada Kontes homurdanıyordu:

"Bütün bu günleri çaysız ve anılardan uzak dolaşarak geçirdim. Kendi ölümünü unutan sıradan bir ruh... Kız kardeşine söyle, o da bilsin. Seni nasıl boşuna beklediğimi anlat ona."

"Angèle-Victoire dönüşümüzden çok memnun Egonia."

"Bilmukabele."

Dedektif dudak bükerek özür diledi. Angèle-Victoire'ı incitmek istemezdi.

"Eh, anlaşılıyor ki işkence etmek için dahi olsa beni işitiyorsunuz. Peki şimdi güçlerinizi çatıyı onarmak için birleştirmeye ne dersiniz? Yağmura, sıcak havaya katlandım bunca gün, üstüne üstlük çayım da bitti."

Çatıdaki delikten korunmak için köşeye çekildi.

"Şahsen daireyi çatısız daha güzel buluyorum, ışık alıyor. Camdan bir çatı yaptırmak istiyorum. Nasıl olur sizce?"

"Nice çatı koruma derneğini falan öfkelendirmez mi bu?"

"Şüphesiz öfkelendirir."

"Camdan tavanı yaptır öyleyse."

Almeria'dan ayrıldıklarından beri Egonia küçük etobur çiçeklerden oluşan bir taç takıyordu. Egonia'nın ağzından fırlayan böcekler, yaprakların arasına sığınıveriyorlardı.

Egonia, ablasının ıslak saçlarını tararken Félicité, "Sana öteadlardan bahsettiğim günü hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Hı hı."

"Sence benim öteadım ne?"

Egonia ve duvarlara dizilmiş tüm çaydanlıklar nefeslerini tuttular. Ardından Egonia, ablasının saçını kesmeye devam etti. Hiçbir fikri yoktu. Ama ablasının bir fikri olmalıydı, çünkü o bilmediği konular hakkında konuşmaya nadiren cesaret ederdi. Hakikaten bir dakika sonra Félicité kendi sorusuna cevap verdi: İkizine on beş yaşına bastığı geceyi, meydandaki saat kulesinde ilk gizemli çayını içtiği ve hiç de şaşırtıcı olmayan bir şekilde ruh dedektifi olduğunu keşfettiği geceyi anlattı.

"Marine bana ilk kez o akşam Clé demişti."

Egonia başını salladı. Elbette öyle olmalıydı. Félicité, anahtardı.

"Vera'yı duydun. Öteadlar o kadar da önemli değil aslında."

"Kendininkini öğrenmek istemez misin?"

"Konuşma, yamuk keserim yoksa."

Martı pencerenin önünde hareketsiz duruyordu, ne kanatlarını çırpıyor ne de rüzgârla mücadele ediyordu, görünmez bir yuvadaymışçasına oraya kurulmuştu.

Elbette Egonia da öteadını merak etmişti. Ama ne olduğunu uzun zamandır içten içe biliyordu. Zar zor duyulabilen bir nefesle şöyle dedi:

"Mireille verdi benimkini. Kayıtlara geçirdi. On beş yaşındayken, sen gittikten sonra, köye indiğimde öteadımla çağırdılar beni. Bu ismin gerçekten bana ait olup olmadığından hiç emin olamadım. Belki de taşıması daha rahat bir maskeydi, kim bilir?"

Makası yere bıraktı. Félicité denizin üzerindeki koyunlara bakmaya devam ederken, "İki isimle büyüdün ve birini seçtin. Hangisi nehirdi, hangisi kıyı... Fark etmez."

Size neye inandığımı anlatayım:

Bence Adélaïde yanılıyor. Öteadın gölgesi ve yansıması olmak, sadece nehir değil, onu yönlendiren kıyı ve yol açtığı deniz olmak demek... Bir barajın patlaması ve her şeyi silip süpürmesi gibi değil bu; nehre taşana kadar bir yüksükle sabırla su eklemek gibi, gösterişsiz ve tantanasız. Haritalar sanki her zaman oradaymışçasına okyanustan başka bir şey göstermez. Oysa bir öteadı yavaş yavaş evcilleştirirsiniz. Onun gölgesi ve ışığıyla yaşamayı ve ondan yararlanmayı öğrenirsiniz. Öteadınızı keşfetmek önemlidir. Ama ne olduğunuzu bilmek, o olmak için yeterli değildir.

Félicité'nin hikâyesinin tek anlatıcısı olmayı kabul etmem uzun zamanımı aldı.

Félicité ayağa kalktı, omuzlarındaki havluyu kenara koydu ve ikizine döndü.

"Nasıl oldu?"

Gözleri gümüş saçlarının altında iki gri yeşil inci gibiydi.

"On beş yaşıma döndüm sanki."

"İyi işte. Hazırlanmak için gençlik enerjisine ihtiyacımız olacak."

"Neye hazırlanmak için?"

"Sevgili büyükanne ve büyükbabamızla konuşmaya. Ve bu defa onlardan tüm hakikati öğreneceğiz."

Ve kuş, çatıların arasına zarifçe daldı.

Hububatçı ve Antikacı

Size Félicité ile nasıl tanıştığımı anlatmadım henüz. Sanırım doğru bir zamandı, büyükanne ve büyükbabasının ağzından baklayı çıkarmasında –övünmek gibi olmasın– önemli bir rol oynadım.

Ben altı yaşındaydım, o ise neredeyse on altı. Hiç unutmadım o günü. Gelgelelim o hatırlamadı.

Martıların zamanıydı. Bir ya da iki çöp kamyonu ve kapalı kapılar ardında hamur yoğuran birkaç fırıncı dışında, Nice'te canlı olan tek şey Palais de Justice Meydanı'ndaki ikinci el satıcılar ve martılardı. Martıların tiz sesleri Eski Nice'in dört bir yanında yankılanıyordu. Bazıları tepemizde, denizin ve sokakların, boş balıkçı tezgâhlarının üstünde dönüyordu. Zekidir Nice'in martıları. Pazarın açılmasını beklerken balık tutarak boşa vakit kaybetmezler.

Bir cumartesi sabahı Félicité'nin meydana geldiğini gördüm. Güneş doğmadan önce bu meydanda martıların tüylerini yolardık; güneş doğduğundaysa sıcağa daha fazla dayanamazdık. Félicité sıcağa aldırış etmiyor gibiydi. Beni ilk etkileyen de buydu. Hiçbir şeye dokunmadan, dimdik, vakur bir halde meydanı izliyordu. Ağzımdan çıkan buharla şekiller çizmeye çalışarak aşağı yukarı zıplayan benim gibi değildi. Gri kıyafetlerinin arasında, pazarın ıvır zıvırının, gümüş takımlarının ve tencerelerinin arasında kamufle olabilirdi. Gelgelelim

uzaktan yakından alakası yoktu. Mücevherleri her yerinden sarkan bir sokak kadını gibiydi.

Tezgâhımıza yaklaştı. Soğuktan zıplamayı bıraktım. Babam gazetesinin arkasından sordu: "Kuşunuz hangi cins?"

"Kuşum yok."

Babam gazetesini katladı ve iç çekerek sandalyesinden kalktı.

"Bu yemleri kediler için kullanamazsın, bunlar mama değil. Hayvanları hasta edebilir."

"Kedim de yok."

Babama bakmadan cevap vermişti, tezgâhı taramaya devam etti. Babam tekrar oturdu ve gazetesini eline aldı ama okumadı.

Bir süre sonra, "Taslarınız satılık mı efendim?" diye sordu.

Babam kaşlarını çattı.

"Ne için?"

"Bir çaydanlığa ihtiyacım var. Bunu test etmek istiyorum. İçindeki tohumları boşaltıp bana verebilir misiniz?"

Babam da kabul etti. Şaşırmıştı. Félicité'nin tas istemesinden ziyade, onunla denkmiş gibi konuşan ve kendisinin de tereddüt etmeden itaat ettiği bu kızın karşısında şaşıp kalmıştı.

Félicité tası eline aldı, çay doldurur gibi birkaç kez eğdi. Babam da gazetesini okur gibi yapmayı bıraktı. Yandaki tezgâhtar bile ona meraklı bakışlar atıyordu.

"Ne kadar istersiniz?"

Babam kollarını kavuşturup, "Değişir. Ne yapacaksın bununla?" diye sordu.

"Çay," dedi. "Ruhlar ve hayaletler için çay. Ve yaşayanlar için, özellikle de kendim için. Buna uygun değil, değil mi?"

Félicité geniş omuzlarıyla oldukça etkileyici duran babama baktı.

"Elinizde ne tuttuğunuzun farkındasınız sanırım hanımefendi."

"Bu, su ısıtıcısı ve çaydanlık olarak kullanılabilen sağlam bir bakır tas..."

"Ne demek istediğimi anlıyorsunuz. Bu, ruhçeken bir çaydanlık. Hayaletleri ve ruhları yakalıyor."

"Evet, tam olarak demek istediğim buydu."

"O vakit bunun sıradan bir çaydanlık fiyatında olmadığını tahmin edebilirsiniz."

Pazarlık uzun sürdü. Eğer Félicité İtalyanca derslerine girmek için okula dönmek zorunda kalmasaydı devam edecekti.

Ruhçeken eşyalarını tesadüfen bulduğuna inandırarak eğlenen babam, ilk ve tek müşterisini, Félicité'yi işte böyle bulmuştu.

Annesinin, yani anneannemin, Merveilles Vadisi'nin İtalya tarafında bir çoban ve fırtına avcısı olduğunu da söylemeliyim.

Félicité'yle tanıştıktan sonra, mecbur olmadığım zamanlarda, yorgunken bile, her cumartesi erkenden kalkıp babamla antika pazarına giderdim. Félicité'nin gelmesini beklerdim ama onu bir daha hiç görmedim; babamla telefonla görüşüyordu.

Birkaç yıl sonra, babamın yeteneğine sahip olduğumu keşfettim. Bana bu lütfu taşıyacak bir objeyi nasıl bulacağımı, objenin büyüklüğüne ve kullanımına bağlı olarak üzerine nasıl oturacağımı, içinde nasıl banyo yapacağımı ya da çarşafın altına nasıl sokacağımı gösterdi. Böylece her saniye tükenmekte olan hayatımızdan, sürekli ölümümüzden biraz biraz ödünç alarak obje hem biraz ölü hem de biraz canlı, dolayısıyla da ruhlar için çekici hale geliyordu.

Aslında eğlenceliydi ama meslek değildi. Tarih, daha doğrusu, arkeoloji okumuştum ve Nice Belediyesi'nde Tarihî Miras ve Arşiv Departmanı'nda işe girdim.

Unvanı güzeldi tabii. Esasen üç müzenin idaresinden sorumluydum. Mezar okuyucularını o zaman keşfetmiştim, aralarına katıldım. Nesneleri deşifre etmek için kafa patlatıyorduk, kelimenin tam anlamıyla

kuluçkaya yatıyorduk ki ruhlar onları kullanabilsin. Gelgelelim onları hiç görmüyorduk, ne konuşabiliyor ne de yaptıklarımızı takdir edip etmediklerini biliyorduk. Bu yüzden ölülerle bir arada olmak yerine onların anılarını hatırlatmayı tercih ettim. Unutulmuş mezarları deşifre ve tasnif etmek de diğerleri gibi bir hobiydi sonuçta.

Otuzuma bile gelmemiştim, oysa dernek emekli insanlardan oluşuyordu. Mezarlıklar çok sıcak olduğunda çınar ağaçlarının altında top oynuyorduk.

Bir gün, Félicité ile tanışmamdan otuz yıl sonra, tekrar karşılaştık. Uzaktan da olsa, otuz yıl sonra dahi onu tanıdım. En azından 1986 yazında kalenin tepesinde Adélaïde ve Zacario'nun mezarını bulmakta ona biraz da olsa yardımcı oldum.

Bir ay sonra babama bir telefon geldi. Dışarıda olduğundan ben açtım. Félicité hızlı ve yüksek sesle konuşuyordu. Özel bir şey istiyordu, çok büyük bir şey, babamın daha önce onun için yaptığı her şeyden daha büyük bir şey. "Tamam hanımefendi, elimizden geleni yapacağız. Ne zamana gerekiyor?" diye sordum. "Yarın," dedi. "Pekâlâ, yarın görüşürüz, hazır olur olmaz sizi ararım."

Babama ne sorduğunu söylediğimde yanlış anladığımı düşündü. Oysa duyduklarımdan emindim.

Öte yandan, aynalarla dolu bir gardırobu nasıl bulacağımızdan ve onu banyomuza ya da çarşaflarımızın altına koyarak nasıl ruhçeken hale getireceğimizden emin değildim.

Geç Ergenlik Dönemi

Sahiller artık karnavalın ertesi günü misali konfetilerle kaplı değildi. Çakıl taşlı hallerine geri dönmüşlerdi. Turistlerin çoğu gitmiş, sadece yaşlılar ve zenginler kalmıştı. İnsanlar evlerine dönmüştü, çocuklar okulda, yeni bir tatilin hayalini kuruyordu.

Carmine'in ölümünün üzerinden iki aydan fazla zaman geçmişti. Félicité, ipek pijamalarıyla Kontes'in her zaman oturduğu kanepeye çöküvermişti.

"Sana alışkanlıklarını değiştirmeni tavsiye ettiğimde canım, ciddiydim."

Angèle-Victoire koltuğunda tatsız çayı yudumluyordu, demlemeyi yeni öğrenmişti. Félicité'nin dediği gibi, tabaklar ve fincanlar ruhçekendi ne de olsa. "Ya çaydanlığı kırarsam?" diye sordu kadın.

"Sürünün kalanı sana bunu ödetir," dedi Félicité. "O zaman hiç çay içemezsin. Yazık olur."

Egonia çiçekten tacını bir an dahi olsun çıkarmıyordu. Cezayir menekşesi, kehribar ve şarap kırmızısı taç yaprakları, pistillerin siyah rengiyle zenginleşiyor ve mütevazı görünümüyle çatışıyordu. Nice sokaklarına çıktığında artık sadece bir dilenci olarak görülmüyordu. O artık serbestçe dolaşan deli bir kadındı.

Ve başındaki çiçekler dışında etrafında hiçbir şey değişmemişken, bir rayiha ki etrafını sarıvermişti, o özgürlüğün ta kendisiydi.

Ablası koltuktan kalksa daha da rahatlayacaktı. Ama belli ki Félicité'nin hareket etmeye, giyinmeye ya da faturalarını ödemeye takati yoktu.

Başlangıçta, gardırobu beklerken o kadar heyecanlıydı ki, balkonla mutfak arasında mekik dokuyor, her defasında işçilerin cam çatı için kurdukları iskeleyi deviriyordu. Gardırobun hazır olup olmadığını öğrenmek için her saat başı Lucien'i arıyordu. Babam Lucien ise her seferinde, "Henüz değil, Félicité. Ölüler için çalıştığında sabırlı olmayı öğrenirsin," diyordu.

Félicité, Lucien'i önce cesaretlendirdi, sonra tehdit etti, sonra ona yalvardı ve nihayetinde onun sözünü dinlemeye ve sabırlı olmaya karar verdi. Zaman geçirmek için müşterilerine hizmet etmeyecek, ev işlerini yapmayacak ya da Promenade'da koşuya çıkmayacaktı. Sadece bekleyecekti.

İşçiler iskeleleriyle birlikte gittiler. Telefon çalıyor ama Félicité cevap vermiyordu. Kullanmayı öğrendiğinden Egonia telefona bakıyordu. Sesi her geçen gün daha da endişeli çıkan Marine'den gelen aramaları dahi o açıyordu.

Félicité hayatında hiç bu kadar eğlenmemişti.

Ne de olsa dünyanın ona ihtiyacı yoktu artık. Kontes çayını demleyebilir, kız kardeşi eldivenleri ve tacıyla alışverişe gidebilirdi. Müşteriler mi? Ölüler çoktan göçüp gitmişti, bekleyebilirlerdi. Cam çatıdan bulutları seyretmek, yağan yağmurun çıtırtısını dinlemek, odayı ısıtan güneşin altında uyuklamak, galonlarca çay içmek ve bilezikler dolusu şeker yemekse kaçırılamaz, bekleyemezdi.

Félicité rahatlamanın lezzetli keyfini, Egonia ise kendini vazgeçilmez hissetmenin eğlenceli sıkıntısını keşfediyordu.

Ancak bu zamandan azade ay, yakında sona erecekti.

Félicité gittikçe durgunlaşıyordu. Egonia onu iterek kanepeye oturttu, elinde deşifre edilmesi gereken faturalar vardı.

Orada, bir arada olmak tuhaf ve bir o kadar da hoştu; aynı rahmin iki yarısı, ne solmuş ağaçların altında ne de koyun kokan bir ahırda, korkacak ya da hayatta kalmalarını sağlayacak bir anneden uzakta, ekrandaki bir ses onları uyutup hindiba tarifi verirken...

Anın tadını çıkarın ikizler, yeniden yakalanmış geç ergenlik döneminizin son anları bunlar.

Çünkü birkaç dakika içinde telefon çalacaktı. Hattın öbür ucunda ben olacaktım, Lucien'in pasaklı oğlu. Gardırop hazırdı ve artık görevinizi tamamlama zamanıydı.

Aynalar Labirenti

Kamyon kükreyerek uzaklaştı ve onları terk edilmiş evin eşiğinde, gardırobun iki yanında bıraktı. Büyük bir mobilya parçasıydı taşıdıkları. Bir antika dükkânında bulunmuş, Provence bölgesine özgü cevizi pervazlı, içi büyük aynalarla kaplanmıştı. Ve tam anlamıyla bir ruhçekendi.

Félicité pijamalarını çıkardı. İpekle karışık uzun yün ceketini, artık saçlarının rengine uyan fare grisi şapkasını ve çelik topuklu botlarını giydi. Adélaïde ve Zacario'nun kapısının önünde durmuş, kapıyı tekrar kırıp içeri girmeye hazırlanıyordu.

Gelgelelim kapı ilk gelişinden sonra bir yığın blok, asma kilit ve yeni bir tabelayla değiştirilmişti:

TEHLİKE
KOVUŞTURMA MECBURİYETİ GEREĞİ
GİRİLMESİ YASAKTIR

"Aman ne büyük engel... Ben de içeri nasıl gireceğimizi merak ediyordum."

Egonia dişlerini ortaya çıkardı –muhtemelen gülümsüyordu–, göğsünü şişirerek nefes aldı ve kulübenin önündeki büyük kötü kurt gibi ciğerindeki tüm havayı dışarı üfledi. Kanatlarını ve pençelerini çırpan bir

çekirge sürüsü, dudaklarının arasından tıslayan ve tükürükler saçan bir sel halinde fışkırıyordu.

Birkaç dakika içinde böcekler kendilerini Egonia'nın tükürdüğü kocaman bir çiçeğin içine attılar. Kilitler ve tabela yok oluvermişti. Yol açıldı, gardırop zemin katın ortasına sürüklendi. Oturma odasının karanlığında, pencerelerin köşelerinden sadece birkaç ışık huzmesi parlıyordu.

Devamındaysa her şey tam da planladıkları gibi oldu. Odayı dolduran çarşafların arkasına saklanarak, ellerinde fenerle aynaların Adélaïde'i çekmesini beklediler. Büyükannenin aşağı inmesi beş dakika bile sürmedi.

Kadın açık gardıroba doğru yavaş adımlarla ilerledi. Yüzyılı aşkın bir süredir yansımasını görmemişti.

Güzelliğine hayran kaldı. Silüeti, yüzü onu büyülüyor, aynalar onu her açıdan yansıtıyor, yansımasını labirentimsi derinliklerinde sonsuzca çoğaltılıyordu.

Ve sonra, aniden, karanlık çöküverdi. Arkasından bir sürgü çekildi.

Gardıroba kilitlenen Adélaïde kaçmaya dahi yeltenmedi.

"Bu sefer kırık cam yok," diye mırıldandı Félicité karanlık merdiveni tırmanırken. "Büyükbabamın çayını içmesine kimse engel olamayacak."

Carmine

Üst katta, cam çatının parçalanmış kalıntılarının hâlâ durduğu terasta, Zacario'nun ruhu aşağıyı dinliyor ve bekliyordu.

Zacario dinledi ama hiçbir şey duymadı. Duyduğunu sandı ama bu sadece hayattayken algıladığı şeylerin yankısıydı. Büyük kış güneşinin tepelerde nasıl parladığını, mistral rüzgârının kokusunu ya da karatavukların öğle vakti cıvıldarken ne demek istediklerini asla bilemeyecekti. Doğum yapan tilkilerin kokusunu alıyordu ama tilkiler de yavruları da ölmüştü. Sadece onun askıya alınmış zihninde, bedeninin dans ettiği, sevdiği ve acı çektiği toprağa sadık kalarak yaşıyorlardı. Haritasına işlediği köy yolları bile ondan kaçıyordu. Hâlâ hepsini ezbere biliyordu ama o yollar değişeli epey olmuştu. Bu yüzden, yapacak bir şeyi de kalmadığından, artık var olmayan, üzerinde çalıların ya da binaların yükseldiği yolların hayalini kuruyordu.

Ve kızını bekliyordu.

Bakışları, sigarasından yükselen dumanların arasından aşağıdaki sokaklarda dolaşıyordu. Dalgın, kıpırdamadan, yaklaşan Félicité'ye, "Çocuk için mi geldiniz?" diye sordu.

"Kızınız Carmine için geldim."

Adam Félicité'ye döndü.

"Burada değil ama gelecek, isterseniz birlikte bekleyebiliriz."

Onun hüzünlü, nazik gülümsemesini, yıllardır uzakta olan kızının döneceğine inancını gören Félicité, kayıp bir çocuğu teselli edercesine elini tutmak istedi. Pasla kaplı masaya çay servisini ve elektrikli ocağı kurup yanında getirdiği suyu kaynattı. Aşağıda, gardırobun önünde Egonia'nın Adélaïde'le sorun yaşamayacağını umuyordu.

"Seni çay içmeye davet edebilir miyim, Zacario? Seninle Carmine hakkında konuşmak istiyorum."

Zacario izmaritini ezip kibarca başını salladı.

"Tabii, neden olmasın. Belki bu onu geri getirir, kim bilir..."

Zacario, Félicité'nin yaprakları demliğe yerleştirmesini, kaynar suyu üzerine dökmesini, demleme süresini ayarlayışını ve fincanı yağ kıvamındaki sıvıyla doldurmasını merakla izledi. Yüzü Masque çayının opak yüzeyine yansıyordu.

Zacario üçüncü yudumdan sonra yere yığıldı. Başı ellerinin arasındaydı. Fincanı bitirdiğinde çenesinden aşağı bir damla süzüldü.

"Ağlamamalıyım. Adélaïde ağlamamdan hazzetmiyor."

"Sizi üzen ne böyle?"

"Kızım öldü, uzun zaman önce. Ama hâlâ bir kızım var. İkisini de kaybedebilirdim."

Gözlerini sildi, burnunu çekti. Félicité soru sormak yerine Zacario'nun konuşmaya hazır olmasını bekledi. Kırık tekerleriyle ağır bir bavulu çağlar boyunca sürükleyen bir adama benziyordu.

"Benden önce Adélaïde'in bir sürü çocuğu vardı. Hepsini birden nasıl takip edeceğinden yakınırdı. Yaşını düşünürseniz tahmin edersiniz... Yüzyıllar boyunca onları birbirine karıştırmış; neyse ki hepsini takip ettiği bir defteri vardı. Ve sonra Carmine doğdu.

Onun doğması için yirmi yıl bekledik, daha fazlasına tahammülümüz kalmamıştı. Ebe bize bir bebek olduğunu ve kalbinin attığını söylemişti. Oysa bir değil, iki bebek vardı.

Doğumları uzun sürdü. Adélaïde en az on bir aylık hamileydi. Karnından çınlayan hakaretleri duymak mümkündü. Kelimeleri yoktu tabii ama kan ve zarlarla boğulmuş olsa dahi böyle bir çığlık aşkla ve sevgiyle yoğrulmamıştı.

İlkini Adélaïde'in karnından çıkar çıkmaz ebe yere düşürdü. İster inanın ister inanmayın ama ne gördüğümü biliyorum; ebenin gözlerinin içine bakarak ikinci çocuğu doğurmamasını emretti. Ve başka bir şey söylemeden doğum sancısıyla kıvranmaya başladı. Ebe bayıldı. İlk bebek yerde çığlık atarken karımın ikinci bebeği doğurmasına yardım ettim.

Carmine büyüdü. Isıran, salya akıtan ve hiçbir şeye şaşırmayan sıradan çocuklardan değildi. İki yaşındayken, güzel bulduğu çakıl taşlarını insanlara dağıtırdı, alanlar daha da güzelleşirdi. Burunları daha keskin, dudakları daha dolgun, kirpikleri daha parlak olurdu. Beş yaşındayken kocaman adamlara emirler verir, onlar da itaat ederdi. Vücudu ışık saçardı, avcıların kan arzusunu ve balıkçıların boğulma tehlikesi anılarını unutturan bir sıcaklık yayardı etrafa. İnsanlar etrafında toplanırdı. Carmine, Carmine'imiz, yıpranmış ve körelmiş ruhları kendine çeken, cazibesinin sınırı olmayan o küçük mıknatıslı güneşimiz…

Gelgelelim kardeşi… İtiraf etmeliyim ki beni korkuturdu. Yaşına göre çok sessizdi. Olacakları bilen ama kimseye söylemeyen dilsiz bir kâhin gibiydi. Gözleri aklımızın almadığı bilinmezlerle doluydu, dünyayı aşağıdan gözlemliyordu.

Zincirlerinden kurtulamadıkça Adélaïde'in öfkesi keskinleşirdi. Ona isimler takardı. Ona neden hiçbir şey söylemediğini, neden gülümsemediğini, neden konuşmayı ve gülümsemeyi bilen ve her şeyi ayaklarının altına seren Carmine'e çekmediğini sorup dururdu.

Ve bazen amacına ulaşırdı.

Küçük kız uzun, tiz bir inilti çıkarırdı; bu inilti önce bir çaresizlik çığlığına, ardından gök gürültüsüne dönüşürdü. Ve tüm bu gürültünün

ortasında, titrek bir ışığın aydınlattığı odada, kızımın gölgesi ayak bileklerinin altından bir kan lekesi gibi yayılarak açıldı.

Böyle zamanlarda onu korkutucu bulurdum. Ne zaman yanına gidip acısını hafifletmeye yeltensem Adélaïde beni engellerdi. 'Onu rahat bırak. Ne kadar güzel olduğunu görmüyor musun? Olması gerektiği gibi güçlü biri artık,' derdi."

Zacario'nun anlattıkları yeterli değildi. Çığlık attı, lambalar sallandı, ama hiçbir şey zarar görmedi. Bunun için fazla narin olduğunu söylemeliydim. Ne de olsa Adélaïde adını saflık, nezaket ve şefkatle örmüştü...

"Adı neydi?"

"Adélaïde ona Carine adını vermişti."

Félicité, büyükbabasının hikâyesinin altında bir çeşit yanık kokusu hissetti. Ocakta uzun süre demlenmiş bir çay anısı gibiydi.

Ona biraz daha çay servis etti; adam içti ve biraz daha çöktü.

"Yedi yaşına bastıkları yaz, Roquebillière'deki evimizde... İkizler birlikte vadinin yukarısına oynamaya gitmişlerdi. Carmine bir daha dönmedi. İki gün sonra bir kuyunun dibinde bulundu. Ölmüştü."

Yaşlı ruh sessizce ağlıyordu. Bu kez gözyaşlarını tutamamıştı. Félicité yanlış duyduğunu düşündü.

"Carine'den bahsediyorsun, değil mi? Kuyuya düşen Carine'di."

Zacario başını hayır dercesine salladı:

"Carine onun yanındaydı, kendini Carmine'in vücuduna bastırmıştı. Buz gibi olmuştu, bilinçsizdi ama yaşıyordu."

Üzerlerinde iki martı daireler çizerek uçuyordu.

"Karım önce inanmak istemedi. Senin gibi o da Carine'in gittiğine ve Carmine'in kaldığına inandı."

Félicité ayağa kalktı. Nefes almaya ihtiyacı vardı. Pisliğin altını kazımış ve gerçek ortaya çıkmıştı, kokusundan midesi bulanmıştı.

"Biliyor muydun? Biliyordun ve sen..."

"Hayır, hiçbir şey demedim. Neye yarayacaktı ki?"

Zacario'nun sesi sertleşirken gözleri kederle doldu.

"Kızımın yanı sıra karımı da kaybetmek mi? Dünyanın ona ihtiyacı vardı. Eğer sevdiğime ölme isteği yerine yaşama isteğini geri verecek olsaydı, vadideki tüm kızlara Carmine diye seslenirdim. Ama insanlar konuşmaya başladı. Ve sonra..."

"Onu İspanya'ya gönderdiniz," diye hışımla soludu Félicité.

"Hepimizi korumak istemiştim. Annesini gerçeklerden, onu da annesinden. Anlıyor musun?"

Sesi yakarış doluydu ama Félicité tiksintiden başka bir şey hissetmiyordu.

"Adélaïde'in beklediği bu Carmine'di, bizden çok önce ölmüş olan Carmine. O kadar uzun zaman olmuştu ki Adélaïde yüzyıllardır yaşamaktan ve beklemekten yorulmuştu. Ve ölümsüzlüğü bir lanetti, benden nihayete ermesine yardım etmemi istedi. Ama onsuz kalmak istemiyordum, o da ölmemi istemiyordu. Carmine dönerse diye beklemeliydim... Tükenmeyecek bir sabırla kuşanmalıydım. Ruhlara layık, dumanı içinden geçip gitmeyecek bir sigara, birkaç tabak çanak, birkaç parça mobilya. Ve aşkımıza sahip çıkarken birlikte yuttuğumuz bir zehir.

O zamandan beri Adélaïde burada Carmine'ini bekliyor, isminin ortasında m harfiyle doğan Carmine'ini. Bense neye inanacağımı bilmiyorum.

Kızımı bekliyorum. Bu kadar. Hangi isimle doğduğu önemli değil; onu olduğu gibi, en azından bir kez daha görmek istiyorum."

Egonia çıkarken ruhçeken anahtarı gardırobun önünde yere bıraktı. Zacario, bu kalabalığın içinden bir çıkış yolu bulabilirse karısını kurtarabilecekti.

İki saat sonra, Vésubie Vadisi'nden aşağıya inen virajlı ve geçitli yolda Félicité az önce duyduklarını kız kardeşine anlatıyordu.

Egonia, iki kalp atışı arasında, hatırladı.

Carmine'in günlüğü.

Sadece *m* harfinin üzeri defalarca karalanan günlük.

Toprağın Altına

Acele etmelerine gerek yoktu. Anneleri olduğu yerden bir adım bile öteye gitmeyecekti ne de olsa. Ama iki aylık arayış ve sebattan sonra, sessizce gitmek akıllarının ucundan dahi geçmemişti.

Gerçeği öğrenmeye çok yaklaşmışlardı. Birkaç viraj kalmıştı sadece.

Arabayı hızlı sürmek ve hızlı konuşmak, yaşanacakları ve ihtimalleri düşünmelerine engel oluyordu: Annelerini bulduklarındaki yüzleşmeyi. Artık bir arada kalmak için bahaneleri kalmadığı gerçeğini.

İkizler vadide ilerlerken Caïs de Pierlas'nın en üst katında bir telefon çalıyordu. Sesli mesaj bırakılmıştı. Bir *bip* sesiyle kayıt cihazı çalıştı ve boş dairede bir ses yankılandı:

"Merhaba Egonia, ben Marine... Félicité orada mı? Uyanık mı, uyuyor mu, televizyon mu seyrediyor... Clé, orada mısın? Eğer beni duyabiliyorsan, seni aradım çünkü annenin Roquebillière'de bir süre kaldığını duyunca Patrick'ten olayı araştırmasını istedim. Ona bunun senin için olduğunu söylemedim tabii, aksi takdirde hâlâ araştırmaya başlamasını bekliyor olacaktım. Her neyse, birkaç kutuyu karıştırdı –yolu nasıl buldu bilmiyorum, epey tuhaf– ve bak ne buldu: *Le Petit Niçois* gazetesinde 26 Mayıs 1909 tarihli bir haber. Diyor ki: 'Kalıcı yerleşimlere inanmayı bırakan ve bundan böyle bir gözü açık ve bir ayağı hep yukarıda uyumaya kararlı Roquebillière sakinleri düzensizce

sol yakaya yerleştiler. Geleceğe inançları yok. Hayat geçiciydi, bu da onlar için şans demekti, çünkü geçici olan kalıcı olandan daha uzun sürerdi.' Yazının devamında köyün toprak kaymaları, depremler, seller ve benzeri nedenlerle altı yedi kez yer değiştirdiğini söylüyor... Yazıyı incelemek istersen makalenin başlığını vereyim: *Gezgin Köy Roquebillière: Yüzyılların Felaketlerinden Bir Kaçış*. Annenizi bulmak için burada ipuçları var bence, ne dersin? Hadi, git biraz temiz hava al, sana iyi gelecek. Görüşürüz Egonia; ablanı biraz hareketlendirmeye çalış. Öpüyorum sizi."

Bip.

Tam o sırada, Vésubie'nin yukarısında, arabanın kapıları yol kenarına çarptı. Egonia ve Félicité, karanlık sokakları ve tahta çerçeveli pencereleriyle Eski Roquebillière'den geçtiler. Çocuğun fotoğrafının ve kurumuş buketin hâlâ durduğu kayanın yanından geçip yukarı çıkmaya devam ettiler ve birkaç viraj daha döndüler. Bu kez, Félicité dikiz aynasında küçük silüeti görür görmez durdu.

Orada, yabani bir zeytinliğin ortasında eski, harap bir kuyu duruyordu. Arkasına, onları uzaktan izleyen küçük bir kızın ruhu gizlenmişti. Başı çakılların ardından zar zor seçiliyordu.

O gözler Carmine'e aitti. Vera'nın gözlerinin aynısıydı. Egonia'nın cadı derisinden sıyrılmış haliydi.

"Onu korkutma," diye mırıldandı Félicité. "Çok utangaç."

"Ben ve çocuğu korkutmak?"

Dedektif, çantasından ruhçeken bir tahta kukla çıkardı.

"Merhaba Carmine. Benim adım Félicité. Sana bir hediye getirdim, bak..."

Bir sıçrayışla kızın küçük başı kuyunun arkasında kayboluverdi.

"Sana sadece bir soru sormak istiyorum. Beni baban Zacario gönderdi. Senin ve kız kardeşinin nerede olduğunu bilmek istiyor."

Aslına bakarsak, dedi Félicité kendi kendine, yalan da değil.

Taş yığınının yanında minik bir el yavaşça ortaya çıktı, işaret parmağını açtı ve iki kez büktü, sonra tekrar saklandı. Félicité fısıldadı:

"Yaklaşmamı işaret etti. Ben gideyim, sen de..."

"Ben de geleceğim."

"Annem gelirse diye birinin burada kalması gerek."

"Gelirse ben nasıl bileceğim?"

"Geldiğini işaret edecek ruhçeken bir eşya vereceğim sana."

"Sence beni gerçekten görmek istiyor mu?"

"Kısık sesle konuş Egonia, çocuğu korkutup kaçıracaksın..."

"Ciddiyim Félicité. Annemiz hayatı boyunca beni görmezden geldi. Birdenbire öldüğünde neden gidip küçük Agonie ile iki çift laf etmiyoruz mu diyecek? Kulağına inandırıcı geliyor mu?"

Şefkatten yoksun, çocuksu bir kahkaha patladı ama Egonia duyamadı. Dedektif, küçük kızın taşların üzerinden tırmandığını, yüzünü buruşturduğunu ve kuyunun içinde kaybolduğunu gördü. Félicité zeytin ağaçlarının arasında aceleyle ilerledi ve kuyuya doğru eğildi, aşağısı düşündüğünden daha derindi.

"Egonia, git, sandığı aç. İki fener al. İpi metal kasadan çöz."

"Ne?"

"Hadi! *Carmine? Orada mısın?*"

Bir kahkaha daha duyuldu. Derinlerden yankılanıyordu.

"Dibinde. Kuyunun dibinde bir mağara ya da bir oda olmalı..."

Nefes nefese kalan Egonia, arabadan getirdiği eşyaları Félicité'ye uzattı. Ablası ipi en yakındaki zeytin ağacına bağladı. Sıkılığını kontrol etti ve ucunu kuyuya attı.

"Oraya inmiyorsun, değil mi?"

"Elbette ineceğim. Sen de benimle geliyorsun, hâlâ anneni bulmak istiyorsan tabii."

Cadının, göremediği bir ruhu takip etmek için yeraltına inmeye hiç niyeti yoktu. O, çatı kirişlerinin altında büyümüştü. Bir mahzenin derinliklerinde değil.

"Ama biz bile... Emin değiliz..."

"Dinle Nanie."

Félicité, kardeşine döndü, ellerini kalçalarına dayamıştı.

"Otuz yıllık sürgünden sonra ormanını terk ettin, Nice'te mezarların arasında eşekleri bayıltan sıcaklarda yürüdün, benden nefret ettin ve beni affettin, çölü aştın ve geri döndün, kendi büyükanneni bir dolaba kilitledin ve şimdi bana, bir defa bile geri adım atmadan her şeyi atlattıktan sonra, aptal bir kuyuya inmeyeceğini mi söylüyorsun?"

Egonia gözlerini sıkı sıkı yumdu. Félicité, kardeşinin öfke nöbetini karşılamaya hazırdı. Sonra cadı gözlerini ondan ayırmadan iki feneri kollarının altına aldı, taşların üzerinde duran ipi yakaladı ve kuyuya tırmandı. Ayaklarını çıkıntıya dayayıp ipi parmaklarının arasına alarak tısladı:

"Yolu göster bana. Ziyaret etmem gereken kahrolası bir kuyu var."

"Hâlâ bir şey yok mu?"

"Yok."

Üstlerindeki kalın toprak katmanı seslerini bastırıyordu. Tünel dardı, ancak omuz genişliğindeydi. Tüpünden sıkılan boya gibi içinden geçiyorlardı. Her yer simsiyahtı, fenerin yardımıyla etraf aydınlanıyordu.

Ne kadar süredir orada olduklarını söylemek zordu. Sanki nehrin derinliklerine dalmışlardı. Uzakta, dağın derinlerindelerdi; uyuyan bir devin karnına batıyorlardı.

Sadece küçük kızın ruhu bazen keskin ışıkta beliriyor ancak bir adımla, bir gülümsemeyle kayboluyordu. Félicité her seferinde irkiliyordu, Egonia her seferinde ablasının elini daha da sıkı tutuyordu.

"Bekle... Bir şey gördüm sanki."

Işık metal bir nesneden yansımıştı.

"Merdiven var."

"Hadi tırmanalım."

Félicité, Egonia'nın elini bıraktı. Feneri dişlerinin arasına sıkıştırdı ve tırmanmaya başladı. Tırmandığı geçit ona ve sırt çantasına ancak yetecek genişlikteydi, basamak basamak, ayak, el, el, ayak... Tırmandı, nereye çıkacağını bilmeden, nerede olduğunu bilmeden tırmandı. El, ayak, ayak, el... Aşağıda kız kardeşi o kadar hızlı ilerleyemiyordu,

dişleri olmadığından fenerini elinde tutmak zorunda kalmıştı. Ayak, ayak, el...

Félicité'nin kafası tavana çarptı.

Félicité görmeden üstündeki kapıyı yokladı. Tuzak olabilirdi. Kapıyı itti. Kapı gıcırdadı ve bir kilise korosu misali yankılanan bir takırtıyla açıldı. Félicité içeri tırmandı, kız kardeşi de onu takip etti.

Yüz yüze geldikleri şeyin karşısında dilleri tutuldu. Tek kelime etmeden dakikalar geçti.

Nihayet Egonia fısıldadı:

"Tamam. Ceketim var nasıl olsa, onu yırtarım."

Bulundukları kilise ışık almıyordu. Vitrayların yerini alan toprak, pencereleri kapatmıştı. Zayıf meşalelerinin ışığında, etraflarını saran çılgınlığı zar zor görebiliyorlardı.

Her yerde, her kemerden ve her sütundan, en uç köşelerden ve pervazlardan, banklardan ve yerdeki mozaiklerden, tavanlardan fırlayan, Egonia'nın tacından daha parlak renkteki kıyafetleriyle büyük bir kalabalık onları izliyordu. Hepsi donup kalmıştı. Uzun sakallı iki adam, kayısı kokulu bir bahçede onlara sinir içinde bakıyordu; ayaklarının dibinde yaşlı adamlardan daha buruşuk çocuklar uyuyordu. Başlarının üzerindeki melek heykelleri, elbiseli imparatoriçeler için lir, viyola ve tef çalıyordu. Daha ileride, bir iskelet iki tango dansçısını bir kurdun ağzına doğru yönlendiriyor; ejderha kanatlı bir postacı üstlerinde uçuyor, mektup yerine altın dağıtıyor, külçesini hayal kırıklığına uğramış bir düşmanı yakalamış savaşçıya uzatıyordu; hepsi de akşam yemeğinin hayalini kuruyordu. Çılgınlığın arasında ve felç olmuş bu kalabalığın ortasında, iki beyaz bakire heykeli birbirine bakıyordu.

Notre-Dame-des-Trombes ve Notre-Dame-des-Écluses.[23]

Biri öbürünü suçluyor, birbirlerine parmak sallıyorlardı. İlkinin saçlarında yosun vardı, ağzı çığlık atarcasına açıktı; ikincisinin yüzü sakindi, hatta gülümsüyordu. Ayakları oklarla delik deşik edilmişti.

23 *Trombe* su hortumu anlamına gelirken *écluse* su seddi, engel anlamına gelir. (ç.n.)

İkisinin arasında, sunağın arkasında, altın ve mor bir taht duruyordu. Bir kız, bacağını kolçağın üzerine atmış, eğri büğrü oturuyordu.

Félicité'nin zihni bu görüntünün üzerine, kopya kâğıdı misali, kuru ağaçlar ve kuş kafatasları arasında, kırık sandalyesinde heybetle oturan Nanie'nin görüntüsünü yerleştirdi. Yeğen ve teyze birbirlerine tıpatıp benziyorlardı. Ama kızın yüzünde şımartılmış, hatta saygı duyulan bir çocuğun muzaffer edası vardı. En ufak bir şüphe yoktu. Susamışları, boşluktakileri, kendisine hayran olanları cezbeden türden bir ruh zırhıydı bu. Gelgelelim tüm bunların ardındaki çukurlar, susamışlık, şüphe her şeye rağmen görülüyordu, çünkü ne kadar kalın olursa olsun hiçbir maske, sevildiğini bilenlerin o dingin dayanağını taklit edemezdi.

"Neredeyiz biz?"

Küçük kız gülümseyerek cevap vermeden önce seslerin dinmesini bekledi:

"Benim krallığımda."

Cümlesi yankılanmamıştı. Gömülü kilisenin duvarlarında sesler yankılanmıyordu. Konuşurken sadece Félicité'ye hitap ediyordu.

"Üstümüzde, açık havada, ne var peki?"

"Dağ. Rocabiera'yı yutan dağ."

Félicité'nin şaşkın ifadesiyle karşılaşınca yüzü aydınlandı. Dik oturup haykırdı:

"Bu hikâyeyi hiç duymadın mı? Annem anlatmıştı. Dehşet verici bir hikâye."

Tahtından sıçrayarak ayaklandı ve sunağın etrafında dolaşırken alçak sesle bir şeyler söyledi:

"Unutulacak kadar uzun zaman önceydi. O gün dağın yutmadığı insanlar yaşlılıktan ölmüşlerdi. Roquebillières'e hâlâ Rocabiera deniyordu. Okulu ve çan kulesi burada değildi; başka bir yerde, daha yüksekteydi. Kimse nerede olduğunu hatırlamıyor. Kaydetmenin de bir anlamı yoktu, sürekli değişiyordu. Yüzyılda en az iki kez vadi

altüst oluyor, dağ sallanıyor, nehir taşıyor, köy yıkılıyor ve biz de taşınıyorduk. Ancak Vésubie bir süredir uykudaydı. Köy sakinleri tehlikeye dair tüm hafızalarını yitirmişlerdi. Daha büyük, daha güzel bir kilise inşa etmişlerdi, sonsuza kadar dayanacağını ummuşlardı. Sonra aniden, *bum*!"

Küçük kız bir kenardan atladı.

"Gece yarısı dağ büyük bir açlıkla uyanmış ve onları yutmuştu. Sadece kilisenin sol tarafında yaşayanları vurmuştu bu felaket; diğerleri sabah gözlerini açtıklarında köylerinin yarısının yok olduğunu fark etmişti. Yutulmuşlardı. Hiç var olmamışçasına dağ tarafından sindirilmişlerdi. Bir ayağı çukurda yaşlılar dışında halk hızla orayı terk etti. Ertesi gece toprak tekrar kükredi. Geri kalanları yuttu. Artık hiçbir yere yerleşemeyen insanlar vadinin daha da aşağısına gitti ve yeniden köylerini inşa etti. Yeniden, yeniden. Gezgin köy olmuşlardı, her zaman hareket halindelerdi, dağın dişlerinden kaçmak için her zaman vadinin bir tarafından diğerine göç ediyorlardı."

Dağın dişlerini taklit eden parmaklarına rağmen iki kadın da pek etkilenmiş görünmüyordu. Çirkin olan onu dinlememişti bile. Kız da gizemli tonda anlatmaktan vazgeçti, dikleşti ve bıkkın bir sesle hikâyeye devam etti:

"Burayı ben keşfettim. Başkaları ayaklarının altında böyle bir saray olduğunu hayal bile edemez, onlar benim kadar cesur değil. Annem öyle diyor."

Carmine, gerçek Carmine, bir et bir kemik, bu isimle doğmuş ve onu gasp etmemiş Carmine, Egonia'ya yaklaşıp onu kokladı.

"Sen kardeşim gibisin. Güzellik taşlarımdan birine ihtiyacın var."

Böylece ruh bir freskin içinden geçip gözden kayboldu, Félicité başının arkasında büyük, siyah bir kan lekesi gördü.

"Kız gitti. Görünüşe göre senin için bir taş arıyor."

"Benim için mi?" diye sordu Egonia şaşkınlıkla.

Daha fazla ayrıntı vermekten kaçındığından Félicité boğazını temizleyip seslendi:

"Anne? Anne, benim. Seni görmeye geldim..."

Cevap veren kimse olmadı. Fenerin ışığı duvarlardaki meraklı kalabalığın üzerinde gezinirken etrafa büyük gölgeler düşürdü.

Ardından eğildi ve ruhçeken eşyalarla dolu çantasını açtı.

"Al bunu, görünür bir yere koy."

"Neden? O kadar büyük değil ki, kızı bulsak yeter."

"Kendini göstermek istemiyorsa onu sonsuza kadar takip edebilirim, ben onu bulana kadar o bölmelerden geçip duracak. Bu tür saklambaç oyunları uzun sürer, inan bana. Ölüler zor sıkılır, üstelik aceleleri de yoktur."

Fincanlar, kaşıklar, ayna, tarak, mücevherler ve müzik kutusu sırayla yere yayılmıştı.

Hiçbir şey kilisenin sessizliğini bozmamıştı. Kimse ortalıkta görünmüyordu.

Işık yokken köşelerine çekilmişlerdi. İkizler sessizliğe gömülüp beklediler.

Klik.

Félicité fenerini tekrar yaktı, çantasını aldı ve ters çevirdi.

"Demliğine dikkat et."

"Burada olmalı. *Anne burada mısın?* Onu nasıl getireceğimizi bulmalıyız. *Anne! Benim, Félicité.*"

Yere serilmiş ıvır zıvırı öfkeyle karıştırdı. Ama hiç yemi kalmamıştı.

Aniden bir şarkı yükseldi, üç sesli bir koronun senfoniye dönüşmesi gibi, aynı anda söylenen nota.

Egonia yerde bulduğu mızıkayı tekrar yere bıraktı.

"Hayır," diye fısıldadı Félicité. "Bu işte, mızıkayı çalmaya devam et."

"Ne?"

"Çölün mızıkası, onun gölgesini çağırıyor... Çalmaya başla. Üfle."

Cadı şaşırsa da ablasının dediğini yaptı. Müzik dudaklarının arasında kabardı, tüm alanı istila etti, etrafı dolaştı, sütunlara tırmandı, ışığın ulaşamadığı yüksek pencerelere sızdı ve kayboldu.

Annelerinin ruhu karanlık bir günah çıkarma odasından usulca ortaya çıktı.

Çığlık

Félicité, Egonia'nın kolunu, Egonia da nefesini tuttu. Fresklerdeki tüm figürlerin çenesi kapanmıştı.

Onlara yaklaşan anneleriydi, ama tam olarak da o değildi. Ruhu titriyor, dengesizleşiyordu; görüntüsü, bozulmuş bir kasetti sanki. Sarsıntılarında sayısız silüet parlıyordu: Yaşlılıktan buruşmuş Carmine, kız kardeşine neredeyse tıpatıp benzeyen küçük Carine, uzak bakışları savaşçı edasıyla Carmen, tanrıça Caridad ve köle Caridad, kirpikleri kum dolu Caridad ve Félicité'nin adını bilmediği avcı, terzi, garson, çoban kız, hatta yüzü defalarca boyanarak deforme olmuş portreye benzeyen kadınlar... Hepsi aynı hızda, aynı ortak ruhun gölgesinde yürüyor ve şiddetli ölümlerinin izlerinden hiçbirini taşımıyorlardı.

Onların yerinde olsaydım ne hissederdim diye düşünmüşümdür hep. Günlerce çölü ve dağları arşınladıktan, her kapının ardında yeni bir maske keşfettikten, bir çatıyı delip tamir ettikten, çayımı kaybedip bulduktan, yaralanıp iyileştikten ve yol boyunca pek çok ruhla karşılaştıktan sonra... Hepsi ölü bir kadın uğruna.

Bunu anlatmak imkânsız. Sanırım bu öyle bir an ki, oraya gidene kadar hayal edemezsiniz, ya da hayal edersiniz, zihninizde mühim konuşmalar yaparsınız, kendinizi efsunlar içinde görürsünüz, kalbiniz çarparken nefesiniz kesilirken ve söylemeye cesaret edemediğiniz

kelimelerle senaryolar yazarsınız ve nihayetinde tamamen bambaşka bir şey yaparsınız.

Bundan sonra annemin ruhunu aramam gerekirse, Le Cannet'de yaşadığından yarım saatimi alır sadece. Park etmekle otuz beş dakika.

Egonia ve Félicité için de aynısı geçerliydi. Onlar da hepsi birbirine benzer yüzlerce senaryo yazmışlardı. Ve elbette hiçbirinin, hakkında çok az şey bildikleri bu kadın onlara yaklaşırken yaşadıkları şeyle uzaktan yakından alakası yoktu.

Egonia'nın elleri öfkeden karıncalanmadı; Félicité, annesini bulmanın rahatlığıyla onun kollarına koşmadı, af dilemek bile gelmedi içinden. Diğerinin durumu nasıl karşıladığını öğrenmek için birbirlerine bakmaktan dahi kaçındılar.

Dedektif, çantasına uzandı ama Carmine ve arkadaşları başlarını salladılar. Çay yoktu.

"Oturalım anne. Sana sormam gereken bazı sorular var. Ve... Lütfen cevap ver. Tüm gerçekliğiyle."

Ruh bu kez hüzünlü bir gülümsemeyle başını salladı.

Félicité bir banka oturdu, kız kardeşi de hemen yamacındaydı. Ruh karşılarına geçti. Yaşayanlar ve ölüler arasındaki elektrik lambası mihrabı ve karşısındaki avluyu aydınlatıyordu. Tonozlarda ve tablolardaki figürler dirsekleri dizlerinde, çeneleri ellerinde onları dinliyordu.

"Soruyu sor," diye fısıldadı Egonia, "ve ne dediğini bana söyle."

Ama dedektif henüz vaktinin gelmediğini biliyordu. Carmine'in kızının dişlerinin arasında çiğnemesi gereken başka cümleler, damağına baskı yapan yüzlerce soru vardı. Ama hiçbirini dillendirmeye cesareti yoktu.

Félicité gözlerini onu izleyen iki bakire heykelden ayırmıyordu. Kaidelerinde bağdaş kurmuş oturuyorlardı, biri diğerine suçlayıcı bir tavırla kol uzatmıştı. Félicité nihayet sorusunu sordu:

"Neden bana tek kelime etmedin?"

Onlarca kadının ruhunu da barındıran annesi konuşmaya başladı.
Bir koro misali,
Yankılanıyordu sesi.
Harmoni içinde nefes alıp veren
Elli yedi seslik bir şarkıydı bu.
O konuştu
Félicité, annesinin yankısı,
Cevaplara muhtaç
Egonia'ya ulaşan sesi oldu.

doğru

Félicité
neden yalan söyleyelim ki
bizi ölüme götüren ismin altında doğmadık.

bizim ruhumuz ne Carine ne Carmine ne Carmen ne de Canridad
biz tek bir ismin hecelerinden doğan
bu kadınların parçalarından çok daha fazlasıyız

çığlık

onu anlamak için kabuğunu soymak
gövdesini köküne kadar kazımak
asitli meyvelerini yemek için
tarih ağacına tırmanmak gerekir

başlangıçta
ablamıza Carmine adı verildi
çünkü ilk o geldi
tılsımlar ve ilahilerle örülü ve kiraz rengindeydi
özünden koparılmış ismin kalıntıları kaldı bize
içi bomboş
çınlayan bir isim

m harfi eksik
o ki ısıracak ve yiyecek
çiğneyecek
sevecek
bu *m* harfi ile beden ve sebat elde edecek
nesnelerin tadına, kokusuna ve dokusuna varacaktık

m'li Carmine'in bir öteadı vardı
bize söylenmeyen
bu okyanusta kendinden bir şey kaybetmeden nasıl serileceğini
biliyordu
çünkü yansımasında
gündüzken ışığı
geceyken kâbuslarında
hatlarını
ruhunun köşelerini aramıyordu
ruhu iyice sıkışmıştı
annemin yorganı gibi
bizimkiler yenik düşerken
bırak gitsin
kıyısız bir bataklık bu
kemanın kopan teli bu

çünkü biz beklemeyi tercih ettik
onları memnun etmek için pürüzlerimizi kaşımayı
açlığımızı bastırmayı ve sancılarımızı dindirmeyi
Pan'ın kendi gölgesini arayışı gibi
onu ayakkabılarına dikmek isteyişi gibi
Adélaïde'in nefesi kesilmişti bizi görünce

bizi giydirirken oyalanmayan elleri
resimlerimizi görür görmez göğe diktiği bakışları
nezaketimiz karşısındaki sessizliği
dağılmış oyuncakların dizilişi

biz sadece Carine'dik, yeterli değildik
Adélaïde da Rocabiera'yı mutlu etmeye
o ki hep daha fazlasını isteyen
fakat kendisi de ne istediğini bilmeyen

yola çıkmak gerekiyordu
bir ayna bir tarif
bizi sonsuzluğun baş döndürücülüğüne terk etmeyen
ne şekilde var olduğumuzu adım adım gösteren
sınırlara ya da öğretmene ihtiyaç duymadan
ve bir başımıza kendimizi çizmek
varlığımızın sonsuzluğunda

aidiyeti olmayanların bağları çözülür
bazıları kaybolur

üç yaşında nasıl bilebilirdik ki
dans etmek ya da dans edenler için şarkı çalmak istersek
uykuya ihtiyacımız varsa
ya da yeni bir hikâyeye
masada gülmek mi yoksa sessiz kalmak mı gerekirdi
bilmezdik
bir şey söyler ve yüzleri incelerdik
kırışıklıkları ve dolgunluğu ayırt etmek için
bir gülümseme bir somurtma gerekirdi
ve yavaş yavaş
arzu üstüne arzu binerdi
susuzluk ve tiksinti beraberinde
işte böyle deyin insanlara
benim tanıdığım Carine buydu.

ama annemiz karanlıkta
geçtiğimiz yolları uzaktan izledi
bizi bıraktığı engin haritada

ne bir pusula ne de işaret vardı
sanıyordu ki verdiği bize
nihai özgürlüktü

Carmine içindi gururlu gülümsemeler
öyle ki yüze yayılıveren
işte benim kızım diyen
ruhunun dehlizlerini
nasıl işgal edeceğini bilen
kâhin-hemşirenin biricik kızı olmanın
yüce tarifsiz ve alabildiğine özgür hali
kahvaltı sofralarındaki kahkahaları
salonun duvarlarındaki çamurdan resimleri
gür nağmeleriyle gece geç saatlere kadar süren
her zaman uyulan kuralları
kesilmiş çamlar için gözyaşları
ve rüzgârda uçuşan etekleriyle

pazardayken biri annemize
kızın ne güzel dedi
herkes hangi kızı olduğunu bilirdi
aynı burun aynı eller aynı ses
ama Carmine'in *m*'si ve hiçbir kaba sığmaz özgürlüğü vardı
ateş böceği gibi ışık saçardı
ikizi öteadını ararken
Carine'den başkası olmazdı elinde

işte biz bu haldeydik
kara tahtadaki gıcırtı
topraktan çıkmayan gömülü bir yumru

kimse izinsiz hiçbir şey yapmayan
üzgün bir çocuk istemezdi

başkalarından iyilik görmek için hep yalan söyledik
ve bize kostümler dikmelerini kabul ettik
onları memnun edecek bir tendik
içimizi deşen fırtınanın yakıcı gözü
her akşam dilimize yayılan safra
sabunla yıkasak da tadı orada
kurtulmak için parmaklarımız kapıların hep köşelerinde
zehir hep peşimizde

nefretten daha zor susturulan bir şey yoktur
insanın kendine duyduğu nefret
en ufak çatlaktan içeri sızıverir

Carmine'in nefreti yoktu
her şeye açtı herkesi severdi
özellikle de kendini

biz başaramadık
kimse bize sevmeyi öğretmedi

safra tadı geçmek bilmedi
Biz de yuttuk onu
siklonla bir kutuda kilitli
karnın derinliklerinde, kimseye zarar vermeyecek bir yerde
içinde ayna olan bir kutu
ruhumuzun kusurları

en kötüsü
biliyorsun
eminiz ki
tek yapmamız gereken
yalan söylemek ve nefret etmek

ve yedi yaşımıza girdiğimiz gün
o ağustosta Roquebillière'de

annemizin başkalarının çocuklarını vaftiz ettiği
bitkin haldeki babamızın dışarı bakıp
geyiklerin toynakları altında çıtırdayan dikeni hissettiği
o soğuk evde

kendi dallarımsa
ciğerlerimin arasında ateş yakıyorlar
ve karaciğerim
onları hiç fark etmiyor

Çocuk sürüsünden kurtulmak için Carmine
keşfe çıkardı
bizden kaçıp
bir ağaç gövdesinin ardına sığındı
birbirimizi kaybetsek de
yine de ikizdik, kardeştik
o daha karar vermeden
nereye gideceğini bilirdik

zeytin ağaçlarının arasında
koştu eski kuyuya
taşlar yosunlu
kuyu kurtluydu

harabelerin etrafında vahşi çığlıklar
pembe yüzler çılgınca nefesler
Carmine kuyuya tırmanıp emretti
beni aşağı götür

görmek istiyordu
dünyayı izlemenin nasıl olduğunu
bir delikten
kimseler duyamazken
avazı çıktığı kadar bağırmak istiyordu

tereddüt ettik bir an
tükürdü o da
hiçbir şeye cesaret edemez
olmayan gölgemizden bile korkardık
işte bu yüzden annem bizi uyutmayı sevmezdi
Carmine'i tercih ederdi
herkes gibi
o ki içten ışıldar
kimseden korkmazdı
aptal bir kuyudan hiç
o kuyu ki inmesi lazımdı
yoksa her yerini yaralar
annemize saldırıya uğradığını
bizim de korkudan hiçbir şey yapmadığımızı söylerdi
geçen sene çiviye basan adam gibi
yalan söylemek onu korkutmazdı
iyiliğimiz içindi ne de olsa
bir kere de olsa engellerimizi yıkmak için
bize kim olduğumuzu hatırlatmak için
öteadı olmayan kız
kâhin-hemşirenin kızı
Provence'ın en özgürü
kazığa bağlanmış bir keçi değildi

iyiliğimiz için

o ne bilirdi ki
bize
neyin iyi geleceğini
şarkılarıyla beni uyutmaz
çamurunu odamın duvarlarına bulaştırır
yemeklerini döküp pencereden kaçardı

hiç pişman olmadan
ne de olsa ışığı onu güzel kılardı

hakkımda ne biliyordu ki bana keçi dedi
onca zehri yuttuk
dallar tutuştu
ellerimizde deprem oldu

ve Carmine bağırdı
zalim bir kahkaha çıktı

Bora

aynalar paramparça
gözü açık fırtına
öfkeyle yer yerinden oyandı
boğazından bir kükreme
vücudundan şimşekle karışık şiddetli bir rüzgâr yayıldı
yıldırım oturduğu kovayı parçaladı

ilk defa yüzünde
dehşetin rengi vardı

işte böyle öldü çocuklar
güçlerinin farkında
bir yaz günü kuyuda
yedi yaşındaydılar

oracıkta mı kırıldı boynu
ölmeden önce yardım için çığlık attı mı?
olduğu yerden
kimse duyamazdı
istediği gibi
çünkü her şey onun arzusuna boyun eğdi

kurtların ulumasıyla ortaya çıktı ay
ucunu bize verdiği iple aşağı indik
kendini kraliçe sandığı bu katedralde

bir gece
bir gündüz

öğleye doğru
buldular bizi
yanı başında yatarken
neredeyse nefessiz
babam taşıdı bizi eve kadar
sessizliğe gömülmüş annemiz kuyunun yanında kalmıştı
kızının cesedinin kuyudan çıkarılmasını bekliyordu

yatak
ateş
et suyu
yanık kekik

uzun günler boyunca annem tek kelime etmedi
bizi gerçekten görmeden tedavi etti
ve bakışlarından ruhlar geçip gitti

sonra doğruldu ve en doğal haliyle
Carmine, biricik kızım, kış güneşi sadece senin kalkmanı bekliyor
dedi

önce yanıldığını sandık
hiçbir şey bilinçsiz bir bedene
ikizinden daha çok benzemez
mezarlığa götürdüler bizi
bir taşı ziyaret ettik
o taş ki üzerinde

Carine
yazıyordu

başka hiçbir şey yoktu
bir ad
iki tarih
mezar yazısı bile yoktu

ve gerçeği okuduk
annem Carine'in ölmesini
Carmine'in kalmasını isterdi
buna inanmayı tercih etti
yanlışlıkla ya da isteyerek
kendine bir hayat kurdu
her şeyin daha katlanılabilir olduğu
onu seven babam karşı gelmedi buna
Büyük Adélaïde'i kimse üzmek istemezdi
Provence'ın ona ihtiyacı vardı
yürümeye başlayan çocuklara gölge vermek için
öteadsız çocukların fırtınaya dönüşen bu gizli trajedilerini
yaymamak için

biz Carmine'in maskesini takmadık
bizi kaplayan bir deri değildi onunki
biz onun rahmi ve adı olduk
ismindeki *m* harfi ve hafızası
deliliği ve güzelliği

biz Carmine olduk

fırtınalar ve safralar artık bize ulaşamazdı
nihayetinde iltifatlar aldık
güzel bir yüz bulduk

ama kutunun dibinde Carine mücadele ediyordu
ve bazen bir konuşmanın tam ortasında
olmadığımız bu kadının gölgesini bakışlarımızdan silmek için
kaçmak ve öfkeyi hapsetmek gerekiyordu

ve küçük çocuklar
dürüst ve acımasız
merak etmişlerdi
aynalarla dolu salonun ortasında
Carmine'i görmeye gelmişlerdi
Carine bilmezdi ki nasıl dönüştüreceğini
bir enginarı asaya
nihaleyi kaleye
oymacı hata yapmıştı
mezarda *m* harfi eksikti
ya da yanlış kız gömülmüştü
oyunlarını başka odalara taşıdılar
yansımaları aynalarla dolu sarayımızı terk etti
babamız annemizin duymasını istemedi
yoksa korkunç gerçek onu paramparça ederdi

İspanya'daki kuzen geldi aklına
belli belirsiz
çölün ortasında
haykıracağımız sorular
boğucu bir sıcak vardı
trene binmeden önce

Endülüs'e bir mektup göndermişti
ve cevabı beklemeden
bizi de yollamıştı peşi sıra

ablamızın ölümünden bir sene sonra
Nice'ten bir postacı arabasıyla ayrıldık

yoğun parfümlü büyük adamların arasında
sekiz yaşında bir kız
yalnız uyumamalıydı
bizi mezarımızdan uzağa götüren yolculukta

Carine uyandı
içimizdeki kafeste kilitli kalmadı
umutsuzluğu, tutunma ihtiyacı
parmaklıklara karşı cılız darbelerdi

başka bir gardiyan bizi kurtarmaya geldi
daha ciddiydi
daha bilge
İspanya'da doğmuştu
adı Carmen'di
Carine'i Endülüs'te tutmak için
Carmine'den bayrağı devraldı
yolu tamamlamak
çölü aşmak
kaleye ulaşmak için

hafızasız askerler bizi yanlarına aldı
savaştan sağ çıkmak için
unutulmaktan kurtulmak için
tanrıça olmak için
kölelik zincirleri için
yeni bir güce boyun eğdik
Canridad doğdu
sıcak havanın ve silah seslerinin ortasında
gölgesi yeni şeklimizdi
dehşet verici put
tutsak
ve sonsuzdu

biz kaçtıktan sonra Bégo Dağı'nda
Carmine bu krallığı üç kraliçeden talep etti.
Carmen ve Caridad'ı aynaları örtmek için görevlendirdi.
kalın siyah bir örtüyle
bir kuş kafesi misali
geceleyin uyumaya zorlamak
çığlıklarını bastırmak için

Vera ve Gabriel ile
uyku ve huzur bulacağımızı düşündük

kızımızın kızları büyükanne dedi
hep yirmi yaşında göründük

güzellik beyhude bir hevesti
Carine'i çevreleyen
bir siperdi
kafesinin anahtarıydı
artık kusurlarımız söylenmeyecekti

bu beden gölgelerimizi
ve değişken isimlerimizi perçinledi
yansıma hep birdi, hep kusursuz
ne ufak çizgiler vardı ne de yıpranma
görüntünün ötesinde
bizden geriye kalan
ruhun parçalarından bir buluttu

Provence'ta kırk sene
çölde kırk sene

seksen yedinci doğum günümüz yaklaşırken
Kuyunun hatırası
İpinin ucuyla
bizi yakalamaya geldi

eski bir kâbus bu
en az seksen yıllık

ayaklarımız vahadan ve Vera'nın çiçeklerinden ayrıldı
uçurumun siyah kıyıları boyunca
çakıl taşları ve kum vardı
üzerinde Carine'in isminin yazdığı mezara varmak için

öldü
taş kanıttı
Kâbusları ve anılarıyla
öfkesi ve küstahlığıyla
ve sonsuza dek çocuksu yüzüyle

ona sırtımızı döndük

duvardaki mezar taşının önünde isimler
yeni bir yazıt
seksen yıldır sustuğumuz isimler
Adélaïde ve Zacario
işte böylece
onlar da öldü
işte budur
onlar hakkındaki tüm düşüncemiz
bizi hiç sevmemiş
hiç tanımamış ailemiz

ikinci mezar taşı seslendi
mucizelerin ortasına kazınmış bir kaya
Gabriel'imiz için
koyun ağılına sığındık

babanız gitti siz doğdunuz
size ayrı ayrı isim bulmak gerekti
sıkı ve dar

farklı öteadlar
size belirgin sınırlar çizecekti
ruhların kaybolduğu ve parçalandığı
o derinliklerinden

ilkine bizi mutlu edecek bir isim verildi
ve bizi hiç terk etmesin diye öteadı Clé'ydi
dünyalar arasında kapılar açmak için gitmesi
yazık oldu

ve sen
Sen doğmamalıydın
sana benliğini yok edecek bir ötead verdim
ve ölmüş birinin adını
Carine'e bu dünyanın ikizleri istemediğini tekrar söylemek için
yazık oldu
isimlerin ters döndü
çiçeklerin ölümü doğurdu
ve sen uyuyanı uyandırdın

yüzün bize benziyor
tek dişinin çıktığı yerde
bizim yansımamız var
her şeyi açık etme yeteneğin
vaktinden önce yaşlanman
içindeki her zerre
kaburgalarımızın arasında sürünen ve tırmanmak isteyen şeyi
canlandırdı

portremizdeki çizik
çatlaklarımızın derinindeki tutsaklara çağrıydı
zırhımıza iki ok saplanmıştı

Carine doğum için huzursuzdu
her şeyi mahvetmemek için bir kutuya ihtiyacı vardı
ama bize inan
Nanie
bu fırtınalar sırasında
Carmine Carmen ve Caridad durmaksızın çalışıyorlardı
dindirmek için Carine'i ve onun öfkesini

seni görmezden gelmek daha iyiydi
eğer sen olmasaydın Carine de olmazdı
eğer konuşmasaydın seni duyamazdı
eğer duymasaydı hiçbir şey onu uyandıramazdı

ve o gece
on altı sene sonra
Félicité'nin saçlarına aklar düştüğünde
senin kara böceğin içeri girip bizi takip ettiğinde
çirkinlik gibi
yaşlılık gibi
çatık alınlar gibi
o beden aniden üzerimize düştüğünde
o beden ki sağlam ve tanıdık
kurudu seyreldi ve kayboldu
damarlar ve eller
yanaklardaki lekeler ve çatlamış dudaklar
tende çizgiler
ağarmış kurumuş saçlar
yansımamız bize dahi tanınmaz geldiğinde
ağıt yakan kibrimiz değil
çatlayan zırhımızdı

portremizdeki çizik
çatlaklarımızın derinindeki tutsaklara çağrıydı
zırhımıza iki ok saplanmıştı

parçalanmış vücuttan kan geldi
solmuş güzelliğimiz isimleri kanattı
ölüler geçti üzerinden

o geceki kasırgamız tarlaları harap etti
ormana dalıp köyün tüm sakinlerini sürdüler

fırtınadan sonra
Carmine Carmen ve Caridad kutuyu yeniden inşa etti
örtüyü dikti
Carine'i daha da derinine işledi
ve başka isimlerle anıldı

ve bir sabah Félicité
ejderha mağarasında otuz yıl uyuduktan sonra
boynumuzdan vurdu yay misali üçlü ok
burnun altındaki aynada yıpranmış yansıma
tuvalinde unutulmuş portre
İkizin acımasız anısı
çizik
sürükleniş
tutsak serbest
zırh çatlak

Carine uzun zamandır hapisti
kasırgası taşacaktı
bu sefer tüm vadiyi kavuracaktı
boğulan çocukların yatak odalarında çamur
uykularında yakalanan yaşlı insanlar
toprak onları vahşi hayvanlardan
batık şehirlerin denizine taşıdı
Saint-Martin-Vésubie Lantosque Venanson
La Bollène-Vésubie Utelle
Levens Roquebillière

Nice
turistleri işçileri dilencileri
ve milyarderlerinin ruhları
sarhoşları jandarmaları ve dondurmacıları
rus mankenleri
ve sabah beşte koşanları
mezarlıklardaki ağustos böcekleri uykulu okul çocukları
çöpçüleri boyacıları
limandaki tekneleri
ve sen

bu yüzden ölebilirsin
bu upuzun hayattan sonra

çünkü sen Félicité
seninle tastamam Carmine'dik
bizim en iyi yanımız
sana başka bir şey vermek istemedik
çobanın karısı Bégoumaslı Carmine'den başka.
yalan yok
saçlarımızı birlikte boyarken
birlikte okurken
hiçbir şey daha gerçek hissettirmedi

bize inan Félicité
senin annen
Carmine'di
ve bu gerçek
çaysız da ortaya çıkardı

Clé

İki beyaz heykel kollarını indirdi. Sessizce çığlık atanın dudakları huzur buldu. Diğerinin delinmiş ayakları artık kanamıyordu.

Ruhun titreyişi dindi ve küçük bir kız çocuğuna dönüştü.

Sanki küçük Carmine'in ruhu, dinmeyen bir yorgunluk ve korkudan geçmişti. Yüz aynıydı, ama göz kapakları daha keskin, omuzları kamburdu, gözleriyle yalvarıp yakarıyordu. Aslında Carmine'den bile çok Nanie'ye benziyordu. Félicité onu gördüğünde gardıroba kilitlenmiş büyükannesini düşündü. Her şeyi berbat etmişti. Dörtnala koşan kibri yüzünden pek çok kaderi ayaklar altına almıştı.

Félicité'ye, "Adélaïde'in de muhtemelen sana anlatacakları vardır. Pudrasının ve elbisesinin ipeğinin altında saklı bir hikâye. Yüzyılların hatırasını geri getirecek kadar çay içirirsen..." dedim.

Félicité sözümü kesti. "Hayır. Açıklama istemiyorum. Onun için bahaneler uydurmak istemiyorum."

"Anlıyorum. Aynı fikirde değilim ama seni anlıyorum."

Çığlığın upuzun tiradından sonra sessizlik çökmüştü.

Egonia eldivenli ellerine baktı. Hiç beklemediği bir cevap almıştı. Tam olarak ne bekliyordu? Ben de bilmiyordum. Carmine onun için hep bir kâbustan ibaretti. Arkasını döndüğünde kırmızı gözleri ve

keskin dişleriyle ona bakan bir anne. Yine de birkaç defa, ablasının hikâyesini dinlerken, cadı kalbinin yumuşadığını hissetti, bir odun kadar kuru olduğunu düşündüğü kalbinin.

Çığlığın anılarının ağır bastığı katedralde sesini yükseltmeden, "Boktan bir çocukluk geçirdiğimi sanıyordum," dedi.

Yanındaki Félicité soğuk bir kahkaha patlattı. Eliyle ağzını kapadı. Ancak kahkahasını tutamadı, guguk kuşunun sesine benzeyen ve Egonia'nın kahkahasıyla tavana kadar yankılanan çocuksu bir edayla, birlikte akordu bozulmuş bir org melodisi misali, güldüler.

Öyle ki banka yaslandılar, gözyaşları yanaklarından süzüldü. Félicité çantasında mendil aradı.

Sadece Carine'in ruhu, kırgınlıkla sunağa bakıyor ve şamatanın dinmesini bekliyordu. Küçük bacakları sallanıyordu.

Lambalara gerek kalmamıştı: Félicité'nin kahkahaları ve yankıları her yeri aydınlatmıştı. Yanaklarını silerken iç çekti. Ruh, bu sakinliği fırsat bilerek şöyle dedi:

"Beni geçirmeni istiyorum."

Félicité'nin yüzünde hafif bir tebessüm vardı ama artık gülmüyordu. Şu iz. Çığlık atan bir kalabalığın içinde bile tanıyabilirdi. O kadar çok duymuştu ki artık hafızasına kazınmıştı. Koridorun zemininde, telefonu karnına dayayarak bütün bir gece o sesi dinlemişti.

Yarıda kesilmiş cümle annesinden gelmemişti. Ağır göz kapakları ve hareketsiz parmakları olan küçük kıza aitti.

"Peki ölürken bana ne söylemek istiyordun?"

"Hiçbir şey. Nanie'yle konuşmak istemiştim."

Duvardaki kanatlı postacı altın külçelerini düşürüverdi.

Félicité'ye gelince, o sadece tükürüğünü yuttu. Sonra yavaşça, mesajı iletmek üzere kız kardeşine döndü.

Egonia bankın altına saklanmak istiyor, annesinin son sözlerini işitmek istemiyordu. Onlar Félicité'ye aitti. O cümleleri ondan çalıyormuş gibi hissediyordu.

"Yapmak zorunda değilsin."

Kilise sessizce kıpırdandı; dilenciler ve kraliçeler hemencecik fiskosa başlayıp ihtimalleri değerlendirdi: Belki de dedektif bu ruhları kendine saklayacaktı. Belki de yakında duvarların arasında yeni bir yoldaşları olacaktı. Onlara tek kelime etmeyecek ve her salı dağa tırmandığı gibi kuyuya inmek için dönecekti. Taşıdığı tüm isimler arasında annesine göz atmaya çalışacak griler içinde bir kadındı.

Bu ihtimaller Egonia'nın da aklından geçti. Félicité'yi suçlayamazdı. Derinlerinde biraz da olsa anneliği saklayabilseydi, ona ihtiyaçları olduğunda yanlarında olsaydı kendini bu andan esirgemezdi.

Ama Félicité tereddüt etmezdi. Ne de olsa, son birkaç ay ona bir şeyler öğretmiş olsa da, hayal kırıklığına uğramaktan hoşlanmazdı.

Annesinin, artık olmak istemediği bir çocuğun gardiyanı olarak sonsuza kadar kalmasına izin vermeyecekti. Kilitleri gizleyen güzel bir duvar, bir bütünün parçası, kötü bir çığlık. Ardında kırık bir çaydanlık, *kintsugi* ile onarılmış bir kadın.

Félicité, ruhun nihai sonunda ona eşlik edecek ve yukarıya, renklerin dünyasına, keşfedilecek gizli kiliselerin, içilecek yeni çayların, beyaz ve mavi pazarların dünyasına dönecekti. Şimşek ve ateşle dolu dev bir varoluşun ardından Carmine ve konukları sönmüş bir alev misali yitip gideceklerdi.

Félicité'nin gözleri son kahkahasından sonra hâlâ nemliydi.

İki bakire kaidelerinden indi; koronun ortasında parmaklarını birbirine geçirdiler. Carine konuştuğunda sesi genç, cümleleriyse çok yaşlı bir kadına aitti.

benim
Carine
seni şimşeklerle delen
seni kasırgalarla kırbaçlayan
yedi yaşındaki çocuk Carine
o benzediğin kişi
Carmine Carmen Caridad ve diğerleri
beni sevmenin bir yolunu buldu
seni de sevebilirlerdi
ama artık çok geç
neredeyse beni ele geçirecekler
onlar beni öldürmeden önce onlardan çaldığım son anım:
seni hapsetmelerine izin verme
asla izin verme
Carmine'in anısının
seni kilitlemesine izin verme.

1 Haziran 2005 Tarihli Rapor

Alpes-Maritimes Bölgesi Departman Arşivleri Müdürlüğü'ne,

Selefinizin, göreve başladığım 1 Nisan 2003 tarihli bir mektupla benden talep ettiği Bégoumas Köyü'nün terk edilmesine ilişkin raporu size göndermekten onur duyuyorum.

Müdire hanım ayrıldığından beri kimse konu hakkında soru yöneltmedi, dolayısıyla konuyla ilgili gelişmelerin takip edildiğine dair bir bilgim bulunmamaktadır. Fakat yine de görevimi tamamladım, çünkü birazdan okuyacağınız her şeyi bana aktaran Félicité'ye borçluydum.

Ekipten kimsenin bunu deşifre edecek ya da düzeltecek zamanı olmadığını ve notlarımla, sohbet kayıtlarıyla ve hafızamda kalanlarla yetinmek zorunda kaldığımı belirtmek isterim. İtiraf ediyorum, anlatılanlara bazen kendimi öyle kaptırdım ki diktafonun düğmesine basmayı unuttum. (Bu vesileyle bölümün diktafonunun artık kullanılmadığını ve yeni bir diktafona ihtiyacımız olduğunu belirtmek isterim.)

Beni pek sıcak karşılamayan eski Bégoumas sakinleriyle tanıştım. Çoğunlukla suratıma biber gazı sıkıldı, sözlüğünü bu raporun 2.4 numaralı ekinde bulacağınız birkaç ilginç hakarete maruz kaldım. Her şeye rağmen görevi tamamlayabildim. Göreve yeni başlayacak acemiler artık kendilerine biber gazı sıkılmasından veya başka bir cisim fırlatılmasından endişe duymayacakları için minnettardırlar.

Yine de aşağıda özetlenen olayları derlemeyi başarabildim:

15 Ağustos 1956'yı 16 Ağustos'a bağlayan gece, Merveilles Vadisi'nde tek yerleşim yeri olan Bégoumas köyü tüm sakinleri tarafından terk edildi. O gece meteoroloji bölümü tarafından herhangi bir deprem ya da fırtına kaydedilmedi. Buna rağmen 16 Ağustos sabahı köy talan olmuş haldeydi: Duvarlar yıkılmış, pencereler uçmuş ve kökünden sökülmüş karaçamlar çatılara devrilmişti.

Yapılan incelemeler sonucunda, köyün terk edilmesini aynı gece birbirini izleyen birkaç olayın tetiklediği anlaşıldı:

- Yamyam bir çocuk tarafından yutulan genç bir ailenin ölümü;

- Koyun ağılına düşen bir yıldırım;

- Kiremitleri ve kaldırım taşlarını söken, ormandaki ağaçları evlerin üzerine deviren şiddetli bir rüzgâr;

- Sokaklarda ve kapıların altında şimşek yüklü siyah bir sis istilası;

- Ani bir elektrik kesintisiyle beraberinde gelen panik dalgası;

- Bacalardan girip evlere sızan sağır edici bir gök gürültüsü;

Vahşi hayvanların ormandan kaçıp köye saldırmasına sebep olan bir patlama.

Raporumun detaylarını faydalı bulacağınızı ummakla birlikte, söylendiğine göre, Bégoumas'nın terk edilişinin gizemi arşivlerimizde büyük bir boşluk bırakmış ve bu da selefinizi çok rahatsız etmiştir. Belki siz de arşivin eksiğinin tamamlanmasından memnuniyet duyarsınız.

Tarafınıza arz etmekle birlikte, güvence…

Kalanını şimdi okumayacağım. Alın, bende birkaç kopyası var zaten. Sizde kalsın, hatıra olarak saklarsınız.

İkizlerin annelerinin fırtınası üzerine ormandaki cadının öfke patlamasını, ağızlığını sonsuza dek yaktığını ve vahşi hayvanları köye saldığını çok daha sonra öğrendim. Bu yüzden elinizdeki versiyona sonradan ekledim. Aslında uzun zaman olmamıştı. Egonia, Félicité'nin ölümüne kadar, bu felakete önayak olduğunu kabul etmeyi ve itiraf etmeyi reddetti.

Ama bana kalırsa Egonia olmasaydı da tüm bunlar yaşanırdı. Artık neden benimle konuşmak istemediklerini anlıyorsunuzdur. Diğer terk edilmiş köyler, Rocca Sparvièra, Tournefort, veba salgınına, bir yüzyıl sonra sele ve yüz yıl sonra da kıtlığa maruz kaldı. Burada, Bégo Dağı'nda, sadece yarım saat içinde, başlarına korkunç şeyler geldi.

Tüm yaşananların ardından, sessiz kalmak, unutmaya çalışmak ve lanetlerin sizi bulmaması için mumlar yakmaktan başka elden ne gelir?

Tabii benim içlerini dökmelerine yardımcı olacak gizemli bir çayım yok. Arşivdeki işime yeni başlamıştım; güzel belediye arşivlerinde değil, departman arşivlerinde çalışıyordum. Otoyol çıkışının yanındaki yeni binada. Çok çirkindi ama boyası çatlayan ve kışın bir türlü ısınmayan eski binadan daha konforluydu.

Marine'in olduğu yer orasıydı, doğru. Marine kışın donmaya, yazın da pişmeye razıydı. Ben işe başladıktan kısa süre sonra öldü. Onunla tanışma şansım hiç olmadı, bunun için çok üzgünüm.

Elli üç yaşıma yeni basmıştım. Bu yeni iş, belediye binasında geçirdiğim otuz yılın ardından aldığım erken emeklilik hediyesi gibiydi. Dolayısıyla hazırlamam için bu rapor verildiğinde, hediye paketinin altından sızan zehir kokusunu hemen fark edememiştim.

Birkaç ay süren başarısızlıklardan ve yara izlerinden sonra, nihayet Félicité'yi buldum. Benden ruhçeken eşyalar satın alıyordu. Ölmüşlerle konuşarak yaşayanlar konusunda benden daha şanslı olduğunu düşünürdüm. Ardından Mireille onun Bégoumas'da doğduğunu söyledi.

Bana rapor konusunda yardım edip edemeyeceğini sorduğumda gülmüştü.

"Aslında yardım edebilirim. Ama ruhlarla değil. Bu hikâye için değil. Geç otur, sana her şeyi anlatacağım. Bir fincan çay ister misin?"

Son Mektup

Çocuğun mezarı tepedeki en çiçekli mezardı. Büyük yaprakların altında, en çıplak olandı. İsim ve tarihler neredeyse silinmişti.

CARINE

1850-1857

Kuyuya inişlerinden birkaç hafta sonra Félicité bir telefon aldı. Marine mühürlü belgeyi incelemek için yetki almıştı. Tuhaftı. Köpekbalığı genelde bu kadar önemsiz bir şeyi imzalamazdı. Faks şu notla gelmişti:

En içten teşekkürlerimle,

Provence-Alpes-Côte d'Azur Bölge Konseyi Başkanı

Marine'in dikkatle açtığı postada tek sayfa vardı. Carine'in doğum tarihi, başka bir el yazısıyla ölüm tarihi ve ailesinin mezarının karşısında bulunan mezarının yeri yazılıydı. Zacario bu sayfanın Adélaïde'in bakışlarından ve hafızasından uzakta, burada muhafaza edilmesini sağlamak için kâhin-hemşiresinin tüm gücünü kullanmak zorunda kalmıştı.

İkizler mezarlıktan ayrılıp aşağı yürüdüler. Onlar geçerken cadı, sudokusunu dolduran bekçiyi kızdırmak için rastgele sayılar haykırdı.

Félicité cebinden anahtarını çıkarıp Egonia'ya verdi. Yarın yeni bir çay uzmanıyla tanışmak için Bangkok'a gidecekti.

"Tayland çayları yaşayan müşterilere iyi gelir. Ama bizim gizemli bir çaya ihtiyacımız var. Marine'e söyle, ölüler homurdanmaya başladı. Özellikle de Kontes."

"Angèle-Victoire şikâyet mi ediyor? Bu imkânsız."

Cours Saleya yerlileri, Nisan ayının ilk turistleri gelip güzel havalarını işgal etmeden önce teraslarında güneşin tadını çıkarıyordu. Caïs de Pierlas hâlâ solmuş bir ayçiçeği gibiydi. Sadece zemin kat yenilenmişti, tuhaf çiçeklerden oluşan harflerle ön cephesine bir şey yazılmıştı:

FÉLICITHÉ

Ya o olacaktı ya da *Thégonia*. Neyse ki sadece ön cephe için bahse girmişlerdi.

Binanın serin ve karanlık koridorunda Félicité posta kutusunu kontrol etti ve merdivenleri çıkmadan önce ikizine üzerinde adının yazılı olduğu bir zarf uzattı. Asansör arızalıydı.

Mektup İspanya'dan geliyordu. Bu son mektup olmayacaktı. O bahar gününden sonra, Egonia'nın diğer ablasıyla paylaşacağı daha uzun yılları olacaktı. Ancak kısa bir süre sonra ziyaretleri yarıda kalmıştı, tren seferleri iptal edilmişti. İşler nasıldır bilirsiniz. Artık hiçbir yere varmayan trenlerin çalışmasına izin vermiyorlar. Çölün ortasına giden rayları sevmiyoruz belli ki.

Böylece mektuplaşmaya başlamışlardı. Bunu size ilk elden söyleyebilirim çünkü Egonia'nın dikte ettiklerini ben kâğıda geçirdim. Her ay bir mektup alınır ve bir cevap gönderilirdi. Zamanı bol iki kadın arasında, sessizliklerle dolu aheste bir sohbet.

Sonuncusu bir sabah makbuzlar, faturalar ve market katalogları arasında gelmişti. Mürekkep lekeli, nemden buruşmuş küçük bir zarf. Vera şöyle yazmıştı:

Zaman geldi kardeşim. Komşuların hepsi gitti. Yağmuru bekleyen çöl insanı kalmadı. Ruhumu aramayın, bu diyarda olmayacak.

Not:

Dünyanın senin çiçeklerine ihtiyacı var Egonia.

Onların solmasına izin verme.

Dünya güzelliği, felaketi ve başına gelecekleri hatırlamak için senin çiçeklerine muhtaç.

Çay, Ruhlar ve Gece

Hava kararmaya başlamıştı; çay salonu kapanmak üzereydi. Ben de oradan ayrılmak istemiyordum pek.

İki yıl boyunca Félicité'yi dinledim. Tam burada, oturduğunuz bu koltukta. Karşılığındaysa Asya'dan getirdiği şarapların tadına baktım.

Burada Egonia ile çaydanlıklar ve ruhlar arasında, yeşil ve kırmızı aromaların buharına karışmak, Félicité'yi yeniden bulmak gibi.

Raporu teslim ettikten sonra dahi geldim. Mümkün olan her vakitte.

Buraya girdiğimde arşivlerdeki gediği kapatmak için ihtiyacım olan belgeden başka bir şey buldum. Cila ve altın tozu aldım. Hikâye parçaları, onları onarmak için özsuyu ve iyileşmek için çeşitli yöntemler.

Félicité'ye o kadar çok ruhçeken eşya verdim ki üst kattaki Kontes onlarla ne yapacağını şaşırdı artık. Çay odası onlarla dolu. Ampuller bile, eğer bir ruh onları sökmek isteseydi, hiçbir sorun çıkmazdı.

Ona teşekkür etmek istedim. Başkaları hakkında konuşmakta iyiyimdir, ama konu kendim olunca, bilmiyorum. Söyleyecek kelimelerim kalmıyor.

Keşke ona bana kintsugi hikâyesini anlatırken neler hissettiğimi açıklayabilseydim. Arka plandaki pasaklı çocuğu alıp bir hikâye anlatıcısına dönüştürdüğü için ona minnettarım.

Doğru kelimeleri bulmak için zamanım olmadı. Geçen yıl, Félicité sessizliğe gömüldü.

O gün, Caïs de Pierlas'nın dördüncü katında, parmaklarının arasında dumanı tüten bir fincan tutuyordu. Elleri kırışıklıklarla kaplıydı, üzerinde gümüş rengi yün bir elbise ve Marine'in ördüğü atkı vardı. Kanepede onunla oturan Egonia kitap okuyordu. Dudaklarını kıpırdattı ve bir an dahi tereddüt etmedi. Kontes'in ruhu çaydanlık sürüsünün altında uyukluyordu.

Yağmurda martılar cam çatının üzerinde daireler çiziyordu. Daha ileride, Nice'in ıslak çatılarının ardında, deniz ve bulutlar çakıl taşlarına karışıyordu. Daha da ötede, yolların ve harabelerin ötesinde, fırtınasız bir gökyüzünün altında, Merveilles'in derin toprağında gizemli çaylar tomurcuklanıyordu.

Félicité ağzını kapattı. Kokuları içine çekti ve gözlerini kocaman açtı.

Fincan elinden kaydı, neredeyse hiç ses çıkarmadan yere yuvarlandı.

Yerdeki çay birikintisi onun yegâne aynasıydı.

Teşekkür

Öteadı Sihir olan sana, basık burnun ve petrol gözlerin, yeni adalara giden ertelenmiş yolculukların, Masséna Lisesi'ndeki karanlık geçitlerin... Sen olmasaydın sabahlardan bıkardım;

Öteadı Eller olana, çay eken ve toplayan, bana Bai Mudan çay yapraklarının gerçek aromalarını ortaya çıkarmayı öğretene; öyle ki o aroma zamanın elinin değmediği bir dostluktan daha narindir;

Bu metni tasarlayan, ona bir ayna veren, hangi parçalara tutunup hangilerini atacağımı gösteren, boşlukları bulmama ve onları altınla kaplamama yardım edene;

Ülkedeki tüm yolları bilen kartograf babama; pek çok çocuğa kucak açan ve melekler şehrine olan sevgisini bana aktaran koruyucu anneme;

Félicité'nin ruhları dinlediği gibi bu hikâyeyi sabırla dinleyen, hikâyeleri aktaran ve gerçeği arayan, yakında öteadlarını öğrenmeyi umduğum sizlere

Teşekkür ederim.

"Yaşarken, bu dünyadan göçüp gidenlerin bıraktıkları yerleri işgal ederiz. Kuraldır bu."

Fransa'nın Nice şehrine yakın bir kasabasında yaşayan çobanın iki kızı vardı: Agonie ve Félicité.

Agonie korkutucu bir cadıydı, Félicité ise ruhları ve hayaletleri bulan bir dedektif. İkizler yıllar içinde ayrı düşmüş, otuz yıl görüşmemişlerdi. Ta ki annelerinin ölümünün ardından, kendilerine rağmen, bir araya gelene dek.

İkizler, annelerinin ruhunu bulmak ve son sözlerini öğrenmek üzere onun hayatına tanıklık edenlerle bir araya gelecekleri ve geçmişin izini sürecekleri bir yolculuğa çıkar. Tanıştıkları her kişiyle ve gizemli çaylarının yardımıyla annelerinin hayatına dair yeni bir düğümü çözeceklerdir. Gerçeğe dair arayışları, Agonie ve Félicité'yi Nice'in dar sokaklarından terk edilmiş uzak köylere ve Endülüs'ün efsunlu bir çölünden bir ailenin geçmişinin derinlerine götürecektir.

Fransa Fantastik Edebiyat Büyük Ödülü 2024 kazananı ***Kayıp Ruhlar İçin Çay Saati,*** sessizliğe gömülmüş pişmanlıklar, paylaşılamayan sevgiler ve koparılamayan bağlara dair fantastik ögelerle bezeli büyüleyici bir roman...

TİMAŞ
DÜNYA EDEBİYATI
ISBN 978-605-08-4902-8
9 786050 849028
timas.com.tr timasyayingrubu